

შპს კონსტანტინე: **ზვიად გაბსუნურდიას სხედარი ირქერიის მიწაში განისვენებს** 6

2 «დაუნადნეთ!»
არნივი
2 ღრაკონის
ნიწაღღაღ

საზოგადოებრივ-ჰოლიციური გამოცემა www.geworld.net №7 (50)
24 თებერვალი - 2 მარტი, 2010
საქართველო
ფასი | ღარი **მსოფლიო** info@geworld.net

4 საწაღი
ოგაგა
5 ჰოღბრუკის
ბატალიონი

ყველა ერთისათვის

3 **ღღ «რვენ ერთი გუნდი ვართ»**

ჯიმი ჯალიაშვილი:
ტარიტორიები
8 რუსეთის
გაღაწყვატი-
ღაბით არ
ღაგვიკარგავს!

10 ის, რას
13 წლის
ნიწათ ითქვა

ღაღაქაღაქი
20 «მალწაღა
ბანღიტები»
მოგრავეღწენ

21 «რგბის
არაწარი
მეწმის, იმიტოღ
მოვღიწარ,
რუსებს
როგ ვაგინო»

19 ვიწი კუღი
ვის სოღშია?

გია ნიშნიანდიე:
**სუთ წელიწადში
კვაღიფიწიური
ექიგები აღარ
გვაწოღაგა** 14

**სიწვაარული 19
ღა ვეარაგოგა
თანაგეღროვე
ქართულ
პოღიწიწი**

ზურაბ გაგნიდიე: **15**
**წუგზარ
ნიკლაურის
განწწაღაგები
კღიწიკურ
კვღავას საჭიროგბს**

განტევეგების ვირი 4

მიჯაჭვულაგბი 11

საავტორო სვეტი

«დაუზადნეთ!»

კაცს სოფელში არ აყენებდნენ და — მამასახლისად ამირჩიეთო. ავირჩიეთ და ახლა თავში ხელს ვიცემთ, ეს რა მაჯლაჯუნა დავისვით კისერზეო. რა და — პარლამენტი, თავისი „ცნობადი“ ტროგლოდიტებითა და „კტო ეტოტ პოტერპევეებით“, რომელთაც დაიჯერეს თავიანთი მამასახლისობა და სისულელეს სისულელეზე ისე ალაგებენ, როგორც ძველი ჩინელები ჩინეთის დიდი კედლის აგურებს.

მასშტაბი აქვთ დიდი და გასაქანი — ფართო: რომ მოაგვარეს ქვეყნის შიდა პრობლემები და ახლა ევროპისგან მოძულეული პრეზიდენტისთვის ჩრდილოეთ კავკასიაში გასასვლელი გზების მოკონსერვლას შეუდგენ ისეთ ვითარებაში, როცა კავკასიონზე გადასასვლელი ყველა ძირითადი უღელტეხილი რუსების ხელშია.

ასეთია სახელმწიფო ტრანსპორტი მიღებული აბსურდის ლოგიკა.

თუ მიყვები, ტვინის ისეთ დაბნელებას დავმართებს, რომელიც რუსეთის ჩრდილოკავკასიური რესპუბლიკებისთვის მიმართვის გაგზავნის პატივს დაგდებს ფედერაციის ცენტრალური ხელისუფლებისთვის გვერდის ავლისა და მისი სრული იგნორირების გზით.

„კავკასიის ისტორიაში ამ რთულ დროს, გლობალიზაციის იდეების ნაპოვნის პერიოდში, როდესაც ევროპული სივრცეში ახალი რეალიზები განისაზღვრება, ჩვენ, კავკასიის ქვეყნების პარლამენტარებს, ჩვენი ხალხების წინაშე უდიდესი პასუხისმგებლობა გვეკისრება“.

გამოვიდეთ თავი. იმათგან ვინ მოგვმართა ასეთივე არზითა და თხოვნით?

არავინ. ეს კი ბრეჟნევის პერიოდის „ესტრენი პლანის“ ინიციატივას ჰგავს, რომელსაც სანარმოთა კოლექტივები გვემის გადაჭარბებით შესასრულებლად კისრულობდნენ.

და — ასრულებდნენ. ოღონდ — ქალაქებზე, რადგან ფუყე იყო.

მადლობა ღმერთს, კვლავ სიბნელეში არ ვზივართ, რომ დღე ქურდივით წამოგვეწიოს. (1 თეს. 5,4).

ეგენი კი, ეტყობა, ლურჯ ქვაზე არიან წამოწოლილები, რომელიც ოსური მითოლოგიით ნიხასში დევს და, თუ ვინმე ზედ დაუდებდა და დაწვება, დარდი და სიმძიმე იავიწყდება.

დარდი დავიწყებთ და სიმძიმე იმ პრობლემებისა, რომლებსაც თავიანთი გადანყვებილებით გვიქმნიან ადამიანებს, ვის ხარჯზეც ფუფუნებენ და ნეტარებენ „ხალხის რჩეულნი“.

უფრო გასაგებად — „კაიფობენ“.

აბა, სხვა მდგომარეობაში როგორ დაიბადებოდა დრუნჩიშვილები მთვლელები და თავის გაღიზიანების იდეა?!

ერთი ტიპი ტრამპოლინი: ბაბუაჩემი ისეთი გაბედული კაცი იყო, დათვზე სანადიროდ მარტო დადიოდაო. ერთხელ ხელიც კი ჩამოართვა და მას შემდეგ ხელი არ დაუბანიაო.

— **ამდენი ხანი?!**

— **კვირაში ერთხელ სპირტივით წმენდავს, სახსრებში ზეთავს და ჭანჭიკებს ქანით უჭერსო.**

შავი იუმორია, არ ჰგავს „მერი პიკოლორდის კოცნას“. კოცნა და ხელის ჩამორთმევა კი არა, საერთაშორისო ნორმების დარღვევაში დაგვდებენ ბრალს და ფერადი რევოლუციების ექსპორტის მცდელობად შეგვიფასებენ. სხვა კუდებიც გამოვთქვამთ კიდეც და ამიტომ, სანამ დროა, „დაუზადნეთ“!

როგორც ამისხნეს, ორდობის ახალქართულად ეს სიტყვა უკანდახევას ნიშნავს.

ყველაზე დიდი იაღლიში კი ისაა, რომ, როცა შენ სხვა ხელისუფლების უფლებებს არად ჩააგდებ, ისიც ფეხებზე დაგიკიდებს და ხმასაც ვერ ამოიღებ. როცა ჩრდილოკავკასიური რესპუბლიკებს ისე მიმართავ, როგორც დამოუკიდებელ სუბიექტებს, ნულარ გაგიკვირდება, აფხაზეთსა და სამხრეთ ოსეთს დამოუკიდებელ სახელმწიფოებად რომ გამოგიცხადებენ.

მორალი: გველს თავისი ენის გამო კლავენ, თორემ არავის ეზოში სიმინდი არ შეუჭამიაო, — გაფართობებს მეგრული ანდაზა.

არაფა სანაპლია

პრინცი ფრაკონის

ჰიდრომეტცენტრი რომ იტყოდა, ცივი ამინდის მიუხედავად, გაზაფხულის მოახლოება სახეზეა. პოლიტიკური ცხოვრების პულსი ნელ-ნელა წინასწარმეტყველო რიტმს იძენს, ემოციურობა მატულობს, შემოსავლების რა მოგახსენოთ. კვირის მთავარ თემად ირაკლი ალასანიას (კინდერ) სიურპრიზი იქცა. რა ამოძრავებდა უშიშროების ყოფილ... (სტოპ, უკაცრავად!) ოპოზიციის ახალ სახეს, როდესაც ესოდენ სერიოზული ნაბიჯის გადადგმას გვეგზავდა?

გაგიდა და უკან არ დაბრუნებულა

ორშაბათს ირაკლი ალასანიამ განაცხადა, რომ არჩევნებში მერის პოსტზე წარსადგენი ერთიანი კანდიდატურის გამოვლენის მიზნით კონსულტაციებს იწყებს ოპოზიციურ ძალებთან და საზოგადოების წარმომადგენლებთან, მიუხედავად იმისა, რომ მასთან ალიანსში მყოფი პარტიების ხელმძღვანელები ამას მიზანშეწონილად არ თვლიან. ამ განცხადებებში, ისევე როგორც წინასწარმეტყველო სიტუაციას, დამატებითი ქაოტურობა შესძინა. პირველად, ძალზე ხანგრძლივი პაუზის შემდეგ, ოპოზიციის წარმომადგენლები იძულებულნი გახდნენ, ცოტა მეტი ეფიქრათ და უფრო თამამად ემოქმედათ.

საღამოსკენ მემარჯვენეები და რესპუბლიკელები მიხედნენ, რომ ალასანია მიდის და, მარტივად რომ ვთქვათ, ალიმენტის გადახდას არ აპირებს. А счастье было так близко, так возможно...

ის, რომ „ალიანსის“ სტრატეგია (ეს მაღალფარდოვანი სიტყვა ვინმაროთ, წინააღმდეგ შემთხვევაში, ლევ ტოლსტოის დარად მოგვიხსენებს იმ ბედლამის აღწერა, რომელიც ობლონსკის ოჯახში სუფევდა) ჩიხში შევიდა, ცხადი აღწერილ მოვლენებამდე გაცილებით ადრე გახდა. მუდმივმა დისტანცირებამ ამა თუ იმ პოლიტიკური ძალებისგან და იდეებისგან, საბოლოოდ ერთგვარი იზოლაციონიზმის სახე მიიღო, რომელიც საპროტესტო ელექტორატის ფართო ფენებზე გასვლის შესაძლებ-

ერთი საინტერესო ნიუანსის დაჭრა შეიძლება, რაღაც მომენტში იდეოლოგიურმა სხვაობამ პოლიტიკურ ძალებს შორის, უთანხმოებამ ქვეყნის საგარეო ორიენტაციის საკითხებზე უკანა პლანზე გადაინაცვლა, რამაც იმ დრომდე წარმოდგენილი ალიანსების (ან ანტიგონისტური წყვილების) ფორმირება შესაძლებელი გახდა. პოლიტიკოსებმა კი უაღრესად პრაგმატული (ხშირად ცინიკური) ნაბიჯების გადადგმა დაიწყეს.

საგულისხმოა, რომ ირაკლი ალასანიას განცხადების შემდეგ, ბზარი სწორედ იმ პოლიტიკურ ალიანსს გაუჩნდა, რომელშიც, დანარჩენებისგან განსხვავებით, პროამერიკული ორიენტაციის ერთ-ერთი მთავარი, თუ არა განმსაზღვრელი, მნიშვნელობა ჰქონდა, თუმცა შეგვიძლია ეს უბრალო დამთხვევად ჩავთვალოთ.

როგორ დაგვიხსნის ინვესტირება

პაერში კი ისევ დენთის სუნი ტრიალებს. ისე მიეჩვიეთ, რომ ველარც ვამჩნევთ. განცხადებები ომის განახლების შესაძლებლობის შესახებ ერთმანეთის მიყოლებით კეთდება. ლონდონში, Chatham House-ში მიხილ სააკაშვილმა ომის განახლების მოსალოდნელ საფრთხეს ვრცელად და ფრიად ემოციური პასუხი მიუძღვნა.

ხელისუფლება ხშირად უსვამს ხაზს იმას, რომ სააკაშვილის საზღვარგარეთული ვიზიტების ერთ-ერთი მთავარი პროპორიტეტი ინვესტიციების მოზიდვაა ამ კუთხით მართლაც განსაკუთრებულ ძალისხმევას საჭიროებს: მთავრობა წელს 1,2 მილიარდი დოლარის მოცულობის ინვესტიციებს მოელოდა, საქართველოში საერთაშორისო სავალუტო ფონდის წარმომადგენლის — ედუარდ გარდნერის აზრით, 800 მილიონზე მეტს ვერ მოვიზიდავთ. სხვაობა შეფასებებში საკმაოდ დიდია, თუმცა ხელისუფლება ოპტიმიზმს მაინც ინარჩუნებს, მიუხედავად იმისა, რომ რიგი

ინვესტიციების (მაგალითად, ყაზახების) ერთუზიანობის შემცირება მსხვილი პროექტების მიმართ შეუიარაღებელი თვალთვალს ჩანს.

ედუარდ გარდნერს კიდევ ერთი საგულისხმო განცხადება ეკუთვნის: „ფონდი ურჩევს საქართველოს ხელისუფლებას, შეამციროს საბიუჯეტო დეფიციტი, რათა შეამციროს რისკები მომავალში, როდესაც საერთაშორისო დონორებისგან დაპირებული დახმარების მიღებას დაასრულებს“. ისე, ვიდრე ჩვენ ხელისუფლებას საბიუჯეტო დეფიციტის შემცირებაზე დაელოდა, ვინაობა, ვინაობა, ცოფიანი ფოტსტერიისთვის სოსისი წართმევაში წავერჯიშა. ეს ისე, სხვათა შორის...

ამ ფონზე, როდესაც ინვესტიციების მოზიდვა სასიცოცხლო მნიშვნელობის ამოცანას წარმოადგენს, ხელისუფლებისა და ოპოზიციის წამყვანი წარმომადგენლები გამუდმებით ომის განახლებას, საუკეთესო შემთხვევაში, შიდაპოლიტიკური პროცესებით გამოწვეული სამოქალაქო დაპირისპირების დანაშაულებას წინასწარმეტყველებენ. თანაც ისე დამაჯერებლად, ცხონებულ ვანგასაც შეშურდებოდა.

საინტერესოა, რას გრძნობს ერთი ჩვეულებრივი ინვესტიორი, როდესაც მის ნავთობტერმინალს, ასე 75-გრადუსიანი კუთხით, ტაქტიკური რაკეტა „ტორკა-უ“ უახლოვდება? რაზე ფიქრობს იგი, როდესაც მისი ბენზინგასამართი სადგურის თავზე მელანქოლიურად ტრიალებს SU-25 Frogfoot-ი, ხოლო მიხვევას სავალუტო კომპლექსის ტერიტორიაზე სნაიპერები (ისე, ჩვეულებრივ ცხოვრებაში საოცრად მშვიდი და თავაზიანები არიან, ხანდახან — ხაზგასმით თავაზიანები) უცნაურ, მხოლოდ მათთვის გასაგებ თამაშს იწყებენ? (დამალობნას ჰგავს, ოღონდ ოლიმპიური სისტემით ტარდება, გავარდნაზეა).

ცხადია, პოტენციური ინვესტიორისთვის ამის წარმოდგენაც კი საკმარისი იქნება, რომ გაუჩნდეს დაუოკებელი

ამოკლავ

ნატო ისევ ხალხს ბოგავს

ავღანეთში ნატოს ავიადარტყმის შედეგად 33 მშვიდობიანი მოსახლე დაიღუპა. ალიანსის წარმომადგენელმა აღიარა, რომ 21 თებერვალს სამხედრო თვითმფრინავებმა იერში მიიტანეს მთიან გზებზე მიმავალ სამ მიკროავტობუსზე. დაზვერვის მონაცემებით, ამ მანქანებში ბოევიკები უნდა ყოფილიყვნენ, მაგრამ დაზვერვა კიდევ ერთხელ შეცდა. ავღანეთში საერთაშორისო კოალიციის ძალების მეთაური, გენერალი სტენლი მაკკრისტალი ამბობს, რომ ყველა მსგავსი ინციდენტი „მისიისადმი ნდობას აკნინებს“.

ამერიკას ევროპიდან აკეპებენ

გერმანიამ ამერიკული იარაღისგან ევროპის განმენდა ქვეყნის საგარეო პოლიტიკის უმთავრეს პუნქტად აქცია. ბელგიის ხელისუფლებამ კი ნატოს წევრი ხუთი ქვეყნის — ბელგიის, ნიდერლანდების, ლუქსემბურგის, გერმანიისა და ნორვეგიის სახელით თეთრ სახლს ევროპის ტერიტორიიდან ამერიკული ბირთვული იარაღის გატანის მოთხოვნა გაუგზავნა. გერმანიამ, კარგა ხანია, ცდილობს, ევროპაში ნატოს სტრატეგიულ როლს გადახედოს, რაც ევროპის აშშ-ისგან თავისუფლებისა და რუსეთთან დაახლოების პრელუდიაა.

ქართული საგოგლოდან გაკვირვება

ბელორუსის სასაზღვრო კომიტეტის განცხადებით, ბოლო თვეებში ბელორუსის გავლით საქართველოდან ევროკავშირის ქვეყნებში არალეგალურად გადასვლის მსურველთა რაოდენობა გაათმაგდა. ევროპული ცენტრის კვლევის მონაცემების თანახმად კი, ათასობით ქართველი ლტოლვილის სტატუსის მიღებას ცდილობს მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში. ეს უკიდურესად არასასიამოვნო სტატისტიკა საქართველოს ხელისუფლებისათვის, რომლის იმიჯსაც ქართველი ლტოლვილების ძლიერი ტალღა სერიოზულ ზიანს აყენებს.

ნიმალაღებ

სურვილი აღნიშნული გეოგრაფიული ნერტილიდან მაქსიმალურად შორს აღმოჩნდეს. სადაც იქ, სადაც თითოეული ჩადებული ცენტს დოლარი მოაქვს, სადაც ნაზად შრიალეზენ ოკეანის ტალღები და ტროპიკების სურნელით გაჟღერებული ჰაერში უცნაური საკრავების ჰანგები და ლამაზმანების მხიარული შეძახილები დანავარდობს. ვერც გავაგებთ.

არწიმი ღრაკონის წინააღმდეგ

გლობალურ მშვიდი და მყუდრო ადგილების რაოდენობა კატასტროფული სისწრაფით მცირდება. ვითარება ირანის გარშემო სულ უფრო დაძაბული ხდება. ურთიერთობა აშშ-სა და ჩინეთს შორის „ცივი ომის“ ყველა დამახასიათებელი ნიშანი შეიძინა. ირანი ჩინეთისთვის ენერგომატარებლების ერთ-ერთი მთავარი მომწოდებელია, ომის დაწყების შემთხვევაში დრაკონივით გაუშვებენ ჩინურ ეკონომიკას ნავთობის 15 პროცენტს მოაკლდება, ხოლო თუ საბრძოლო მოქმედებების (და თანამდევ ტერორისტული აქტების) არეალი მთელ რეგიონზე გაფართოვდება (შეფერხდება ნავთობი, განადგურდება ინფრასტრუქტურის ობიექტები) დანაკარგიც შესაბამისად გაიზრდება.

გასულ კვირამ ამერიკული ხომალდები გამომწვევად ტრიალებდნენ ჰონკონგის სიახლოვეს; ბარაკ ობამა, პეკინის პროტესტის მიუხედავად, დალაი-ლამას ხვდებოდა, ხოლო კლინტონების ცნობილი რძალი ჩინეთს იზოლაციით ემუქრებოდა, თუ იგი ირანის წინააღმდეგ სანქციებს არ შეურთებდა.

პეკინმა კი ერთმნიშვნელოვნად განაცხადა, რომ არც საგარეო და არც საფინანსო პოლიტიკაში გაშინგონის მითითებებით არ იხელმძღვანელებს და ამას კონკრეტული, ამხანაგ მათს დანაბარებით ხისტი ნაბიჯებიც მოაყოლა. ირანი კი მოვლენათა ყველაზე ცუდი სცენარით განვითარებისთვის მოემზადა.

პარალელებს არ გავავლებთ, თუმცა 1941 წლის 25 ივლისს შტატებმა იაპონიის წინააღმდეგ ნავთობის ემბარგო შემოიღეს, რომელსაც დიდი ბრიტანეთი და ჰოლანდია (მაშინ ინდონეზიის სახადოებს სწორედ ის ფლობდა) შეუერთდნენ. იგი მოიხსნებოდა მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ტოკიო ამერიკელთა პირობებს შეასრულებდა, ფაქტობრივ კაპიტულაციას გამოაცხადებდა. იაპონიას, ერთბაშად ნავთობის იმპორტის 75% მოაკლდა, პასუხმაც არ დააყოვნა, 7 დეკემბერს პერლ-ჰარბორის თავზე იაპონური თვითმფრინავები გამოჩნდნენ.

ერის შინაგარეო დამიარაღ-მა იამამოტომ თქვა: „ვიშობ, რომ ჩვენ მხოლოდ გავაღვიძეთ მძინარე გოლიათი“, პერლ-ჰარბორმა ამერიკელებს ერთ მუშტად შეკრა, ხელი-სუფლებას შესაძლებლობა მიეცა, თამამად ემოქმედა; მოკლედ, კრიზისისგან გამოფიტული ამერიკა, ომის დასრულებისთვის შესახელმწიფოდ, მსოფლიო ეკონომიკის ლიდერად გადაიქცა.

საერთოდ, აშშ-ს ყველა ომი თითქოსდა ერთნაირად იწყება: პირველ, მძიმე დარტყმას მონიშნაღმდეგე აყენებს: აშშ-ესპანეთის ომი დაიწყო დივერსიით ამერიკული ხომალდის „მენ“-ის წინააღმდეგ, რომელსაც 200-ზე მეტი მეზღვაური ემსხვერპლა, I მსოფლიო ომში ჩაბმას წინ უძღოდა გერმანელების მიერ ლაინერ „ლუზიტანიის“ ჩაძირვა, II მსოფლიოს — პერლ-ჰარბორი, ვიეტნამს — თავდასხმა ამერიკულ ხომალდებზე ტონკინის ყურეში, ხოლო ის, რითაც დაიწყო შტატების ბოლო აღმო-

ნის, რომელმაც სწორედ მაშინ, როდესაც ცხადი გახდა, რომ კრიზისული ვითარების შექმნა ირანის გარშემო გარდაუვალი ხდება, „საგარეო ურთიერთობათა საბჭოს“ ჟურნალში „Foreign Affairs“ (№4, 2009) გამოქვეყნდა წერილი „ვენეტაგონის აქტივები მცირდება“, სადაც უამრავ გლობალურ საფრთხესთან ერთად კონკრეტულად ისაუბრა; მაგალითად, ზემოთ განხილულზე ან კიდევ იმაზე, რომ ამერიკული ბაზა „კადენა“ ოკინავაზე და ბაზა „ანდერსონი“ კუნძულ გუამზე შეიძლება ჩინელთა წარმატებული სარაკეტო იერიშის საშიზზე გახდეს. მან, აგრეთვე, ახსენა მაგიური სიტყვა „პერლ-ჰარბორი“ და ერთს შეხედვით, უნებლოდ უზუსტობა დაუშვა, როდესაც დაწერა რომ 2002 წლის სწავლებებზე, პირობით მონიშნაღმდეგეში „ირანი იგულისხმებოდა“.

ეს მხოლოდ ჟურნალი იყო, კინო ახლა იწყება. კრეპინევიჩის პუბლიკაციას სხვა ექსპერტების მოსაზრებები ერთვით. „ირანელთა კამიკაძე-კატარღები რეალურ სამყაროში ვერ გაიმარჯვებდნენ, როგორც ეს სწავლებების დროს მოხდა“, — წერს ადმირალი ფილიპ დიური. იგი მართალია და კრეპინევიჩი ამას აღიარებს, თუმცა იქვე დასძინს, რომ სულ სხვა რამ დაწერა, სერიოზულ საფრთხეს წარმოადგენენ არა საკუთრივ კატარღები, არამედ მათი გამოყენება ნაღებთან, წყალქვეშა ნავებთან კომბინაციაში და, რაც მთავარია, რაკეტებთან.

საინტერესო სიტუაციაა, კრეისერ „იორკტაუნის“ და სარაკეტო საბრძოლო დაჯგუფების მეთაური, ადმირალი დიური, თითქოსდა ვერ კითხულობს, ვერ აღიქვამს ოპონენტის მარტივ ფრაზას, ვერ ხედავს რაკეტებს, რომლებიც ხომალდებს უახლოვდება. არადა, პოლემიკა მსოფლიოს ერთ-ერთი ყველაზე სერიოზული გამოცემის ფურცლებზე მიმდინარეობს და მსგავსმა შესაბამისებმა შეიძლება პუბლიკაციას დამატებითი დეტირთვა შესძინოს. ისტორიული პერლ-ჰარბორის ტრაგედია სწორედ ასეთი ნიუანსებიდან იწყებოდა.

იმედია, ყოველივე ეს მშვიდობიანად დასრულდება, როგორც ოპტიმისტები იტყვიან: მთავარია ომი არ იყოს, ყველაფერ დანარჩენს კი როგორმე მოვევლება.

ლიბიტი მონიკა

ყველა ერთისათვის, ანუ ჩვენ ერთი გუნდი ვართ

ხელისუფლებისა და ოპოზიციის დაპირისპირება ხალხისთვის გადაგდებული ანკესია, რომელზეც სატყუარად ამავე ხალხის ემოციაა ნამოგებული, სინამდვილეში კი ერთიცა და მეორეც შეთანხმებული არიან თამაშის წესებზე. ამ წესების ერთგულად დამცველებს აჯილდოებენ, დამრღვევებს კი მკაცრად სჯიან.

„ერთი ყველასათვის, ყველა ერთისათვის“ მუშკეტერების მორალური კოდექსის უმთავრესი დევიზი იყო, თუმცა ქართულ პოლიტიკაში მან მნიშვნელოვანი ცვლილება განიცადა. საქართველოში ამ დევიზის მხოლოდ მეორე ნაწილია ძალაში. „ერთი ყველასათვის“, დიდი ხანია, არ ყოფილა და, ალბათ, კიდევ დიდხანს მოგვიწევს დაცვა, სანამ იმ „ერთის“ გონებამდგე მივა „ყველასათვის“ გარჯის აუცილებლობა.

რაც შეეხება დევიზის მეორე ნაწილს „ყველა ერთისათვის“, ჩვენს შემთხვევაში ან „ერთის“ მიმართ გამორჩეულ ერთგულებას კი არ ნიშნავს, არამედ — ან „ერთის“ სამსახურში ყოფნას. „ერთმაც“ და დანარჩენებმაც იციან, რომ ეს სამსახური დაფასებას საჭიროებს და სიძუნწე უპატივებელია. სხვა ყველაფერი მიგეტყვება, თუკი „ერთის“, ანუ პირველის სამსახურისთვის ყოველთვის №1 მზადყოფნა გექნება.

ზურაბ ნოლაიდელიც და ირაკლი ალასანიაც პრეზიდენტ სააკაშვილის სახელისუფლო გუნდის წევრები იყვნენ მისი აღზევებისთანავე და, როგორც ჩანს, ამ გუნდიდან არც ნამოსულან. მათ მიმართ (განსაკუთრებით ნოლაიდელის) უაგუსტუსის ქილიკი ხალხის მოტყუების უნიჭო მცდელობაა, თორემ, რაც ყოფილა პრემიერ-მინისტრმა ჯერ კიდევ მოქმედი პრეზიდენტი, რბილად რომ ვთქვა, აკრიტიკა, ისეთი რა უძლეველ შეეყარა სააკაშვილს, რომ ერთი მიბოლური ტელეფონი ამასაც არ „უხეიქნა“.

მაგრამ, არა, ნოლაიდელი ხელშეუხებელია. ხელმწიფის კარის პოლიტიკს ნელ-თბილად უქიმუნჯებენ ენერგიამოზღვევებულ ექსპრემიერს, რომელიც ხელისუფლებიდან „დაღლილ ვირად“ წამოსული ოპოზიციაში „ტროას ცხენად“ ტრანსფორმირებული „შეგორდა“.

ნოლაიდელი რუსულ ხაზზე დაჯდომას ცდილობს და მასაც და მის თანამოაზრეებსაც რუსეთუმეების იარაღის აკერებენ. თუმცა ძნელი მისახედრი არ არის, რომ ექსპრემიერი ქვეყნის გადარჩენაზე ფიქრში არ ათენ-აღამებს.

მეორე „ტროას ცხენს“ — ირაკლი ალასანიას არ უჭირს იდუმალებით მოცული პერსონის როლის თამაში, როდესაც მის ხასიათშიც „ზის“ და იოლად ახერხებს საჯარო პოლიტიკაში განონსწორებული პოლიტიკოსის იმიჯის შექმნას.

ზურაბ ნოლაიდელიცა და ირაკლი ალასანიაც მიშას „კარის მუშკეტერები“ არიან და, რასაც უნდა აკეთებდნენ და სადაც უნდა დადიოდნენ, კარგად იციან, რომ მიზანი იმ „ერთის“ მსახურებაა, იმ „ერთის“ გადასარჩენად გარჯაა.

გამოსდით კიდევ — ვაშინგტონისა და მოსკოვის ხაზი დაკავებულია. ასე ფიქრობს ხალხი, რომელიც სააკაშვილის პროპაგანდისტულ ნისლში ვერ გარკვეულა, რომ ალასანიაც და ნოლაიდელიც ახლა მიშას გადასარჩენად ოპოზიციაში გადატყორცნილი „ლეგიონერები“ არიან და მეტი არაფერი...

ამიტომაც ატყდა კაკანი და კრიახი ოპოზიციურ „საქათმში“. ამათ ფონზე იკეთება მიშას კიდევ ერთი „მუშკეტერი“ — ლევან გაჩეჩილაძე. მასზე ბევრს არაფერს ვიტყვი. ცოცხად ისიც ყოფა, თავის „უცნობ“ მმასთან ერთად რამდენიმეჯერ რომ გამოაშვებინა ხალხს „ორთქლი“ და ამ ხალხის ინტერესებით სააკაშვილთან ფარულ შეხედრებზე სარფიანადაც ივაჭრა.

Enter password — პაროლიც შეყვანილია და ყველაფერი გაშიფრულია. მთელი ეს აურზაური კი ხალხის კიდევ ერთხელ მოსატყუებლად ატყდა. მიზანი გაცხადდა — „პარავიზი“ 2013 წლამდე უნდა „მიჩუქჩუქედეს“, რადგან ამ პერსონებს მიშას მატარებელში თითო ადგილი ან კუპე კი არა, მთელი ვაგონი აქვთ დაჯავშნული.

კვებაც გარანტირებულია და დესერტიც — ბებოს კაკლის მურაბა.

მიშა, მოვიდვართ! მოვიდვართ, რომ კიდევ ერთხელ გიხსნათ და დაგიმტკიცოთ ერთგულება — ჩვენ ხომ ერთი გუნდი ვართ!

ლავა გიორგიძე

გაიოუნსოკაპალი ხელისუფლება

ტელეარხ „CNN“-ის მიერ ჩატარებული გამოკითხვის თანახმად, ამერიკელთა დიდი უმრავლესობა თვლის, რომ აშშ-ის სახელმწიფო მართვის სისტემა სათანადოდ არ ფუნქციონირებს. სერიოზული დარღვევები რესპონდენტთა 86 პროცენტმა შეამჩნია. უკმაყოფილოთა რაოდენობა 2006 წლის ანალოგიურ გამოკითხვასთან შედარებით, ძირითადად, საშუალოზე მეტი შემოსავლის მქონე და სოფელში მცხოვრებ ჯგუფებს შორის გაიზარდა. სწორედ ეს კატეგორია შეადგენს კონსერვატორთა პერმანენტული საპროტესტო აქციების ძირითად მასას.

„ესროლეთ დაუნებს, როგორც თავაზს“

„Facebook“-ის იტალიური განშტოების ჯგუფში, სახელწოდებით „ესროლეთ დაუნებს, როგორც თავაზს“, 2000-მდე ადამიანი განეწვრიანდა. მათი აზრით, დაუნით დავადებული ადამიანები უსარგებლო ტვირთია და ისინი სასროლ პოლიგონებზე მოძრავ ან უძრავ სამიზნეებად უნდა გამოიყენონ. საპროტესტო ჯგუფებში 22 ათასზე მეტი ადამიანი გაერთიანდა. იტალიის თანასწორი შესაძლებლობების მინისტრმა განაცხადა, რომ დანაშაულისკენ მონოდატაც დანაშაულია და მოძრაობის ინიციატორები გასამართლებიან.

ტენასში ტაქრებს წაავენ

ტენასის შტატის პოლიციამ დააკავა ორი ახალგაზრდა — 21 წლის დენიელ ჯორჯ მაკალისტერი და 19 წლის ჯეისონ რობერტ ბურკი, რომლებიც შტატის ტერიტორიაზე ათამდე ტაქრის გადნავაში არიან ეჭვმიტანილი. დანაშაულის მოტივების შესახებ ჯერჯერობით არაფერია ცნობილი. ყველა დანაშაული წელს 1 იანვრიდან 8 თებერვლამდე პერიოდშია ჩადენილი. ტენასის კანონების თანახმად ეკლესიის გადნავა უშემის დანაშაულად ითვლება და 5-დან 99 წლამდე პატიმრობით ისჯება.

საავტორო სვეტი

საწყალი ობაბა

დიახ, ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტი ბარაკ ობამაზე მოგახსენებთ. ვერ ვიფიქრებდი, თუ მსოფლიოს უპირველესი პოლიტიკური ფიგურა ოდესმე ჩემი დასაცავი გახდებოდა. ამას ისე ვამბობ, გულის მოსაოხებლად, თორემ დასაცავიც და გადასარჩენიც სწორედ საქართველო და ქართველი ხალხი, საქართველოსა და ქართველი ხალხის ღირსებაა.

ქალბატონ მაია ორჯონიკიძესაც, ალბათ, ამ დიადმა მიზანმა უკარნახა არცთუ ორიგინალური იდეა — ვრცელი „ღია წერილით“ მიემართა პრეზიდენტ ობამასთვის.

ბატონი ობამა, რა თქმა უნდა, ქალბატონი მაიას წერილს არც ნაიკითხავს მისი „გრანდიოზული“ მოცულობის გამო. არც ესაა დიდი უბედურება. სამოციან წლებში დაბადებულმა, მძიმე ბავშვობა გამოვილიშა, მაგრამ დღეს უკვე სავსებით ზრდასრულმა ქალბატონმა მაიამ ეს, ალბათ, შესანიშნავად იცის. იგი ამ ვრცელ წერილს ობამაზე კი არა, ჩვენზე, საკუთარ ბენჯამინამეამულეებზე შთაბეჭდილების მოსახდენად წერს. ადრესატად ამერიკის პრეზიდენტი რომ ეგულსხმა, დარწმუნებული ბრძანდებოდეთ, მხატვარი და პუბლიცისტი (ასე მოიხსენიებს საკუთარ თავს ავტორი) ქალბატონი მის გასაგონად სამოციან წლების საბჭოთა კავშირზე ასე დანერვილებით არ ილაპარაკებდა. საქმე ის არის, რომ თანამედროვე დემოკრატიის აკვნად აღიარებულ ამერიკის შეერთებულ შტატებში იმ პერიოდში ჯერ კიდევ მძვინვარებდა რასიზმის თეორია. ამავე წლებში ამერიკის შეერთებული შტატების აქტიური მონაწილეობით მიმდინარეობდა სისხლისმღვრელი ომები ინდოჩინეთში, რითაც დღეს ამერიკელი ხალხი და ამერიკის ადმინისტრაცია, რბილად რომ ვთქვათ, მანცვლადამინც არ ამაცობს. ყველაფერ ამის შესახებ კენიური წარმოშობის ბარაკ ობამასთვის მთლად კორექტული არ უნდა იყოს.

მხატვრისა რა გითხრათ, მაგრამ პუბლიცისტს ასეთი გულუბრყვილო შეცდომა არ უნდა მოუვიდეს. მაია ორჯონიკიძე არ გახლავთ ვინმე „ერთ-ერთი ქართველი პუბლიცისტი.“ იგი სააკაშვილის ხელისუფლების მხურვალე მხარდამჭერი (ვერ არის მთლად სანაქებო საქციელი პუბლიცისტისგან!) და ამ ხელისუფლების პოლიტიკის ასევე მხურვალე პროპაგანდისტია. ეს ნიშნავს, რომ მისი პირი სააკაშვილის ხელისუფლება ლაპარაკობს. სწორედ ეს

პუბლიცისტი, ანუ სააკაშვილის ხელისუფლება, რუსეთს რომ თავი დავანებოთ, გერმანიისა და საფრანგეთის ხელისუფლებებს, პირდაპირი გაგებით, ასმენს ობამასთან,

ამ თქვენს ევროპელ პარტნიორებს თქვენს ზურგს უკან ამერიკისა და თქვენი ერთგული საქართველოს წინააღმდეგ პირი შეუკრავთ, რუსებთან კუდები გადაუბამთ და ათას მზაკვრულ გეგმას ამზადებენო!

შეგახსენებთ, რომ საუბარია ევროპის ორ უდიდეს სახელმწიფოზე, რომელთა „რუსული პოლიტიკა“ თურმე ასე მიუღებელი ყოფილა ქალბატონი პუბლიცისტისთვის, ანუ მისივე სააკაშვილისთვის.

ეს მიაბიტიური დასმენა, რა თქმა უნდა, ვერავითარ გავლენას ვერ მოახდენს ევროპა-ამერიკის ურთიერთობებზე, მაგრამ ძალიან ცუდად წარმოაჩენს საქართველოს ხელისუფლებას და, სამწუხაროდ, საქართველოს ხალხსაც, რომელსაც, „ღია წერილიდან“ გამომდინარე, საბოლოოდ დაუკარგავს მოვლენათა შეფასებისა და განსჯის უნარი. მაგალითად, ასეთის — გერმანიის, საფრანგეთისა და ევროპის ყველა დანარჩენი სახელმწიფოს ხელისუფლებები საგარეო და საშინაო პოლიტიკაში ხელმძღვანელობენ საკუთარი ქვეყნებისა და ხალხების ინტერესებით და არა იმით, რას იფიქრებს მათ გადაწყვეტილებებზე მისილ სააკაშვილი; რომ ამერიკის ადმინისტრაციისთვის მისი ბუმბერაზი სადაზვარცო და დიპლომატიური სამსახურების წყალობით, მსოფლიოს ყველა ქვეყნის ხელისუფლებებზე გაცილებით მეტია ცნობილი, ვიდრე ეს ბატონ გივი თარგამაძეს წარმოუდგენია.

სხვა მხრივ, როგორც სამოციან წლებში რუსულ კრიტიკაში იყო მიღებული, მაია ორჯონიკიძის სტატია „კარგი ქართულით არის დაწერილი და საამოდ იკითხება.“

თეიმურაზ ქორიკაძე

ბანტუვუზის პირი

ზურაბ ნოღაიდელი ძნელად წარმოიდგენდა, რომ არსთა გამრიგე ესოდენ მნიშვნელოვან მისიას დააკისრებდა — მან მოახერხა მთელი ოპოზიციური სპექტრის თავდაყირა დაყენება და ნაძალადევი ჰარმონიისა და ერთიანობის ხუხულასავით ჩამოშლა.

არ ვამბობ, ეს მისია კარგია თუ ცუდი, ახერხებს თუ აზარალებს ქართული პოლიტიკისთვის ჭყინტ, თუმცა სახელისუფლო ინტრიგებში საფუძვლიანად გარკვეულ ყოფილ პრემიერ-მინისტრს, მაგრამ ფაქტია, რომ მისმა ბოლოდროინდელმა მოულოდნელმა გადაქტიურებამ ბევრ და ბევრისთვის არასასურველ პროცესს დაუდო სათავე. ანდა, თუ მაინცდამაინც მოთავედ არ გამოდგება, შეგვიძლია ასეც ვთქვათ — მან ერთგვარი კატალიზატორის როლი შეასრულა და პოლიტომონდი გაურკვეველობის ბურუსში გახვია.

გაფინანსისტბული ფიზიკოსის გაპოლიტიკოსებას ბიძგი 2008 წლის აგვისტოს ომმა მისცა. მაშინ ნოღაიდელის მკვეთრმა განცხადებებმა ძალიან გააოცა საზოგადოება. თვით ლეგენდარული სიხისტით ცნობილი ექსპრემიერისგანაც კი მოულოდნელი იყო ასეთი ფერისცვალება. ალბათ, ყველას გახსოვთ პრემიერ-მინისტრ ნოღაიდელის დაღლილი სახე სარფის საბაჟოზე, როცა პრეზიდენტი სააკაშვილიმ მუხრანში დააპატიმრა. მაგრამ ამ თვითმხილველს ანიოკებდა. ალბათ, ისიც გახსოვთ, წყალდიდობისას დუშეთში მოულოდნელად ასული პრეზიდენტი სააკაშვილი ტელეფონით რომ ესაუბრა პრემიერ-მინისტრ ნოღაიდელს და ასე „შენ გიჟი ხომ არ ხარ, ახლავე ტრანქვილეტიკა მოუშვიო!“ — უკიოდა.

ვინც სააკაშვილის პარასტრატეგიას იცნობს, ისიც იცის, რომ მისთვის ყველაზე ხელსაყრელია მტკიცე ხელით მართვის დიდოსტატის იმიჯის შექმნა სხვისი დამცირებით. ასეთი შემთხვევებისთვის პრეზიდენტს სხვაც ბევრი ჰყავს, მაგრამ პრემიერ-მინისტრის რანგი მაინც სულ სხვაა. სააკაშვილი იმ სტილის მმარ-

თველია, რომლის ფონზეც ნებისმიერი ჩინოვიკი ნულს ქვემოთ უნდა განვიხილოთ.

ამ მხრივ გამონაკლისი ვერც ზურაბ ნოღაიდელი იქნებოდა. მას ხისტი მორჩილების დიდი გამოცდილება ჰქონდა ჯერ შევარდნაძის შემდეგ კი სააკაშვილის პრეზიდენტობისას. თუმცა ბევრ პრობლემას მისი მფარველი ანგელოზი ზურაბ ჟვანია აგვარებდა და, სხვათაშორის, არც თუ ურიგოდ და მით უმეტეს, არც თუ უანგაროდ.

ზურაბ ნოღაიდელი ბევრს ითმენდა. ალბათ, უპირაინ იქნება, თუ ვიტყვი, იტანდა-მეთქი, მაგრამ ამ შემთხვევაში უნდა გავიხსენო შალვა ნათელაშვილის შერქმეული მეტსახელი „დაღლილი ვირი“ და შევარდნაძის ხუმრობა. როდესაც ექსპრეზიდენტს ამ მეტსახელის შესახებ ჰკითხეს, ჩვეული იუმორით უპასუხა, რამ დაღალა, კაცო.

მართლაც, რამ დაღალა?

როგორც ჩანს, ზურაბ ნოღაიდელის სიჯიუტის ამბავი შევარდნაძისთვისაც არ არის სიახლე. თუმცა ძნელი წარმოსადგენია, პრეზიდენტ სააკაშვილთან რამე გამოსივლოდა, ამიტომაც, თუკი შევარდნაძის დროს სახაზინო ვალდებულებების აუქციონზე გამოტანა იმთავითვე ერთ-ორი კაპიტი, სააკაშვილის დროს ელიტური კორუფციის ჭაობში ღრმად ჩაფლო. ხმები მისი აურაცხელი ქონების შესახებ სულაც არ არის გადაჭარბებული, თორემ ცხოვრებულ ომარ ვარძელაშვილს მასზე არანაკლები თანამდებობები ეკავა, მაგრამ სიმდიდრის მოხვეჭა ვერ შეძლო, უფრო სწორად, — არ იკადრა.

ნოღაიდელი ქართული ლეიბორიზმის მამის შერქმეულ მეტსახელს მხოლოდ ნაწილობრივ ამართლებს. ცნობილია, რომ ვირი, თუ ერთხელ სადმე ჩაფლო, იმ ადგილას

სულ ფინანსებიც რომ დაუფინო, ფებს ვერ გადაადგმევინებ. აი, ზურაბ ნოღაიდელმა კი ფინანსთა მინისტრის საფრთხელი ორჯერ მოიზომა. როგორც ჩანს, შევარდნაძის დროსაც კორუფციის ჭაობში კი არ იყო ჩაფლული, არამედ კორუფციის გზატკეცილზე „მიზაკუნებდა“ (ან ერთ ადგილზე აბაკუნებდა ფეხებს) და, მისი დიდი გამოცდილების გათვალისწინებით, გაპრეზიდენტებულმა სააკაშვილმა გაპრემიერებული ჟვანიას რეკომენდაციით ისევე ფინანსთა მინისტრის პორტფელი ჩააბარა.

ამ პორტფელით რა მიჰქონდა და რა მოჰქონდა ნოღაიდელს, ახლა მხოლოდ სააკაშვილმა და იმ ვანომ იცის. კიდევ ერთმა კაცმა იცოდა, მაგრამ მისი სახელი და გვარი მისსავე გამოზრდილებმა დაივიწყეს და მეტად წურვ ჩვენ შევანუხებთ. მით უფრო, რომ კარგს მაინც ვერაფერს ვიტყვი.

იცოდა მიშამ და იმ ვანომ, მაგრამ ჯერჯერობით ვერაფერს ამბობენ. ისინი იტყვიან და ესეც იტყვის. ბოლოსდაბოლოს, რამდენჯერ უნდა აღიაროს პრეზიდენტმა შეცდომები? ჯერ „ყველაზე დიდი შეცდომა“ — ირაკლი ოქრუაშვილი — ვერ მოუწელებია და ახლა მისი ხელისუფლების ფინანსთა მინისტრისა და შემდგომ უკვე მთავრობის მეთაურის კორუფციის გამოხატვა რაკდეს, ხომ ჰკითხავენ, შენ სად იყავით და რას უყურებდი, როცა ეს მუტრუკი (გავირობამდე!) ასე არხეინად დანავარდობდა ბიუჯეტის ფულებით მოკირწყლულ ქვეყანაში?

ხმა არ იღებს, მაგრამ განავინმე იტყვის, რომ ჩერჩილმა „ცხელი და შემტევი“ პრეზიდენტი იობის მოთმინებას იჩენს? სააკაშვილი ის ხვით არ არის, ყოფილი პრემიერის

ნიხლი არ ეწყინოს. აქ რალაც სხვა აბლაბუდა იხლართება და გამორიცხული არ არის, უახლოეს მომავალში ბევრი დარჩეს გაღიმებული.

ვნახოთ. განკითხვის დღე, ადრე თუ გვიან, დადგება და, რაკი ზურაბ ნოღაიდელმა ეს ყველაზე უკეთ იცის, არც ერთ რადიკალ ოპოზიციონერს რომ არ წამოსცდენია, ისეთი ტერმინების რასარუხი ატეხა. პრეზიდენტი ვერ გაოგნდა, მერე დაფიქრა, ამას მარტო ფული რომ ადიდგულდებდეს, მაგაზე მეტი მე მაქვს და ვერ გაბედავდამო.

სულ რალაც ნელინად-ნახევარი დასჭირდა ნოღაიდელს პოლიტიკურ ლიდერად ჩამოყალიბებისთვის. ახლა მას არა როგორც კორუფციის პარტიის ხელმძღვანელს ელაპარაკებოან. ძნელი მისახვედრი არ არის, რომ იგი ცდილობს, კვლავაც მაღალი თამასა დაიჭიროს. ამიტომაც თავს არ უყადრებს ქართულ პოლიტიკაში წინამორბედი ბევრ კოლეგას და ძალიანსხვევას არ იშურებს ცნობილი სახეების დასაინტერესებლად. ესენიც, ჩვენი დროის რიშელოები და მონტესკიეები, ჯერ გარშემო უვლიდნენ, შემდეგ კი ქისასთან ახლოს მიუცუცქდნენ.

ჯერ „სახლის პარტია“ და „კონსერვატორები“ რა სახსენებელია, მაგრამ პროცესი დაინყო და, თუკი „ქრისტიან-დემოკრატები“ და პაატა დავითაია „ჩვენ თვითონ“ (ალბათ, უფრო „მე თვითონ“ უნდა ერქვას ამ პარტიას), აგრეთვე, ჯონი ბალათურია (მის პარტიას რა ჰქვია, აღარ მახსოვს, ალბათ, — „მე თავად“) ხელი-სუფლების ხელის შემყურები არიან, ნოღაიდელის ორბიტაზე ბრუნვა კობა დავითაშვილმა მძიმედ, კახა კუკავამ კი მსუბუქად დაინყეს; ზვიად ძიძგურიც უნდა ვიგულისხმობთ სადღაც იქინე...

ამოკლავ

„თალიბანის“ ხელმძღვანელი დააკავეს

პაკისტანის პოლიციამ მოძრაობა „თალიბანის“ ხელმძღვანელებიდან ერთ-ერთი, ავღანეთის პროვინცია ნანგაჰარის ყოფილი გუბერნატორი მუღვი კაბირა დააკავა. ის მოძრაობის ყველაზე ძებნილ წევრთა პირველ ათეულში შედიოდა და მისი დაკავება თებერვალში ამერიკელებისა და პაკისტანელების ერთობლივი ოპერაციის შედეგად დაკავებული აბდულა განი ბარადარას დახმარებით მოხერხდა. დაკითხვისას „თალიბანის“ ხელმძღვანელთაგან მეორემ — ბარადარამ, კაბირას გარდა, კიდევ ორი მაღალი რანგის თალიბი გასცა.

ყვლაზე კორუფციის ბუდე

მსოფლიო კრიზისმა კორუფციის გარდა ყველაფერი გაანადგურა. კომპანია „Transparency International“-მა 180 ქვეყანაში შექმნილი მდგომარეობა შეისწავლა და „ხელისუფლების სინდისიერების“ რეიტინგის ათბალიანი შკალა შეადგინა. 75-მა ქვეყანამ 3 პუნქტზე ნაკლები დაიმსახურა. პირველ ადგილზე 9,4 პუნქტით ახალი ზელანდია მოხვდა, მეორეზე — 9,3 პუნქტით დანია, აშშ 7,3 პუნქტით მე-18 ადგილზეა, რუსეთს კი მხოლოდ 2,2 პუნქტი აღმოაჩნდა და 147-ე ადგილზე მოხვდა. სიაში ბოლო ადგილზე სომალია.

აშშ-ს ეუინია ექსტრემისტების

აშშ-ში მცხოვრები ექსტრემისტები ქვეყნისათვის სულაც არ წარმოადგენენ იმაზე ნაკლებ საფრთხეს, ვიდრე მათი საზღვარგარეთ მომზადებული კოლეგები. ამგვარი აღიარებით აშშ-ის ეროვნული უშიშროების მინისტრი ჟანეტ ნაპოლიტანო გამოვიდა. მისი თქმით, ამჟამინდელი ადმინისტრაციის მმართველობის ერთი წლის განმავლობაში აშშ-ში შიდა ექსტრემისტები მომრავლდნენ, ამიტომ ხელისუფლებამ გულდასმით უნდა გააანალიზოს, რა ინვესტს საზოგადოებაში რადიკალური განწყობის ზრდას.

თეიმურაზ ქორიკაძე

საქართველო

გსურთ, გაგზავნათ თქვენი მოსაზრებები? დაგზავნეთ: 38-41-97, ან მიგზავნეთ: info@geworld.net

ამ ხალხს ზურაბ ნოლაი-დელომის მისვლა გამოუვალმა მდგომარეობამ აიძულა, თუმცა აქვე გასათვალისწინებელია ექსპრემიერის მოსკოვური ვიზიტები და მმართველ პარტიასთან — „ედინაია როსიასთან“ გაფორმებული მემორანდუმი, ქართველი პოლიტიკოსებისთვის მეხის დაცემას რომ უდრიდა.

ეს ვოიაჟები დიდად არ გაპკირვებია პარლამენტის ყოფილ თავმჯდომარეს. ნინო ბურჯანაძე ღიად აცხადებს, რომ „ნოლაიდების ნაბიჯები ნოლაიდების საქმე, მისი არჩევანია, რომლის შედეგსაც დრო გვიჩვენებს. თუმცა ორი აზრი არ არსებობს იმაზე, რომ რუსეთთან ლაპარაკი აუცილებელია. ფაქტია, ამის ყველა რუსურსა და ხელისუფლებამ ამოწურა და ახლა ნებისმიერზე ეჭვიანობს, ვისაც კიდევ აქვს ამის შესაძლებლობა“.

იმან, რამაც დიდად არ გააოცა ბურჯანაძე, სეროზულად შეაფოთა ე. ნ. მედასავლეთეები — „ახალი მემარჯვენეები“ და „რესპუბლიკელები“.

„ალიანსის“ თანათავმჯდომარეები — დავით გამყრელიძე და დავით უსუფაშვილი ისეთი სახეებით ლაპარაკობდნენ, ნოლაიდელთან საქმეს არ დავიჭერთ და „ყველას მიწის ერთი“ ფორმულა უნდა ავამუშაოთო, თითქოს მათი გადასაწყვეტი იყოს ქართული პოლიტიკის ბედი. თუმცა მათ ინტონაციაში შეშფოთებასთან ერთად თამაშობენ დარჩენის შიშიც იკითხებოდა; მით უმეტეს, რომ ამ დროს გვერდს არ უმშვენებდათ მესამე თავმჯდომარე ირაკლი ალასანიას, რომელმაც ორიოდ დღის შემდეგ განაცხადა: „ოპოზიციის ერთიანობას ამ ეტაპზე გა-

დამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს“. თუმცა ისიც დასძინა, რომ ნოლაიდებისგან წამოსული ნებისმიერი დაფინანსება მათთვის აბსოლუტურად მიუღებელია.

„ახალი მემარჯვენეების“ ბურჯანაძის მანერები დიდად გასაკვირი არც არის, მაგრამ საინტერესოა, რა აქეთ სალაპარაკო „რესპუბლიკელებს“. მათი პარტიის ლიდერები ჯერ კიდევ ათი წლის წინათ ამბობდნენ, აფხაზებს თვითგამორკვევის უფლება და სახელმწიფოს შექმნის უფლება აქვთო და, აჰა, აუსრულდათ პოლიტიკური პროგნოზი — პრეზიდენტ სააკაშვილის „ბრძნული პოლიტიკის“ წყალობით რუსეთმა თვითგამორკვევას აღარ დაუცადა და აფხაზეთის რესპუბლიკა სახელმწიფოდ ცნო.

ახლა დაავიწყდათ მუდამ ქვეყანური სახეებით დინჯად ხალხისთვის ჭკუის დამრეგებელ „რესპუბლიკელებს“, რომ ზურაბ ნოლაიდელს ისეთივე უფლებები აქვს ქართულ პოლიტიკაში, როგორც ამათ დაკადე ბევრს. და როცა ნოლაიდელს შევარდნაძისა და სააკაშვილის ხელისუფლებაში ყოფნას წამოაძახებენ, ნურც იმას დაივიწყებენ, რა წვლილი მიუძღვით 1991-92 წლების სახელმწიფო გადატრიალებაში, როცა ქართული სახელმწიფოს აბორტმახერის ფუნქციებს ერთმანეთს ცილებობდნენ; ისიც კარგად გაიხსენონ, სად იყვნენ 2003 წელს, როცა ამავე სახელმწიფოს რვათვიანი ნაყოფი დედის საშობი, ანუ პარლამენტში შევარდნით მოახრჩვეს და მერე ტაშის გრიალითა და ვარდებით გვამცენეს — ბიჭია, ბიჭო... შეიძლება ბევრმა არა, მაგრამ პოლიტიკაში ჭიპოჭ-

რილმა რესპუბლიკელებმა მინც კარგად იცოდნენ, რომ კონსტიტუციური წყვეტა ორივე შემთხვევაში სავალალო შედეგებს გამოიწვევდა. ახლაც იციან, მაგრამ იტიბარს არ იტყვენ, კვლავაც ხელისუფლებაში ყოფნა უნდათ. განა ეს რესპუბლიკელები არ იყვნენ, ლომიასეულ განათლების რეფორმას ძარღვებდაბერილები რომ იცავდნენ და ინონებდნენ? ახლა თვით პრეზიდენტი სააკაშვილიც კი სულელურს უწოდებს ამ საშინელ ექსპერიმენტს, რომელიც თავის სავალალო შედეგებს მალე გამოიღებს; რესპუბლიკელებმა კი თავი მოიქაჩეს, ვითომ არაფერი.

განა რესპუბლიკელები არ გვისახავდნენ ახალ მესიად და მხსნელად ირაკლი ალასანიას? მაგრამ ახლა, როცა ქვეყანაში პოლიტიკურმა ტემპერატურამ დუღილის ნიშნულს მიაღწია, ხელიდან ეცლება „ოქროს ბიჭუნა“ და ცდილობენ, თავიანთი შეცდომები სხვას გადაბრალონ. ასეთ დროს კი სულზე მოუსწროთ ნოლაიდელის მოსკოვურმა მემორანდუმმა.

ზურაბ ნოლაიდელი განტყევის ვაცად არ გამოდგება, მას უკვე შეერქვა „დადლილი ვირი“ და, თუ მაინც დაამინც, შეგვიძლია „განტყევის ვირი“ ვუწოდოთ, თუმცა, ალბათ, აქაც არ ივარგებს. მას თავისი ცოდვებიც უხვად დააბეჭტა ქართულმა პოლიტიკამ. განტყევის ვაცს კი გადატანითი მნიშვნელობით ისეთ ადამიანებს უწოდებენ, რომლებსაც სხვების მიერ ჩადენილ ცოდვებს აკისრებენ და სხვების მიერ ჩადენილ დანაშაულისთვის აგებინებენ პასუხს.

ოცდაცამეტ წელზე გადახტარი რესპუბლიკელებისთვის, ალბათ, ცნობილია, მაგრამ მოგახსენებთ ქართული ჩაჯონდილი პოლიტიკისა და პოლიტიკოსების ამბავი და მინც შეგახსენებთ, რომ უძველეს დროში ებრაელებს ასეთი წესი ჰქონდათ: წელიწადში ერთხელ საშემოდგომო დღესასწაულზე — „ცოდვებისაგან განმწმინდის დღეს“, მთელი თემი შეიკრიბებოდა ველზე; უხუცესი ჯერ წირვას გადაიხდიდა, მერე გამოიყვანდა ვაცს, დააკისრებდა მას მთელი წლის განმავლობაში მრევლის მიერ ჩადენილ ცოდვებს და მიუშვებდა ტყეში მგლების დასაგლეჯად.

ახლა თქვენ თვითონ განსაჯეთ, შეძლებთ კი „ტყეში მგლების დასაგლეჯად“ ზუ-

რაბ ნოლაიდელის გაშვებას? მით უმეტეს „უხუცესს“ ჯერ წირვა არ გადაუხდია და, მიუხედავად იმისა, რომ გაკვირვებულია, „რამ დალალო“, სულაც არ აპირებს მისთვის მრევლის ცოდვების დაკისრებას. უფრო მეტიც, ბევრისთვის მოულოდნელად, ნოლაიდელის ბოლოდროინდელ გაქტიურებას ინონებს კიდევ.

ნურც იმას დავივინყებთ, რომ გამეხებული ნოლაიდელი თანაგუნდელებს „ხმაში რკინის გარევას“ სთხოვს და „მეტი სიმტკიცისკენ“ მოუწოდებს.

არ არის ეს კაცი ტყეში მორჩილად წამსვლელი.

პოლიტიკაში პასუხისმგებლობა უფრო მეტს ნიშნავს, ვიდრე ღამაში ფრაზეებით მანიპულირებას. ქართველი პოლიტიკოსები კი იმაზე მეტ შეცდომებს უშვებენ, ვიდრე შეიძლება. ამ მხრივ განსაკუთრებით სავალალოა ოპოზიციის მდგომარეობა, თორემ ხელისუფლებას უკვე აღარაფერი ეშველება. მასზე უკვე ყველას ხელი აქვს ჩაქნული აქაც და საზღვარგარეთაც. ახლა მრავალპოლუსიანი სამყაროში მოვლენების განვითარებას აკვირდებიან და, ვინც იყრიან, კვერთხსაც ის დაეფლება და გვირგვინსაც ის დაიდგამს.

ამიტომაც ცდილობს ზურაბ ნოლაიდელი კავშირების გაბმას მოსკოვსა და ბრიუსელში და ვერც ირაკლი ალასანიას გადაწყვეტილების განსაკუთრებულობაში დამარწმუნებს ვინმე, რადგან მასაც კარგად ესმის, რომ დიდი პოლიტიკა არც უსუფავილი-ბიდაშელის სამზარეულოში კეთდება და არც ბერძენიშვილების თავებში იხარება დიდი სიბრძნე.

მოვლენები ისეთი სისწრაფით ვითარდება და ისეთი ძალით ინჯღრევა ქართული პოლიტიკის დერგი, რომ ყველი და ნათხი ერთმანეთში ითქვიფება. ამიტომ ძნელი სათქმელია, რა იქნება ხვალ და ზევ. თუმცა დღესვე ნათელია, რომ ზურაბ ნოლაიდელმა, როგორც უკვე თქვი, განტყევის ვაცის როლი ვერ შეასრულა, თორემ განტყევის ვირად ჯერ კიდევ გამოდგება.

რაც შეეხება ირაკლი ალასანიას, რომელსაც ქართული პოლიტიკის აქტივსადაც წარმოგიდგენენ, ავიწყდება, რომ მასაც აქვს სუსტი ადგილი — პაგონი ქუსლზე!

თუცა ეს უკვე სხვა წერილის თემაა.

მისილ ჟურნალი

მოქალაქე

ოვი ქიდავ 12-18 თვეს გაგრილება

ნატოს ძალებისა და ავღანეთის ჯარის ერთობლივი ოპერაცია თალიბების წინააღმდეგ, რომელიც ავღანეთის სამხრეთით, ქალაქ მარჟას რაიონში მიმდინარეობს, შეიძლება კიდევ 12-18 თვეს გაგრძელდეს. სწორედ ამგვარი პროგნოზი გააკეთა აშშ-ის სამხედრო ძალების ცენტრალური სარდლობის ხელმძღვანელმა დევიდ პეტრუსმა.

მისი თქმით, ბოლო ორი კვირის განმავლობაში მიმდინარე საბრძოლო მოქმედებები მხოლოდ „ხანგრძლივი კამპანიის“ დასაწყისია.

შელახული ჩიუბასია

საქართველოს ხელისუფლება დამნაშავეა „სახელმწიფოს მხრიდან მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებით, განსაკუთრებით სატელევიზიო მაუნყებლობით მუდმივ მანიპულაციაში... მედითი მუდმივმა მანიპულაციამ შელახა მისი, როგორც დემოკრატიის მუნიციპლის, რეპუტაცია“, — ნათქვამია ეურნალისტთა დავის კომიტეტის (CPJ) ანგარიშში, რომელიც გასულ კვირას გამოქვეყნდა. ამ დროს სააკაშვილი „პირველი კავკასიურის“ მიმართ, როგორც თავად უწოდებს, რუსეთის ცენზურას მთელ ევროპაში ებრძოდა.

პრაზიკანტი ისევ გაგვილანძვს

შავი ზღვის აუზში საფრთხეს ფრანგული შვეულმზიდი „მისტრალი“ კი არა, საქართველოს პრეზიდენტი წარმოადგენს. ეს პასუხი გასცა ნატოში რუსეთის რეზიდენტი ნარმოადგენელმა დიმიტრი როგოზინმა საქართველოს პრეზიდენტის გამოსვლას ლონდონში.

საერთაშორისო ურთიერთობათა სამეფო ინსტიტუტში სააკაშვილი ამტკიცებდა, რომ ფრანგული ტექნიკის დახმარებით რუსეთს შესაძლებლობა ექნება, რამდენიმე საათში დაიპყროს აღმოსავლეთ ევროპის ნებისმიერი ქვეყანა.

საავტორო სვეტი
ჰოლბრუკის ბატალიონი

ავღანეთსა და პაკისტანში აშშ სპეციალური წარმომადგენლის — რიჩარდ ჰოლბრუკის ვიზიტი სააკაშვილის მმართველობის განხილვისთვის კიდევ ერთ მცდელობად აღიქვა საზოგადოებამ. მრუმე პერსპექტივაა. არც ამ მცდელობას მოჰყვება მათთვის სასურველი შედეგი.

აშშ სახელმწიფო დეპარტამენტის მაღალჩინოსნების ერთდღიანი ვოიაჟებიც ხომ გახსოვთ? ვაშინგტონში ცდილობენ, პროექტი სახელწოდებით „დემოკრატიის შექმნა“ რაც შეიძლება უმტკივნეულოდ დასრულონ. თუმცა ხმაური, რომელიც ამ „შუქურის“ „გასკლამას“ მოჰყვა, კიდევ დიდხანს ემასხორებათ არა მარტო საქართველოში. 2008 წლის ზაფხულის აღშფოთება-შეშფოთების მომგვრელი კრუნხვებიც არა ერთხელ შეახსენებს თავს მოსოფლიოს, რომელსაც „შუქურის“ ბრდღვიალმა ერთდროულად შეჰყარა მოციმიციმე არითმია და შაკიკი.

დემოკრატიულ ქვეყანაში მხოლოდ ეს ფაქტი (ფაქტი სხვებისთვის, თორემ ჩვენთვის — ტრაგედია!) საკმარისი იქნებოდა იმისთვის, რომ ტერიტორიების დამკარგავი პრეზიდენტი ჩაილურის (ჩვენს შემთხვევაში — ატლანტიკის) წყლის დასაღვევად გაეგზავნათ. თავი მოაბეზრა, მაგრამ აშშ-ს ჯერ კიდევ სჭირდება ადამიანი-პროექტი, ჯერ ბოლომდე არ გამოუწერავთ საქართველოსთვის სისხლი.

საქართველოს ხელისუფლებას სჯერა, რომ „ჩვენი გზა ნატოს კავანეთზე გადის“, ჯიქურ მიინებს დანაღმულ ველზე და აშშ-ის ინტერესებს მსხვერპლად სწირავს ქართველ ბიჭებს.

პრეზიდენტი სააკაშვილი და მისი გუნდი მზად არიან, ყველაფერი გაიღონ, ოღონდ ძალაუფლება არ დაკარგონ. ამიტომაც, ისე, რომ ჯერ არავის მოუთხოვია, კოალიციას გულუხვად სთავაზობენ საქართველოს ტერიტორიასა და სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურას ავღანეთში სამხედრო მრავალმხრივ ჩასატანად.

ავღანეთის დაპყრობის გრავალმა მოსურნემ დაასრულა სიცოცხლე ცხელ ქვიშაში, მაგრამ მიზანს მინც ვერ მიაღწია. აშშ-შიც კარგად ესმით, რომ აუღლებელი ციხესიმაგრის ალყა დიდხანს ვერ გაგრძელდება და თვითონ მოალყეები აღმოჩნდებიან ტყვეობაში — არა მხოლოდ ავღანელთა, არამედ საკუთარი მიზნებისა და ამბიციების მიძველებად გადაიქცევიან.

ამიტომაც სტრატეგიას ცვლიან. ყველასათვის ცხადია, რომ „ისტორიის მანძილზე ვერც ერთმა გარე ძალამ ვერ შეძლო ცენტრალიზებული მმართველობის დამყარება ამ ქვეყანაში. ეს საკუთარ თავზე გამოცდაა ბრიტანეთმა XIX, ხოლო საბჭოთა კავშირმა XX საუკუნეში. თითქმის ავტონომიური პროვინციები, რომელთაგანაც ავღანეთი შედგება, ერთიანდებიან გარე ძალების მიერ ცენტრალური მმართველობის დამყარების მცდელობის წინააღმდეგ“.

ეს სიტყვები ამერიკული დიპლომატიის თვალსაჩინო წარმომადგენლის, ყოფილი სახელმწიფო მდივნის — ჰენრი კისინჯერის სახელმძღვანელო თეზისებიდან ამოვსურე. ეს თეზისები აშშ ადმინისტრაციისთვის მომზადდა და კონკრეტული მიითებაც ახლავს: „ამიტომ მიმდინარე კალისხევიან დავიანტრალიზება აუცილებელია“.

კისინჯერი გამოცდილი დიპლომატი და იცის, რომ ავღანეთს მხოლოდ ამ გზით თუ დააჩოქებენ. დეცენტრალიზების შემდეგ კი „გათიშე და იბატონეს“ ცნობილ მეთოდს გამოიყენებენ და ავტონომიურ პროვინციებს ერთმანეთს ნაპკიდებენ.

მაგრამ, სანამ კისინჯერის ეს პროექტი სრული მასშტაბით ამოქმედდება, საჭიროა ვითარების მეტ-ნაკლები კონტროლი, ანუ ე. წ. სამშვიდობო ოპერაციის გაგრძელება. ამისთვის კი აშშ სატყვე ქვეყნებში წერთნის ბატალიონებს, რომელთაც კონკრეტულ ამოცანას უსახავენ და კონკრეტულ სახელებს არქმევენ.

„ჰოლბრუკის ბატალიონი“ — ასე უწოდეს ავღანეთში გასაგზავნ კიდევ ერთ ბატალიონს. დიას, არა ქართული, არა თურქული სააკაშვილის ანდა სულაც ახალაიას ბატალიონი, არამედ — ჰოლბრუკის. მისტერ ჰოლბრუკმა კრწანისის სასწავლო ცენტრში მისი სახელისთვის ბატალიონის მზადყოფნა შეამონმა და ჯარისკაცების პროფესიონალიზმით, გამბედაობითა და მომზადების დონით აღტაცებულმა ავღანეთის დანაღმულ უდაბნოში გაისტუმრა ქართული გენოფონი.

მანამდე კი აშშ ელჩთან და პრეზიდენტ სააკაშვილთან ერთად ბათუმში, ყინულის მოედანზე, ახალგაზრდული კონკურსის ფინალს დაესწრო. გაერთო. რა ცინიზმა!

ბონდო მკინაარაჰვილი

მაია კონსტანტინე კოლუაშვილი:

ზვიად გამსახურდიას სხედარი იჩქარიის შინაში განისვენებს

ქართული საზოგადოება ერთობ ამაზრზენი ფაქტის მომსწრე გახდა. „დადუმებული მთაწმინდა“ ყოფილი პირველი ლედისა და მისი მომხრეების ხმაურმა შეაკრთო. საქართველოს პირველი პრეზიდენტის ქვრივი მანანა არჩვაძე-გამსახურდია ზვიად გამსახურდიას ნეშტის მთაწმინდის საზოგადო მოღვაწეთა პანთეონიდან კოლხური კოშკის ეზოში გადასვენებას აპირებდა. ამის მიზეზად მის ოჯახზე განხორციელებულ ზენოლას ასახელებდა და სამართლიანი სასამართლო პროცესის გამართვასა და ცოტნე გამსახურდიას გათავისუფლებას მოითხოვდა.

ვის საფლავს თხრავდნენ მანანისტარი მთაწმინდის პანთეონში?

მძიმე მარზვის პირველ კვირაში ექსპრეზიდენტის ქვრივის თანამოაზრეებმა (ე. წ მანანისტებმა) საქართველოს პირველი პრეზიდენტის საფლავი ნახევრად გათხარეს. მათ შეჩერებას ამაოდ ცდილობდა მთაწმინდის მამა დავითის ტაძრის წინამძღვარი მამა იოანე. იმის მაგივრად, რომ პრეზიდენტის ქვრივს სასულიერო პირისთვის პატივი ეცა, მან მამაოსთან კამათი დაიწყო, რამაც ერთ საათზე მეტხანს გასტანა, ბოლოს კი ისიც მოითხოვა, მამა იოანემ ბოდიში მომიხადოსო. როგორც მიხვდით, მამაოს დაინებულმა თხოვნამ შედეგი ვერ გამოიღო, ქალბატონი მანანა თავისას არ იშლიდა.

დის პანთეონში დაკრძალვა. როდესაც საქართველოს პირველი პრეზიდენტი გროზიდან გადმოსვენეს, მანანა არჩვაძისა და მისი ოჯახის წევრების მოთხოვნა იყო პირველი პრეზიდენტის ნეშტის სამების საკათედრო ტაძრის ტერიტორიაზე დაკრძალვა, თუმცა საბოლოოდ მაინც მთაწმინდის პანთეონი გადაწყდა.

თუ ქალბატონმა მანანამ შეძლო და ზვიად გამსახურდიას ცხედარი კოლხურ კოშკში გადასვენებდა, სად არის გარანტია, რომ იქიდანაც არ მოსიურვებს მისი ნეშტის გადასვენებას, მითუმეტეს, რომ საქართველოს პირველი პრეზიდენტის ქვრივი გასულ წელს გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკას თავშესაფარს სთხოვდა და ოფიციალური განცხადებით გერმანიის კანცლერ ანგელა მერკელსაც კი მიმართა.

დავუშვათ მერკელმა ყოფილ ლედის თავშესაფარი ბადენ-ბადენში მისცა (თან ექსპრეზიდენტ შევარდნაძის მეზობელი გახდებოდა), მაგრამ ვაი და უარი შემოუთვალოს, მაშინ რა, ტანზანიამ გადავასვენოთ საქართველოს პირველი პრეზიდენტი?

თუმცა, სანამ ისევ დააპირებს ზვიად გამსახურდიას საფლავიდან ამოღებას, ექსლედომ კარგად უნდა გაიაზროს, რომ მთაწმინდის პანთეონში ზვიად გამსახურდია დაკრძალულია როგორც საქართველოს პირველი პრეზიდენტი.

ტი და არა როგორც მანანა არჩვაძე-გამსახურდიას მეუღლე. თანაც მიცვალებულის ამოთხრა არამართლმადიდებლური საქციელია.

ნეშტის გადასვენებასთან დაკავშირებით თავისი პოზიცია მამა დავითის წინამძღვარმა, არქიმანდრიტმა იოანემ გამოხატა:

— ყველანაირად მიუღებელია, რა ფორმითაც უნდა მოხდეს ზვიადის გადასვენება მთაწმინდიდან. ზვიადი ქრმატიად, ჩვენი ქვეყნის ერთგული, ღირსეული შვილია და ის უნდა განისვენებდეს მთაწმინდაზე. დღის წესრიგში მაინც თუ დადგა ზვიადის გადასვენება, ამაში აუცილებელია ერთი, ხელისუფლებისა და საპატრიარქოს ჩართვა.

ერთ რამ ცხადია — ხელი-სუფლება, თავს არ მოიკლავს იმის გამო, თუ ზვიად გამსახურდიას ცხედარს საფლავიდან ამოთხრიან, მაგრამ ის კი ყველას უნდა ახსოვდეს, რომ ზვიად გამსახურდია მთაწმინდაზე უწმინდესისა და უნეტარესის კურთხევით დაიკრძალა და ისევ პატრიარქის კურთხევით თუ შეიძლება მის საფლავთან შეხება.

„საქართველო და მსოფლიო“ აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით ზვიად გამსახურდიას მოძღვარს მამა კონსტანტინე კოლუაშვილს ესაუბრა.

— როგორ შეაფასებთ ზვიად გამსახურდიას ცხედრის კოლხურ კოშკში გადასვენების მცდელობას?

— ცხედრის გადასვენება არასწორ ქმედებად მიმაჩნია. სხეულს, რაც უნდა, ის უყონ, ზვიადი უფალთანა და ცხოვრებულა. ეს საფლავი რამდენჯერაც არ უნდა თხარონ, ამით მის სულს არაფერი დააკლდება. თუმცა, დამოჯერეთ, მთაწმინდაზე ზვიადის ცხედარი არ მარხია.

— მაშ, სად არის პირველი პრეზიდენტის ცხედარი?

— ზვიად გამსახურდიას ცხედარი დღემდე იჩქერიის მინაშია. მე არ მჯერა, რომ მისი საფლავი მთაწმინდაზეა. ზვიადის საფლავი თუ ნახეს, მაშინ ჯოხარ დუდავეის საფლავსაც ნახავდნენ. ვინც ზვიადის საფლავი ნახა, მან, ალბათ, ისიც იცის, სად არის ჯოხარის საფლავი. თუ გამოჩნდება ჯოხარ დუდავეის

საფლავი, მაშინ დავიჯერებ, რომ მთაწმინდაზე ზვიადი დაკრძალულია.

— თუ ასეა, როდის მოხდება ზვიადის ცხედრის გადასვენება?

— როდესაც ჩვენი ერი ამას დაიმსახურებს.

— თავად მანანა არჩვაძე-გამსახურდიას როგორ შეაფასებთ?

— ამ ქალბატონის შემფასებელი მე არ ვარ და, მართალი გითხრა, არც მსურს მასზე ლაპარაკი.

„საქართველო და მსოფლიო“ მომხდართან დაკავშირებით შექმნილი საზოგადოებრივი აზრით დაინტერესდა და ქუჩაში გამოკითხვა მოაწყო. აი, რას ფიქრობენ ზვიად გამსახურდიას ცხედრის კოლხურ კოშკში გადასვენებასთან დაკავშირებით.

P.S. პირველი პრეზიდენტის ვაჟის, ცოტნე გამსახურდიას სასამართლო პროცესი გადაიდო, თავად ცოტნე კი ისევ შიმშილობს. ერთი მხრივ, გასაგებია მანანა არჩვაძე-გამსახურდიას, როგორც დედის ტკივილი, თუმცა ქალბატონი მანანა უნდა ხედებოდეს, რომ ზვიად გამსახურდიას საფლავიდან ამოთხრის მცდელობა პროტესტი კი არა, მისი ნეშტის შეურაცხყოფაა.

ამოკლავ

მკვლავი სული ნიუნაისთვის

23 წლის მამაკაცმა ლუდვიგსპაფენის პროფტექნიკურ სასწავლებელ „Technik II“-ში თავის ყოფილ მასწავლებელს ყელი გამოსჭრა, შემდეგ კი დანაშაული აღიარა და განაცხადა, რომ მასწავლებელი მას „ძალიან ბევრ“ ცუდ ნიშანს უწერდა ხოლმე.

კოლა მილიონი მიიღო

გერმანიის ექსკანცლერმა, 79 წლის პელმუტ კოლა პოლიტიკური და ისტორიული დამსახურებებისთვის, რომელთაგან, უმთავრესად, რა თქმა უნდა, გერმანიის გაერთიანება ითვლება, ქვეყნის უმსხვილესი ფულადი პრემია „როლანდ ბერგერის ფონდის ადამიანური ღირსების დაცვის ჯილდო“ და ერთ მილიონ ევროზე მეტი მიიღო. დოკუმენტში ნათქვამია, რომ კოლის დამსახურებით, გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის 17 მილიონმა მოქალაქემ თავისუფლება და ადამიანური ღირსება დაიბრუნა.

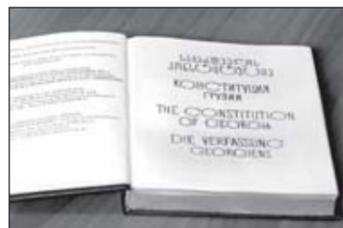
აქანეთა ჩუათს იარაღი სთხოვა

რუსეთის თავდაცვის მინისტრის — ანატოლი სერდუკოვის განცხადებით, მოსკოვმა ქაბულიდან იარაღისა და სამხედრო ტექნიკის მიწოდებაზე განაცხადი მიიღო. „ჩვენი ჯარისკაცები არ მონაწილეობენ და არც მომავალში მიიღებენ მონაწილეობას კოალიციური ძალების ოპერაციებში. ჩვენ უზრუნველყოფთ ტრანზიტს, მზად ვართ, მოვამზადოთ სპეციალისტები ავღანეთის შინაგან საქმეთა და თავდაცვის სამინისტროებისთვის, იარაღის მიწოდების განაცხადს კი განვიხილავთ“, — ბრძანა მინისტრმა.

ოსეთის „სივამისი გაკავთილაი“

სააგენტო „რეს“-ის ინფორმაციით, ე.წ. სამხრეთ ოსეთის საშუალო სკოლებში 2008 წლის აგვისტოს ომის მონაწილეები „სიმამაცის გაკვეთილებს“ ატარებენ და მოსწავლეებს უამბობენ „იმ გმირების თავდადასავლებს, რომლებიც ქართული ჯარებისგან მამაცად იცავდნენ სამშობლოს“. „ქართული ჯარები შევარდნის, ხოლო სამხრეთ ოსეთში რუსული არმიის შემოსვლამ ქართული აგრესია ბოლომდე გაანადგურა“, — განაცხადა ერთ-ერთ გაკვეთილზე ცხინვალური „ომონის“ უფროსმა სოსლან თედევამ.

გადავაჩინოთ კონსტიტუცია

სახელმწიფო საკონსტიტუციო კომისიამ „ეროვნულ-დემოკრატიული“ პარტიის წარმომადგენელ თენგიზ მარმანაშვილის აზრით, ამჟამად კონსტიტუციამ ცვლილებების შეტანა მარტივი საქმეა და თვლის, რომ ეს პროცედურა მნიშვნელოვნად უნდა გართულდეს. გარდა ამისა, კომისია განიხილავს საკითხს, რომლის მიხედვითაც კონსტიტუციაში ცვლილებების საფუძველი მხოლოდ რეფერენდუმი შეიძლება იყოს. 1995 წელს მიღებულ კონსტიტუციაში დღემდე 23 ცვლილება შევიდა.

მამუკა გიორგაძე:

ოჯახის წევრები საქართველოს ზვიადის სახელით და პარსულაშვიან, რომ აპირებენ გამსახურდინას სსოვნას ჩრდილო აღმოსავლეთში

საქართველოს პირველი პრეზიდენტის, ზვიად გამსახურდიას სიკვდილის მიზეზთა დამდგენი დროებითი საპარლამენტო კომისიისა და, ზოგადად, ბოლო დროს განვითარებული მოვლენების შესახებ გვესაუბრება ეროვნული მოძრაობის ერთ-ერთი წარმომადგენელი, „სახალხო პარტიის“ თავმჯდომარე მამუკა გიორგაძე.

არის არალეგიტიმური ხელისუფლება, რომ ეს არის უკანონო, დამნაშავე ხელისუფლება; მეორეს მხრივ, მასთან თანამშრომლობაზე მიდის, ეს უკვე ბევრ რამეზე მეტყველებს... შეიძლება ადამიანს ბრალი დასდოს უტაქტობაში, უზრდელობაში, რამე წვრილმან დანაშაულში და შემდეგ გქონდეს ამ ადამიანთან ურთიერთობა, მაგრამ, როცა მას ლაღატკობა დასდებ ბრალს, როცა არაკაცობაში დასდებ ბრალს, მერე მასთან ურთიერთობა უკვე შეუძლებელია ჩრდილს და ნიშნავს, რომ თვითონაც უკვე უპრინციპო ადამიანი ხარ.

— ბატონო მამუკა, ზვიად გამსახურდიას სიკვდილის მიზეზთა დამდგენ საგამოძიებო კომისიის (რომელიც დაახლოებით სამი თვის წინ შეიქმნა) ეროვნული მოძრაობის წარმომადგენელთა უმეტესობამ თავიდანვე ეჭვით შეხედდა და პროტესტი გამოუცხადა. თქვენი აზრით, რამდენად სანდოა ეს კომისია და რამდენად მიზანშეწონილია მიგაჩინიან დღევანდელ ვითარებაში ამ საქმის გამოძიება?

— თავიდანვე შევთანხმდეთ ერთ პრინციპულ საკითხზე — ამ ხელისუფლების ხელში რაიმე ეროვნული საქმის გაკეთება თუ არის შესაძლებელი, დაუჭერე თუ არა ესენი მხარს რაიმე ეროვნულ ინიციატივას და, თუ დაუჭერენ, რა შემთხვევაში... თუ ჯერჯერობით ამის არც ერთი პრეცედენტი არ ყოფილა, თუ დღემდე ეს ხელისუფლება მხოლოდ და მხოლოდ ანტიქართულ, ანტიეროვნულ საქმეს აკეთებს და მხოლოდ იმ ინიციატივებს უჭერს მხარს, რომლებიც სწორედ ქართული ცნობიერების, ერთიანი ქართული აზროვნებისა და საერთოდ, ქართული სახელმწიფოებრიობის წინააღმდეგაა მიმართული, რატომ უნდა დავიჯეროთ, რომ ახალ წამოწყებას მივსალმებთან?... აქამდე რაც ამით გაუკეთებიათ, ყველაფერი მათივე პიარზე იყო გათვლილი და ეს ხომ თავისთავად ცხადყოფს, რისი გამკეთებელიც არიან? აქედან გამომდინარე, კითხვებზე — რამდენად სანდოა პრეზიდენტის სიკვდილის მიზეზთა საგამოძიებო კომისია — პასუხი თავიდანვე უარყოფითია, უფრო მეტიც — არის საფრთხე, რომ ესა თუ ის საკითხი, რომელიც საზოგადოებას აღელვებს, ხელისუფლების პიარმანქანისთვის და გარკვეული ბინძური ინსინუაციებისთვის იქნება გამოყენებული, რისი დიდოსტატებიც ესენი არიან.

— ხელისუფლების მიზანი გასაგებია, მაგრამ რა მიზანი უნდა ჰქონდეს კოკოს, როცა კომისიის შექმნის საკითხი დააყენა? ბევრი ფიქრობს, რომ მას ეს პარლამენტში შესვლის საბაზად დასჭირდა. — ეჭვი უდაოდ საფუძვლიანია, ვინაიდან ის, რომ მან თავიდან უარი თქვა დეპუტატის მანდატზე და შემდეგ მაინც შევიდა პარლამენტში, ნებისმიერ ადამიანს აფიქრებინებს, რომ აქ რაღაც გარიგებასთან გვაქვს საქმე. ეს კოკოს სახელსა და ავტორიტეტს საზოგადოების თვალში, ბუნებრივია, ჩრდილს აყენებს და ძალიან ბევრ კითხვასაც აჩენს... — თქვენ გარიგება ახსენეთ. როგორ ფიქრობთ, კონკრეტულად რა გარიგება შეიძლება ყოფილიყო? — ვერ გეტყვით, მით უმეტეს, არ ვიცი, რეალურად რა მოტივები ჰქონდა კოკოს, როცა პარლამენტში შედიოდა, მაგრამ მისი ნაბიჯი, ძალიან არადამაჯერებელია. როცა, ერთის მხრივ, აცხადებ, რომ ეს

მოძიებო კომისიის შექმნა იყო სწორედ ის სპეკულაციური მომენტი, რითაც მოიხებნა საბაბი ამ ნაბიჯისთვის. — ზვიადის მომხრეებმა და მონინალდმდევებმა — ჯერ კიდევ დიდი ხნის წინათ ვიცოდით და ვიზარებდით. — ზოგადად, ზვიად გამსახურდიას მმართველობის პერიოდს აუცილებლად უნდა მიეცეს შეფასება, ოღონდ არა იმისთვის, რომ ვილაყამ ვილაყას ნიშნი მოუგოს, არამედ იმისთვის, რომ კვლავ არ განმეორდეს მსგავსი რამ... — რამდენიმე ხნის წინათ ჯონი ბალატიანიმ განაცხადა, ამჟამად ჩვენს ხელთარსებული მასალები ითხოვს პროცენტით ადასტურებს, რომ პრეზიდენტი მოკლულია და, სიმართლე ვითარდა, დამრჩა შთაბეჭდილება, თითქოს ხელისუფლებას აწყობს ამ ვერსიის წინ წაწინება. — ეს დაინტერესება ხელისუფლების მხრიდან ცალსახად იკვეთება, ვინაიდან დღეს ხელისუფლებას ოპოზიციის წარმომადგენელი ჰყავდა პარლამენტში, ხოლო კოკოს აწყობს, რომ ეს ყოველივე იყოს, ასე ვთქვათ, შეფუთული ამაღლებული გრძობებით, რაც არის თუნდაც მამის ინტერესების დაცვა. — თუ ეს მართლა ასეა, მაშინ წმინდა ადამიანური თვალსაზრისით რომ შეგხედოთ, საქმე გვაქვს უარესად ამორალურ საქციელთან მისი მხრიდან. — ჩვენ კიდევ არ ვიცით, რა იმალება ამ კომისიის უკან, საზოგადოება ფიქრობს და ამბობს მხოლოდ იმას, რასაც ხედავს. ხოლო რასაც ვხედავთ, ის არის, რომ ჯერჯერობით ამ კომისიის არანაირი უფლებამოსილება არ გააჩნია და, შესაბამისად, ის ვერ დადებს ვერანაირ იურიდიულ-სამართლებრივ დასკვნას. — ზვიად გამსახურდიას მკვლელობის შესახებ ისედაც ყველაფერი ცხადია და ეს გამოძიება ახალს ვერაფერს დაადგენს, ვერ ნაფა იმაზე მოვს, რაც ყვე-

ლაშ — ზვიადის მომხრეებმა და მონინალდმდევებმა — ჯერ კიდევ დიდი ხნის წინათ ვიცოდით და ვიზარებდით. — ზოგადად, ზვიად გამსახურდიას მმართველობის პერიოდს აუცილებლად უნდა მიეცეს შეფასება, ოღონდ არა იმისთვის, რომ ვილაყამ ვილაყას ნიშნი მოუგოს, არამედ იმისთვის, რომ კვლავ არ განმეორდეს მსგავსი რამ... — რამდენიმე ხნის წინათ ჯონი ბალატიანიმ განაცხადა, ამჟამად ჩვენს ხელთარსებული მასალები ითხოვს პროცენტით ადასტურებს, რომ პრეზიდენტი მოკლულია და, სიმართლე ვითარდა, დამრჩა შთაბეჭდილება, თითქოს ხელისუფლებას აწყობს ამ ვერსიის წინ წაწინება. — ეს დაინტერესება ხელისუფლების მხრიდან ცალსახად იკვეთება, ვინაიდან დღეს ხელისუფლებას ოპოზიციის წარმომადგენელი ჰყავდა პარლამენტში, ხოლო კოკოს აწყობს, რომ ეს ყოველივე იყოს, ასე ვთქვათ, შეფუთული ამაღლებული გრძობებით, რაც არის თუნდაც მამის ინტერესების დაცვა. — თუ ეს მართლა ასეა, მაშინ წმინდა ადამიანური თვალსაზრისით რომ შეგხედოთ, საქმე გვაქვს უარესად ამორალურ საქციელთან მისი მხრიდან. — ჩვენ კიდევ არ ვიცით, რა იმალება ამ კომისიის უკან, საზოგადოება ფიქრობს და ამბობს მხოლოდ იმას, რასაც ხედავს. ხოლო რასაც ვხედავთ, ის არის, რომ ჯერჯერობით ამ კომისიის არანაირი უფლებამოსილება არ გააჩნია და, შესაბამისად, ის ვერ დადებს ვერანაირ იურიდიულ-სამართლებრივ დასკვნას. — ზვიად გამსახურდიას მკვლელობის შესახებ ისედაც ყველაფერი ცხადია და ეს გამოძიება ახალს ვერაფერს დაადგენს, ვერ ნაფა იმაზე მოვს, რაც ყვე-

„მოსადის“ რეპუტაცია ეჭვქვეშაა
ინტერპოლი რადიკალური მოძრაობა „ჰამასის“ ერთ-ერთი მეთაურის — მაჰმუდ ალ-მაბუჰის მკვლელობაში ეჭვმიტანილ 11 ადამიანს ეძებს. დუბაის პოლიციის მასალებით, ლიკვიდატორთა რაზმი ისრაელის, პრიტანეთის, საფრანგეთისა და გერმანიის რეალურ მოქალაქეთა ყალბი პასპორტებით ჩაივლინებდა იმში. დუბაის პოლიციის უფროსი დავი ხალიფან ტამიმი კი აცხადებს, რომ მკვლელობაში ისრაელის სადაზვერვო სამსახური „მოსადის“ გარეული და ინტერპოლისგან მისი ხელმძღვანელის დაკავებას ითხოვს.

პატივარი პოლიციელი
ნიუ იორკის პოლიციის ყოფილ ხელმძღვანელს, 59 წლის ბერნარდ კერისს, რომელიც 2001 წლის 11 სექტემბრის ტერაქტის შემდეგ გმირად მონათლეს, ქვეყნის უზენაესმა სასამართლომ 4 წლით თავისუფლების აღკვეთა მიუსაჯა. მან თავი დამნაშავედ ცნო თეთრი სახლის ადმინისტრაციის მოტყუებასა და გადასახადებისათვის თავის არიდებაში. მოსამართლე კერისის მიერ 11 სექტემბრის მოვლენების საკუთარი მიზნების მისაღწევად ბოროტად გამოყენებამ ალაშობა და უმკაცრესი გადანაცვრებილება მიიღო.

რა გვიჩვენებს ლოგიკა
პარლამენტარია ცაგარეიშვილის განცხადებით, საქართველო მილიონობით ლარს უზღვის ლობისტურ ჯგუფებს მათი მხარდაჭერის მოსაპოვებლად. ბოლო ხელშეკრულება, რომელიც ჩვენმა ხელისუფლებამ ყოფილ დემოკრატიკონგრესმენ რიჩარდ გეფარდის კომპანიასთან Gephart Group Government Affairs იანვარში გააფორმა, 436 800 დოლარის ღირებულებისაა. ის ერთი წლის განმავლობაში გაგრძელდება და ვაშინგტონში საქართველოს ლობირებას ითვალისწინებს. სულ კი ამ მიზნით 2 მლნ დოლარზე მეტია დახარჯული.

ბანკები ისევ ნაგებულნი არიან
საქართველოს ეროვნული ბანკის მონაცემებით, 2010 წლის იანვარი საბანკო სექტორმა 2 მილიონ 720 ათასი ლარის ზარალით დაასრულა. შემოსავლებმა დაახლოებით 110,4 მილიონი ლარი შეადგინა. სესხებიდან მიღებული შემოსავალი 79,9 მილიონამდე, საკომისიოებიდან და განუვლი მომსახურებებიდან — 7,7 მილიონამდე. მთლიანმა ხარჯებმა იანვარში 107,2 მილიონს გადააჭარბა. აქედან დეპოზიტების ხარჯი 24,7 მილიონია. გასული წელი კომერციული ბანკების მხრიდან 65 მილიონიანი ნაკლები დასრულდა.

საქართველო ომის საფრთხის წინაშეა
„დემოკრატიული მოძრაობა — ერთიანი საქართველოს“ მთავარმა საბჭომ გაავრცელა განცხადება, რომლის მიხედვითაც საქართველოს პარლამენტის მიერ ჩრდილოკავკასიური რესპუბლიკების პარლამენტებისადმი რუსეთის გვერდის ავლით თანამშრომლობის გადანაცვრების გამო საქართველო კიდევ ერთი ომის საფრთხის წინაშე დგას. „არსებულ ვითარებაში ამ ტიპის განცხადებების გაკეთება აშკარა პროოკაციის მატარებელია და რუსეთის მხრიდან საკმაოდ მძიმე რეაქციების საბაბი გახდება“, — აღნიშნულია განცხადებაში.

ჯიმი ჯალიაშვილი:

ჩვენ ტერიტორიები რუსეთის პრეზიდენტის გადაწყვეტილებით არ დაბრუნდება

ბოლო დროს განვითარებული მოვლენების შესახებ გვესაუბრება პოლიტიკურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ჯიმი ჯალიაშვილი.

— ბატონო ჯიმი, უკრაინის საპრეზიდენტო არჩევნების შემდეგ საზოგადოებისა და განსაკუთრებით, ოპოზიციის დიდმა ნაწილმა ლამის გულუბრყვილოდ ირწმუნოს, რომ, ხვალ თუ არა, შეგ მინც სააკაშვილსა და მის გარემოცვას წმინდა მარტინის დღე გაუთენდება. ისე, თავის დროზე „ვარდების რევოლუციამ“ „ნარინჯისფერ რევოლუციას“ მისცა ბიძგი და როგორ ფიქრობთ, რამდენად დიდია შანსი, რომ ახლა პირიქით მოხდეს?

— დავიწყებთ იმით, რომ „ნარინჯისფერ რევოლუციას“ საქართველოს არანაირი გავლენა არ მოუხდენია, ვინაიდან თვითონ „ვარდების რევოლუციას“, რომლითაც ასე ამაყობს დღეს ჩვენი ხელი-სუფლებაც, არ ყოფილა ქართული პროექტი. ამას თავიდანვე ყველა ხვდებოდა, მაგრამ გამომდინარე იქიდან, რომ საზოგადოებას დიდი არჩევანის საშუალება არ ჰქონდა, მაშინ ბევრისთვის მისაღები აღმოჩნდა ის, რასაც სააკაშვილი და მის გარშემო მყოფნი გვთავაზობდნენ. დღეს უკვე სულ სხვა ვითარებაა — ხალხი, როგორც იქნა, გამოვიდა რევოლუციური ეიფორიიდან და უკვე არავის სჯერა იმ ზღაპრების, რომ, შევალთ თუ არა ნატოში, ტერიტორიებიც დაგვიბრუნდება და რუსეთიც უფრო დამთმობი, ლმობიერი გახდება ჩვენ მიმართ...

რაც შეეხება კითხვას, რა გავლენას მოახდენს უკრაინაში განვითარებული მოვლენები ჩვენს შიდა პროცესებზე, ჩემი აზრით, ეს იქნება ძალიან მნიშვნელოვანი ბიძგი მთელი რიგი დემოკრა-

ტიული პროცესებისა, მაგრამ, ვფიქრობ, საბოლოო სიტყვა მაინც ჩვენს საზოგადოებას, ხალხს ეკუთვნის... მით უფრო, დღეს უკვე საკმაოდ მომწიფებულია ის ვითარება, როცა პოლიტიკური პარტიები ნათლად აცნობიერებენ, რომ მხოლოდ ერთ პოლუსზე — დასავლეთზე მიტმანსა ჩვენთვის ძალიან ნამგებიანი და არახელსაყრელია. ახლა მთავარია, ეს კურსი შენარჩუნდეს და ყველა პოლიტიკური სუბიექტი ცალსახად ერთი პოლუსის — რუსეთისკენ არ გადაბრუნდეს, თუ ასე მოხდა, ისეთივე სურათს მივიღებთ, რაც დღეს გვაქვს — კარგი ურთიერთობა დასავლეთთან, ხოლო უკიდურესად დაძაბული ჩვენს ჩრდილოელ მეზობელთან. ასეთი საგარეო პოლიტიკური კურსის მატარებელი საქართველო, თავის მხრივ, თვითონ რუსეთისთვისაც ძალიან რთული იქნება სათანამშრომლოდ, ვინაიდან მის ინტერესებში არ შედის, რომ ჩვენ ვიყოთ დიდ სახელმწიფოთა შორის ინტერესთა დაპირისპირების ასპარეზი. ეს თავისთავად არ შედის ჩვენს ინტერესებშიც და, აქედან გამომდინარე, შეიძლება ითქვას, რომ დღესდღეობით ჩვენსა და რუსეთის წინაშე ერთი და იგივე ამოცანა დგას — ის იბრძვის ერთპოლუსიანი სამყაროს წინააღმდეგ, ჩვენ კი სწორედ ორპოლუსიანი სამყარო გვჭირდება...

მისასალმებელია, რომ დღევანდელი ჩვენი ოპოზიციის დიდი ნაწილი ამას ემხრობა და ამ მიმართულებით საკმაოდ სერიოზულ ნაბიჯებსაც დგამს...

— **თუმცა ოპოზიციამ მრავლად არიან ადამიანები**

(თუნდაც ნოლიდელი, ბურჯანაძე და სხვები), რომლებიც სულ რაღაც ერთი წლის წინათ რუსეთთან კეთილშობილური ურთიერთობის დამყარებას შეუძლებლად მიიჩნევდნენ და კრემლის მესვეურებს წყევლა-კრულვას უგზავნიდნენ. დღეს ეს ხალხი სულ სხვა ხმაზე მღერის. როგორ ფიქრობთ, რამდენად სანდოა არიან ისინი ჩვენთვისაც და რუსეთისთვისაც?

— ეს საკითხი ძალიან აქტუალურია და, ალბათ, საკითხებით ლოგიკურია, რომ ამ კითხვას ხშირად ვაშენებ, ვინაიდან როცა ესა თუ ის პოლიტიკური პარტია წელიწადში სამჯერ, ოთხჯერ იცვლის პოზიციას, თანაც არსებითად მნიშვნელოვან საკითხებზე, თავისთავად განაპირობებს საზოგადოების უნდობლობას მისადმი. ეს ეხება ნოლიდელსაც და, განსაკუთრებით, ბურჯანაძეს, რომლის რეიტინგიც ბოლო დროს კატასტროფულად დაეცა.

ვფიქრობ, ყოველივე ზემოთქმულის გამო, მათი როლი გრძელვადიან პოლიტიკაში შესუსტდება, თუმცა უნდა ითქვას, რომ ის ნაბიჯები, რაც ნოლიდელმა და მის გარშემო გაერთიანებულმა პარტიებმა ბოლო დროს გადადგეს, გარკვეულწილად შეიძლება ნაადვებს ჩვენს ქვე-

ყანას, ანუ გულისხმობ იმას, რომ მათ, ნებით თუ უნებლიეთ, გააკეთეს ძალიან გაბედული სვლები და გახსნეს დღემდე ფაქტობრივად ჩაკეტილი სივრცე რუსეთთან, რითაც, შეიძლება ითქვას, გაჩნდა შესაძლებლობა, რომ ჩვენს შორის ურთიერთობა კვლავ აღდგეს. სხვა თუ არაფერი, ამით ის მაინც გაკეთდება, რომ დანარჩენი პარტიებისთვის გზა გაკვალული იქნება, ადრე თუ გვიან, როცა დრო მოვა, რომ აღვადგინოთ დიალოგი მეზობელ სახელმწიფოსთან, შეიძლება ყველაფერი ნულიდან დასაწყები არ გვექნეს.

— **ორადორი პარტია, რომელიც ნოლიდელთან თანამშრომლობაზე უარს ამბობს, „მემარჯვენეები“ და „რესპუბლიკელები“ არიან. როგორ ფიქრობთ, რაიმე ძველი წყნა ახსოვთ გამყრელიძესა და უსუფაშვილს ყოფილი პრემიერისგან, თუ იმდენად გულსთავებული პატივით უარს არიან, რომ სამშობლოს მოლაპატესთან პირის შეკვრა მართლა „კუდიანების საქმედ“ მიაჩნია?**

— არ ვიცი, რა წყნას გულისხმობთ, მაგრამ, სამწუხაროდ, დღესდღეობით საქართველოში საკმაოდ ბევრი ინტელექტუალურად სუსტი პარტია. ეს ეხება „რესპუბლიკელებსაც“, „მემარჯვენეებსაც“... ვფიქრობ, მომავალში, ალბათ, ახლო მომავალში, პოლიტიკური თამაშებიდან უთუოდ გამოითიშებიან გაუგებარი იდეოლოგიისა და სახელწოდების სუბიექტები.

— **კონკრეტულად რომელ სუბიექტებს გულისხმობთ?**

— იმ სუბიექტებს, პარტიებს, რომელთა სახელწოდებებშიც ფიგურირებს სიტყვები: დემოკრატია, თავისუფლება და ა.შ. ოღონდ ფიგურირებს არა მკაფიოდ, არამედ ლოზუნგების დონეზე.

დემოკრატია და თავისუფლება — ეს არის იდეოლოგი-

ის ერთი ნაწილი, მაგრამ, როცა ამა თუ იმ პარტიას არ გააჩნია სრულყოფილი, მთლიანი სტრატეგია (და ასეთია დღეს საქართველოში არსებული პარტიების უმეტესობა), ბუნებრივია, მას საზოგადოება მხარს არ დაუჭერს.

— **რადგან მხარდაჭერა ასხენეთ, ბარემ ძმებ გაჩეჩილაძეებზე კვირა, ტელევიზორზე კვლავ აქტიურად ჩანს ორივე, მგონი, ისევ ლიდერობას უმიზნებს უფროსი „გრენის“... როგორ ფიქრობთ, კიდევ რამდენი შეცდომა უნდა დაუშვას ამ კაცმა იმის მისახვედრად, რომ მისი მატარებელმა, დიდი ხანია, ჩაიარა?**

— თავის დროზე ლევან გაჩეჩილაძე საკმაოდ მაღალ რეიტინგული ლიდერი იყო და გარკვეული პერიოდის განმავლობაში მან შეძლო კიდევ ამ რეიტინგის შენარჩუნება, მაგრამ შემდეგ ვითარება მკვეთრად შეიცვალა. ვგულისხმობ 2007 წლის 7 ნოემბრის შემდგომ პერიოდს, როცა ოპოზიციურ სპექტრში შინაგანხეთქილებებმა იჩინა თავი და ლიდერების მიერ ურთიერთსანიშნაობაზე განცხადებები გაკეთდა. მაშინ ყველაზე მეტად სწორედ გაჩეჩილაძე დაზარალდა, რადგან მან, როგორც ლიდერმა, ყველაზე მეტი პასუხისმგებლობა აიღო თავის თავზე და, შესაბამისად, ყველაზე მეტი იმედგაცრუებაც სწორედ მისგან განიცადა საზოგადოებამ. დღესდღეობით, მგონი, ლაპარაკიც ზედმეტია მის ლიდერობაზე, ვინაიდან, ხალხი მას უკვე მეტნაკლებად იცნობს და თუნდაც ჩვენი უახლოესი წარსულშიც მისი მხარდობა და ამერიკის, რომ ის პატივს სცემს საფრანგეთს და მზადაა მასთან ღია თანამშრომლობისთვის ნებისმიერ სფეროში. თავის მხრივ, საფრანგეთმა თავისი ინტერესების ერთგვარი დემონსტრირება მოახდინა და

ნოემბრის მეორე დღეს რიყეზე შეკრებილ მომიტინგეებს დაშლისკენ მოუწოდა. ამასთან, ლევან გაჩეჩილაძე არ არის იმ დონის პოლიტიკური ფიგურა, რომ მუდმივად ლიდერად მოიაზრებოდეს.

— **რაც შეეხება კრემლის მესვეურთა ბოლოდროინდელ განცხადებებს, ახლანახან შედეგებმა საზოგადოებას აღნიშნა, რომ სააკაშვილი პერსონა ნონგრატად უნდა გამოცხადდეს. თქვენი აზრით, რა ქვეტექსტი შეიძლება ჰქონოდა ამ განცხადებას, ანუ რას ნიშნავს, როცა ერთ ქვეყნის პირველი პირი მეორე ქვეყნის პირველ პირზე ასეთ რამეს ამბობს?**

— ეს სიტყვა, რა თქმა უნდა, პოლიტიკური მნიშვნელობითაა ნახშირი და იგულისხმება რამდენიმე განცხადება, რომელიც მომხდებოდა გააკეთა რუსეთმა. ეს ნიშნავს, რომ კრემლი სააკაშვილს არ ცნობს არჩეულ, ანუ ლეგიტიმურ პრეზიდენტად, მაინცა, რომ მისი მმართველობის პირობებში შეუძლებელია რუსეთ-საქართველოს შორის ნორმალური ურთიერთობის დამყარება და, შესაბამისად, არ სურს მასთან არც ერთ საკითხზე ლაპარაკი. ეს არის მკაფიო სიგნალი მოსკოვის მხრიდან როგორც ჩვენი ხელისუფლებისთვის, ისე ჩვენი საზოგადოებისთვის და, ასევე, დასავლეთისთვის, რაც გულისხმობს, რომ რუსეთი მისთვის არცერთი მნიშვნელობის არც ერთ საკითხზე არც დასავლეთთან, მით უმეტეს საქართველოსთან, უპირობო დათმობაზე არ წავა.

— **დათმობაზე რომ არ წავა, ამას ისიც მონშობს, რომ ახლანახან საფრანგეთისგან სამხედრო გემი შეიძინა.**

— ამ გემის შეძენას რუსეთისთვის არანაირი სამხედრო სტრატეგიული მნიშვნელობა არ აქვს, ამით უბრალოდ მოსკოვმა დაანახა დანარჩენ ევროპას და ამერიკას, რომ ის პატივს სცემს საფრანგეთს და მზადაა მასთან ღია თანამშრომლობისთვის ნებისმიერ სფეროში. თავის მხრივ, საფრანგეთმა თავისი ინტერესების ერთგვარი დემონსტრირება მოახდინა და

პრინსს კეპლერის ალანაპუკაპუ

ბრიტანული პოლიციის მტკიცებით, საუდის პრინცმა ლონდონის სასტუმრო „Landmark“-ში არაბეთის მოქალაქე, 32 წლის ბანადრ აბდულა აბდულაზიზი მოკლა. სასტუმროს ნომერში ნაპოვნ გვამს თავის არემი მრავალი ტრამეა აღმოაჩნდა, რაც მისი გარდაცვალების მიზეზი გახდა. საუდის 33 წლის პრინცს — საუდ ბინ აბდულაზიზ ბინ ნასირ ბინ აბდულაზიზ ალ-საუდს ლონდონის სასამართლოს წინაშე მოუწევს წარდგომა. საქმის სხვა დეტალები ჯერჯერობით ცნობილი არაა.

ობამა ერთვადიანი პრაივიტის

აშშ-ის ყოფილი ვიცე-პრეზიდენტი დიკ ჩეინი ყველასათვის მოულოდნელად კონსერვატორების კონფერენციაზე მივიდა და განაცხადა, რომ აშშ-ის ახლანდელი პრეზიდენტი ბარაკ ობამა ერთვადიანი მმართველია, რომელსაც 2012 წელს ხელახლა აღარავინ აირჩევს. ჩეინი ჯორჯ ბუშის მარჯვენა ხელი იყო და მისი პრეზიდენტობისას ახლანდელი ადმინისტრაციისადმი კრიტიკულობით გამოირჩეოდა. ახლა ის თვლის, რომ ობამას პოლიტიკის წყალობით ამერიკა სათანადოდ არაა დაცული ტერორიზმისაგან.

ოქრო დოლარის ნახვალად

რესპუბლიკელი კონგრესმენის მაიკ პიტსის ინიციატივით, სამხრეთ კაროლინის კანონმდებლებს განსახილველად გადაეცათ კანონპროექტი, რომლის მიხედვითაც შტატის ტერიტორიაზე დოლარის, როგორც ანგარიშსწორების ოფიციალური საშუალების, სტატუსი უნდა გაუქმდეს. პიტსის აზრით, მწვანე კუპონები, რომლებსაც ფედერალური მმართველობა უზომო რაოდენობით ბეჭდავს და ხარჯავს, რითაც ქვეყანა ეკონომიკური კოლაფსისაკენ მიჰყავს, ოქროსა და ვერცხლის მონეტებით უნდა შეიცვალოს.

უპარტაზი საენსიო კრიზისი

ამერიკის შტატებს პენსიების გადასახდელად ტრილიონი დოლარი არ ჰყოფნით და, თუ ხელისუფლება დაუყოვნებლივ ზომებს არ მიიღებს, „უმართავი კრიზისი“ გარდაუვალი იქნება. „შტატების შესწავლის პიუს ცენტრის“ მოხსენების თანახმად, სოციალური პროგრამებისთვის 2008 წელს შტატების ბიუჯეტებში 2,4 ტრილიონი დოლარი იყო გამოყოფილი, გასაცემი თანხა კი 3,4 ტრილიონს უტოლდებოდა. მდგომარეობიდან ერთადერთი გამოსავალი სოციალური დანახარჯების შემცირება და გადასახდების გაზრდაა.

შუკისი ტანსუკად

ტენსისის შტატის ქალაქ ოსტინში პროგრამისტი ჟოზეფ ენდრიუ სტეკი შემოსავლების სამსახურის თანამშრომლებისათვის სამაგიეროს გადახდის მიზნით უწყების შეიღწაობის შედეგად შენობას თავისი ერთმობიანი თვითმფრინავით შეეჯახა და თავი მოკლა. სტეკიმ ორჯერ წამოიწყო საკუთარი საქმე და მისი კომპანიები ორჯერვე გადასახდელი ჩინოვნიკებმა დახურეს. სიკვდილის წინ საკუთარ საიტზე გამოქვეყნებულ წერილში პროგრამისტი ამბობს, რომ ამ უსამართლობას ბოლოს მოუღებს.

ამით პირდაპირ მიანიშნა თავის მოკავშირე ნატოს წევრ ქვეყნებს, რომ მისთვის ერთად აღიარებულ საერთო მიზნებს, ამოცანებს, ხოლო მეორე და უფრო მნიშვნელოვანი — მისი ეროვნული ინტერესები...

— ისევე ქვეყნის შიდა პროცესებს და ვებურუნდეთ. ის პოლიტიკოსები, რომლებიც რუსეთთან ურთიერთობის მოგვარების მომხრენი არიან (იგივე ნოლაიდელო, ბურჯანაძე, გაჩეჩილაძე და სხვები), ერთხმად აცხადებენ, რომ ხელისუფლებაში მოსვლის შემთხვევაში, მათი უმთავრესი ამოცანა ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა იქნება. პარალელურად იმასაც ამბობენ, რომ რუსეთთან კეთილშობილური ურთიერთობა ვერ იქნება ამის ასპროცენტიანი გარანტი. ცოტა არ იყოს გაუგებარია, თუ მათი პრიორიტეტი ტერიტორიების დაბრუნება და მეზობელ სახელმწიფოსთან ურთიერთობის მოგვარება და, თუ მათივე აზრით, ეს ორი რამ ერთიმეორეს არ გულისხმობს, ე.ი. მათ არ აქვთ სრულყოფილი სტრატეგია, თუ როგორ შეიძლება ამ ორი მიზნის ერთდროულად მიღწევა?..

— როცა ლაპარაკია ტერიტორიების დაბრუნებაზე, უნდა ვიცოდეთ, რომ ეს არ არის დამოკიდებული მხოლოდ რუსეთზე, ვინაიდან ჩვენც ეს ტერიტორიები არ დაგვიკარგავს რუსეთის ერთპიროვნული გადაწყვეტილებით, არამედ დაკარგეთ იმიტომ, რომ მოვწყდით აფხაზ და ოს ხალხს. მოდი, ვთქვათ სიმართლე — 1991 წლიდან დღემდე ჩვენ ამ ორ რეგიონს ყველაფერი ვაკადრეთ იმისთვის, რომ განდგომილიყვნენ. და ახლა იმის ნაცვლად, რომ ბოდიშს ვუხდით, ეს ჩვენი პრეზიდენტი გამოდის და კიდევ ულტიმატუმის ენით ელაპარაკება. არ ვიცი, ვერ ვხვდებიან, რომ ასე უფრო გულგრილობით ისედაც დაკარგულ რეგიონებს თუ ხვდებიან და ყველაფერს შეგნებულად აკეთებენ?! ერთი რამ ცხადია — ამ ხელისუფლებას უხეში შეცდომების წყალობით, ჩვენ ძალიან დიდი ხნით, მინიმუმ ორმოცდაათი წლით მაინც, და ვაკარგეთ აფხაზეთიც და ოსეთიც და, რაც დრო გადის, ვფიქრობ, სულ უფრო მცირეა მათი დაბრუნების შანსი.

— მოკლედ, ასეა თუ ისე, ბოლოს მაინც იმ დასკვნამდე მივდივართ, რომ, სანამ ეს ხელისუფლება არ შეიცვლება, ვერც რუსეთთან გვექნება ნორმალური ურთიერთობა, ვერც ტერიტორიებს და ვიბრუნებთ და ნატოში შესვლაზე ხომ ლაპარაკიც ზედმეტია. ისე, ყველაფრის მიუხედავად, იუშჩენკომ მოახერხა ხელისუფლებიდან ღირსეულად წასვლა და როგორ ფიქრობთ, მიშას რამედენად დიდი შანსი აქვს, რომ ასევე ღირსეულად გამოეთხოვოს პრეზიდენტის სავარძელს?

— მიშას ჰქონდა ამის შანსი აგვისტოს ომამდე, მაგრამ ომის შემდეგ და, მით უმეტეს, იმის ფონზე, რომ მისი მმართველობის პირობებში რუსეთთან ურთიერთობის გამოსწორების არანაირი შესაძლებლობა არ არსებობს, ძველი იმაზე ლაპარაკი, თუ რა ნაბიჯები უნდა გადადგას, ნელ-ნელა, ეტაპობრივად რომ გამოვიდეს ჩიხური მდგომარეობიდან და მერე წავიდეს ხელისუფლებიდან ისე, როგორც წავიდა, ვთქვათ, იუშჩენკო. ძალიანაც რომ უნდოდეს წასვლა სააკაშვილს, ახლა ის მოქცეულია წრეში, რომელიც ამის საშუალებას არ მისცემს, ანუ ლაპარაკია იმაზე, რომ სააკაშვილი თვითონ აღმოჩნდა მის მიერ წლების მანძილზე ნაკონინები დიქტატურის მძევალი.

ცხადია, რომ ამ ხელისუფლების დამარცხება არჩევნებით შეუძლებელია. სწორედ ეს გარემოება გვაფიქრებინებს, რომ სააკაშვილის პოლიტიკური აღსასრული არ იქნება ლამაზი და ღირსეული, ანუ ისეთი, როგორიც იუშჩენკოს დასასრული იყო...

ეს ჩვენთვის სულაც არ არის სასიხარულო ფაქტი, პირიქით, ძალიან სამწუხაროა, რომ ასეთი ხელისუფლება გვყავს, მაგრამ ახლა ბევრი რამ ჩვენზეცაა დამოკიდებული — თუ ვიბრძობთ მკაფიოდ და კონკრეტული მიზნისთვის, ადრე თუ გვიან მივიღებთ შედეგს; თუ არ ვიბრძობთ და გულხელდაკრეფილი ვიჯდებით — ჩვენი მდგომარეობა დღითიდღე გაუარესდება. მერე უკვე ვერანაირი აქტიურობა და მრავალათასიანი მიტინგები ჩვენს პრობლემებს ვეღარ უშველის...

ესაუბრა
ჯაბა შვანია

ზურაბ კიკაელიშვილი დღედაღამ მიუიკოს კეთილდღეობისთვის ღოჭუღოჭ

კადრი ფილმიდან „მიმინო“

„ვარდების რევოლუციამ“ „მოქცავშირის“ არაერთი ცნობილი თუ უცნობი სახე პოლიტიკურ სანაგვეზე გაისტუმრა. სამაგიეროდ, ყველას, ვისაც მიტინგებზე ხუთჯვრიანი დროშა ეჭირა ხელში, წარმატებისკენ და ხელისუფლების მაღალი ემელონებისკენ გზა გაუხსნა. მაგალითად, ერთ-ერთი იმათაგანია პარლამენტარი ზურაბ კიკაელიშვილი, რომელიც დეპუტატი 2008 წლის ნოემბერში გახდა.

შევარდნაძის გადაყენებამდე კიკაელიშვილი ერთი ჩვეულებრივი ინჟინერ-მექანიკოსი იყო. სხვადასხვა დროს ტრესტ „წყალმშენში“, ტრესტ „მტკვარწყალმშენსა“ და ალჟირის სახალხო რესპუბლიკაშიც კი ინჟინრად მუშაობდა. „ხავერდოვანი გადატრიალების“ შემდეგ მისი შრომითი საქმიანობა რადიკალურად შეიცვალა. ბატონი ზურაბი 2004 წელს ქ. თბილისის მერიის კანონიერების დაცვის სამსახურის გენერალური ინსპექციის უფროსი გახდა. 2005 წელს შპს „თბილისის მეტროპოლიტენის“ ჯერ სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარედ, შემდეგ კი გენერალურ დირექტორად დაინიშნა. 2006 წელს ქ. თბილისის მერიის სამოქალაქო მონაწილეობისა და ინტეგრაციის საქალაქო სამსახურის თბილისის კორპუსის უფროსად მოგვევლინა. 2008 წელს უკვე ნანატრი ოცნება აიხდინა და პარლამენტის კარები შეაღო.

რა განცდა დაეუფლა გამოცდილ ინჟინერს, როდესაც პირველად შევიდა პარლამენტის სხდომათა დარბაზში, ამის შესახებ მის ბიოგრაფიულ ცნობებში არაფერი წერია, თუმცა შეგვიძლია წარმოვიდგინოთ, ნეტარებისგან როგორ აუჩქარდა გული.

ცნობისთვის: ზურაბ კიკაელიშვილი მარტვილის რაიონში 1950 წლის 22 ივნისს დაიბადა. დაამთავრა საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის სოფლის მეურნეობის მექანიზაციის ფაკულტეტი. კვალიფიკაციით ინჟინერ-მექანიკოსია. ჰყავს მეუღლე და ორი შვილი. ის საქართველოს მე-7 მოწვევის პარლამენტის თავდაცვისა და უშიშროების, დარგობრივი ეკონომიკისა და ეკონომიკური პოლიტიკის კომიტეტების წევრია.

არის უთქმელი, მორიდებული, პრეზიდენტისა და მისი გუნდის უსაზღვროდ ერთგული, მიშას კეთილდღეობაზე დღედაღამ მლოცველი და, რაც მთავარია, მისი ყველა მოთხოვნის უსიტყვოდ შემსრულებელი. არასაპატიო მიზეზით არასდ-

როს აცდენს საკომიტეტო მოსმენებსა და პლენარულ სხდომებს. ხელისუფლების მიერ წარდგენილი თითქმის ყველა მნიშვნელოვანი საკანონმდებლო ცვლილება, რომელიც საქართველოს პარლამენტმა 2008 წლის ნოემბრიდან დღემდე განახორციელა, ზურაბ კიკაელიშვილმა მოისმინა და თანაგუნდელებთან ერთად მათ უყოყმანოდ დაუჭირა მხარი.

სამწუხაროდ, 60 წელს მიღწეული ზურაბ კიკაელიშვილი არც ერთი მუდმივი მოქმედი საპარლამენტო დელეგაციის წევრი არ გახლავთ. ძნელი სათქმელია, გამოცდილებასა და ინგლისური ენის ცოდნას უწუნებრე შუახნის დეპუტატს თუ, როცა ის პარლამენტის წევრი გახდა, უკვე დაკომპლექტებული იყო მსგავსი დელეგაციები. ფაქტია, რომ 23-24 წლის გოგობიჭები სამი-ოთხი დელეგაციის წევრები არიან, მაშინ, როცა სხვები სათადარიგო შემადგენლობაშიც ვერ ხვდებიან.

საინტერესოა ისიც, რომ დარგობრივი ეკონომიკისა და ეკონომიკური პოლიტიკის კომიტეტში, რომლის წევრიც გახლავთ ბატონი ზურაბი, 7 ინჟინერია, 2 ექიმი, 1 ქიმიკოსი და 1 პოლიტილოგი. კომიტეტის 13 წევრიდან მხოლოდ ორია ეკონომისტი.

გამოცდილი ინჟინრის ბიოგრაფიული მონაცემები, პროფესიული უნარჩვევები და პიროვნული თვისებები სრულად აკმაყოფილებს საქართველოს პრეზიდენტის მოთხოვნებს. თუმცა საკმარისი არაა იმისთვის, რომ საზოგადოებისთვის ცნობილი სახე გახდეს და მოსახლეობაში პოპულარობით სარგებლობდეს. ბატონ ზურაბს არათუ ამომრჩევლები, პოლიტიკოსებიც კი არ იცნობენ.

კონსერვატიული პარტიის ლიდერი და ყოფილი პარლამენტარი ძახაძე კაპანაძე მიიჩნევს, რომ საპარლამენტო უმრავლესობის წევრები რეალურად არ აურჩევია ხალხს და ამიტომაც არ იცნობენ მათ: — შევარდნაძის პარლამენტს არ ჰქონდა საზოგადოების უმრავლესობის ლეგიტიმაცია, მაგრამ მოსახლეობის გარკვეული ნაწილი მაინც უჭერდა მხარს და უფრო მეტი კავშირი არ დაზვევდა ხალხსა და პარლამენტს შორის. თუ მაშინ ხელისუფლებაში მოსვლა არჩევნების გაყალბების გზით ხდებოდა, დღეს გაყალბებაც კი აღარ არის

საუბარი. ესენი არიან სააკაშვილის მიერ დანიშნული ადამიანები, რომელთაც პოლიტიკასთან საერთო არაფერი აქვთ.

— ბატონო კახა, ისინი შესაძლოა მართლაც არ აურჩევია ხალხს, მაგრამ საქმიანობიდან გამომდინარე ხომ უნდა გახდნენ ცნობილი?

— ამისთვის ქვეყანაში საპარლამენტო დემოკრატია უნდა არსებობდეს. დღევანდელი პარლამენტიც არის საბჭოთა კავშირის დროინდელი უმაღლესი საბჭო, ხელმწიფის კარი, რომელსაც არანაირი ფუნქცია არ აქისრია. ამას წინათ ერთ-ერთი საერთაშორისო ორგანიზაციის წარმომადგენელმა იხუმრა, რომ ეს პარლამენტი მარტო სიის ამოკითხვითაა დაკავებული (სხდომაზე რეგისტრაციას რომ გადაინ, სიას კითხულობენ). დღევანდელ საკანონმდებლო ორგანოში არ იმართება დებატები, არ ხდება კანონების განხილვა, მინისტრების მოსმენა, მათთვის კითხვების დასმა და საზოგადოებამ როგორ უნდა გაცივოს ისინი?

— მინისტრთა მოსმენა არ ხდება?

— დამეთანხმეთ, რომ — გამონაკლის შემთხვევაში. სტატისტიკურად თუ შეადარებთ თუნდაც წინა მოწვევის პარლამენტის საქმიანობას, დღევანდელი საკანონმდებლო ორგანო ათჯერ უფრო პასიურია.

— დღევანდელი პარლამენტი კანონების მიღების მხრივაც პასიურია?

— არა, დებატების კანონის კენჭისყრა ფორმალურად რამდენი იმართება, ვერ გეტყვით. არქივიდან ამოიღეთ თუნდაც 3-4 წლისწინანდელი 9-საათიანი კურიერის ჩანაწერი და ნახეთ, ყოველი საფორმატო გამოშვება პარლამენტი ერთი ან ორი სიახლით იწყებოდა. დღევანდელ ახალ ამბებში პარლამენტი საერთოდ ვერ ხვდება — რა მოხდა, რა განიხილეს, რაზე იმსჯელებს, ამის თაობაზე არანაირი ინფორმაცია არ გადის.

— აუცილებელია, ყოველ სესიაზე ცხელი დებატები გაიმართოს?

— რა თქმა უნდა, პარლამენტი ამისთვის არსებობს. — ბატონო კახა, შევარდნაძის დროს დეპუტატებს შორის ხელჩართული ცემა-ტყევა იმართებოდა და ეს იყო კარგი?

— კარგი არა, მაგრამ ლოგიკური იყო. — რამდენად შეუძლია დღევანდელ პარლამენტს ისეთი გადაწყვეტილებების მიღება, როგორიც თუნდაც ნატოში ინტეგრაცია ანდა რუსეთთან ურთიერთობა?

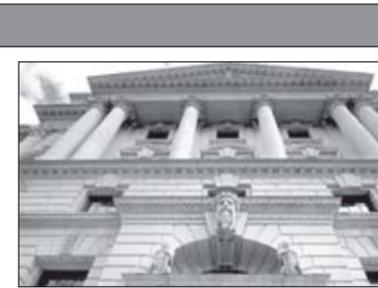
— დღევანდელ პარლამენტს სხვა ფუნქცია არ აქისრია, გარდა იმისა, რომ სააკაშვილის საპარლამენტო სესიაზე გამოსვლისას ტაშის დაკვირვება ხელები გადაიჭყავს.

ნათია ქალაპივილი

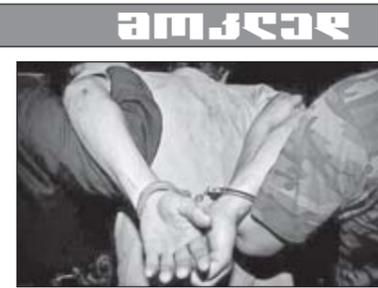
ყველაზე კვირადღიანი ბაიანი

ბრიტანულმა სააგენტომ „Brand Finance“ მსოფლიოს ყველაზე ძვირადღირებული 500 ბრენდის მორიგი რეიტინგი გამოაქვეყნა და მასში პირველი ადგილი კვლავ შარშანდელმა ლიდერმა „Walmart“-ის სუპერმარკეტების ქსელმა დაიკავა. ის 41,4 მილიარდ დოლარად შეაფასეს. მეორე ადგილზეა 36,2 მილიარდ დოლარად შეფასებული კომპანია „Google“, რომელიც შარშან მხოლოდ მეხუთე ადგილს იკავებდა. მესამე ადგილზე, შარშანდელის მსგავსად, 34,8 მილიარდ დოლარად შეაფასებული „Coca-Cola“ აღმოჩნდა.

ბრიტანეთი საბაიკნეთს ასწავს

ბრიტანეთის ბიუჯეტის დეფიციტმა 2010 წლის იანვარში 6,7 მილიარდი დოლარი შეადგინა და, თუ ქვეყანა ამ ტემპით განაგრძობს ცხოვრებას, წლის ბოლოს საერთო შიდა პროდუქტთან მიმართებაში პროცენტულად უფრო მეტი ვალი ექნება, ვიდრე უმძიმესი კრიზისის პერიოდში მყოფ საბერძნეთს აქვს. იანვრის საბიუჯეტო კრიზისი ბრიტანეთის მთელ ისტორიაში პირველი ამგვარი შემთხვევაა. ახლა ბრიტანეთის სახელმწიფო ვალი 848 მილიარდ დოლარს, ანუ საერთო შიდა პროდუქტის 59,9 პროცენტს აჭარბებს.

სასიკვდილო განაჩენი

ლობანის სამხედრო ტრიბუნალმა პოლიციის ყოფილ ოფიცერს, 68 წლის მუჰამედ კასიმს სასჯელის უმაღლესი ზომა — სიკვდილით დასჯა მიუსაჯა. მას ისრაელთან თანამშრომლობა და 2006 წელს პალესტინური დაჯგუფების ორი მაღალჩინოსნის მკვლელობაში მონაწილეობა ედება ბრალად. მსჯავრდებული ისრაელის სადაზვერუო სამსახურს „მოსადთან“ კავშირში ამხილეს. კასიმმა პალესტინური ორგანიზაცია „ისლამური ჯიჰადის“ ერთ-ერთი ლიდერის მამუდ მაჯიბისა და მისი ძმის ნაბილის მკვლელობა აღიარა.

ის, რას 13 წლის წინათ ითქვა

წერილი მეორე

ალექსანდრე ჭაჭიას წიგნი „რამ დავგულუბა... რა გადაგვარჩენს“ თუ ჩაუკვირდები, აუცილებლად შენიშნავ, რომ ამ წიგნში უმთავრეს პრობლემად გასდევს შეშფოთება ქართული სახელმწიფოებრიობის შენარჩუნების გამო: „გაგვარჩნია კი ამისთვის აუცილებელი ინტელექტუალური და სულიერი პოტენციალი? — კითხულობს იგი, — შესაძლებელია თუ არა ქართველი ხალხის კონსოლიდაცია ფიზიკური განადგურებისა და ზნეობრივი დეგრადირების საფრთხის წინაშე?“

ამ კითხვებზე პასუხის გაცემას ცდილობს ავტორი, ეძებს კონკრეტულ გზებს, გვთავაზობს პრაქტიკულ რჩევებს, რადგან გადაგვარებისა და პირისგან მიწისა ალგვის საშიშროებამ, კარგა ხანია, თეორიული პერსპექტივიდან, „საპარატო ინტრიგებისა და კომბინაციების“ რიგიდან სადღეისო საფრთხეთა რიგში გადაინაცვლა.

ამიტომ ითხოვს განსაკუთრებულ ყურადღებას და განსაკუთრებულ სიფხიზლებს განსაკუთრებული, იმიტომ ვამბობ, რომ ქვეყნის უღრუბლო მომავალი და პროგრესული განვითარება ქრელაჭრულეში შეფუთული, პიარტექნოლოგიებით გამაგრებული, ფართო მასების სატყუარად არის ქვეყლი ხელისუფალთა პრაქტიკულ მოღვაწეობაში.

ალექსანდრე ჭაჭია პუბლიკაციები მიმართულია საზოგადოებრივი შეგნების გაზრდას და „იმ ყოველისმომცველი სისტემური კრიზისიდან“ ქვეყნის გამოსავლად, რომელიც, თუ არ შეიცვალა, კატასტროფა გარდევს და დასრულდება.

თუმცა, გულახდილად რომ ვთქვათ და საგნებს თავისი სახელი ვუწოდოთ, საქართველო, კარგა ხანია, ცხოვრობს კატასტროფის სიტუაციაში.

პროფესორი ჭაჭია შენიშნავს, რომ ასეთი ისტორიული ფატალურობა სულაც არ არის ერთგულ და სამუდამოდ დადგენილი გარდევალა. მისი აზრით, ასეთი ვითარება ბევრად და განპირობებული მოქცევის ხელისუფალი, რომელსაც ხუთჯერ კვლავიანი სასტუმროების მშენებლობა ბოლომდე იდეალ აქვს აკვირებული.

„საქართველო არ აღორძინდება, — ხაზგასმით ამბობს ბატონი ალექსანდრე, — თუ დავრჩებით იმის იმედად, რომ ან რუსეთი, ან ნატო ან ევროკავშირი, ან აფრიკის კავშირი შეგვიხარავს“.

საინტერესო ისტორიულ დეტალს იხსენებს ამასთან დაკავშირებით ალექსანდრე ჭაჭია: „1920 წელს ლენინი წერდა: „რისთვის გვჭირდება საქართველო?.. მოგვიწიებს მისი კვება“...“

ჩვენ გარდა არავინ იზრუნებს ჩვენს სახელმწიფოებრი-

ობაზე: „რუსეთთან ისევე, როგორც დასავლეთთან, ჩვენი ურთიერთობა უნდა ეფუძნებოდეს სრულიად ახალ პრინციპებს, რომლებიც ძირფისვითად განსხვავდება იმისგან, რაც დღეს ორივე ქვეყნის ხელმძღვანელობის მიერ ხორციელდება“.

პოლიტიკა — მსოფლიო პროპარტული

ჯერ კიდევ 1995 წლის საარჩევნო კამპანიის დროს მან საჯაროდ გამოთქვა თავისი პოზიცია საგარეო ურთიერთობათა სტრატეგიის შესახებ: „საქართველოს ხელმძღვანელობა იმით კი არ უნდა იყოს შენუხებული, არ არის რუსული თუ პროდასავლური პოლიტიკა განახორციელოს, არამედ იმაზე უნდა იფიქროს, თუ როგორ გახადოს იგი პროქართული“.

აბსოლუტურად გასაგები ფორმულაა, რომელიც ქართულ ელექტორატში აბსოლუტური მხარდაჭერით სარგებლობს, ან, თუ დავაზუსტებთ, — უდიდესი უმრავლესობის მხარდაჭერით.

გასაგებია, რომ ასეთი სტრატეგიული მიმართულების განსახორციელებლად აუცილებელია, მინიმუმ, ერთი რამ — ისეთი ხელისუფლების მოსვლა ქვეყნის სათავეში, რომლისთვისაც ეს პოზიცია არა მარტო მისაღები იქნება, არამედ — სახელმწიფოებრივი მოღვაწეობის მიზანიც.

ბევრი წინააღმდეგობა გადის ამ მიზნის მისაღწევ გზაზე, რომელთა შორის დომინირებს გარკვეულ პოლიტიკურ პერსონებსა თუ წრეებში ჩამოყალიბებული,

„ქართული ეჩის აკაპა თანამედროვე დასავლეთის იმ სწორკუთხა წიგნი ბაჩხალია, რომლის ავტორი იყო კულტივირებული პროტესტანტი ლიკაბულიაის საუკუნეა ყალიბდა, რას ეჩ, რომელს ეჩს გაანადგურებს...“

„წმინდას მიახლოებული თვითდარწმუნება“, რომელთან კამათიც კი, როგორც წესი, „უნაყოფო მეცადინეობაა“.

ამ პრობლემაზე მსჯელობისას ალექსანდრე ჭაჭია თითქოს შემთხვევით, მაგრამ მკვლევარებისთვის თვალში საცემად, წარმოთქვამს ერთ წინადადებას, ერთ ლოგიკურ დასკვნას შემოგვთავაზებს, რომელიც, სამწუხაროდ, განხორციელებულ პროგნოზად მოგვევლინა.

ბატონ ნოდარ ნათაძესთან გეოპოლიტიკურ პრობლემებზე მეცნიერულ დისკუსიას იმ ჩაბმული ალექსანდრე ჭაჭია ოპონენტს რუსეთთან ურთიერთობის საკითხზე რომ ეკამათება, აღნიშნავს:

„მე ვწერ, რომ თურქეთს ან სპარსეთს შეუძლია, ტერიტორია წავართვათ, ნოდარ ნათაძე მიპასუხებს — რუსებმა არ წავართვეს! —“

წავართვეს, ბატონო ნოდარ, და, თუ საქართველოს ხელმძღვანელობის პოლიტიკა არ შეიცვლება, კიდევ წავართვეს...“

მართალია, ეს ციტატა მთავრდება აქცენტის ერთგვარი შერბილებით — „ყოველ შემთხვევაში, სხვა ქვეყნებს ხელს არ შეუძლიან“, — მაგრამ ეს ან დიპლომატიის სტი-

ლისტიკით უნდა ავხსნათ, ან დამატებით სხვა საშიშროების არსებობაზე მინიშნებით — სხვებმა შეიძლება წავართვეთ. მთავარი მაინც პირველადი დასკვნაა — კიდევ წავართვეს!

წავართვეს. იმიტომ, რომ რუსეთთან ურთიერთობის შეცვლაზე არავინ იფიქრა. საქართველოს ხელმძღვანელობის გამწვავებულ კონფრონტაციულ პოლიტიკას კი მხოლოდ ასეთი შედეგი შეიძლება მოჰყოლოდა.

ანალიტიკოსი მეცნიერი გვავრთხილებდა, რომ საშიშროება აშკარა იყო, რად-

გან ჩვენი სახელმწიფო სტრატეგიების აზროვნების მიმართულა აშკარად ამოვარდნილი იყო მსოფლიოში მიმდინარე პროცესების რეალური ტენდენციებიდან.

ამბობდა ამას ალექსანდრე ჭაჭია 13 წლის წინათ, 1997 წლის ივნისში გამოქვეყნებულ წიგნში „რანი ვიქნებით?“

ამ წიგნში არა მარტო გახსენებაა დღეს საჭირო, რაც წიგნის რედაქტორმა დაემსგავსებოდა, არამედ — ჩალრმა ვეზა მისეულ დაკვირვებასა და დასკვნებში, ვინაშთ გაგარდვირთ რუსოფობიის ტერმინული ლოპე-ყორე, რომელსაც, არაერთი წელიწადია, აგებენ პროფესიონალი თუ მოყვარული ავტორები და ხელისუფლების ხელისბიჭა „პოლიტოლოგები“, ვინაც ჩვენი ავტორი „ანტირუსული რიტორიკით დაკავებული საზოგადოების“ წევრებად მიიჩნევს.

იყო თუ არა ბენოციდი?

მოდით, ამჯერად პერსონალებს ნუ შევხვებით, რადგან, როგორც წესი, მათთან კამათის დროს პირადული გამოდის წინა პლანზე და თვით პრობლემის სიმწვავე ამის გამო ნელდება.

რუსეთის კაცთმოძულეობის წარმოსაჩენად პარალელს ავლებენ ფაშისტურ ეთნოგენოციდსა და ქართველი ხალხის მიმართ ეთნოგენოციდის რუსულ საბჭოთა მეთოდს შორის. უფრო მეტიც, — ამ უკანასკნელს ეთნოგენოციდის მწვერვალადაც მიიჩნევენ, რომელიც პიტლერის პრაქტიკასთან შედარებით უფრო დაუნდობელია.

ასეთი, აშკარად ფობიური დებულებებით რუსეთთან დისტანცირება და განვითარების დამოუკიდებელი ქართული გზის ძიება ნონსენსია.

უკრიტიკოდ არც ამის საწინააღმდეგო პოზიციის მიღება იქნებოდა სწორი და გამართლებული. ლაპარაკია პოზიციაზე, რომლის კვინტენციაც შემდეგია: „დასავლეთის ქვეყნებს, ანუ ევროპისა და ამერიკის განვითარებულ და ზეგანვითარებულ ქვეყნებს ჩვენს ქვეყანასთან საერთო აქვთ რელიგია, სულიერი და გონებრივი წყობა (ანუ მეტაფიზიკა) და ისტორიული ტრადიცია“.

ალექსანდრე ჭაჭია ქართული პოლიტიკური ელიტის ამ კრედიტს განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევს და დეტალურად აანალიზებს.

იგი შენიშნავს, რომ „რელიგია ხალხთა ერთობის ფაქტორი შეიძლება იყოს არა მანინც და მაინც იმ შემთხვევაში, თუ ერთი და იმავე ღმერთის, მესიის რწმენას ან ერთი და იმავე წმინდა ნიგნების თაყვანისცემას გულისხმობს. ამისთვის სხვა მნიშვნელოვანი ფაქტორების თანხვედრაცაა აუცილებელი. კერძოდ: „ქრისტიანობის მიღებისას, — განმარტავს ავტორი, — მისი დოგმების სხვადასხვა ენების ტრადიციებიდან და წეს-ჩვეულებებთან შერწყმა ხდებოდა. მისი ღირებულებითი ნორმატივები ისტორიულად შემუშავებულ ტრადიციულ ღირებულებებთან ერთად იმედობდა. ე.ი. ქრისტიანული მოძღვრება ამა თუ იმ ხალხის ეროვნულ თავისებურებას, აზროვნების სტილს, მენტალიტეტის სპეციფიკას შეერწყმებოდა და ამის გამო სხვადასხვა ერებს (ან ერთა ჯგუფს) ჩამოყალიბებული აქვთ ქრისტიანული ნორმატივების ალქმისა და რელიზიაციის სხვადასხვა ტიპი“.

ამის საფუძველზე ჩამოყალიბდა ქრისტიანობის სხვადასხვა მიმდინარეობა — მართლმადიდებლობა, კათოლიციზმი, პროტესტანტიზმი და სხვ.

ერთი რელიგიის შიგნით არსებულ განსხვავებულ მიმდინარეობებზე საუბარი, რომელთა შორის არსებული წინააღმდეგობა კატეგორიულ და საკმაოდ აგრესიულ სახისათს ატარებს. ხოლო თანამედროვე „ცხოვრების დასავლური წესი“ იმ ნორმათა და ღირებულებათა სისტემაა, რომლებიც პროტესტანტიული იდეოლოგიითაა შემუშავებული ანგლოსაქსური ეროვნული შეგნების სპეციფიკის საფუძველზე, რომლისთვისაც დამახასიათებელია რაციონალიზმი, მკვეთრი ინდივიდუალიზმი და ანალიტიკურობა, მართლობაში ცხოვრება და ბრძ-

ოლა, მხოლოდ საკუთარი თავის იმედი.

„ეს თავისებურებანი, რომლებიც ნიუანსურად არ მიიჩნევა და პრინციპული ხასიათისაა, კატეგორიულად მიუღებელია მართლმადიდებლური შეგნებისათვის. — ასკვნის ალექსანდრე ჭაჭია, — რადგან იგი ეფუძნება ჰუმანიზმს, ხელგაშლილობას, მგრძობიარობის სიჭარბეს რაციონალურზე, კოლექტივიზმს, კაცთმოყვარეობას, ცხოვრებასა და ბრძოლას მხოლოდ საზოგადოებაში სხვებთან ერთად“.

სხვა რომ არაფერი, მხოლოდ ზემოთ მოხმობილი ლოგიკა ერთადერთ დასკვნამდე მიგვიყვანს: ერთიანი რელიგიური საფუძველი ერთიანად ცხოვრების საფუძველი არა და არ შეიძლება იყოს.

„თვისებები, რომლებიც პროტესტანტულ ინდუსტრიულ საზოგადოებას ახასიათებს, ჩვენითვის უცხოა და კატეგორიულად მიუღებელი“.

რა შედეგი შეიძლება მოგვიტანოს მაინც და მაინც იმ კურსის განხორციელებამ, რომელსაც გაუნათლებელი ობიგატელის სიჯეროვით ადგას ჩვენი ხელისუფლება?

შედეგი კატასტროფული შეიძლება იყოს.

აი, რას გვეუბნებოდა 13 წლის წინათ ნაწილობრივ „რანი ვიქნებით?“ ავტორი:

„ქართველი ერის არეალზე თანამედროვე დასავლეთის იმ ცხოვრებისეული წესის გაგრძელება, რომელიც ამერიკელების მიერ კულტივირებული პროტესტანტული ღირებულებების საფუძველზე ყალიბდება, ჩვენი ერს, როგორც ერს გაანადგურებს...“

ლიბერალური დასავლური სამყაროს ფუნქციონირების ძირითადი პრინციპები ქართველებისთვის აბსოლუტურად უცხოა...

ჩვენ არ შეგვიძლია მივიღოთ პრინციპი „გავმდიდრდეთ ნებისმიერი ხერხით!“ და „მდიდარი ყოველთვის მართალია“, ვინაიდან სიმდიდრე არასოდეს ყოფილა და არც იქნება ქართველი ხალხის ცნობიერებაში მთავარი ფასეულობა“.

ასე თანდათან ეცლება საფუძველი იმ დებულებას, რომლის განმარტოვებულ უსიტყვო და გონებაწაღუნვ მასად სურს, გვაქციოს ჩვენ მიერ ხელდასმულმა ხელისუფლებამ.

ამიტომ უნდა დავეთანხმეთ ალექსანდრე ჭაჭიას დასკვნას, რომელიც პრინციპული და ობიექტური განსჯის გზითაა მიღებული: „არც რელიგია, არც ეროვნული მენტალიტეტი, არც კულტურა... ქართველთა და „განვითარებული დასავლეთის“ ერთობის ფაქტორს არ წარმოადგენს“.

ერთ-ერთი პოლიტიკოსის აღფრთოვანებული შეძახილი — „მე ვარ ქართველი, მაშასადამე ვარ ევროპელი!“ — პრინციპულად მცდარია.

არ ვარ ევროპელი და ღმერთმა ნუ ქნას, რომ ვიქცე. ქართველი ვარ და ესაა სწორედ უმაღლესი ღირებულება.

ნარინჯისფერი აღაშინებები და... «ეს მწვანე კასი ვინ იყო, ნეტავ?!»

წარმატებული დღის წინაპირობა ადამიანისთვის და კურდღლისთვის ერთნაირია — უთენია გაღვიძება. პირველი დროულად მოასწრებს „ტაბელის“ გადაბრუნებას, მეორეს კი მწვეარი ვერასგზით დაენევა. დღეს მოდამია: სლოგანი — მამაცი კურდღელი მაგარი! ცხოვრების სტილი — მწვანე კურდღელი თხილამურებით, კვების რაციონი — შალსტუხი და ალაგ-ალაგ სტაფილო, საცხოვრისის, ბურჭების დანიშნულება — კრიტიკული სიტუაციისას „ჩირგვში ვზივარ, ვერვინ მოვა ჩემზედაო“, თუმცა ამაზე ან — ქვემოთ, ან სულაც სხვა დროს... და ვიდრე ბურჭებში მიყუყულო ქარაქუცა ბაჭია შალსტუხს ნერვიულად ღეჭავს, ჩვეულებრივი თბილისელის „განწყობის თეორიის“ საანალიზოდ შეძლებისდაგვარად განვხილეთ.

ცნობიერებაში მენაგვე და მე-ეზოვე სულ სხვადასხვა ტიპები. პირველი — ბინძური ადამიანი, რომელიც დღენიადაგ ყარს, ჭუჭყისფერია, ლოთი, ჩამოძონძილი, გაქუცუული... მეეზოვე კი, შესაძლოა, 40 წლამდე, სიმპათიური, ხელთათმანებით, არ გამოირჩევა არანაირი სპეციფიური სუნით, გამოხედვა ღირსეული და, რაც ყველაზე მთავარია, — ნარინჯისფერი უნიფორმა ნარინჯისფერი „ვარ ჩემი ქალაქის მეეზოვე!“

თავის დროზე მეეზოვეობა ქალაქის მუნიციპალიტეტშია და „გააუგულავა“, ლამის კონკურსიც გამოცხადდა ვარსკვლავი ადგილების დასაკავებლად. საშუალო ხელფასი მეეზოვისა 400-დან 500 ლარამდე დადგინდა. ჰოდა, ნავიდა რეკვა ჩინოვნიკების მობილურებზე, — ჩემი ახლობელია და, იქნებ, სადმე პრესტიჟულ უბანში... მეეზოვედ მოაწყობ! უნდა იქნას, რომ ხსენებული შემთხვევა, ალბათ, ერთადერთია, როდესაც ქართული ცნობიერებაში პროტექციონიზმმა ვერ იხეიარა ყველა მოხელეს ეუხერხულა, კოლეგასთან დაერეკა, ჩემი ახლობელია და მე-ეზოვედ მონყობაში დამეხმარე! ასე დაკომპლექტდა ქალაქის დასუფთავების სამსახური ღირსეული კადრებით.

„მეეზოვე“ მეეზოვის წინააღმდეგ: ქართული შემოქმედებითი ფანტაზია ამოუწურავი და უმრეტელია. თუ რომაელმა იმპერატორმა ვესპასიანემ საზოგადოებრივი ტუალეტები დააარსა და ამ გზით მოახერხა დიდი ფულის მითვისება, მისმა ქართველმა კოლეგებმა გამოგონებაში ტოლი არ დაუდეს. ქართველმა მაღალჩინოსნებმა მეეზოვეობის ინსტიტუტი თავიანთ სასარგებლოდ იმდენი აპირეს, რა პრესით, რა ტელევიზიით, რა პოსტერებით, სლოგანებითა და „კორტესტროფებით“, რომ გასაკვირი არც იქნებოდა, სადარბაზოში ცოცხმო-

«მიჯაჭვულები»

სოციალური ქსელები „facebooke“ და „odnoklassnik“-ი საქართველოში ერთობ პოპულარულია, რაც თავისთავად ცუდი სულაც არაა, პირიქით... მაგრამ ამ პატარა ჩანაწერში თქვენი ყურადღება იმ საფრთხეებზე მიიწვი გავამახვილო, რასაც სოციალური ქსელებისადმი მომხმარებლის მიჯაჭვულობა იწვევს ან, შესაძლოა, იწვევდეს...

მოგესხენებათ, ჩვენ ვცხოვრობთ იმ პოლიტიკურ რეალობაში, სადაც თავისუფალი აზრის გამოხატვა მთელ რიგ არაგამოგონილ სირთულეებთანაა დაკავშირებული. უკვე საერთაშორისო ორგანიზაციებიც ალაპარაკდნენ, რომ საქართველოში მედიის თავისუფლება საფრთხის ქვეშაა. მართალია, ძალზედ მორიდებულია ეს შეფასებები, მაგრამ ექვსი წლის წინათ ამაზე ხმამაღლა არავინ საუბრობდა.

უფრო მეტიც, „დემოკრატიის შუქურა“ გვიწოდებს მაშინ, როცა ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩოში არასამთავრობოთა შემაშფოთებელი „რაპორტები“ იყრიდა თავს. რეაქცია? მიწუს ერთი!

მოკლედ, ქვეყანაში, სადაც ათობით არარეალიზებული ჟურნალისტი და, უბრალოდ, მოაზროვნე, სოციალური ქსელების არეალი სწორედ ისე რომ მისწრება... მისწრება ხელისუფლებისთვის, რომელმაც ადამიანები ვირტუალურ რეალობას მიაჯაჭვა და აზრების გავრცელებასაც ერთ კონკრეტულ სივრცეში მისცა გასაქანი. სოციალური ქსელების საინფორმაციო ნაკადს უწყვეტი და, შინაარსით თავსაზრისით, მრავალფეროვანი ხასიათი აქვს: მომხმარებელი, ამინდის პროგნოზით დაწყებული, სექსით და პოლიტიკით დასრულებული, ყველაფერზე წერს და, ასევე, უკუთრეაქციის პრინციპით იღებს ინფორმაციას. განსაკუთრებული დატვირთვა აქვს ე. წ. ამოდ მეტყველების უბანს, რომელსაც საკმაოდ ბევრი მომხმარებელი ჰყავს. ეს კატეგორია, ერთი შეხედვით, მაღალ მატერიულზე წერს და მხოლოდ უმცირესობისთვის გასაგებია იუმორით გამოირჩევა. სხვანი, უბრალოდ, აქაც ნეიტრალურობას ინარჩუნებენ და პეპლებსა და ყვავილებზე გვანდინ ინფორმაციას... მაშინ, როცა ფანჯრის მიღმა ქვეყანის თავზე გვენგრევა. ჩემიანები სოციალური ქსელების სივრცეს ხელისუფლებისაგან განსხვავებული, ხელისუფლების იდეოლოგიასთან წინააღმდეგობაში მოსული აზრების გავრცელებისთვის იყენებენ და პეპლებისთვის არ სცალიათ. ხელისუფლებაც კმაყოფილია... აქ გამოქვეყნებულ სტატიებსა თუ ლოზუნგებს ზემოქმედების ის ძალა, რა თქმა უნდა, არ აქვს, რაც ტელევიზიით გამოხატულ პოზიციას, ამიტომ პრინციპი ბანალურია: „წერე და იკითხე“, დიდი-დიდი ორმა სააგენტომ გაავრცელოს შენი პუბლიკაცია, ამით ხომ საზოგადოებრივი აზრი ვერ შეიცვლება?!

ახლა ერთ მომენტზე გავამახვილებ თქვენს ყურადღებას. სოციალური ქსელებისადმი დამოკიდებულებას იგივე ეფექტი აქვს, რაც ნებისმიერ დამოკიდებულებას, ანუ მოქმედებას, ნარკოტიკის პრინციპი... არადემოკრატიული მმართველობისთვის, რა თქმა უნდა, ხელსაყრელი და მომგებიანია, როცა ათასობით მომხმარებელი (ჩემი ჩათვლით) დიდიდან გვიან დამემდე საკუთარ ოთახში, საკუთარ კომპიუტერთან ზის, წრუპავს ჩაის ან ყავას და კომფორტულად აფრქვევს დიდ ან პატარა აზრებს, ეს მასა პრაქტიკულად „მიჯაჭვულია“ სახლში, „მიჯაჭვულია“ ვირტუალურ სივრცეს და დიდი შანსია, რომ სამოქალაქო პოზიცია სწორედ ოთახში, კომპიუტერთან გამოხატოს, ვიდრე ქუჩაში...

თუ ატყობთ, ამ ბოლო დროს „facebooke“ ისეთივე მოსაწყენი და უინტერესო გახდა, როგორც თავის დროზე „odnoklassnik“-ი. იმისთვის, რომ ეს მოწყენილობა მასობრივ უინტერესობაში არ გადაიზარდოს, ხშირად იცვლება დიზაინი, ასევე, შემოდის კომუნიკაციის ახალი ფორმები... მოკლედ, „დაბმის“ პროცესი გრძელდება...

იოანე ივანიშვილი

გონსა თუ სულში არსებულ ნაგავს ცოტათი მაინც შეამცირებდა, თუმცა ეს სულ სხვა განსჯის საგანია.

„თბილისი — სისუფთავის ქალაქი!“ — ესეც კარგი სლოგანი იქნებოდა, სიმართლესთან ოდნავ მაინც რომ იყოს ახლოს. უწინარესად, ქალაქის სისუფთავეზე თავად ქალაქელები უნდა ზრუნავდნენ, მაგრამ ან ქალაქი საბოლოო, ან სისუფთავე? საბოლოო მეეზოვეობაზე რა უნდა სიბინძურის მოყვარულ მოქალაქეებს ხომ არ ჩაუსაფრდებიან და ცოცხის ტარით გვერდებს ხომ არ აუჭრელებენ?

ქართველი მენაგვეები და მეეზოვეები. მოიცა, მოიცა, არავის ეწყინოს!

იქიდან დავიწყებ, რომ მე-ეზოვეობა ერთობ სათაკილო პროფესია იყო. ეზოებსა თუ ქუჩებს, ძირითადად, ქურთი ბახჩოები, ალესკურები, გარიკები თუ ქნარიკები ასუფთავებდნენ. მათი სტატუსი და პრესტიჟი საზოგადოებაში ნულს ქვემოთ იყო. იშვიათად გამოჩნდებოდა ქართველი (ისიც რაიონიდან ჩამოსული), რომელიც მეეზოვედ მუშაობას დათანხმდებოდა. პრაქტიკულად, ცნებები „ქურთი“ და „მენაგვე“ თითქმის სინონიმებად იქცა. სტერეოტიპის ნგრევა პირველად გამსახურდას პრეზიდენტობისას დაიწყო, როცა ეროვნულმა უმცირესობებმა, მათ შორის ქურთებმაც, საქართველოს დატოვება დაიწყეს. დარჩა ქალაქი მეეზოვეების გარეშე, თუმცა ვის ცხელოდა მაშინ ნახევრად გადამწვარი როუსთაველის გამზირის დასასუფთავებლად?!

სიტყვა მენაგვე დღესაც კი უარყოფით განწყობას ტოვებს არა მხოლოდ რიგიანი ობივტელში, არამედ მაღალი გვამებიც ერთმანეთს ისტორიის სანაგვეზე გადაყრით ემუქრებიან. შრომა ნებისმიერი ფორმით სათაკილო ნამდვილად არაა, მაგრამ რასაც ქუჩა-ქუჩა „მოგულავე მერმა“ და მისმა გოშებმა მიადნიეს, უთუოდ ქების ღირსია.

„ვარ ჩემი ქალაქის მეეზოვე!“ — სლოგანი მიზანშია მოხვედრილი. ვის არ უნდა სუფთა ქალაქში ცხოვრება, სუფთა სადარბაზო, სუფთა ქუჩა, სუფთა... სინდისი! კარგი იქნებოდა, „სინდისის მეეზოვის“ ინსტიტუტის შემოღება, რომელიც ჩინოსნების

ნანა ლაღაძე

ავტორისაბან: წერილზე მუშაობისას ავტორი იმდენადაა როლში შესული, რომ ვერც კოკოითის „გამოგონილი მათემატიკური ფორმულები“, ვერც ბალაფის „აბი გლუკოზა“ და, თქვენ წარმოიდგინეთ, ვერც „ფქვილის აიპ, თამუნია“ ვერ ახდენს ვერანაირ ზეგავლენას. აბ, მაგრამ კი ავტორს ყურადღება ტელევიზორის ეკრანზე მორბენალმა მწვანე უფორმო მასამ გაუფანტა. უფორმო მწვანე კაცს თვალბიცი ჰქონდა, ცხვირიც, პირიც, მაგრამ რატომღაც კაცს არ ჰგავდა. ავტორს გაახსენდა, მსგავსი უფორმო კაცი ტელეეკრანზე სხვა დროსაც საკმაოდ ხშირად უნახავს და გაიფიქრა: „ეს მწვანე კაცი ვინ იყო, ნეტავ?!“

გზურთ, გაზგონაროთ თქვენი მოსახრება? დაგზონაროთ: 38-41-97, ან მოგზონაროთ: info@geworld.net

საქართველო

სასაქონლო გაოცდებით ჩარისხულ ფრანგ სტუდენტებს დღეის ჩაღიუსი 10 მმ ჰპონით

საქართველოში 2004 წელს დაწყებული განათლების რეფორმის მიმდინარეობისას, გარდა კორუფციის, რეპეტიტორთა ინსტიტუტის მოსპობისა და ბოლონის პროცესის დებულებათა მიმართ ერთგულების დაპირებებისა, მუდმივად ხდებოდა დასავლეთის განვითარებული ქვეყნების სახელებით აპელირება.

2008 წელს მეცნიერ-მკვლევარების — **ლევან გონჯიანისა** და **მარინა ლომოურის** მიერ ქართული ეროვნული გამოცდების სამწლიანი შედეგების ანალიზმა სასკოლო განათლების კრიზისი დააფიქსირა. ამასვე მიუთითებს განათლების საერთაშორისო ცენტრის მიერ მსოფლიოს 60 ქვეყანაში ჩატარებული კვლევები, რომელთაც საქართველოს სასკოლო განათლებას ყველაზე ჩამორჩენილ ჯგუფში — ბახრეინის, ლიბანის, მაროკოს, იორდანისა და სხვათა გვერდით მიუჩინეს ადგილი (ამის თაობაზე ჩვენ ადრეც გაცნობებდით). უცხოეთში მიღებული განათლებით მუდმივად ამაცი ქართველი რეპეტიტორები ან საერთოდ არ გაცნობიან მეოცე საუკუნის მეორე ნახევარში დასავლეთის განვითარებული ქვეყნებში ჩატარებულ სასკოლო განათლების რეფორმების შედეგებს, ან გაეცნენ და მიზანმიმართულად დაანგრეს ქართული სასკოლო განათლება. უფრო სარწმუნო მეორე მოსაზრებაა, მითუმეტეს, თუ გავითვალისწინებთ, რომ რეფორმები საქართველოში სწორედ მაშინ დაიწყო, როდესაც დასავლეთში გაუზრუნველი რეფორმების შედეგების გამო განგაში უკვე ატეხილი იყო. დღეს ჩვენ პარიზის პიერ და მარიამ კიურების სახ. უნივერსიტეტში მოღვაწე ფიზიკა-მათემატიკურ მეცნიერებათა დოქტორის — ვიქტორ დოცენკოს წერილის ნაწილს გაცნობთ (*Наука и жизнь* 2004 г. № 1). რუსი პროფესორი, გარდა ფრანგულ უნივერსიტეტში მოღვაწეობისას შეხვედრილი კურორტების აღწერისა, მეტად მნიშვნელოვან

პარალელებს ავლებს შორეულ წარსულთან, საიდანაც ნათელია, რომ საქმე მხოლოდ მათემატიკური ცოდნისა და ანალიტიკური აზროვნების დაკარგვა კი არ არის, არამედ ის, რომ ბრძენი და განათლებული ერი შეიძლება სულ მთლად დაქვეითდეს და კატასტროფამდე მივიდეს. ისტორიკოსები დღემდე ვერ გარკვეულან, როგორ მოხდა, რომ ასეთმა განათლებულმა და ბრძენმა ეგვიპტელებმა ასე სწრაფად დაივიწყეს თავისი დიდებული პირამიდების შენების ცოდნა (ეს მოხდა ქრისტეს შობამდე 26-ე საუკუნეში). ეს იყო გამოგონებული ისტორიული კატასტროფა. ყოველივე ამას საუკუნოვანი ცოდნის და გამოცდილების, სრულყოფილი თვითნაზი ტატობისა და უცვლელად დარჩენილი დაივიწყეს, დაკარგეს ჩვევები, ელემენტარული საკითხების გაგების უნარი. საოცარია, რომ თითქოს ყოველივე თავისთავად მოხდა, ბარბაროსების შემოსევისა და ომების გარეშე. ყველაფერი, რაც შემდეგ აშენდა, იყო დიდებული პირამიდების საცოდავი მიმსგავსება. დღეს მე უკვე ვიცი, როგორ მოხდა ყოველივე. უკვე მეხუთე წელია, ვასწავლი პიერ და მარიამ კიურების სახ. პარიზის უნივერსიტეტში (*"Paris VI"*). განათლების დონით არც პარიზი პლანეტაზე ბოლო ადგილზე და არც ჩვენი უნივერსიტეტი უარესია შორის პარიზში... არ შემწევს უნარი, შევადარო რუსული განათლების საშუალო დონე ფრანგული განათლების საშუალო დონეს. მითუმეტეს, რომ საერთოდ არ მესმის, რას ნიშნავს „განათლების საშუა-

ლო დონე“. გაიმბობთ მხოლოდ ჩემს პირად გამოცდილებზე, ანუ „რასაც ვხედავ, იმას ვმეორე“. საფრანგეთში, დიდი ხანია, შემოიღეს ერთიანი სახელმწიფო გამოცდები BAK-ი (სიტყვა ბაკალავრიატიდან). ამგვარი გამოცდების შემოღების მოტივაცია დაახლოებით ისეთივე იყო, როგორც რუსეთში ყველა მოსწავლის ჩაყენება ერთნაირ პირობებში, კორუფციის მოსპობა და ა.შ. BAK-ი შეიძლება იყოს იტალიური (პროორიტეტით მათემატიკასა და ფიზიკაში) და ჰუმანიტარული (პროპორციით თემატიკაში, ფილოსოფიაში, ეკონომიკასა და სხვა). BAK-ის ჩამბარებული პირი ირიცხება ნებისმიერ უნივერსიტეტში თავისი პროფილით და სწავლობს იქ უფასოდ, თუ არ ჩავთვლით „საკომისიო მოსაკრებელს“ (300 ევრო) წლის დასაწყისში. თუ ოჯახის შემოსავალი განსაზღვრულზე დაბალია, სტუდენტი, მიუხედავად მოსწრებისა, იღებს სტიპენდიას. გარკვეული ქულების მიღებისას ახალგაზრდა ირიცხება „Гранд эхалს“-ის მოსამზადებელ კურსებზე. „Гранд эхალს“-ი ელიტარული უნივერსიტეტია და იქ მოსახვედრად მოსამზადებელი კურსების შემდეგ, კიდევ მისაღები გამოცდებია ჩასაბარებელი. როგორც მოსამზადებელ კურსებზე, ისე უნივერსიტეტში სწავლისას ხდება განთესვა როგორც ზამთრის,

რომ განათლებისათვის ფული კატასტროფულად არასაკმარისია... მათ ხომ არ იციან, რას ნიშნავს ნამდვილად არასაკმარისი. მინდა გითხრათ, რომ „გინდოდა, როგორც უკეთესი ზამთრის სესიებზე 40, ხოლო საგაზაფხულოზე სტუდენტთა 30% ირიცხება. სწავლების მეორე წლის ბოლოს ჩარიცხულთა 1/4-ს რჩება (ფაქტობრივად, ეს ორ წელიწადზე გაჭიმული მისაღები გამოცდებია). განთესვა ნაკლები ინტენსივობით შემდეგაც ხდება. უნივერსიტეტში სწავლება 2 ან 3 წლის შემდეგ მთავრდება DEA-თი, რომელიც ასპირანტურასთანაა ახლოს და ის მთავრდება დისერტაციის დაცვითა და სამეცნიერო ხარისხის მოპოვებით. ამ დროემდე აღწევს მხოლოდ საუკეთესო სტუდენტები. ამ მოსაწყენი შესავლის შემდეგ, ცოტაოდნის შემდეგ გეტყვით. ვასწავლი უნივერსიტეტის პირველ კურსებს ფიზიკასა და მათემატიკას. ვკითხულობ თეორიული ფიზიკის კურსს და ფუტარებ სემინარებს „Екoнoмeнaл Cyпepъep“-ის ბოლო წლის ასპირანტებს (ანუ იმ სტუდენტებს, რომლებიც არიან არა მარტო „ყველაზე“ ყველაზე „საუკეთესო, არამედ კიდევ „сyпep“ და „экcтpა“. როგორც ხედავთ, განათლების სისტემა არცთუ ცუდად არის მოფიქრებული და ამისათვის ფულიც არის. თუმცა ფრანგები გამუდმებით აღნიშნავენ,

რომ განათლებისათვის ფული კატასტროფულად არასაკმარისია... მათ ხომ არ იციან, რას ნიშნავს ნამდვილად არასაკმარისი. მინდა გითხრათ, რომ „გინდოდა, როგორც უკეთესი ზამთრის სესიებზე 40, ხოლო საგაზაფხულოზე სტუდენტთა 30% ირიცხება. სწავლების მეორე წლის ბოლოს ჩარიცხულთა 1/4-ს რჩება (ფაქტობრივად, ეს ორ წელიწადზე გაჭიმული მისაღები გამოცდებია). განთესვა ნაკლები ინტენსივობით შემდეგაც ხდება. უნივერსიტეტში სწავლება 2 ან 3 წლის შემდეგ მთავრდება DEA-თი, რომელიც ასპირანტურასთანაა ახლოს და ის მთავრდება დისერტაციის დაცვითა და სამეცნიერო ხარისხის მოპოვებით. ამ დროემდე აღწევს მხოლოდ საუკეთესო სტუდენტები. ამ მოსაწყენი შესავლის შემდეგ, ცოტაოდნის შემდეგ გეტყვით. ვასწავლი უნივერსიტეტის პირველ კურსებს ფიზიკასა და მათემატიკას. ვკითხულობ თეორიული ფიზიკის კურსს და ფუტარებ სემინარებს „Екoнoмeнaл Cyпepъep“-ის ბოლო წლის ასპირანტებს (ანუ იმ სტუდენტებს, რომლებიც არიან არა მარტო „ყველაზე“ ყველაზე „საუკეთესო, არამედ კიდევ „сyпep“ და „экcтpა“. როგორც ხედავთ, განათლების სისტემა არცთუ ცუდად არის მოფიქრებული და ამისათვის ფულიც არის. თუმცა ფრანგები გამუდმებით აღნიშნავენ,

ივერსიტეტში ხომ მხოლოდ ბეჯითები ხვდებიან. შემდეგ ლექციაზე, ფუნქციის წარმოების ახსნის ნაცვლად იძულებული ვიყავი ამეხსნა სტუდენტებისათვის, რომ 3/6 უდრის 1/2-ს, და არა 1/3-ს, როგორც ზოგიერთს ჰგონია. რეაქცია ასეთი იყო „ასეა? კარგი“. მათთვის რომ მეთქვა, 3/6 ტოლია 1/10-ისა მეთქი, რეაქცია იგივე იქნებოდა. წინა 2 სასწავლო წლის განმავლობაში ჩემი სტუდენტების 1/10 ავერსიტეტში არასტანდარტულ მათემატიკურ ცოდნას“. ისინი თვლიდნენ, რომ ყოველი რიცხვი (-1) ხარისხში ნულის ტოლია. ეს იყო არა შემთხვევითი, არამედ კარგად ათვისებული ცოდნა, რომელიც მიუხედავად ჩემი წინააღმდეგობისა, სწორად მეთოდობდა და თანაც ორმხრივად მოქმედებდა: თუ რიცხვი (-1) ხარისხში იყო ასაყვანი, მას 0-ს უტოლებდნენ და პირიქით, 0-ს აიგივებდნენ რაღაც რიცხვის (-1) ხარისხთან. დასკვნა ასეთია: მათ ასე ასწავლეს სკოლაში. რაც ვერ ასწავლეს საწყალ ფრანგ ბავშვებს, ეს არის წილადად მიქმედება. საერთოდ წილადად, მათი შეკრება, გამოკლება, გამრავლება და განსაკუთრებით გაყოფა, ჩემი სტუდენტების დამივი თავის ტკივილია. პარიზის უნივერსიტეტში ჩემი მუშაობის პრაქტიკიდან მიღებული დასკვნა ასეთია: **წილადად დარწმუნებით მოქმედება შეუძლია ჩემი სტუდენტების არაუმეტეს მეთოდს. უნდა იქნას, რომ არითმეტიკული ოპერაცია, გაყოფა, არის თანამედროვე ფრანგული საშუალო განათლების ყველაზე რთული და ძნელი თემა.** როგორ უნდა ასწავლო ბავშვს გაყოფა? ალბათ, ექვსი ვაშლის სამ ბავშვზე თანაბარი განაწილების მაგალითით. ფრანგმა ექსპერტებმა ამისხსნეს, როგორ ასწავლიან ფრანგ ბავშვებს გაყოფას: აძლევენ შარადებს (ჩვენთანაც გვხვდება შარადები სახელმძღვანელოებში. — დ.ქ.), რომელშიც სვეტებად განლაგებულია გასაყოფი, გამყოფი და

ამოკლავ

პოლანდიური განხეთქილება
ავღანეთში პოლანდიის კონტინგენტისთვის მივლინების გახანგრძლივების საკითხთან დაკავშირებით ნიდერლანდების სამთავრობო კოალიციაში წარმომობილება უთანხმოებამ თავად კოალიცია გადაიცილა.
16-საათიანი სხდომის შემდეგ პრემიერმა იან პეტერ ბალკანენდემ განაცხადა, რომ შრომის პარტიის წარმომადგენლები თანამდებობებიდან გადადგნენ. 2006 წლის აგვისტოდან ამ დრომდე ავღანეთში 21 პოლანდიელი სამხედრო დაიღუპა.

ნიგერია აფრიკის კავშირიდან გააგდას
ქვეყანაში მომხდარი სამხედრო გადატრიალების გამო აფრიკის კავშირმა ნიგერიას წევრის სტატუსი შეუჩერა. კავშირი გამოხსნა დასავლეთაფრიკულ რესპუბლიკაში პრეზიდენტ მამადუ ტანჯას ჩამოგდების ფაქტს და ქვეყნის მიმართ სანქციებს ანესებს. მამადუ ტანჯა ქვეყანას 1999 წლიდან მართავდა, 2009 წელს კი, რეფერენდუმის შედეგებზე დაყრდნობით, საკონსტიტუციო ცვლილებები განახორციელა და ქვეყნის მეთაურის ხელახალი არჩევის რაოდენობებზე შეზღუდვა გააუქმა.

რუსეთი წინააღმდეგობა
გაეროს ადამიანთა უფლებების საბჭოში რუსეთის წარმომადგენელმა ვლადიმერ შეგლოვმა საბჭოს მოუწოდა, არ გამოაქვეყნოს 226-გვერდიანი, მისი შეფასებით, „კონფორმტაციული“ მოხსენება საიდუმლო ციხეების შესახებ. მოხსენებაში ჩართულია ინტერვიუები ვითომდა ამ ციხეში მყოფ ჩეჩნებთან. შეგლოვი თვლის, რომ ეს მოხსენება, რომელიც შენევაში გაეროს ადამიანთა უფლებათა დაცვის კომიტეტმა 8 მარტს უნდა განიხილოს, არ შეიძლება საბჭოს მიერ მომზადებულ ოფიციალურ დოკუმენტად ჩაითვალოს.

შვეიცარიის საათების ქარხანა აფთქდა
ელიტური შვეიცარიული საათების „Patek Philippe“-ს მწარმოებელი ქარხნის სარდაფში აფეთქება მოხდა. მართალია, ინციდენტს არავინ ემსხვერპლა, მაგრამ 200 ივერის გამომშენებელი მკვლევარი კვამლის გამო შენობიდან დააშინა და დაზარადა. აღნიშნული კომპანია მინიმუმ 10 000 დოლარად ღირებულ შვეიცარიულ საათებს 1839 წლიდან აწარმოებს და სხვადასხვა დროს მისი კლიენტები მსოფლიოს სამეფო ოჯახების წარმომადგენლები, მათ შორის ინგლისის დედოფალი ვიქტორია და იტალიის მეფე ვიქტორ ემანუელი III იყვნენ.

ვილი ოდი გადადგა
ირლანდიის თავდაცვის მინისტრი ვილი ოდი თანამდებობიდან გადადგა. 2009 წელს ერთ-ერთ ჟურნალისტთან საუბარში მან წარმოთქვა ფრაზა: „მინდა მისტერ კინიგვანს ვკითხო, ბორდელი ისევე დაკეტილია?“. მუნიციპალური საბჭოს წევრი მორის კვინიგვანის ბორდელის მუშაობაში მონაწილეობის დამტკიცებელი ფაქტები მინისტრს არ ჰქონდა და სასამართლოში უარყო ბრალდება, მაგრამ ჟურნალისტთან საუბრის ჩანაწერი გამოქვეყნდა, მინისტრმა ბოდიშით მოიხადა და დაზარალებულს კომპენსაცია გადაუხადა.

საქართველო

გზურთ, გაგზიხიაროთ თქვენს მოსახრებაში? ღაგზიხიაროთ: 38-41-97, ან მოგზიხიაროთ: info@geworld.net

განყოფილება. ზოგიერთი ციფრი გამოტოვებულია და ბავშვებმა უნდა ჩასვან. ბუნებრივია, სწავლების ასეთი მეთოდის გამოყენების შემდეგ, რაც არ უნდა გითხრან 3/6-ის თაობაზე, ყველაფერზე თანახმა იქნები. გარდა სკოლაში მიღებული „არასტანდარტული ცოდნისა“, ხშირად ძალიან სასაცილო ფანტაზიებიც გვხვდება. მაგ.: ერთმა სტუდენტმა შემომთავაზა მრიცხველიდან მნიშვნელოვანი რიცხვის გადატანა შეცვლილი ნიშნით. მსგავსი მაგალითების მთელი კოლექცია მაქვს, მაგრამ ამაზე აღარ ვილაპარაკებ. ბოლოსდაბოლოს, ახალგაზრდებს რომ ვერ კიდევ შეუძლიათ იფანტაზირონ, ეს არც ისე ცუდია. სკოლაში ფიქრს გადააჩვიეს. ვინც ვერ გადააჩვიეს, უნივერსიტეტში გადააჩვივენ. მამ ასე, მაინც გამოავლინონ ტვინის ცხოველყოფელობა (სანამ ისინი, ტვინი და ცხოველყოფელობა, კიდევ არსებობს) დიდხანს მიკვირდა, ცოდნის ასეთი დაბალი დონით როგორ ახერხებდნენ ახალგაზრდები მისაღები გამოცდების ჩაბარებას. ახლა უკვე ვიცო ამ კითხვის პასუხი. საქმე ის არის, რომ BAK-ის ყველა ამოცანის ამოხსნა შესაძლებელია კარგი კალკულატორით, რომლის ხმარებაც BAK-ის დროს დაშვებულია. თანამედროვე კალკულატორებს ნებისმიერი ალგებრული გარდაქმნის წარმოება შეუძლია. რა-რა და, სწრა-

ფად და სწორი თანმიმდევრობით ლილაკებზე დაჭერას თანამედროვე ახალგაზრდები ადვილად სწავლობენ. ერთი კია, თუ სხვა ლილაკს დააჭერ, შერცხვები (ჩემი ძველმოღერი გაგებით). ახლებური გაგებით კი, მივიღებთ უბრალოდ შეცდომას. რას იზამ, ხდება ხოლმე. ერთმა ჩემმა სტუდენტმა, ლილაკს არასწორად დააჭირა და დედამინის რადიუსი 10მმ-ის ტოლი მიიღო. საუბედუროდ, მას სკოლაში არ ასწავლეს, ან ასწავლეს და ვერ დაიმახსოვრა, რა ზომისაა ჩვენი პლანეტა. მიღებულმა პასუხმა, სტუდენტი არ გააოცა. ჩემი შენიშვნის შემდეგ მან ლილაკებს სწორად დააჭირა და სწორი პასუხი მიიღო. მთავარი ის არის, რომ მისთვის, როგორც რუსულად იტყვიან, „до лампочки“, როგორი რადიუსი აქვს დედამინას — 10მმ თუ 6400კმ. რამდენსაც იტყვიან, იმდენი იქნება. საქმე ის არის, რომ კალკულატორის აკრძალვას ის მოჰყვება, რომ BAK-ის ვერაინ ჩააბარებს, ბავშვები უნივერსიტეტში ჩარიცხვის ნაცვლად, სამუშაოს ძებნას დაიწყებენ. უმუშევარი დარჩება უნივერსიტეტის პროფესორთა მთელი არმია, ანუ იქნება დიდი სოციალური აფეთქება. ასე რომ, კალკულატორებს ხელი არ უნდა ვახლოთ, მითუმეტეს, რომ უმრავლეს შემთხვევაში, მოსწავლეები სწორად აჭერენ ლილაკზე.

პროფესიული სასწავლებლის გახიზნული პოპულარიზაცია

განათლების რეფორმა კოდური სახელწოდებით „ირმის ნახტომი“ (რომლის მიღმაც საზოგადოების დიდმა ნაწილმა იმთავითვე ანტიეროვნული ტენდენციები დაყნოსა და რომლის სულისჩამდგმელ ალექსანდრე ლომიაის მყისვე მიაშტამბა ობსკურანტის იარლიყი) დღემდე ინარჩუნებს თავის აქტუალობას და „ვარდოსანთა“ პრიორიტეტულ ამოცანებს შორის კვლავაც ერთ-ერთ ყველაზე მთავარ მიმართულებად რჩება.

უფრო მეტიც, მას შემდეგ, რაც „ნაციონალის მამამთავართა“ ერთსულოვანი გადნევილებით ნიკა გვარამია „უდიდლომო სასიოდ“ გამოცხადდა და განათლების მისაღებად საზღვარგარეთ მივედინა, მის ადგილზე ზარ-ზეიმით დანიშნულმა შამკინმა წინამორბედთა მიღწევებს „ფრთები შეასხა“ და სულ მცირე დროში ის მოახერხა, რომ რეფორმების „მეორე ტალღას“ მოუმზადა ნიადაგი.

ინც მოახერხეს ქართული განათლების გადარჩევა და დაქსიმალურად მცირე დროში იმას მიაღწიეს, რომ საზოგადოების თვალში საიმედოდ დამკვიდრდნენ უკვედაც სახეებად. ასე მაგალითად: თუა თუთბერიძე, როგორც უმაღლეს სასწავლებლებში (განსაკუთრებით სკოლებში) რელიგიის, ისტორიისა და მშობლიური ენის სექსის გაკვეთილებით ჩანაცვლების მომხრე ნოვატორი, რის გამოც, ალბათ, დამეთანხმებით, საფეხებით სამართლიანია, რომ მის „წოდებას“, ანუ რიგით „სოროსელობას“ პატივი მივაგოთ და ამერიკიდან უფრო ღირსეული ზედწოდებით — თუა სოროსკიპოელი მოვიხსენიოთ; ხოლო ალექსანდრე ლომია, როგორც ამ ორი, რეფორმატორი ტალღის „წოდებას“ — თუთბერიძისა და თევზაძის ერთი მიზნისთვის გამაერთიანებელი და მათგან უარესად მებრძოლი, უკომპრომისო „სოროსკიპული ჰიბრიდის“ გამოყვანი.

შამკინს „ჩაუღებრივი ქართველისგან“ რაღაც ახალი ტიპის თუ ჯივის აღაიანის გამოყვანა განუზრახავს.

რაში გამოიხატა ეს? თუნდაც იმაში, რომ უმაღლეს სასწავლებლებში მისაღები გამოცდები რთულდება და, თუ აქამდე სკოლა-დამთავრებულებს იმის საშუალება მაინც ჰქონდათ, რომ გიგა თევზაძის „საპედარსტიზაციო“ უნივერსიტეტში „სოროსკიპიზმის“ ანეროგებს დაუფლებოდნენ, ანა ამასაც ვეღარ შეძლებენ.

„პირველი ტალღა“, ყველას კარგად გვახსოვს, რაც იყო — „სოროსელ რეფორმატორთა“ მყისიერი შემოჭრა ქართულ პედაგოგიკაში, რომლის სათავეშიც „თანამედროვე ქართული განათლების“ ფუძემდებელ ალექსანდრე ლომიაის მხარდამხარ ლეგენდარული გიგა თევზაძე, „დრომოჭმული საბჭოთა თუ წმინდა ქართული სტერეოტიპების წინააღმდეგ დაუცხრომლად მებრძოლი თუა თუთბერიძე და სხვა „პროგრესულად მოაზროვნე“ სოროსელები იდგნენ.

უფრო მეტიც, შამკინის გაქსნადრებულ „სოლო რეფორმას“ საქმე იქით მიჰყავს, რომ უმაღლესი განათლების მიღება კი არა, მალე სკოლის დამთავრება და ატესტატის აღება საგმირო საქმე გახდება. თუმცა მადლობა ღმერთს, რომ ბატონი შამკინი იმდენად გულისხმიანი ადამიანი მაინც არის, რომ რიგით მოკვდავზეც ფიქრობს და იმ აბიტურიენტებისთვის, რომლებსაც მიმდინარე რეფორმის პირობებში უნივერსიტეტში მოწიგობის შანსი არ აქვთ, ალტერნატიული გზები გამოიხატა. ეს გზები, თურმე, როგორც რამდენიმე დღის წინათ მან თავად ბრძანა, პროფესიული სასწავლებლების პოპულარიზაციაში მდგომარეობს, რაც, მისივე თქმით, ახალგაზრდებს საშუალებას მისცემს, ახალ პროფესიებს დაუფლდონ.

სხვა რაც შეეხება რეფორმების ე.წ. მეორე ტალღას. უპირველესად, შეგახსენებთ, რომ ამის უკან ერთი პიროვნება — დიმა — დიმიტრი შამკინი დგას და, რადგან, წინამორბედთაგან განსხვავებით, მას სრულიად მარტოს უნებს ცვლილებათა პროცესის წარმართვა, ალბათ, ღირსია, იგი არა სოროსელ ან „სოროსკიპოელ“, არამედ „სოლოსელ“ რეფორმატორად მოვიხსენიოთ. დიმა, სწორედ ეს არის მისთვის ზედგამოჭრილი სახელი, რადგან მისი, უკვე შეიძლება ითქვას, ენერგიული მოღვაწეობა განათლების სფეროში იძლევა საფუძველს, ვთქვათ, რომ ეს მისი „სოლო კარიერაა“. ოღონდ იმის იმედი ნურავის ექნება, რომ „სოლოსელი“ შამკინი „სოროსკიპო“ თუთბერიძეზე თევზაძეზე ან გენბათე ლომიაზე ნაკლები უკომპრომისო რეფორმატორი იქნება. პირიქით, მან უკვე დაამტკიცა, რომ „მჯობის მჯობნი არ დაილევა“.

აქვად, სწორედ ეს არის „სოროსკიპოელთა“ შთამომავალი მინისტრის რეფორმათა უმთავრესი არსი და ამოცანა... მოკლედ, ბევრი რაღაც ვაგრძელო და ერთი ივა გვეყვას კუზანოვი — მამაკაციური ღირსების რისხვა, ადამიანი-ფოტოშოპი, ლესბოსელების, პედერასტებისა და ქალიშვილობას-მონყურებულთა ოცნებების ფრთაშემსხმელი და მეორე ღრმად პატივცემული შამკინი, რომელსაც „ჩვეულებრივი ქართველისგან“ რაღაც ახალი ტიპისა თუ ჯივის ადამიანის გამოყვანა განუზრახავს. სხვათაშორის, თავის დროზე ამ „დიდი მისიის“ ბოლომდე შესრულება ალექსანდრე ლომიაიმ ვერ შეძლო და ამიტომაც ვერ გასცდა იგი „სოროსკიპოელის“ წოდებას. აი, შამკინი კი, საქმის ისეთი პირი უჩანს, რომ სულ მალე „სოროსკიპოელი“ გახდება და „სოდომსკიპოელიც“, თუ ძალიან მონდომებს და თავის იდეებს ხმლითა და მახვილით დაიცავს, შეიძლება „სოროსელის“ წოდებაც აირტყას. ხოლო თუ შეძლებს, დასახულ მიზანს ბოლომდე მიაღწიოს, ანუ თუ „აღზრდის ინოვაციურად მოაზროვნე თაობებს“, მერე გინდათ „სოროსელი“ დაარქვიეთ, გინდათ — „სოდომსკელი“ და გინდათ კიდევ საუკუნის ობსკურანტის იარლიყი მიაჭედეთ კვდაზე. ფეხი არ მოსჭამონ მამა სოროსის მწვანე შუქზე გიგანტური ნაბიჯებით მიმავალ ნოვატორს...

P.S. წერილის შემდეგ თავებში რუსი პროფესორი გვიამბობს ფიზიკის სწავლებისას შეხვედრილ კურიოზებზე, უნივერსიტეტის პროფესორთა დონეზე და ასეთი სწავლების შედეგად მიღებულ საზოგადოებაზე. რა სურათია ქართულ სკოლებში, ამის თაობაზე მასწავლებლებმა უნდა გვიამბონ, თუკი გვიამბობენ და თუმცა ქართული სახელმძღვანელოებიც არ არის შარადებით ღარიბი, იმედს ვიტოვებ, რომ ქართველი ბავშვები დედამინის რადიუსს 10მმ-ს არ გაუტოლებენ. სხვათა შორის, მე ერთ მშობელს ვიცნობ (ის მხატვარია), რომელმაც თავის პატარა შვილს კალკულატორი მე-12 საართულიდან გადაუგდო. მოგვიანებით მისი შვილი ყველა მათემატიკური ოლიმპიადის გამარჯვებული და საინფორმაციო ცენტრ „მზიურის“ „განსაკუთრებული მათემატიკური ნიჭით დაჯილდოვებულ ბავშვთა ჯგუფში“ ჩარიცხეს. დღეს ის უკვე მე-12 კლასის მოსწავლეა და მას მათემატიკის მასწავლებელი კლასის უპირობო ლიდერად თვლის. მე არ ვფიქრობ, რომ ასეთი შედეგი მხოლოდ კალკულატორის უგულვებლყოფით მიიღწევა, მაგრამ დასავლური სკოლის გამოცდილებას თუ გავიზიარებთ, ლოზუნგი ასეთი უნდა იყოს — შორს კალკულატორი ქართული სკოლებიდან. შური მივუბღროთ თანაგადროვიერებს უდიდესი მათემატიკოსის, მსოფლიოს ყველა აკადემიკოსის წევრს, ვლადიმერ არნოლდს, რომელიც თვლის, რომ კალკულატორის ხმარება მასწავლებლის სკოლაში ანალიტიკური და ლოგიკური აზროვნების დაკარგვამდე მიგვიყვანა.

დალი ქვირია

კოსტა-რიკა პენსიონერების ხარჯზე მდიდრდება

კოსტა-რიკას მთავრობამ დაამტკიცა პროექტი, რომლის თანახმადაც აშშ-სა და ევროპის მდიდარი პენსიონერების მუდმივი საცხოვრებელი სახლების ქსელი უნდა აშენდეს. ვინაიდან აქ მკურნალობა აშშ-ზე ბევრად იაფია, 2009 წელს კოსტა-რიკაში სამკურნალოდ 30 ათასი ამერიკელი პენსიონერი ჩავიდა და თითოეულმა საშუალოდ 6,5 ათასი დოლარი დატოვა. თუ კოსტა-რიკაში 10 000 მდიდარი პენსიონერი დასახლდება, ქვეყანას 10 000 ახალი სამუშაო ადგილი და 340-მილიონიანი ყოველწლიური შემოსავალი მიემატება.

ფრანკო ზუკაბ ნაკითხვი დააჯილდოვოს

რუსეთის სამხატვრო აკადემიის პრეზიდენტს, ცნობილ მოქანდაკე ზურაბ წერეთელს საფრანგეთის უმაღლესი ჯილდო — ნაპოლეონ ბონაპარტეს მიერ 1802 წელს დაწესებული საპატიო ლეგიონის ორდენი გადაეცა. ჯილდოს მინიჭების შესახებ ზურაბ წერეთელმა პირადად საფრანგეთის პრეზიდენტ ნიკოლა სარკოზისგან შეიტყო. ამ ჯილდოს საფრანგეთის პრეზიდენტი გამოჩენილი სამხედრო ან სამოქალაქო დამსახურებებისთვის გასცემს; მანამდე იგი რუსეთის პრემიერ ვლადიმერ პუტინსაც გადასცა.

გია ნიშნიანიძე:

სუთ ნელინადუი კვალნიფიციური ეპიდემიი აღარ გვყოლუბა

ხელისუფლება სირაქლემას პოზაში იმყოფება; არ სურს, აღიაროს, რომ მმართველი პარტიის პიარსა და რეკლამაზე გათვლილმა ჯანდაცვის რეფორმამ ამ სისტემაში სრული ქაოსი გამოიწვია და სამედიცინო სფეროში ახალ-ახალი, თუმცა, როგორც ექსპერტები აცხადებენ, საფუძველშივე წარუმატებლობისთვის განწირული ინიციატივით გამოდის. ასე ნაბიჯ-ნაბიჯ, დღითიდღე ჯანდაცვის სფერო დეგრადირებას განიცდის, უფსკრულისკენ მიექანება და 5-6 წელიწადში, შესაძლოა, გამოცდილი და კვალიფიციური ექიმი სათლით საძებნელი გახდეს.

გაზეთი „საქართველო და მსოფლიო“ თბილისის ივ. ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კლინიკური საავადმყოფოს ყოფილ დირექტორს ბიან ნიშნიანიძეს დაუკავშირდა. ბატონი გია 35 წლის განმავლობაში ჯანდაცვის სისტემაში მუშაობდა. იგი საქართველოს დამოუკიდებლობის პირველივე დღიდან ამ სფეროში განხორციელებული ყველა ცვლილების მომხსნე და უშუალო მონაწილეა, ამიტომ ვთხოვეთ, ჯანდაცვის სისტემაში მიმდინარე რეფორმების აკარგინაობაზე ესაუბრა.

ხისმგებლობას ნაწილობრივ იხსნის. რა პრინციპით იღებენ ამ ვალდებულებას საკუთარ თავზე სადაზღვევო კომპანიები? მათ ან აიძულებენ, ამ მომსახურებას, კომერციული თვალსაზრისით, რეალურ ფასს დაადებენ და მკურნალობის ღირებულებას გაზრდიან. ამ სისტემაში დღეს ისეთი ქაოსია, არავინ იცის, ხუთ წელიწადში რა იქნება. ამ სფეროს მიმართ ინტერესი განელდა. ჯერ კიდევ 2-3 წლის უკან სამედიცინო ფაკულტეტებზე ადგილები შესავსები რჩებოდა. გამოცდილი და პროფესიონალი ექიმები, რომლებიც ამჟამად რუსეთსა და ევროპაში მოღვაწეობენ, საქართველოში აღარ დაბრუნდებიან. მაგალითად, რუსეთში ბაკულის ინსტიტუტში 39 განყოფილება იქნება 24-ს ქართველი ხელმძღვანელობს. სახელმწიფო თუ თავის თავზე არ აიღო გარკვეული ვალდებულებები, კატასტროფის წინაშე დავდებით. დღევანდელი კონსტიტუციური და პოლიტიკური შეხედულებებიდან გამომდინარე — პრობლემების დამალვა, მიჩქმალვა, დაარღვევება თვალის და-ხუჭვა და სირაქლემის პოზაში ყოფნა ქვეყნისთვის წამყვანი რეფორმების დაწყებიდან 15 წელი გავიდა და შედეგი სახეზეა.

— ამ სისტემაში ჩემი მუშაობის განმავლობაში ჯანდაცვის სფეროში 14 მინისტრი გამოცვალა, მაგრამ ამჟამინდელ მინისტრზე არაპროფესიონალი და არაკომპეტენტური არცერთი არ ყოფილა. ლადო ჭიპაშვილის დროს გაჩნდა იდეა, სამედიცინო ობიექტები კოლექტივებისთვის გადაეცათ და ეკონომიკის სამინისტროს იურიდიული პასუხისმგებლობა მოხსნა. სახელმწიფო მხოლოდ იმ საავადმყოფოებს დაიტოვებდა, რომლებიც მას მოსახლეობის მომსახურებისთვის სჭარბებდა. კოლექტივებს შესაძლებლობა ექნებოდათ, მოეზიდათ ინვესტიციები, გაერე-მონტებინათ შენობა და შეეძინათ აპარატურა. საავადმყოფოების განვითარებისთვის ეს კარგი სტიმული იქნებოდა. თავის მხრივ, სახელმწიფო მორალურ პასუხისმგებლობას მოიხსნა. აღნიშნული იდეა სერიოზულად განიხილებოდა, მაგრამ მსოფლიო ბანკმა და დონორმა ორგანიზაციებმა ეს ნაბიჯი ეკონომიკურად გაუმართლებელად მიიჩნიეს და ამის გამო არ განხორციელდა. დისკუსიის პერიოდში გამოჩნდა „ფინანსური და ეკონომიკური კლინიკის გენია“ კახა ბენდუქიძე, რომელმაც ტენდერის გამოცხადება გადაწყვიტა. ტენდერში გასამარჯვებლად საჭირო იყო არა მარტო ფულის გადახდა, არამედ საბანკო გარანტია. ის კომპანია გამარჯვებდა, რომელიც მტკ საბანკო გარანტიას წარადგინდა. კომუნიკაციების დროს თუ ფრანგული კონიაკის ყიდვა გასურდა, მასთან ერთად ძეხვიან მჭავე კიტრი უნდა შეგეძინა. ამას „დავესკას“ ეძახდნენ და ამ გზით უზარისხო პროდუქციას ასალებდნენ. საავადმყოფოების გასახვისების დროსაც აღნიშნული მეთოდი გამოიყენეს. თბილისის ტერიტორიულად მიმზიდველ ობიექტებს რეგიონებში არსებულ კლინიკებში (აჭარაში, გურიისში, სამეგრელოში და ა.შ.) მიაბეს, რომლებიც კომერციული თვალსაზრისით ნაკლებად მომგებიანი იყო. დანიყო საბანკო გარანტიების ეპოქა. ვინც მტკ საბანკო გარანტიას წარმოადგენდა ან უბრალოდ ფურცელზე დაწერდა, გამარჯვებულიც ის იქნებოდა. მი-

ხაილოვის საავადმყოფოს გაყიდვისას გამარჯვებულმა ოთხმა კომპანიამ („ბლოკ ჯორჯია“, „პსპ“, „ავერსი“, თბილისი ბანკი) 77-მილიონიანი საბანკო გარანტია წარმოადგინა.

— **მიხაილოვის საავადმყოფო მიმდებარე შენობა-ნაგებობებით 4 კომპანიის ხელში გადადიოდა?**

— დიახ. 77-მილიონიანი საბანკო გარანტია იმიტომ წარადგინეს, რომ არ იცოდნენ კონკურენტები ფორმა რა თანხის გარანტიას წარმოადგენდა. თავის დაზღვევის მიზნით, თანხა ხელოვნურად გაბერეს. აღნიშნული ტერიტორიით **თბილისი ბანკი** იყო დანიშნული, ვინაიდან მიხაილოვის საავადმყოფო ამ ბანკის მიმდებარე ტერიტორიაზეა და ბანკის შემდგომი განვითარებისთვის მეტად მიმზიდველია. შეთანხმება იყო ასეთი: ბანკი გარკვეულ თანხას გაიღებდა დილომში ასსანოლიანი საავადმყოფოს ასაშენებლად, ახლადაშენებული საავადმყოფო ზემოთაბსხენებში სამი სუბიექტის ხელში გადავიდოდა, მიხაილოვის კლინიკის ტერიტორია კი **თბილისის** დარჩებოდა, რომელიც აქ ბიზნესცენტრს შეიქმნებდა. იდეა, შეიქმნება, არც თუ ისე ცუდი იყო, მაგრამ სახელმწიფოს მიერ მათ მიმართ ნაყენებული მოთხოვნები სიცილის გუნებაზე დააყენებდა კაცს.

— **ასეთი რა ენერა ამ დოკუმენტში?**

— როგორც გავარკვეეთ, აღნიშნული დოკუმენტი „ბენდუქიძის კანტორაში“ იყო შედგენილი. სახელმწიფოსთვის მთავარი იყო ეს კომპანიები პროექტში მონაწილეობაზე დაეთანხმებინა, ამიტომ მეტად მიმზიდველ პრობლემებს სთავაზობდა. მაგალითად, კომპანია იღებდა ვალდებულებას, რომ 1998 წელზე ადრე გამოშვებულ სამედიცინო აპარატურას არ შეიძინდა, ანუ მას მთლიანი ტექნიკის შემოტანა შეეძლო, რაც მოხდა კიდევ. საერთო ჯამში, საავადმყოფოს ღირებულება 50 ათასით განსაზღვრეს, რაც გასული საუკუნის სტანდარტების შესაბამისია. რეალურად თანამედროვე ტექნოლოგიებითა და სამედიცინო აპარატურით აღ-

ჭურვილი საავადმყოფო გაცილებით ძვირი ჯდება.

— **ბატონო გია, მიხაილოვის საავადმყოფო დღეს „ბლოკ ჯორჯიას“ საკუთრებაა, თამაშიდან როგორ განიხილავთ ფარმაცევტული კომპანიები და თბილისი ბანკი?**

— ტენდერის დასაწყისში „ბლოკ ჯორჯია“ წინა პლანზე არ ჩანდა. კომპანიას, რომელმაც მთლიანად თავის თავზე აიღო ჯანდაცვის სამინისტროს ფუნქცია, ამ სფეროსთან შეხება არასდროს ჰქონია, გარდა იმისა, რომ „ბლოკ ჯორჯია“ ჯანდაცვის სამინისტროს არქიტექტურულ-სამშენებლო ერთი პატარა ქვედანაყოფი იყო. ის უცებ წარმოუდგენელი მონსტრი გახდა, რომელსაც ჯანდაცვის საკმარისი დადი ქონება თითქმის უფასოდ გადაეცა, მათ შორის სახელმწიფოს სახსრებით აშენებული ქუთაისის კლინიკური საავადმყოფო. ის სახელმწიფო ააშენა, გააკეთა, ტექნიკით აღჭურვა და სამშენებლო-არქიტექტურულ ფორმას სამართავად გადასცა. საინტერესოა, რატომ, რა დამსახურებისთვის და გამოცდილებისთვის? როგორ მოხდა, რომ ერთ ორგანიზაციას ვერ მიუერთა სახელმწიფო? სამი წელი გავიდა ხელშეკრულების გაფორმებიდან, სახელმწიფო პირობები დარღვეულია, პასუხისმგებლობას კი არ აკისრებენ. კარგად მახსოვს, სამი წლის წინ „ბლოკ ჯორჯიას“ ერთ-ერთ წარმომადგენელს თავზე დამცავი კასკა ეხურა, ხელში ბარი ეჭირა და დილომში საძირკველს თხრიდა. სად არის დაპირებული 100-სანოლიანი საავადმყოფო? ხელი-სუფლება კი კვლავ ახალ ვადებს აწვდის მდგომარეობის გამოსასწორებლად. როგორც კი პირველი აურზაური ატყდა ამ პროექტის ირგვლივ, **თბილისი ბანკი** მაშინვე გავიდა თამაშიდან; ფარმაცევტული კომპანიებიც მიხედნენ, რომ ამ პროექტში ამ სახით მონაწილეობა კარგს არაფერს მოუტანდათ და მათაც უარი თქვეს. „პსპ“-ს დამფუძნებელმა თვალის კლინიკა და ნევროლოგიის ცენტრი დაიტოვა; „ავერსმა“ — რესპუბლიკური საავადმყოფოს ტერიტორიაზე აშენებული კლი-

ნიკა, როგორც გავიგე, ინფექციური საავადმყოფოც მან შეისყიდა.

— **როგორ აფასებთ რეგიონებში არსებული ამბულატორიების სადაზღვევო კომპანიებისთვის გადაცემას?**

— საქართველოს არ აქვს იმის ფუფუნება, რომ ყველა დასახლებულ პუნქტში მრავალპროფილიანი საავადმყოფო ჰქონდეს. ჩემთვის გაუგებარია, რას ნიშნავს 15-სანოლიანი კლინიკა, რომელსაც ყველა ის განყოფილება სჭირდება, რაც 100 ან 500-ადგილიან საავადმყოფოს და კერძო ინვესტორისთვის მისი შესხვა გაცილებით ძვირი დაჯდება. მაგალითად, მაღალმთიან რეგიონში აგებულ საავადმყოფოს აუცილებლად უნდა გააჩნდეს სამშობიარო ბლოკი. როგორც ყველა დასახლებულ პუნქტში სახანძრო რაზმია საჭირო, ისეა სამშობიარო განყოფილება. მაშინ, როცა მთელი წლის მანძილზე შეიძლება სულ რაღაც 10 მშობიარე მიიღონ. ეს კი თავისთავად წამყვანი იქნება. წამგებიანი ობიექტისთვის პროფილის შენარჩუნებას ინვესტორი აღარ მოი-

სურვებს და სულ რაღაც ორიოდე წელში, შეუძლია, თავი გაკოტრებულადაც კი გამოაცხადოს. ეს ნიუანსები პროექტში გათვალისწინებული არ არის. ჩემი აზრით, რეგიონებში კერძო სამართლის სუბიექტზე სამედიცინო დაწესებულების გადაცემა დანაშაულია. გაცილებით უკეთესი იქნებოდა რეგიონალური მძლავრი ცენტრები სახელმწიფოს მართვაში დარჩენილიყო და მის გარშემო ამბულატორიები გაკეთებულიყო. თუ სახელმწიფოსთვის სოციალური სამედიცინო პროგრამების დაფინანსება წამგებიანია და იგი მოსახლეობაზე ზრუნვის სოციალურ პასუ-

ესაუბრა
ნათია ქადაგიშვილი

P.S. მკითხველისთვის საინტერესო იქნება იმის გაგება, რომ გია ნიშნიანიძე მიხაილოვის საავადმყოფოს აღმასრულებელი დირექტორის თანამდებობიდან 7 ნოემბრის აქციების დროს გაათავისუფლეს. გადაყენების ერთადერთი მოტივი კი ბიზნესმენ ბადრი პატარკაციშვილთან მეგობრობა იყო. ამ უკანასკნელმა საავადმყოფოს 100 ათასი ლარი შეხსნა სოციალურად დაუცველი ადამიანების დასახმარებლად, რომელთა მზრუნველობაზეც სახელმწიფომ უარი თქვა.

ავსტრალია იაპონიას ეპუქაბა

ავსტრალიის პრემიერმა კევინ რადმა იაპონიისაგან მოითხოვა, 2010 წლის ნოემბრამდე ვეშაპების რენჯა შეწყვიტოს, წინააღმდეგ შემთხვევაში კი ჰაავის საერთაშორისო სასამართლოში ტოკიოს წინააღმდეგ სარჩელის შეტანით დაემუქრა. იაპონია ვეშაპებზე სამეცნიერო მიზნებით ნებადართული ნადირობის უფლებით სარგებლობს და ნანადირევს ზღვის პროდუქტების მალაზიებში აგზავნის. რადას კი წელს პრემიერობის ვადა ეწურება და საკუთარი წინასაარჩევნო დაპირება — ვეშაპებზე იაპონელთა ნადირობის აღკვეთა — გაახსენდა.

კიკვილი ჩაკლაპ ჩრდილოეთ კოკაპუ

ჩრდილოეთ კორეის დედაქალაქ ფხენიანში ქვეყნის ისტორიაში პირველად განათავსეს სარეკლამო ბანერი, რომელზეც ლათინური ასოებით „CNC“ წერია. ამ ღირსშესანიშნავი მოვლენის მიზეზი ის გახდა, რომ ადგილობრივმა სარეკლამო სამსახურებმა გადაწყვიტეს, არ ეთარგმნათ კომპიუტერული ტერმინი „computer numerical control“. შეგახსენებთ, რომ სარეკლამო სამსახურები, ისევე როგორც სხვა ყველა სფერო, ჩრდილოეთ კორეაში სახელმწიფოს და უფრო ხშირად თავად პრეზიდენტის მხრიდან დანესებული მკაცრ კონტროლს ექვემდებარება.

ზურაბ გაგნიძე:

ნუგზარ ნიკლაურის განცხადებები კლინიკურ კვლევას საჭიროებს

დღეს პოლიტიკოსთა უმრავლესობა ენერჯიულად იღვწის თავის გადასარჩენად და პოლიტიკურ ფერხულში კისრისტებით ებმება. მათ შორის, ისეთნიც არიან, რომელთაც დამნაშავე ხელისუფლებისათვის ტაშისა და კვერის დაკვრით, მათ დასაცველად გულისწამლები წკაპუნკავით ძლიერთა კეთილგანწყობის დამსახურება თვითმიზნურ განზრახვათა შესასრულებლად. პარლამენტარის, უცხოეთში მცხოვრებ თანამემამულეებთან ურთიერთობის კომიტეტის თავმჯდომარის — ნუგზარ ნიკლაურის ფსიქოპორტრეტზე გვესაუბრება ფილოსოფიისა და ფსიქოლოგიის დოქტორი, პროფესორი ზურაბ ბაგრატიონი.

— ბატონო ზურაბ, რას გვეტყვით ბატონ ნუგზარ ნიკლაურის პიროვნულ ღირსებებსა და სულიერ ფასეულობებზე?

— ნუგზარ ნიკლაურის შემხედვარემ და მსმენელმა უბრადად უნდა ჩაიქნოს ხელი და გაიაროს. მისნაირი ფსიქოტიკები ქართულ პოლიტიკაში სოკოებივით მომრავლდნენ და საკანონმდებლო ორგანოს პრივილეგიადგააკრეს სახეობად იქცნენ. ბატონი ნუგზარი იმ რეგენთარცხვს მიეკუთვნება, თუ პასუხი არ გაეცე, უფრო და უფრო თავსეფდებდა.

გამომცემელი, ჟურნალისტი, მენეჯერი ნუგზარ ნიკლაური თავს ინონებს ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობის დირექტორობით, საგამომცემლო ჯგუფ „ლიტერას“ დირექტორობით, ფონდების — „ღია საქართველო“ და პროექტი „ცივილიზაციათა დაილოგის“ დირექტორობით, ჟურნალ „კონტინენტალში“ განყოფილების რედაქტორობით; აღნიშნავს, რომ თამაშობს კალათბურთს და უკრავს ჩელოზე. ეს ჩამონათვალი ამ ინდივიდის მიზანსწრაფვას წარმოაჩენს, რაც შეიძლება სოლიდურად. სასწაილია, რომ მის ბიოგრაფიაში სხვა საფეხური არ არსებობს — ის დაიბადა დირექტორად. ამ გაფუყულმა კაცმა ალბათ, ისეთივე გზით მოახერხა საფეხურების ავლის გარეშე კიბის თავში მოქცევა, როგორც გახდა ხალხის რჩეული და ნდობის მანდატის მფლობელი. ეჭვგარეშია, ამგვარი ბიოგრაფიით რაღაცას მალავს. ფსიქოანალიზით ჩანს, რომ სულიერი პრობლემების კრიზისი ბატონ ნუგზარს ადრეულ ასაკში დაეწყო. ის ცხოვრების ყველა საფეხურზე გარე პრობლემის შესაბამისად იძლევა ინფორმაციას.

მიზანსწრაფულია, მან თავისი მხირი პოტენციალი მაქსიმალურად გამოიყენა და სახეობისთვის ჟურნალისტი პოლიტიკაში გადაბარდა. რამ განაპირობა მისი ასეთი აღზევა? — უპირველესად, ამ ინდივიდის ჩამქრალმა სულიერებამ, რომელიც

მანიპულაციისთვის ნოყიერი ნიადაგია. გარკვეული ძალა, ანუ მანიპულატორი ცდილობს საკანონმდებლო ორგანოში სულიერად და ცილირი, ყველაფერზე ხელისმომწერი პიროვნებები შეიყვანოს. პოლიტიკური შანტაჟით, უტყუარი ალღოს მქონე მანიპულატორი მათ განვრთნილ „მყეფავ ფინიებად“ აქცევს. მანიპულატორი კარგი მონადირეა, ზუსტად აქვს შესწავლილი გასაწვრთნილი წერილფეხების სუსტი ადგილები და დარწმუნებულია, ამ პიროვნებებიდან იმას მიიღებს, რასაც ელის; თანდათანობით მათ ენერჯიას ისეთი მიმართულებით წარმართავს, რომ თავისი ზეწოლით ისინი სათამაშო, გასართობ „მყეფარებად“ აქციოს. ეს ფსიქოლოგიური ომის სტრატეგიის ნაწილია. დღეს მათ ნადირაძე, გიგა ბოკერია და დავით კირკიტაძე შეცვალეს ხათუნა ოჩიაურმა, ნუგზარ ნიკლაურმა და ეკა ხერხეულიძემ.

ღრმა ანალიზის უნარი ნუგზარ ნიკლაურს არ გააჩნია, სამაგიეროდ მას ახასიათებს არაობიექტურობა, სიცრუე, კარგად ფლობს სხვათა წინასწარგანზრახული დემაგოგიური კრიტიკისა და აუდიტორიის შეცდომაში შეყვანის ხელოვნებას. აი, რატომ დგას ნებელობანართეული, რწმენაშერყეული, კომპლექსებით დახუნძლული ნუგზარ ნიკლაური საპარლამენტო ტრიბუნაზე და ათას სიყალბეს გვისაბუთებს.

— რატომ მიაჩნია ნუგზარ ნიკლაურს, რომ „საქართველოს ნეიტრალიტეტზე საუბარი პოლიტიკური სიბეცეა და სხვა არაფერი“?

— ნიკლაური ვერც კი აცნობიერებს, რომ ასეთი შეფასება ერისა და ქვეყნის დაძაბუნების აფიშირებაა, რწმენის უღმერთოდ დაკარგვის საგანგაშო ზარია, რომლის იქით ერი აღარ არსებობს. ასეთი განცხადებით აღიარებენ, რომ საქართველოს დამოუკიდებლობის 20-წლიანი ბრძოლა კრახით დამთავრდა, რომ ნეოკოლონიური სახელმწიფო ვართ. ამის თქმის უფლებას მისივე განაცხადი მაძლევს — „ნეიტრალიტეტზე

მოსაუბრებების გასაგონად მინდა, განვმარტო, რომ პოლიტიკურ ნეიტრალიტეტს არ ირჩევს კონკრეტული ქვეყანა. ამა თუ იმ ქვეყნის ნეიტრალიტეტზე მის გარშემო სახელმწიფოები თანხმდებიან“. დიახ, თანხმდებიან მას შემდეგ, თუ ქვეყანა ამ ნოდების ღირსი იბეცვდ მთხმდებიან. დღეს კი ამის მიზეზი ისაა, რომ ქვეყნის სათავეში თვითმიზნური ზრახვებით გატაცებული, ეროვნულ ნიადაგს მოწყვეტილი პიროვნებები დგანან. ამიტომ ნეიტრალიტეტზე საუბარსაც კი პოლიტიკურ სიბეცედ მიიჩნევენ. ეს არც ისე განუხორციელებელია, თუ სათავეში მოვა საქვეყნო საზრუნავით, სამშობლოს მომავალი დაინტერესებული პოლიტიკური ძალა, რომელსაც მართვის ტალანტთან ერთად ექნება იობის მოთმინება და მოკვდავთა ჭირვეულობასა და ამბიციებზე მაღლა დადგება“.

მედროვესა და სახელისიოლად მაძიებელ ნუგზარ ნიკლაურს ნამდვილად არ შეუძლია და არც მორალური უფლება აქვს ამ საკითხზე ისაუბროს. მისი როლია, არსებული ხელისუფლების კურსით აღფრთოვანება გამოხატოს, მოჩვენებითი წარმატებებით ხალხი მოატყუოს.

ნიკლაური იმასაც ამბობს: „კრემლთან დაახლოებით ნოლიადელი არა ხელისუფლებას, არაუნდ ხალხსა და ქვეყანას ახმეორებს ანგარიშს... რომ საზოგადოებაში მისი და მისი პარტიის რეიტინგი ნულის ტოლია და არჩევნების გზით მოსვლის შანსი არ გააჩნია... ნოლიადელი, ფაქტობრივად, კრემლის კრიმინალური ხელისუფლების ქართველი წარმომადგენელი გახდა“. საქმე იმაშია, რომ სხვისი შეფასებისას ნებისმიერი ადამიანი ხშირად საკუთარი მე-დან გამოდის. კი, ბატონო, ნოლიადელი რეიტინგი ნულის ტოლია, თქვენი, ბატონო ნუგზარ? ოდესმე საკუთარი რეიტინგი დაინტერესებულხართ? ნოლიადელი დაფინანსებას მოსკოვიდან ელოდება, ვისი ფულით დაფინანსდა „ვარდების რევოლუცია“? კრემლს ჰყავს კრიმინალური ხელისუფლება,

თქვენ მეგობარ ამერიკას როგორ ხელისუფლება ჰყავს? ბატონო პარლამენტარო, გირჩევთ, სხვას იმას ნუ ნამოძახებთ, რაც შეიძლება ბუმერანგით დაგიბრუნდეთ. რატომ არ შეიძლება თქვენს ნიადაგში დაფრთხილებული ნოლიადელი რუსეთში იფრინოს და თეთრი სახლის ნაცვლად კრემლის წარმომადგენელი გახდეს? ეს გზა, ხომ თქვენ ასწავლეთ.

ნუგზარ ნიკლაურის განცხადებები კლინიკურ კვლევას საჭიროებს. ტყუილად არ მოითხოვდა ცნობილი დიზაინერი ბაკურ ბაკურაძე ქართველი ფსიქიატრების დასჯას, რადგან ჯანმრთელი

ბას შეიძლება შეიცავდეს ისეთ ანტიპუმანურ, ფეოდალურ ქვეყანასთან დაახლოება, როგორც არის რუსეთი“. ის ხომ უკვე ვნახეთ, რა შედეგი მოგვიტანა უდიდესი სამხედრო პოტენციალის მქონე ქვეყანასთან დღენახევიანა ომმა. ძირფესვიანად მოგვითხარა ქართლი, ახალი ლტოლვილებით აავსო ქვეყანა, დავკარგეთ ტერიტორიები. არც იმ ნატომ მოგვცა მამა, რომელსაც, ნუგზარის აზრით, 70 პროცენტზე მეტმა ადამიანმა რეფერენდუმით ხმა მისცა.

აეიგანტა ბაბრიაზაძე ქელია, იხიან, რომ საქუთარი ქვეყნის ხელისუფლება ისინი განიარა და ახლა ვილას ნუგზარ ნიკლაურის არაპირობა ბაღიოპა, არაფრად ეჩაუნიაკათ.

ფსიქიკის ადამიანები ასე არ საუბრობენ. ისე როგორ შეიძლება გაგიტაცოს გუნდრუკის კმევამ, რომ სულელის შთაბეჭდილებას ტოვებდ: „თუკი საუბარია გამსახურდნის საქმესთან დაკავშირებით ადამიანების თავიდან მოცილებაზე, ქვეყანაში მასობრივი მკვლელობები დაიწყება“. მასობრივი მკვლელობების რა გითხრათ, მაგრამ ამ პრეცედენტს მიჰყვება ბ ზურაბ ჟვანიას, გირგვლიანის, ვაზაგაშვილის, რობაქიძის, სანაიას საქმეების გამოძიება. იმაში კი გეთანხმებით, „საკომისიო მუშაობისას ბევრი, კარგად ცნობილი ადამიანის სახე ამოტივტივდება“.

— ბატონო ზურაბ, რატომ აცხადებს ასეთი რისხით და უკომპრომისოდ — „საქართველო მანიპულური ფინით შეპყრობილი ადამიანების გამოსდომებს აღარ მოითმენს“?

— ეს შეკვეთაა და თანაც მთავრობის მანიპულაციური ხელისუფლების რეგულაციის დაფინანსებას მოსკოვიდან ელოდება, ვისი ფულით დაფინანსდა „ვარდების რევოლუცია“? კრემლს ჰყავს კრიმინალური ხელისუფლება,

აღარ ძებნის, რა „იზმს“ აღარ იგონებს, ვის აღარ ესვრის ქვასა და ტალახს.

ქვეყნის სატიკვარზე გულაცრუებულს, მერკანტელური სურვილებით ანთებულს ემოციური ფონი გასდევს, რადგან იცის, რომ დამპყლბენვის ხიდს ვერ გადავიღო.

— ნუგზარ ნიკლაური უცხოეთში მცხოვრებ თანამემამულეებთან ურთიერთობის კომიტეტის თავმჯდომარეა. ეს დღეს მტიკვენული პროცესია, შეძლებს ამ კუთხით რაიმე მოავგაროს? — ნუგზარ ნიკლაური წამხდარი სულიერებით ამ კომიტეტის თავმჯდომარედ არ გამოდგება. ბნელეთის მოციქულს, პოლიტიკური „პოპუსას“ ექსტაზში შესულს, სულაც არ ედარდება უცხოეთში მყოფ ქართველთა მდგომარეობა და ეროვნული სულის ძახილი. ნუგზარ ნიკლაურის ამ კომიტეტის თავმჯდომარედ დანიშვნის მიზანია, ქართულ დიასპორას გააცნოს საქართველოს სახელმწიფო პოლიტიკა, მოიპოვოს მათი ნდობა, არჩევნებისას კი — ხმები. ეს კომიტეტი იმიტომ ჩააბარეს, რომ არსებული ხელისუფლების ფანატიკურ ხელისუფლად მიიჩნიეს. თან მან უკვე ნაწილობრივ დახვეწა სიყალბე, ცდილობს, ნათქვამს ფსიქოლოგიური დამაჯერებლობა შექმნას, შენიღბოს ფორმებსაც დაეუფლა, უფრო მზაკვარი და თვალთმაქცი გახდა. რასაც ბატონი ნუგზარი კომიტეტში გააკეთებს, ეს იქნება დიასპორების ეფექტური მართვის თვალსაზრისით დაგეგმილი ღონისძიებები. ეს გეგმა კი ხელისუფლებიდან მოდის.

ემიგრანტთა გაბრწყინება ძნელია, იცინან, რომ საკუთარი ქვეყნის ხელისუფლებამ ისინი განიარა და ახლა ვილაც ნუგზარ ნიკლაურის არამკითხე გადაიბოძა, არაფრად ეჭამიკებათ. თუმცა არც ნუგზარი იკლავს თავს. კარისმანტიამოსხმულ ნუგზარ ნიკლაურს საერთო არაფერი აქვს ემიგრანტთა ურგასა და ნოსტალგიასთან.

როდესაც ნუგზარ ნიკლაური ირანის ისლამური რესპუბლიკის ელჩს შეხვდა, როგორც უცხოეთში მცხოვრებ თანამემამულეებთან ურთიერთობის საპარლამენტო კომიტეტის თავმჯდომარე, ამკარად გამოიკვეთა, რომ ფერედნელებთან შეხვედრა მეორეხარისხოვანი იყო. მას ყველაზე მეტად საქართველოსა და ირანს შორის ეკონომიკური ურთიერთობები, ერთობლივი კომპანიების შექმნა და ირანული კომპანიების მიერ საქართველოში ბიზნეს-პროექტების განხორციელება აინტერესებდა.

როცა ეს კაცი რამეს ხელს მოჰკიდებს, მედროვე ავანტიურისტიტის ჭუჭყიანი სინდისი იგრძნობა. მის ყველაზე უმტიკვენული სიტყვასაც მტიკვენული ქვეტიქსტი გასდევს.

ესაუბრა ლალი ვაჟიაშვილი

გზურთ, გაგზიონაროთ თქვენი მოსაზრებები? ღაგზიონაროთ: 38-41-97, ან მოგზიონაროთ: info@geworld.net

საქართველო

დავით კირკიტაძემ ქართულ ფეხბურთის საფლავში რაფურთსა

ეროვნულ საფეხბურთო ჩემპიონატში
ახალი ეტაპი იწყება. საქართველოს
ფეხბურთის ფედერაციის პრეზიდენტმა —
ზვიად სიჭინავამ ეროვნული ჩემპიონატის
შავბნელი საქმეების „სააშკარაოზე“
გამოტანა გადაწყვიტა. სადისციპლინო
კომიტეტმა, არც მეტი, არც ნაკლები,
ვლადიმერ სანაკოვეის ცხინვალის
„სპარტაკი“ და დავით კირკიტაძის „მეორე“
გუნდი — ბოლნისის „სიონი“ დასაჯა.
ექვი სწორედ ამ ორი გუნდის შეხვედრამ
გამოიწვია, სადაც ბოლნისურმა გუნდმა
თამაში ანგარიშით 1:0 დათმო.
გუნდები მეტად სასაცილო მოტივით და
სამხილების გარეშე არასპორტული
ჟინის გამო დასაჯეს.
რა მოხდა სინამდვილეში და რა კავშირი
აქვს ამ ამბებთან ქვემო ქართლის
გუბერნატორ ღავიტი კირკიტაძეს?

დავით კირკიტაძის „საგმი-
რო“ საქმეებზე, „საქართველო
და მსოფლიო“ ადრეც ვიამ-
ბობდათ. ამჯერად კი ქართუ-
ლი ფეხბურთის ისტორიაში
ყველაზე სამარცხვინო ლაქა
ჩაიწერა.

ჩვენს ჩემპიონატს, „სიონი“ მე-
ტიად ვერ განირეს, მას ხომ
თვით „კირკიტა“ მფარველობს.
ყველაზე სასაცილო ამ ამბავში
კის არის, რომ, როდესაც „სი-
ონი“-„სპარტაკის“ დასჯის ამ-
ბავი გამოცხადდა, პირველ არ-
ბად მასში ბატონი გუბერნატორი
მოინანილებდა. მან გავიცა-
ბულმა თქვა, — მე ბრაზილია-
ში ვიყავი ამ დროს და მეგონა,
ბოლნისელებმა მოიგეს ეს თა-
მამი და ბრაზო ფედერაციისა
და პროფლიგის ხელმძღვანე-
ლობას, რომ ეს ამბავი ასე გა-
მოიხდესო.

**ხედავს მხოლოდ ფეხბურ-
თელების შეთანხმება იყო.**
რატომ უნდა „მიეცა“ თამა-
ში „სიონს“ — გუნდს, რომელ-
საც გავარდნის საშიშროება
აქვს, გუნდისთვის, რომელიც
ვერობაზეც ვერ გავა და არც
გავარდნა უმალდესი ლიგი-
დან?

კონკრეტულად ამ ფაქტს
რომ თავი დავანებოთ, სხვა
არარეალური „რადიკალი“
ხდება ამ ჩემპიონატში. ნებისა-
მებრ, გუნდები გადიან ზაფხუ-
ლისა და ზამთრის შეკრებებს.
„ოლიმპს“ ზამთრის შეკრება
არ გაუვლია, ანუ წესიერად არ
მომზადებულა (არც მანამდე
ჰქონია შეკრებები). გუნდს
სტადიონი სწრაფი ტემპით
რუსთაველი გაუკეთეს და დიდი
ზარ-ზეიმითაც გახსნეს, მაგ-
რამ „მეცარი“ ზამთრის გამო
სამი კვირის განმავლობაში
გუნდი თამაშს „ვერ ახერხებ-
და“ რუსთაველს სტადიონზე.
გუნდს დრო სჭირდებოდა და-
ვლების აღსადგენად და „დიდ-
თოვლობამ“ „ხელი შეუწყო“
მათ. როგორც გაირკვა, ეს
სტადიონი სტანდარტების
დაცვის გარეშე გაკეთებული
და ფიფას წარმომადგენლების
ვიზიტის შემდეგ, სტადიონმა
ერთი ვარსკვლავიც ვერ მიი-
ღო. ამასობაში ყურადღების
მიღმა დარჩა და მიიჩქმალა სა-
ეჭვო მატჩებმა.

ლოთ. ახლა მიმივ მარხვაა და
სადისციპლინო კომიტეტის
გადამწყვეტილებაც ერთობ
ქრისტიანულ-მიმტევებლური
გამოვიდა.

გარიგებულ მატჩებთან და-
კავშირებით, პირველი ექვითი,
მიმდინარე ჩემპიონატში „სიო-
ნი“-„სპარტაკის“ დაპირისპი-
რებამ გააჩინა. ეს თამაში „სი-
ონმა“ 1:0 ნააგო. ერთი შეხვე-
დით, აქ საქმე არაფერია, მაგ-
რამ „სიონი“ რომ „სპარტაკ-
თან“ მომდევნო ორივე შეხ-
ვედრას ნააგებდა, ეს სპორტუ-
ლი სამყაროსთვის დიდი ხნით
ადრე იყო ცნობილი.

**ისეთი დამაჯერებელი ტონი
და „წრფელი“ თვალები ჰქონ-
და ჩვენს გუბერნატორს, რომ
არ დაგვეჯერებინა, სინდისი
შეგვანებდა. იმ მომენტში,
ალბათ, სულ „გადავიწყებუ-
ლი“ ჰქონდა, რომ ამ ამბავის
მამამთავარი და შემოქმედი
თავად ბრძანდებოდა.**

როგორც ვთქვამ, „სპარტაკის“
ფავორიტი „ოლიმპი“ სტუმ-
რად გორში, სწორედ სანაკოვე-
ის „სპარტაკთან“ პირველ ტა-
იმს (1:0) აგებდა. როგორც
მოგვიანებით გავრცელდა ხმა,
ნაგებული ტაიმის შემდეგ,
კირკიტაძე ცხინვალეთა გა-
სახდელში სანაკოვეთან ერ-
თად შევიდა და ბიჭებს „ოლიმ-
პისთვის“ შეხვედრის დათმობა
სთხოვა, სამაგიეროდ, „სიონი“
მომდევნო ორ შეხვედრაში
„სპარტაკს“ გარანტირებულ 6
ქულას გამოატანდა.

ხედვით ყველაფერი, რომ 1:0
არ არის ის შედეგი, რომლის
გამოც ფეხბურთელები არას-
პორტულ ჟინში დადანაშაუ-
ლო. თავის დროზე, სწორედ
„სიონი“-„ოლიმპის“ შეხვედ-
რამ დიდი მოთქმა-მოთქმა გა-
მოიწვია, ყველამ წინასწარ
იცოდა, რომ „სიონი“ „ოლიმპს“
თამაშს „მისცემდა“ და ლიდერ
გუნდს 3 ქულის ნაღებში
ხელს არავინ შეუშლიდა. მაგ-
რამ ამ თამაშის შედეგმა ყო-
ველგვარ ზღვრას გადააჭარბა,
ბოლნისელებმა ფეხბურთე-
ლებმა ეს თამაში 6:0 ნააგეს
(თავის დროზე ამ ანგარიშით
დაამარცხებდა მხოლოდ „დინა-
მო“ მოახერხა). დავიჯეროთ,
რომ სპორტული ჟინის ნაკლებ-
ობა „სპარტაკთან“ თამაშისას
უფრო შესამჩნევი იყო, ვიდრე
— „ოლიმპთან“?

ფონს“ და ეს შეხვედრა ოლიმპ-
მა ანგარიშით 1:0 მოიგო.
არ გვერთ, რომ ჩვენ ვაბუ-
ქებთ გამოგონილი პენალტე-
ბის ამბავს. მოგვიანებით, რო-
ცა ეს საქმე მომენტები გაარ-
ჩიეს, გაირკვა, რომ „უნებლი-
ეთ“ კარგი საჩუქრები გამოს-
დიოდა კირკიტაძის გუნდისთ-
ვის თამაშის არბიტრს.

ქვემო ქართლის გუბერნა-
ტორის — დავით კირკიტაძის
რიგით მეორე სარეზერვო
გუნდს „სიონი“ რომ წარმოად-
გენს, საიდუმლოს არაა. კირკი-
ტაძე მას „გაჭირვების“ დროს
იყენებს, როდესაც რუსთავეის
„ოლიმპს“ (კირკიტაძის ფავო-
რიტი გუნდია) საჭირო ქულე-
ბა სჭირდება.

მეორე ნრეში „კირკიტაძის“
ფავორიტი „ოლიმპი“ სტუმ-
რად გორში, სწორედ სანაკოვე-
ის „სპარტაკთან“ პირველ ტა-
იმს (1:0) აგებდა. როგორც
მოგვიანებით გავრცელდა ხმა,
ნაგებული ტაიმის შემდეგ,
კირკიტაძე ცხინვალეთა გა-
სახდელში სანაკოვეთან ერ-
თად შევიდა და ბიჭებს „ოლიმ-
პისთვის“ შეხვედრის დათმობა
სთხოვა, სამაგიეროდ, „სიონი“
მომდევნო ორ შეხვედრაში
„სპარტაკს“ გარანტირებულ 6
ქულას გამოატანდა.

**თუმიც კირკიტაძის „გაჩარ-
ხული“ ამბები მარტო ამით არ
შემოიფარგება.**
„ოლიმპმა“ ჩემპიონატის
დაწყებისთანავე, აუტსაიდერ-
რად მიჩნეულ „ლოკომოტივს“
ძირითად დროში თამაში ვერ
მოუგო. თამაშის არბიტრმა
ურრუმაძემ „რკინიგზელებს“
ორი ფეხბურთელი გაუძევა მო-
ედნიდან, მეორე ტაიმს 8 წუთი
დაამატა და დამატებული წუ-
თის ბოლოს პენალტის „უსახ-
ლოვრა“ რუსთაველებს, სწო-
რედ ამის წყალობით შეძლეს
ამ თამაშის მოგება კირკიტა-
ძის ბიჭებმა. გუბერნატორის
აბავინ რას შეამჩნევდა? ვის „გა-
აკვირებდა“ დამატებული 8
წუთი და ნაჩუქარი პენალტი?
იგივე მოხდა „ვიტ ჯორჯია-
სა“ და „ზესტაფონთანაც“. ეს
სამი გუნდი ჩემპიონატის სამე-
ულისთვის იბრძვის და ადგი-
ლებსაც ინანილებს (უფრო

არბიტრს იმიტომ ვამბობთ
და არა — არბიტრებს, რომ
კირკიტაძეს „კარის მსაჯი“
ჰყავს. ყველა იმ თამაშში, რომ-
ლებშიც „ოლიმპმა“ საქმე გა-
მარჯვებდა მოიპოვა, ლევან კვა-
რაცხელია მსაჯობდა. ამ არ-
ბიტრის მამაც ფედერაციამ
მსაჯთა კომისიად მუშაობს და
სწორედ ასეთი საქმეების გა-
ჩარხებით აქვს სახელი განთქ-
მული (ხომ გავიგონათ, „კვი-
ცი გვარზე ხტისო“).

გვიჩნდება კითხვა — რით
სწავს ახლა სიჭინავა ჟორდა-
ნის ან ახალკაცს? ტელევიზი-
ებიც კირკიტაძისა და მისნაი-
რების ტელევიზიები; ჰოდა,
აპირებენ, როგორც შეუძლიათ
და სიჭინავასა და მის „მეგობ-
რებს“. გამოვლენ პირველ არ-
ბიტრს და „რუსთავი 2“-ზე და
იტყვიან — დასაჯელი დავსა-
ჯეთო. მინამდვილთან დარეკა-
ვენ კიდევ „ჟოჯოები“ და კირ-
კიტაძის ქება-დიდება შესახა-
მენ, ასეთი გუბერნატორები
გვიმარაგლოსო.

თავისთავად ფაქტი, რომ
ეროვნულ ჩემპიონატში ჩანყო-
ბებისა და გარიგებების თემით
დაინტერესდნენ, კარგია, მაგ-
რამ პარადოქსული ის არის,
რომ „სიონი“ და „სპარტაკი“
არასპორტული ჟინის გამო და-
საჯეს — გუნდებს 3-3 ქულა
ჩამოაკლეს და 1000-1000 ლა-
რითაც დააჯარიმეს, ორივე
კლუბს ტექნიკური ნაგება (3:0)
ჩაუთვალეს.

ჩანყობილ თამაშებზე მსგავ-
სი სასჯელი მარტო საქართვე-
ლოშია, სასაცილოა, სატირალი
რომ არ იყოს. ყველას კარგად
გახსოვთ, ალბათ, იტალიაში,
„იუვენტუსს“ როგორ დააკლეს
ქულები, როდესაც მსგავს ფაქ-
ტში ამხილეს და დაბად ლიგა-
ში ჩამოაქვეითეს. რაც ქულებზე

ამ შემთხვევაში რუსთავეის
გუნდი უნდა დასჯილიყო, იმი-
ტომ, რომ სწორედ მისი და მი-
სი მფარველის — „კირკიტაძის“
დატრიალებული საქმეების
გამო ხდება ყველაფერი. მაგ-
რამ სად არის ჩვენთან სამარ-
თალი და რომელი გამჭვირვა-
ლე ფედერაცია ჩვენ გვყავს?
ფედერაციის პრეზიდენტს სუ-
ლაც არ ექნება ეს თამაში ბო-
ლომდე ნანახი. ჟორდანისა და
მის დროს ლანძღვენ, მაგრამ
მამინ უფრო მკაცრად ისჯე-
ბოდნენ ის გუნდები, რომლე-
ბიც გარიგებებში იყვნენ შემჩ-
ნეულინი, ვერც გუბერნატორე-
ბი პარპაპობდნენ ისე, რო-
გორც ახლა. მსგავს სიტუაცი-
აში სხვა დროს შედეგი უნდა
გაუქმებულიყო, გუნდებისთ-
ვის, თუ არ დაქვეითებდნენ,
ქულები მაინც უნდა ჩამოეკ-

ელაქუცებიან გუბერნატორს,
მაგრამ ფორუმებზე ამ ამბავს
უხმავოდ არ ჩაუვლია.
გაგაცნობთ რამდენიმე გამ-
ნარებელი გულშემატკივრის
აზრს:

„ნადით თქვენი ვაზელი-
ნი“...
— მიმიფურთხებია ყველა
მლიქვნელისა და უპრინცი-
პოსთვის“..
— კარგი... დასაჯეს, და-
საჯეს, როგორ შეეძლოთ, მი-

ჩანყობილ თამაშებზე მსგავ-
სი სასჯელი მარტო საქართვე-
ლოშია, სასაცილოა, სატირალი
რომ არ იყოს. ყველას კარგად
გახსოვთ, ალბათ, იტალიაში,
„იუვენტუსს“ როგორ დააკლეს
ქულები, როდესაც მსგავს ფაქ-
ტში ამხილეს და დაბად ლიგა-
ში ჩამოაქვეითეს. რაც ქულებზე

ამ შემთხვევაში რუსთავეის
გუნდი უნდა დასჯილიყო, იმი-
ტომ, რომ სწორედ მისი და მი-
სი მფარველის — „კირკიტაძის“
დატრიალებული საქმეების
გამო ხდება ყველაფერი. მაგ-
რამ სად არის ჩვენთან სამარ-
თალი და რომელი გამჭვირვა-
ლე ფედერაცია ჩვენ გვყავს?
ფედერაციის პრეზიდენტს სუ-
ლაც არ ექნება ეს თამაში ბო-
ლომდე ნანახი. ჟორდანისა და
მის დროს ლანძღვენ, მაგრამ
მამინ უფრო მკაცრად ისჯე-
ბოდნენ ის გუნდები, რომლე-
ბიც გარიგებებში იყვნენ შემჩ-
ნეულინი, ვერც გუბერნატორე-
ბი პარპაპობდნენ ისე, რო-
გორც ახლა. მსგავს სიტუაცი-
აში სხვა დროს შედეგი უნდა
გაუქმებულიყო, გუნდებისთ-
ვის, თუ არ დაქვეითებდნენ,
ქულები მაინც უნდა ჩამოეკ-

„ნადით თქვენი ვაზელი-
ნი“...
— მიმიფურთხებია ყველა
მლიქვნელისა და უპრინცი-
პოსთვის“..
— კარგი... დასაჯეს, და-
საჯეს, როგორ შეეძლოთ, მი-

გულშემატკივრის პოსტი მომხვდა
თვალში:
„ამოვიდა ყელში ეს კირკი-
ტაძე, უყვარს ფეხბურთი და
უყვარდეს დაეხმაროს კლუბს
ზომიერების ფარგლებში, ატა-
როს ხალხი თამაშებზე, იაროს
თვითონ და დაეხმაროს ფან-
კლუბს, მაგრამ მეტისმეტი
სიყვარულით თუ შეგჭამა, ეს
უკვე თვალმომსწრე ნაცნობა
არაა. არც ეგეთი ჩემპიონობა
მინდა. არ მინდა ვიღაც დინა-
მოელი, ბოლნისელი, გარე-
ჩიეს, ლოკომოტიველი და ამ
მოვლდეს და მითხრას, — შენ-
მა გუნდმა ჩემპიონობა უსა-
მართოდ მოიპოვა და იმი-
ტომ არ მოვლოცავო. ითამაშ-
ონ, როგორც შეუძლიათ.
იყო „გორდა“, აგებდა თუ
იგებდა, ხალხი მაინც დადიო-
და თამაშებზე და გულშიც
არავის გაუვლია ჩანყობა..
მოდი, დამთავრდეს ეს ყვე-
ლაფერი, გუბერნატორმა
იგუბერნატორებს, ფეხბურ-
თელმა ითამაშოს, მსაჯმა იმ-
საჯოს. ყველამ თავისი საქმე
აკეთოს“.

გორუმზე კირკიტაძის მე-
გობარც გამოჩნდა, — თავი
დაანებეთ, ცუდი არ თქვათ,
„კირკიტაძე ვიგონარო“.
რაც შეეხება „სიონს“, ჩამ-
თავრდება ჩემპიონატი, შესაძ-
ლოა, გავარდეს კიდევ უმაღ-
ლესი იგივედნ ეს გუნდი, მაგ-
რამ სიტუაციას „სიონის“ გა-
ვარდნა არ გამოასწორებს.
ჩემპიონატს ერთი უსინდისო
გუბერნატორის მოხსნა და
„ოლიმპის“ დასჯა უფრო უშ-
ველია, მაგრამ „ზემოდან“
გადამწყვეტილებას, სამწუხ-
როდ, ვერავინ შეცვლის. ძნე-
ლია, ხელისუფლებას ებრძო-
ლო. არადა, ბოლნისის „სიონი“
უფრო დიდი ისტორიის გუნ-
დია, ვიდრე რამდენიმე წლის
წინათ შექმნილი რუსთავეის
„ოლიმპი“.

ერთ-ერთ უცხოურ საიტზე
საქართველოს ეროვნულ ჩემ-
პიონატზე უმადლესი ლიგის
ნაცვლად გაჩნდა წარწერა —
უნაგლესი ლიგა. სწორედ ამ
სახელს ამართლებს ჩვენი უსა-
ხური ჩემპიონატი.

გორუმზე კირკიტაძის მე-
გობარც გამოჩნდა, — თავი
დაანებეთ, ცუდი არ თქვათ,
„კირკიტაძე ვიგონარო“.
რაც შეეხება „სიონს“, ჩამ-
თავრდება ჩემპიონატი, შესაძ-
ლოა, გავარდეს კიდევ უმაღ-
ლესი იგივედნ ეს გუნდი, მაგ-
რამ სიტუაციას „სიონის“ გა-
ვარდნა არ გამოასწორებს.
ჩემპიონატს ერთი უსინდისო
გუბერნატორის მოხსნა და
„ოლიმპის“ დასჯა უფრო უშ-
ველია, მაგრამ „ზემოდან“
გადამწყვეტილებას, სამწუხ-
როდ, ვერავინ შეცვლის. ძნე-
ლია, ხელისუფლებას ებრძო-
ლო. არადა, ბოლნისის „სიონი“
უფრო დიდი ისტორიის გუნ-
დია, ვიდრე რამდენიმე წლის
წინათ შექმნილი რუსთავეის
„ოლიმპი“.

ერთ-ერთ უცხოურ საიტზე
საქართველოს ეროვნულ ჩემ-
პიონატზე უმადლესი ლიგის
ნაცვლად გაჩნდა წარწერა —
უნაგლესი ლიგა. სწორედ ამ
სახელს ამართლებს ჩვენი უსა-
ხური ჩემპიონატი.

გორუმზე კირკიტაძის მე-
გობარც გამოჩნდა, — თავი
დაანებეთ, ცუდი არ თქვათ,
„კირკიტაძე ვიგონარო“.
რაც შეეხება „სიონს“, ჩამ-
თავრდება ჩემპიონატი, შესაძ-
ლოა, გავარდეს კიდევ უმაღ-
ლესი იგივედნ ეს გუნდი, მაგ-
რამ სიტუაციას „სიონის“ გა-
ვარდნა არ გამოასწორებს.
ჩემპიონატს ერთი უსინდისო
გუბერნატორის მოხსნა და
„ოლიმპის“ დასჯა უფრო უშ-
ველია, მაგრამ „ზემოდან“
გადამწყვეტილებას, სამწუხ-
როდ, ვერავინ შეცვლის. ძნე-
ლია, ხელისუფლებას ებრძო-
ლო. არადა, ბოლნისის „სიონი“
უფრო დიდი ისტორიის გუნ-
დია, ვიდრე რამდენიმე წლის
წინათ შექმნილი რუსთავეის
„ოლიმპი“.

ერთ-ერთ უცხოურ საიტზე
საქართველოს ეროვნულ ჩემ-
პიონატზე უმადლესი ლიგის
ნაცვლად გაჩნდა წარწერა —
უნაგლესი ლიგა. სწორედ ამ
სახელს ამართლებს ჩვენი უსა-
ხური ჩემპიონატი.

გავადა კლდიაჟილი
P.S. 26 თებერვალს „ოლიმპი“-სიონის“ თამაშია
დაგეგმილი, ალბათ, ქვემო ქართლის გუბერნატორს
ისევე „აინტერესებს“, ვინ არის რეგიონში „უძლიერესი“
და მითქმა-მოთქმა რომ არ ატყდეს, საკუთარ
ფეხბურთელებს, ალბათ, მოედანზე თავის
„განირვასაც“ მოსთხოვს. ძნელი მისახვედრი
არ უნდა იყოს, როგორ დასრულდება ეს მატჩი...

მშენებელი ბიზნესი და პროსენტი დაინტერესა

სამშენებლო ბუმი საქართველოში
მინელდა. დედაქალაქსა და რეგიონებში
უხვადაა დაუმთავრებელი
შენობა-ნაგებობები, რომლებიც ადამიანის
სიცოცხლეს საფრთხეს უქმნის.

დაუმთავრებელი შენობები სისოხლისთვის საშიშროა

თბილისში, გოთუას ქუჩაზე ბევრი მშენებელი სახ-
ლია, რომელთა კედლები ნაწილობრივად ამოყვანილი,
ხოლო მათ დასრულებას პირი არ უჩანს. ერთმანეთ-
ზე მიწყობილია და მიყობილია რამდენიმე კორპუსის
მშენებლობა ერთდროულად დაიწყო და შეაჩერეს. სა-
ნახევროდ ამშენებული კორპუსების შემდეგად მო-
სახლეობა შიშით ბავშვებს ეზოში ვერ უშვებს. „შევი-
ნრობულ ეზოებში სათამაშო ადგილი არაა, — აცხა-
დებს გოთუას ქუჩის მკვიდრი მარინე მეტრეველი, —
ამას ისიც ემატება, რომ ბავშვები ნახევრადამშენ-
ებულ ნაგებობებში, სათამაშოდ გარბიან, რასაც, შე-
იძლება, ტრაგიკული შედეგი მოჰყვას“.

ამის მაგალითი ჩვენს რეალობაში უკვე არსებობს.
რამდენიმე დღის წინათ ბათუმში ქარიშხალმა ჭაფვა-
ვაძისა და ჯაფარიძის ქუჩების გადაკვეთაზე მშენე-
ბარე 14-სართულიანი სახლის ორი სართული ჩამო-
ანგრა და იქვე მდებარე ორსართულიან კერძო სახლს
დაამხო. სახლში 15-მდე ოჯახი ცხოვრობს, შენობიდან
გამოსვლა მათ დროულად მოახერხეს, მაგრამ ოთხი
ადამიანი მაინც დაშავდა. მათ შორის ორი მცირეწლო-
ვანი ბავშვი იყო.

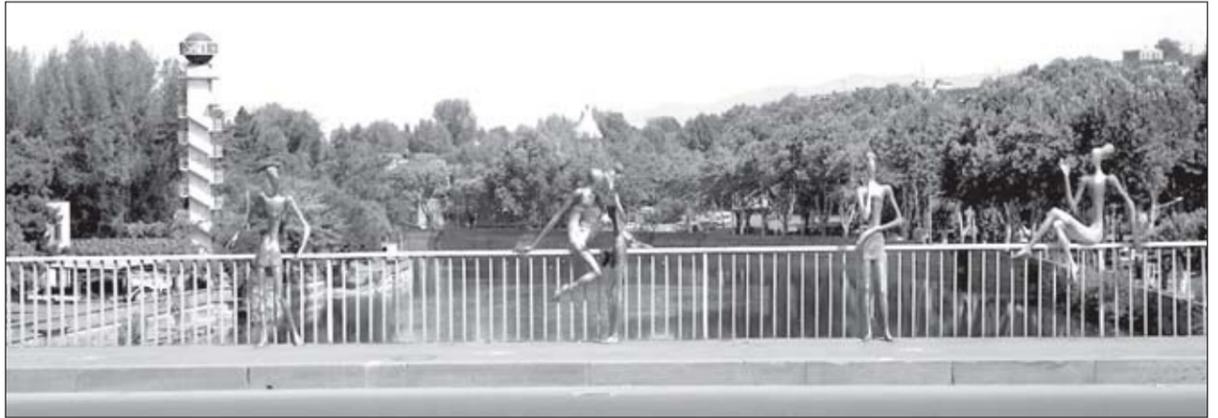
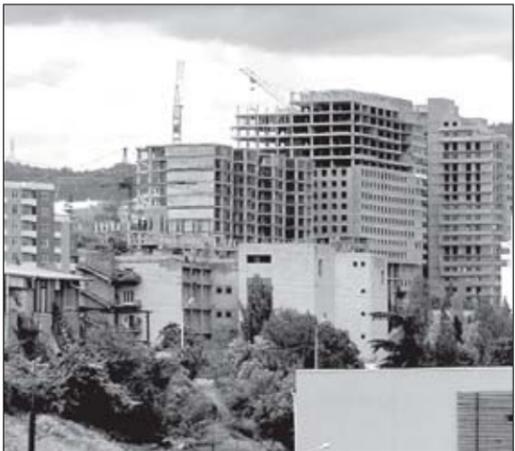
საქართველოში მშენებლობების ხარისხიც ხშირად
კითხვის ნიშნის ქვეშაა. ალბათ, ყველას კარგად ახ-
სოვს, ვაკის პარკის მიმდებარე ტერიტორიაზე როგორ
გადაიხარა ახლადდაგებული კორპუსი. უძრავი ქონე-
ბის ექსპერტ ნიკო კახეთელიძის განცხადებით, საფ-
რთხე მანამდე იარსებებს, სანამ მშენებლები უარს
არ იტყვიან სამშენებლო ნორმატივების უგულვებელ-
ყოფაზე.

„საუბედუროდ, საქართველოში ასეა, სანამ ნანგრე-
ვების ქვეშ ვინმე არ მოყვება, საზოგადოებაში ამ თე-
მაზე საუბარი არ მიმდინარეობს. არსებობს ელემენ-
ტარული ნორმა, რომელიც დაუმთავრებელი შენობის
აუცილებელ შემოღობვასა და ტერიტორიის იზოლაც-
იის გულსხმობს. კონსერვაციის მშენებელმა აუცი-
ლებლად უნდა მოახდინოს. მართალია, შენობის კონ-
სერვაცია საკმაოდ დიდ ხარჯებს უკავშირდება, საპ-
როცენტო განაკვეთები ძალიან დიდია, ამავე დროს,
ბანკი ითხოვს გარანტიას, რაც მშენებლებს არ აქვთ,
მაგრამ ნებისმიერი ხარჯი არაფერია შესაძლო ნეგა-
ტიურ შედეგებთან შედარებით. პრობლემას ის ფაქ-
ტორიც ქმნის, რომ მშენებლობის ხარისხიც ძალიან
დაბალია“, — განმარტავს ნიკო კახეთელიძე.

მშენებლობის შეჩერება სპეციალური სტანდარტების
დაცვით ხდება, რისი გაუთვალისწინებლობაც მაღალი
რისკის შემცველია. გიორგი ბარვენაშვილის ინფორმა-
ციით, თბილისში მშენებლების 95 პროცენტი დაკონ-
სერვების პრინციპებს არ იცავს, რის გამოც შენობების
მდგრადობა საეჭვოა და, ამდენად, — საშიშიც. მან ისიც
აღნიშნა, რომ არსებობს სპეციალური დადგენილება,
რომელიც ვადაგადაცილებული მშენებლობების პატ-
რონებს ჯარიმის გადახდას აკისრებს. ასეთ საკითხებს
სასამართლო განიხილავს და გამორიცხული არაა, და-
უსრულებელი შენობა დაანგრევიდნენ კიდევ.

მერიის ინიციატივა „ძველ თბილისს — ახალი სი-
ოცოცხლე“ ეხმარება მშენებლებს, რომ დაუმთავრე-
ბელი მშენებლობები დაასრულონ. პროექტი ამ ეტაპ-
ზე კარგად მუშაობს.

ირმა ჩიტაია

ბიზი უგულავას სიღებში ფესქვეუ ესლება

თბილისში მდინარე
მტკვარზე გადებული
„ნიკოლოზ
ბარათაშვილისა“ და
„ვახუშტი
ბაგრატიონის“
სახელობის
საავტომობილო და
საფეხმავლო ხიდების
მდგომარეობა, დიდი
ხანია, საგანგაშოა.

„2008 წელს, — გვიამბობს
შპს „საქზამეცნიერების“
ხიდების სამმართველოს
სპეციალისტი, ტექნიკურ მეცნიე-
რებათა დოქტორი ზურაბ
ირაგვიანიძე, — თბილისის
მერიამ ჩაატარა ტენდერი ამ
ხიდების სარეაბილიტაციო
პროექტის შესადგენად. ტენ-
დერში ჩვენმა შპს-მ გაიმარ-
ჯვა. პროექტის შედგენამდე
ჩვენი სპეციალისტების ჯგუ-
ფმა, რომელთა შორის მეც ვი-
ყავი, აღნიშნულ ხიდებს დი-
აგნოსტიკური კვლევა ჩაუ-
ტარა, რის საფუძველზეც გა-
მოვლინდა:

„ბარათაშვილის“ სახელო-
ბის ხიდის ორივე სართულის
ტროტუარები ისე იყო მწყობ-
რიდან გამოსული, რომ მათი
გარკვეული ნაწილები ცარი-
ელ სივრცეს, ანუ ნახვრეტს
წარმოადგენდა. კოროზიული
პროცესი ახასიათებდა ხიდის
ჰორიზონტალური გადახურ-
ვის რკინა-ბეტონის კონსტ-
რუქციის მეტალების გარკვე-
ულ ნაწილებს, რის გამოც ხი-
დის პირველი და მეორე სარ-
თულების შიდა სივრცეში
წვიმისა და თოვლის დროს
წარმოიქმნებოდა წყლის
საკონკრეტო ფენები. დიაგნოსტი-
კური კვლევების დროს არ
დაფიქსირდა ხიდის ბურჯის
დეფორმაცია.

„ვახუშტის“ სახელობის ხი-
დის შიდა ნაწილი, რომელიც
დახურულ სივრცეს წარმო-
ადგენს, სავალალო მდგომარ-
ეობაში იყო, რადგან აქაც
წყალი ჟონავდა. ხიდის კონს-
ტრუქციის გარკვეული ნაწი-
ლებზე დაწყებული იყო კო-
როზიული პროცესი. ამას
გარდა, დიდუბის მხარეს ხი-
დის საყრდენი კედელი დაზი-
ანებული და დეფორმირებუ-
ლი იყო“.

„სწორედ ამიტომ, — გა-
ნაგრძობს ბატონმა ზურაბმა,
— გამორიცხული არ იყო ამ
ხიდების კონსტრუქციების
მწყობრიდან გამოსვლა, რა-
საც შესაძლოა მსხვერპლი
გამოეწვია.

ჩვენმა შპს-მ ამ ხიდებზე ჩა-
ტარებული დიაგნოსტიკური
კვლევების საფუძველზე შექ-
მნა რეაბილიტაციის პროექ-
ტი, რომელიც, როგორც ჩემ-
თვის ცნობილია, ჩვენი შპს-ის
ხელმძღვანელობამ დაამკ-
ვეთ, ანუ თბილისის მერიას

გადასცა. ამ უკანასკნელმა კი
ჩვენს პროექტს ექსპერტიზა
ჩაუტარა და დადებითი დასკ-
ვნაც დაწერა. არ ვიცი, ამის
შემდეგ დაამკვეთმა ჩაატარა
თუ არა სარეაბილიტაციო
სამშენებლო ტენდერი, თუმ-
ცა, როგორც დედაქალაქის
მცხოვრები, დღესაც ვრწმუნ-
დები, რომ ვიზუალურად ამ
ხიდების მდგომარეობა ისევ
სავალალოა. სარეაბილიტა-
ციო პროექტით გათვალისწი-
ნებული სამუშაოების ჯამური
ღირებულება, ჩვენი შპს-ის
მიერ შედგენილი პროექტის
მიხედვით, ერთ მილიონ ლარს
არ აღემატებოდა“.

ჩვენი დავუკავშირდით პრო-
ექტის ხელმძღვანელს შპს
„საქზამეცნიერების“ დირექ-
ტორს — თამაზ შილაკაძე-
ს და საჯარო დოკუმენტის
— ჩატარებული დიაგნოსტი-
კური კვლევების დასკვნის —
ასლის მონოდედა ვთხოვეთ,
რასეც მან გვიპასუხა:

„სარეაბილიტაციო სამუ-
შაოების პრეპროგნოზი
ეკუთვნის დამკვეთს — თბი-
ლისის მერიას. როგორც
ჩემთვის ცნობილია, აღნიშ-
ნული სამუშაოები მას
დღემდე არ ჩაუტარებია. მე,
როგორც შპს „საქზამეცნი-
ერების“ დირექტორს, არ
მაქვს უფლება, დამკვეთის-
გან დაუკითხავად გადმოვ-
ცეთ ამ ხიდებზე ჩვენი მიერ
ჩატარებული დიაგნოსტი-
კური კვლევების დასკვნის
ასლი. თუმცა ერთს ვიტყვი,
რომ იმ დროისთვის ამ ხიდე-
ბის მდგომარეობა სავალა-
ლო იყო. რაც შეეხება დასკ-
ვნის ასლის გადმოცემას,
ვალდებული ვარ, ამის თაო-
ბაზე დამკვეთისაგან ნებარ-
თვა ავიღო“.

გავიდა ერთ თვეზე მეტი და
თამაზ შილაკაძეს, როგორც
ჩვენთვის ცნობილია, აღნიშ-

ნული ნებართვა დამკვეთის-
გან დღემდე არ მიუღია.

„აღსანიშნავია, რომ შპს
„საქზამეცნიერებამ“ ამ
ტენდერში მხოლოდ იმიტომ
გაიმარჯვა, რომ, კონკურენ-
ტებისგან განსხვავებით, დი-
აგნოსტიკური კვლევების ჩა-
ტარება და სარეაბილიტაციო
პროექტის შემუშავება შპს-ის
მიერ შევიდა ათას ლარად იყო
შეფასებული. ამ დროს მისი
კონკურენტები თითქმის 10-
ჯერ მეტ თანხას ითხოვდნენ,
რაც, დარგის სპეციალისტე-
ბის განმარტებით, საბაზრო
ეკონომიკის პირობებში სავ-
სებით ნორმალურია.

დიაგნოსტიკური კვლევებ-
ისა და სარეაბილიტაციო
პროექტის შედგენისთვის ამ-
გვარი დემინგური ფასის არ-
სებობას ბატონი თამაზ შილა-
კაძე შემდეგნაირად ხსნის: „მე
თბილისის საპატიო მოქალაქე
ვარ და სწორედ ამიტომ, რო-
გორც შპს „საქზამეცნიერე-
ბის“ ხელმძღვანელს, მიმარ-
ნია, რომ, თუ საქირთა, თბი-
ლისისათვის უფასოდ ჩავატარ-
ებთ ამ სამუშაოებს“.

როგორც ჩვენთვის გახდა
ცნობილი, შპს „საქზამეცნი-
ერების“ სპეციალისტებმა,
რომლებიც უშუალოდ იყვნენ
ჩართულნი ხსენებული სამუ-
შაოების შესრულების პრო-
ექტში, საჭიროდ არ ჩათვა-
ლეს ბატონი თამაზის ამ პატ-
რიოტული ნამოწყების მხარ-
დაჭერა და ხსენებული სამუ-
შაოების ჩატარებისთვის მის-
გან მნიშვნელოვნად მაღალი
თანხა მოითხოვეს, რადგან
მათ არ ჰქონდათ საშუალება,
სულ მცირე, სრული მოცუ-
ლობის დიაგნოსტიკური კვლ-
ევები ჩატარებინათ. საბო-
ლოოდ, ბატონი თამაზი იძუ-
ლებული გახდა, მათთვის ან-
გარიში გაეწია.

ბატონ თამაზ შილაკაძის

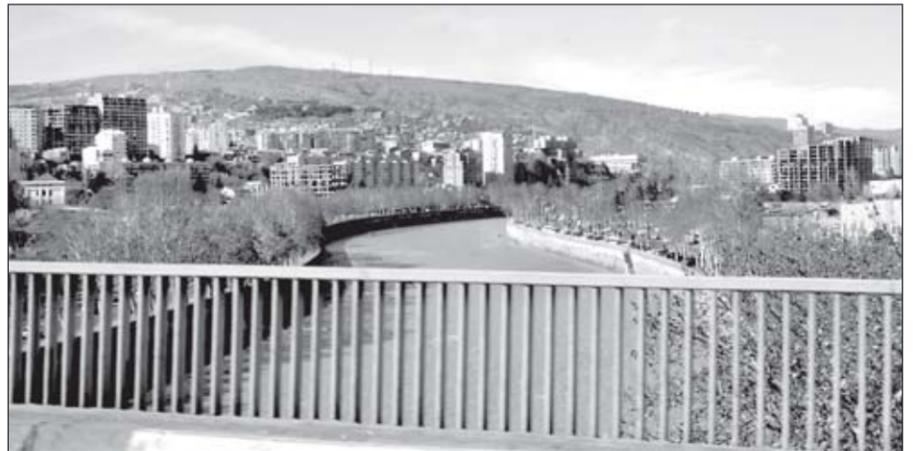
ხსენებული პატრიოტიზმი,
ალბათ, გამართლებული არ
იყო და ეს იმიტომ, რომ თბი-
ლისის მერიას თავის ბიუ-
ჯეტში აღნიშნული სამუშაო-
ების შესრულებისთვის სი-
ნამდვილემ რამდენიმე ათე-
ული ათასი ლარი ჰქონდა გა-
მოყოფილი.

ჩვენი სააგენტოს ჟურნა-
ლისტური გამოძიების პრაქ-
ტიკით არაერთხელ დავრწ-
მუნდით, რომ თბილისის მე-
რიამ ამ შემთხვევაშიც, ანუ
დიაგნოსტიკური კვლევების
დასკვნის ასლის გაცემის სა-
კითხთან დაკავშირებითაც
ე.წ. „შავი ხვრელის“ როლი
შეასრულა.

თბილისის მერს — გიგი
უგულავას უნდა ესოდეს,
რომ თბილისში ახალი ხიდი-
სა და, მითუმეტეს, ხიდების
მშენებლობის სანაცვლოდ
მიზანშეწონილია, არსებულ
ხიდებს ჩაუტარდეს დიაგ-
ნოსტიკური კვლევები, შემდ-
გომ კი სარეაბილიტაციო სა-
მუშაოები, რაც, უზირველეს
ყოფისა, დედაქალაქის ბიუ-
ჯეტს დაზოგავს და მოსახ-
ლეობისთვისაც ყოველმხრივ
სასიკეთო იქნება.

გიგი უგულავას ამავე დროს
შევახსენებთ, რომ სწორედ
მისი მერობის დროს სარეა-
ბილიტაციო სამუშაოები ჩაუ-
ტარდა ვაჟა-ფშაველასა და
ილია ჭავჭავაძის გამზირებს.
ამ ავტორიტეტის მდგო-
მარეობა კი სავალალოა,
რაც პირდაპირ მიგვანიშნებს
იმაზე, რომ მათი რეაბილიტა-
ციისთვის დახარჯული საბი-
უჯეტო სახსრები თბილისის
მერიამ არამიზნობრივად და-
ხარჯა, რაც საქართველოს
სსკ-ით დასჯადია.

თამაზ ჩიტაია,
ჟურნალისტური გამოძიების
სააგენტო „დრო და სივრცე“

სიყვარული და ვერაგობა თანამედროვე ქართულ პოლიტიკაში,

ქართული პოლიტიკა — საგზოც, საპატრიოლოც, კონსტიტუციურიც, ანტიკონსტიტუციურიც, საიდუმლოც და შესაძლებლობა — იყო და არის ერთობ ფაქტიური, ბროლივით კრიალა და პოეტური დანესებულება.

ანუ შარს რომ აგასილოთ, უნდა გაგასილოთ

ვისი კუდი ვის სოფშია?

გაზაფხულის მოახლოებასთან ერთად, პოლიტიკურმა ქორებმა და კულუარებში გავრცელებულმა ამბებმა იმატა. უკრაინაში „თავის გამოჩენა“ რომ ვერ მოახერხეს, ჩვენი „ძალგანი“ ბიჭები, როგორც ამბობენ, მალა ეშელონებში „სადამსჯელო ღონისძიებების“ ჩატარებას გეგმავენ. გააერთიანებენ თუ არა სოფსა და კუდს და მოუწვენს თუ არა ზოგიერთ ჩინოვნიკს „ჩამოლაბორანტება“?

ქართველ პოლიციელს, ისტორიულად და ახლაც, ხელბორკილთან, „დუბინკასთან“, ჩურჩხელასთან და იარაღთან (პერსონალური და საქველმოქმედო — სხვისთვის „ჩახადება“ გამიზნული) ერთად მუდამ თან დაჰქონდა ლეკსების პატარა კრებული. პენსიაზე გასულ დამსახურებულ პოლიციელებს მინისტრი, სიგელგებთან და ჩინმედლებთან ერთად, პოლიციაში გატარებული ბედნიერი დღეების გასახსენებლად სკრაპეული პოეზიის კრებულსაც უძღვნიდა ხოლმე (სკრაპე ინგლ.) — ლითონის ნაწარმის ნარჩენი, მოკლედ, ნაგავი).

საქტემგარი:
„ჩვენ თქვენს საკუთრებას ვიცავთ, სიგნალიზაციით ვფიცავთ“.

ოქტომგარი:
„შარს რომ აგაცილოთ, უნდა გაგაცილოთ“.

ნოემგარი:
„რომ არ შედგეს ძარცვა, სახლს სჭირდება დაცვა“.

დეკემგარი:
„ჩვენი დაცვა-გაცილებით, გზებს გაივლით გაცილებით“.

მავლის ქართულ დარგობრივ პოლიციურ ლირიკაში. დიახაც, ლირიკაში, რადგან ძნელია, პოეზიის სხვა მიმართულებას მიაკუთვნო თუნდაც ეს სტროფი: „ჩვენი დაცვა-გაცილებით, გზებს გაივლით გაცილებით!“

დიდი მოკრძალებით, მეც მინდა, მცირე წვლილი მაინც შევიტანო ამ საშვილიშვილო საქმეში და შემოგთავაზოთ ორიოდ ნიმუში მომავლის პოეზიიდან:

„თუკი ვართ მართლა ნაცია, გვექნა სიგნალიზაცია“.

„თუ ხარ ნამდვილი კუდელი, არ უნდა იყო კურდელი“.

„თუ გინდა გქონდეს პრემია, დამრღვევს არ მისცე ვრემია“.

ნარმოიდგინეთ, შუა ქალაქში, ყველაზე გამოსაჩენ ადგილას გამოფენილი უზარმაზარი ბანერი ბატონი ვანო მერაბიშვილის საყვარლად გალიმებული სახით, ერთ ხელში — „დუბინკით“, მეორეში — ნითელი ვარდით და გულისამაჩუყებელი ნარწერი:

„თუ ჯანმრთელობა გიჯობს, კოზლა დააყე, ბიჭო!“

ვგრძნობ, რომ ჩემი, დამწყები პოეტის, ეს სტრიქონები თავისი ცხოველქმედებით გამოპრმედილი პოეტ-პოლიციელების შემოქმედებასთან ვერ მივა, მაგრამ, იმედია, გამიგებთ — დიდია პოეზიით ცდუნების ძალა.

ვფიქრობ, და ამაში პოლიციური პოეზიის თავყანისმ-

ცემლებიც დამეთანხმებიან, რომ უიმედოდ მოძველდა დავით გურამიშვილის დიდაქტიკური „სწავლა მოსწავლეთა“, რითაც ორასზე მეტი წლის განმავლობაში „უნამლავენენ“ გონებას ქართველ ახალგაზრდობას. მაგალითად, დღეისთვის აბსოლუტურად გამოუსადეგარია სხენებული ავტორის ამგვარი შეგონება:

„ისმინე სწავლის მძებნელო, მოჰყევი დავითის მცნებასა, ჯერ მწარე ჭამე, კვლავ ტკიბილი, თუ ექებ გემოვნებასა“.

ამის ნაცვლად უპრიანი იქნება, ვთქვათ, ასეთი, გაცილებით შთამბეჭდავი, სტრიქონების პოპულარიზაცია:

„უთხარით დავითაშვილსა, არ დააყენებს უკანალს? მაგას მოხვდება სუყველა, რაც კი აცდება კუკავას“.

ძალიან საინტერესოდ მეჩვენება თანამედროვე ქართული საბავშვო პოლიციური პოეზიის განვითარების პერსპექტივაც. ნარმოიდგინეთ, ახლადგენზადგმული ქართველი პატარა, რომელიც, აი, ასეთი სტრიქონებით ეზიარება მრავალსაუკუნოვან მშობლიურ პოეზიას:

„ჩვენ ლომ გვიცავს პოლიცია, მას ვინ მალთავს? — ვანო ცია!“

ისიც უეჭველია, რომ ამ სტროფებზე მრავალი ხალხური სიმღერა და კლასიკური მუსიკალური ნაწარმოები შეიქმნება. მით უფრო, უკვე გვაქვს პრეცედენტი თითქმის უკვე გახალხურებული „მიშა მაგარისა“ სახით და, ღვთის მადლით, თავს მხნედ გრძნობს მინისტრად აღზევებული მისი ავტორი — გოგა ხაჩიძე!

ალარაფერს ვამბობ სამიჯნურო პოლიციურ პოეზიაზე, რისთვისაც უკიდევანო ასპარეზი იმღება.

მოკლედ, თქვენ წინაშეა ქართული დარგობრივი პოლიციური პოეზიის შედევრი. დატკბით!

მოკრძალებით, მისიილ და რასხვილიქა

ზედაპირული დაკვირვებითაც ჩანს, რომ ეს აფორიზმები კოლექტიური პოლიციური გონის ნაყოფი, სხვა სიტყვებით, ხალხური შემოქმედების პირმშო უნდა იყოს. ეს კიდევ ერთხელ ხაზს უსვამს გაუგონარ თავმდაბლობას იმ ადამიანებისა, ვის სახელებსაც, იმედია, მაღლიერი შთამომავლობა ვერასდროს შეიტყობს!

ავტორთა თავმდაბლობაზე ლაღადებს ის ფაქტიც, რომ კალენდარზე მითითებული არ არის მისი იდეის ავტორისა და უშუალო შემქმნელების, გამომცემლის ვინაობა. ქართული დაცვის პოლიციის გლობალურ მასშტაბებზე კი მხოლოდ ევროპის, აზიის, აფრიკისა და ამერიკის კონტინენტების თანამედროვე და ძველი კულტურის ამსახველი ფოტომასალა მიგვანიშნებს.

ზემოთაც მოგახსენეთ და კიდევ გავიმეორებ, რომ ეს პოეტური კალენდარი უთუოდ დაუდებს საფუძველს ახალ მიმდინარეობებს მო-

იანვარი:
„არ დაფიქრე ერთი წუთი, აკრიფე 025“.

თებერვალი:
„არ გეგონოს სათამაშო, ღილაკია საგანგაშო“.

მარტი:
„რომ არ დაგესხას თავზე მძარცველი, პოლიციაა შენი დამცველი“.

აპრილი:
„თუ გაქვს ორგანიზაცია, ჩართე სიგნალიზაცია“.

მაისი:
„როგორც სხეულს — ჩაცმა, ოფისს უნდა დაცვა“.

ივნისი:
„დაცულია იქ ნაცია, თუა სიგნალიზაცია“.

ივლისი:
„არ ღირს-მეთქი ლაპარაკი, დაიცავი აგარაკი“!

აგვისტო:
„დღეს მთავარი რაცაა, ჩვენგან თქვენი დაცვა“.

რამდენიმე დღის წინათ, გავრცელდა ხმები, რომ სოფსი შეფი — ირაკლი კოდეა, თანამდებობიდან უკვე გაათავისუფლეს, მაგრამ ეს ხმები, მისივე ცოლმა, „სახელოვანმა“ ნანუკა ყორყოლიანმა უარყო. რამდენ ხანს უარყოფენ კოდები და მათი საახლოლო ამ ხმებს, უცნობია, მაგრამ საგარეოდ, კოდუას, რომელიც, არც თუ დიდი ხნის წინათ, პატარკაციშვილის განარხული საქმის გამო მერაბიშვილის შემცველად სახელდებოდა, მალე ჩამოაშორებენ აღნიშნულ სამსახურს.

როგორც ამბობენ, გაერთიანებულ სოფსა და კუდს დათა ახალია ჩაუყენებენ სათავეში და ამ სტრუქტურასაც სრულად გააკონტროლებს ვანო მერაბიშვილი. გახსოვთ, ალბათ, რომ კოდუა მუდამ ცდილობდა სააკაშვილისთვის თავის მოწონებას და ვანოს „წინაც დარბოდა“, ბადრის „გაფუჭებისთვის“ მინისტრის პოსტსაც ელოდებოდა, მაგრამ, როგორც ჩანს, მისი დროც ამოიწურა. დედის (ვანოს) წინ მორბენალი კვიცის დღეში ჩავარდა ერეკლე კოდუა და ამა-საც როდის გაუმეგებენ სასწავლებლად, კაცმა არ იცის. გაერთიანებული სტრუქტურის კიდევ ერთ ხელმძღვანელ პირად ეროვნული გვარდის დეპარტამენტის უფროსი — ზურაბ აროშვილი სახელდება. თავის მხრივ, გვარდიაშიც მიდის „გაახალაიება-გამერაბიშვილება“ და თავდაცვის სამინისტრო, თავისი შენაერთებით, მალე წმინდა პოლიციური სტრუქტურა გახდება და მალე ეროვნული გვარდის რამდენიმე მაღალჩინოსანსაც მერაბიშვილის კადრებით ჩაანაცვლებენ.

ადგილების გადანაწილება, როგორც ჩანს, უფრო მეტად ძალოვან სტრუქტურებში მოხდება. აშშ-ში ელჩად წასულ ბათუ ქუთელიას ისევ თავდაცვის სამინისტროში, ამჯერად, მინისტრის პოსტად უწინასწარმეტყველებენ. ქუთელია კეზერაშვილის მინისტრობის დროს მინისტრის მოადგილე იყო და საქართველოს თავდაცვის ისტორიაში ყველაზე სამარცხვინო მინისტრის შეცვლის ყველაზე „ლიტონი“ კანდიდატი სწორედ ქუთელია გახლდათ, მაგრამ მაშინ ფსონი მის სასარგებლოდ არ გაკეთდა.

ალკოპოლით „ახლოლობაში“ შემჩნეულ ეკატყემლაშვილს ამერიკაში ბათუ ქუთელიას ნაცვლად მოუწვენს ელჩად გადაბარგება.

სად მიჰყავთ ბაჩო ახალია? ახალია უშიშროების საბჭოს მდივანი გახდება. თავდაცვის სამინისტრო ხომ „ააყვავა“, ახლა ქვეყნის უსაფრთხოებაზე „ზრუნვას“ შეაღებს თავის ძალებს.

მაისში თბილისის მერის არჩევნება. ხელისუფლების კანდიდატად ისევ გიგი უგულავა მოიაზრება. მაგრამ ბოლო პერიოდში, პოლიტიკურ ფორუმებზე ხმები დაიარსა, რომ პრემიერ-მინისტრ ნიკა გილაურს, მალე მთავრობასთან დამშვიდობება მოუწვენს და მის პოსტს სწორედ უგულავა დაიკავებს. რამდენად მართალია ეს, უცნობია, მაგრამ თუკი ხელსუფლება, ოპოზიციის გაჩუქების მიზნით, თბილისის მერის პოსტს მათ გადაულოცავს, არც ეს არის გამორიცხული.

გამოცემა „მონდომ“ კახა ლომიასთან ინტერვიუ დაბეჭდა, სადაც ის ჟურნალისტს, პრეზიდენტის ფსიქოლოგიურ მდგომარეობაზე ესაუბრება.

საუბარი „მონდომის“ კორესპონდენტმა ჯონათან ლიტელმა გორში ყოფნის დროს ლომიას ავტომობილში ჩაინერა.

„მოლად განოსანსორებული ადამიანი არ არის (ხელით სასწორს გვიჩვენებს. — ჟურ.). ის არაპროგნოზირებადია, ძალიან ემოციურია“, — წერს „მონდომის“ ჟურნალისტი. კახა ლომია კარგად იცოდა, რომ ამ მანსს ლიტელი ხელდგან არ გაუშვებდა, მაგრამ მაინც ისაუბრა პრეზიდენტის არაადეკვატურობაზე.

ეს საგაზეთო პუბლიკაცია, არ გამოგრიცხავთ, ლომიას „ჩამოლაბორანტების“ მიზეზი რომ გახდეს და, ყველაზე ცოტა, — უმუშევრობის მიზეზიც.

პოლიტიკურ კულუარებში უფრო შორსაც მიდიან და ამბობენ, რომ სააკაშვილს გაზაფხულზე „ხელს დაუქნევენ“.

„მაგის პატრონები ნამეტანი გაბრაზებულნი არიან, ჟვანისა საქმეც ამოტივტივდება და ამა-საც თავი მოძვრებაო“, — ამბობს ერთ-ერთი მომხმარებელი „პოლიტფორუმზე“.

რაც შეეხება ოპოზიციას, როგორც ამბობენ, ოპოზიციის ერთიანი კანდიდატი თბილისის მერის არჩევნებზე არა ირაკლი ალასანი, არამედ ლევან გაჩეჩილაძე იქნება. ალასანი ბოლო დროს თავად საუბრობდა საერთო კანდიდატზე.

აღმოჩნდებიან თუ არა სხვადასხვა მხარეს ალასანი და გაჩეჩილაძე, მალე გაირკვევა. ფაქტი კი ერთია — წინ ძალიან საინტერესო პოლიტიკური გაზაფხული გველის.

საქართველო

საერთო, გაზიარებული თქვენი მოსაზრებები? დაგვიჩვენეთ: 38-41-97, ან მოგვწერეთ: info@geworld.net

ვაკეთებდი. როცა განვაგებდა და სესხი შეაჯამეს, 16 ათასი ლარი გამოვიდა. არ მჯეროდა, რომ ამდენი თანხა უაზროდ წავაგე.

— დღეს როგორ ცხოვრობ, ისევ თამაშობ?

— არა, პოკერ კლუბების გაგონებაც აღარ მინდა. ჩემს უაზრო აზარტს კინაღამ დედამ შეენირა. ყველას ვუჩვენებ, არ ითამაშონ კაზინოებსა და პოკერ კლუბებში. ჯობია, ის ფული რაიმე კარგ საქმეში გამოიყენონ.

— უნივერსიტეტში სწავლა თუ გააგრძელებ?

— კი, გავაგრძელებ, ახლა მეოთხე კურსზე ვარ. სწავლის ასადგენად 3000 ლარი გადავიხადებ. არადა, 4000 ათასად მთლიან ოთხ კურს ვფარავდი. ეს ყველაფერი ჩემი მშობლების დახმარებითა და გვერდში დგომით მოხერხდა. თქვენი გაზიარების საშუალებით, მათ კიდევ ერთხელ ბოდიშს მოვუხდი და სიტყვას ვაძლევ, რომ ისინი ჩემით ისევ იამაყებენ.

აზარტული თამაშებით არა მარტო ახალგაზრდები, არამედ ასაკოვანი ადამიანებიც „ერთობიან“. გურამ გიგინეია 74 წლის პენსიონერია. აზარტულ თამაშებში ის ჯერ კიდევ ახალგაზრდობიდან იყო აქტიურად ჩართული და

ეს „ჩვევა“ 74 წლის ასაკშიც ვერ მოიშალა. ყველაზე საინტერესო კი ის არის, რომ დღეს პოკერ კლუბებში მხოლოდ თვეში ერთხელ თამაშობს და ის ერთი დღეც ის დღეა, როცა პენსიას იღებს.

ბურამ მაისურაძე:

— ახალგაზრდობიდან მიყვარს აზარტული თამაშები და ეს „სიყვარული“ სიბერეშიც არ გამწვანდება. ვიცი, რომ ჩემი ხნის კაცი ასეთი უაზრო თამაშებით არ უნდა ერთობოდეს, მაგრამ თავს ვერ ვერებ. მოგეხსენებათ, დღევანდელი დუხჭირი ცხოვრების შესახებ, ზოგჯერ ლუკმა პურის ფულიც არ მაქვს, მაგრამ, როგორც კი პენსიას ვიღებ, გიჟივით პოკერ კლუბში გავრბივარ. მხოლოდ ერთხელ მოვიგე 100 ლარი და ისიც იმავე დღეს წავაგე. ვიცი, რომ ეს ფულის მახეა, მაგრამ თავს ვერ ვანებებ. ხომ იცით, ნათქვამია, კუზიანს სამარე გაასწორებსო. მაგრამ ახალგაზრდებს მინდა ვთხოვო, არასდროს არ ითამაშონ აზარტული თამაშები, თორემ მთელი ცხოვრება დაიტანჯებიან. აზარტული თამაშებისმოყვარე და ნარკომანი დიდად არ განსხვავდებიან ერთმანეთისგან.

ალექსანდრე აპოპია

P.S. მიუხედავად იმისა, რომ კაზინოებსა და მის მსგავს სხვა დაწესებულებებში 21 წლამდე პირთა შესვლა სასტიკად აკრძალულია, ხშირად შეხვედებით არასრულწლოვანებს. მავანთ შეიძლება ეს პრობლემა მნიშვნელოვნად არ მოეჩვენოთ, მაგრამ ამ მიზეზით ბავშვები სკოლას ხშირად აცდენენ და სათამაშო აპარატებთან ითამაშოს, ქურდობასაც არ თაკილობს. ამიტომ კარგი იქნება, თუ შესაბამისი ორგანოები ამ პრობლემით დაინტერესდებიან, თორემ მალე, ალბათ, ატესტაციების გაცემას კაზინოები და პოკერ კლუბები დაიწყებენ.

სი რომ ვერ გაიტანა, ერთ მეზობელს, რომელიც პატარა, მიშენებულ ოთახში ცხოვრობდა, ფული მისცა და გასვლაზე დაიყოლია.

— მარტო ერთი ოთახი რაში სჭირდება?

— ამ შენაძენით იურიდიულად მოიკიდა ფეხი ჩვენს სახლში. ოთახი 80 ლარად მიაქირავა სამეგრელოდან ჩამოსულ სტუდენტებს.

— რატომ იქცევა ასე ბატონი თორნიკე?

— იცის, რომ სხვა თავშესაფარი არ გვაქვს და, თუ შენობას დაგვინგრევს, იძულებული გავხდებით, ყველაფერზე დავთანხმდეთ.

— თქვენი აზრით, შენობის დანგრევა უნდა?

— დიას, მისთვის ყველაზე ხელსაყრელი სახლის დანგრევაა, მაშინ ნამდვილად ჩალების ფასად შეიძენს პრესტიჟულ ადგილს, რომელიც მილიონები ეღირება. მიხნის მისაღწევად, ბატონმა თორნიკემ, მოზინადრეთა ნაწილს მიუგზავნა ვინმე დავით ჯამბერდი, რომელმაც საექტო ხელშეკრულებები გააფორმა ბინების შესყიდვის თაობაზე და ელოდება, როდის დაცლიან.

— ბატონი თორნიკე თვითონ არ ჩანს?

— არა, იმალება!.. თუ სახლი დაინგრევა, მოზინადრეებს კაპიკსაც არ მისცემს... — როგორ მოახერხებს?

— დაგვექანა, ხელისუფლებას ისეთ კანონს მივაღებინებ, რომ ყველას უფასოდ გაგყრიტ ბინებიდანო. 2007

წელს მოზინადრეებმა ამხანაგობა ჩამოვყალიბეთ და ჩვენი წილი სხვენიც დავიკანონეთ.

— თორნიკე კოპალიშვილი?

— იმ პერიოდში არსად ჩანდა და ამხანაგობის წევრი ვერ ვახდებ. მისმა ნარმომადგენელმა კიდევ რამდენიმე ბინის შესყიდვა მოახერხა და, როცა გაირკვა, რომ სხვენშიც ფული უნდა გადაეხადა, სასამართლოში იჩივლა, სხვენს ყაღალა დაადეთო. პირველმა ინსტანციამ მოპასუხეები არც კი მიგვიწვია პროცესზე, ისე დააკმაყოფილა საჩივრი.

— რამდენი ოჯახი გადაურჩა „კოპალას“?

— სამი... ჩვენი ბინების ხელში ჩაგდებასაც სასამართლოთი აპირებს. სახლის სტრუქტურა კი გრძელდება, რადგანაც მისი დიდი ნაწილი, რომელიც კოპალიშვილს ეკუთვნის, უყურადღებოდ მიტოვებულია. განიდა ანტისანიტარია, დაიბუდეს მორიელებმა და ბაღლინჯოებმა, ბინებში მანანალებიც პოულობენ თავშესაფარს და ეს ყოველივე პრეზიდენტის სასახლიდან ორ ნაბიჯზე ხდება...

გამაგებინეთ, რა ქვეყანაში ვცხოვრობთ?.. განა შეიძლება, კაცმა სახლი დაგინგრიოს იმიტომ, რომ არ გინდა, მუქთად მისცე? დაგინმუნდი, რომ მდიდარი კაცი მართლა ვერ შევა სამოთხეში.

ესაუბრა ნინო გოპიაშვილი

«მე პირადად არაფერი მესმის მათ თამაშის, იმიტომ მოვდივარ, რუსებს რომ ვაბინო «ჩეალები»

20 მარტს საქართველოსა და რუსეთის მორაგბეთა ეროვნული ნაკრებები ერთმანეთს დაუპირისპირდებიან. რუსეთ-საქართველოს ომის შემდეგ, რაგბის საერთაშორისო ფედერაციამ აღნიშნული შეხვედრის ჩატარება ნეიტრალურ ტერიტორიაზე გადაწყვიტა, ამიტომ თამაში ტრაპიზონში გაიმართება. პირობით მასპინძლად თურქეთში ქართველები ითვლებიან. როგორ ემზადებიან ქართველი გულშემატკივრები ამ შეხვედრისთვის და რა „სადამსჯელო ღონისძიებები“ იგეგმება რუსების წინააღმდეგ თურქეთში?

ქართველებისთვის, რუსებთან თამაში რომ ყოველთვის პრინციპულ ხასიათს ატარებს, ეს უცნობი არავისთვის არ არის.

რაგბიში, საქართველო-რუსეთის შეხვედრების სტატისტიკას თუ გადავხედავთ, ამკარაა, რომ ფაქტობრივად ამ შეხვედრაში საქართველოს ნაკრები აღნიშნულ შეხვედრაში საქართველოს მორაგბეთა ნაკრები უფრო მეტად იქნება მონაწილე, ვიდრე ეს სხვებთან, მაგრამ არ უნდა გვქონდეს ილუზია, რომ რუსეთის ნაკრები ნაკლები შემართებით გამოვა მოედანზე. ყველას ახსოვს, ალბათ, წინა დაპირისპირება ამ ორ გუნდს შორის; შეხვედრა მორაგბეთა შორის გამართული მუსტი-კრივის გამო რამდენჯერმე მეჩერდა და ასეთივე შეხლა-შემოსლით დასრულდა.

ამ ჩხუბის ამაზრზეანი კადრები მთელმა მსოფლიოში ნახა — თუ როგორ უსისხლიანებდნენ ერთმანეთს თავ-პირს სპორტსმენები. ამაში საამაყო ვერაფერს ვხედავ, როგორც ერთი, ისე მეორე გუნდის მორაგბეებისთვის.

ადვილად მოსაგები თამაში არც ერთი გუნდისთვის არ იქნება, მიუხედავად იმისა, რომ ფაქტობრივად, როგორც ვთქვი, საქართველოს მორაგბეთა ნაკრები ითვლება.

მსოფლიო რაგბის ჩემპიონატზე მოსახვედრად საქართველო ხუთგუნდიან ჯგუფში იბრძვის, 7 თამაშში მომთავსებული 20 ქულით (6 მოგება, 1 ფრე), ქვეჯგუფში, სადაც საქართველოსთან ერთად რუსეთის გარდა, პორტუგალია, ესპანეთი და რუმინეთიც იბრძვის, საქართველოს ნაკრები ლიდერობს. ბორჯღალოსნებს მხოლოდ ერთი ქულით ჩამორჩება რუსეთის ნაკრები.

სპორტსმენებზე ამჯერად ვერაფერს გეტყვით (თუმცა მჯერა, რომ სპორტსმენებიც არ დაიმორჩებიან ძალ-ღონეს რევანშისთვის), მაგრამ დარწმუნებული ვარ, რომ ამ შეხვედრას დიდი ამბავი მოჰყვება გულშემატკივართა მხრიდან. ქართველი ქომაგები უკვე ემზადებიან რუსებისთვის „ჯოჯოხეთის“ მოსაწყობად.

თბილისის მთავარ ფორუმში — forum.ge-ზე არ მალავენ, თუ როგორ „იძიებენ შურს“ „რუსის ნაშვებზე“, როგორ გაუერთიანებ

ბენ თავ-ყბას მონინალმდე გუნდის გულშემატკივრებს და ა.შ.

ქომაგები იმ 4 ქართველისთვისაც აპირებენ სამაგიეროს გადახდას, ვინც რუსეთის მოქალაქეობა მიიღო და რუსეთის მორაგბეთა ნაკრებში თამაშობს. აქვე უნდა ვთქვა, რომ არც ერთი ეს ქართველი მორაგბე საქართველოს ნაკრების წევრი არასოდეს ყოფილა და მათ სწორედ რუსეთში მიეცათ თამაშის შანსი.

„აბა, თქვენ იცით, რაც უფრო მეტად აგინებთ სტადიონიდან რუსეთის ნაკრებში მოთამაშე იმ ოთხ ქართველს, მრავალბაში, ქართული საგალობელიც, ერი დაგიფასებთ...“ თანამემამულეთა ხელით რომ მიინაყებიან, ამით მხოლოდ გავერთობი“, — ვკითხულობთ ინტერნეტში.

ნამდვილი გულშემატკივრობა როგორია, ხომ ნარმოდგენიათ? — ბევრი გულშემატკივარი დროებით, მაისურებით, ტრანსფარანტებით, სიმღერითა და შეძახილებით ამხნევენს გუნდს. სამწუხაროდ, ასეთი რამ ვერ შევნიშნე ფორუმზე.

ჩემმა მეგობარმა, რომელიც თბილისის მერიაში მუშაობს, მიიხრა, რომ ბილეთები მერიის თანამშრომლების უმეტესობასა და სხვა სახელმწიფო სტრუქტურების თანამშრომლებს უკვე დაჯავშნული აქვთ და ტრაპიზონში დიდი „სქესობრივი აქტის განალებას“ გეგმავენ რუსი გულშემატკივრების წინააღმდეგ.

ეს არც ფორუმზე დაუმაღავთ თურქეთში ნასვლის მსურველებს და საკმაოდ უცენზუროდაც გამოხატავენ ამას:

— **მითამაშებთან, პირადად მე პრეტენზია არ მაქვს, ყოველთვის კაცურად იქცეოდნენ, არასოდეს არაფერი შეშლიათ. აი, მწვრთნელები, ადმინისტრაცია და ფანები უნდა და... თ გოჭებო!**

— **მოკლე ფრაზები გვიანდა რუსულად, ნერვების მოშლელი...**

— **პატარა სცენარია მოსაფიქრებელი, ცოტა ორგანიზებული სახე რომ ჰქონდეს ობსტრუქციას...**

— **დიდი ტრანსპარანტი გავაკეთო წარწერით — რაგბი ეს მამაკაცების სპორტია, ან რამე ეგეთი...**

— **ჩვენი ბიჭები რუს რაგბისტებს ჩვენ კიდევ**

მოთაყვანებთან, პირადად მე პრეტენზია არ მაქვს, ყოველთვის კაცურად იქცეოდნენ, არასოდეს არაფერი შეშლიათ. აი, მწვრთნელები, ადმინისტრაცია და ფანები უნდა და... თ გოჭებო!

— მათ გულშემატკივარ ტანებს.

— **წინასწარ განწყობილი იმისთვის, რომ მივდივართ ჩვენების მხარდასაჭერად და საჩხუბრად...**

— **მე პირადად არაფერი მესმის მაგ თამაშის, იმიტომ ვაგინო „რეალები“.**

რაგბის მსოფლიო ფედერაციას, ჩემი აზრით, მაყურებლის გარეშე უნდა ჩაეტარებინა რუსეთ-საქართველოს მატჩები, რადგან უსაფრთხოების გარანტიას, თამაშის დროს, ან თამაშის შემდეგ განვითარებული მოვლენებზე თურქეთის პოლიცია ნამდვილად ვერ მოგვეცემს.

ქართველი მორაგბეები ერთხელ უკვე დაზარალებულნი იყვნენ მუსტი-კრივის გამო. დარწმუნებული ვარ, აურზაურის გარეშეც არ გაუჭირდებათ მოგება. მაგრამ ამ მოგებით რუსებს გულს ნამდვილად ვერ დავენევენ, რადგან რაგბის მოყვარულთა აუდიტორია და რაგბის გულშემატკივრების კორპუსი რუსეთში ძალიან მცირეა.

ასე რომ, არც ის არის გამორიცხული, ამ თამაშმა მხოლოდ ქართველი გულშემატკივრების ფონზე ჩაიაროს და „იმედგაცრუებულებიც“ დაბრუნდნენ საქართველოში.

აააა კლდიაშვილი

P.S. გავრცელდა ინფორმაცია, რომ ბილეთების გაყიდვით ხელის მოთბობა ქართულმა ტურისტულმა კომპანიებმა უკვე დაიწყეს, ბილეთები სააგენტოებმა უკვე შეიძინეს და მხოლოდ საგზურთან ერთად ყიდიან. როგორც ვთქვით, ბილეთები ქართულმა პოლიტიკელმა უკვე დაჯავშნა და გაინაწილა, რაც იმას ნიშნავს, რომ „უბრალო“ გულშემატკივრებს ამ თამაშის ყურება ტელევიზიით მოუწევთ. რამდენიმე ტურისტულმა კომპანიამ პრესკონფერენციაც მოაწყო და თავიც იმართლა, მაგრამ ეს თავის მართლება, მათი მხრიდან, ეჭვს არ აქარწყლებს.

ჩვენს დროის კასიოპეიდები

ცენტრალური აფრიკის რესპუბლიკის პრეზიდენტი — ყველაზე ცნობილი კაციქამიას, რომელიც ხელისუფლების სათავეში მოვიდა, ჟან-ბიდელ ბოკასას პერიოდს ახლა სამშობლოში ნოსტალგიით იხსენებენ. ხალხის გენოციდისა და კანიბალიზმის გამო მისთვის გამოტანილი სასიკვდილო განაჩენი, ცხადია, არ დაინდებიათ, მაგრამ ამას გაგებით ეკიდებიან: დიახაც, ის ადამიანებს ქამდა, მაგრამ ადამიანებს მაშინაც ხომ სჭირდებოდათ საკვები?

1973 წლის 28 აგვისტოს „არტექსი“ საპატიოსნულად ეგებებოდნენ. „პროგრესული“ აფრიკული ქვეყნის ფერადკანიანი პრეზიდენტი ძალიან გულგრილი კაცი გამოდგა: არტექსელებთან ერთად მზიარულობდა, მშობლიურ სიმღერებს მღეროდა და გოგობიჭებს აფრიკული ლექსიც კი შეასწავლა. **პრეზიდენტი პალსტუხითა და „საპატიო არტექსის“ ნოდებით დააძაქეს.** ცერემონიის შემდეგ აღელვებულმა აფრიკელმა რამდენჯერმე გაიმეორა, რომ ძალიან მოეწონა ბანაკი და საყვარელი საბჭოთა ბავშვები. **სტუმარს ჟან-ბიდელ ბოკასა ერქვა და ძალიან უყვარდა ბავშვები: სახლში, ცენტრალური აფრიკის რესპუბლიკაში, სადილად სწირად მართმევდნენ ხოლმე ბავშვებს...**

მტრის გული

„ის აფრიკაში დარბის და ბავშვებს ქამს,“ — წერდა 1925 წელს კორნეი ჩუკოვსკი ავსა და საბავლე ყაჩაღ ბარმალეიზე. მაშინ ჩუკოვსკიმ არ იცოდა, რომ სწორედ იმ დროს აფრიკაში, უბანგუი-ჩარლის ფრანგულ კოლონიაში იზრდებოდა ბიჭი, რომელიც მსოფლიოს ყველაზე ცნობილი კანიბალი გახდებოდა. ჟან-ბიდელ ბოკასა სოფლის მამასახლისის ოჯახში დაიბადა. 6 წლისას მამა მოუკვდა. მშობლები დედას 12 შვილის გაზრდა მოუხდა. 19 წლის ქაბუკმა გადაწყვიტა, დიდება და სიმდიდრე სამხედრო კარიერით მოეპოვებინა. იგი საფრანგეთის არმიის მიიღეს და მეორე მსოფლიო ომის დროს სერჯანტის ჩინიც უბოძეს. არმია, რომელმაც ბოკასა ხალხის მიიღო, მოგვიანებით შეეცადა, უხმად მოეშორებინა ვიეტნამში ჩადენილი ამგვარი „გმირების“ შემდეგ: ერთ-ერთი რეიდისას მამაცი სერჯანტი ჯუნგლებში დაიკარგა, ხოლო ერთი კვირის შემდეგ ოცულმა, რომელიც ტყეს ჩხრეკდა, კოცონის კვამლი შენიშნა — შამფურზე ხორცი იბრანებოდა, გვერდით კი ვიეტნამელი პარტიზანის დანანევრებული გვამი ეგდა. ბოკასას განმარტებით, მან მტრის გულ-ღვიძლი იმიტომ შეჭამა, რომ „სხვისი სიამავე“ შემპატებოდა. გადამდგარი სერჯანტი სამშობლოში დაბრუნდა, რომელსაც იმხანად უკვე ცენტრალური აფრიკის რესპუბლიკა ეწოდებოდა და დამოუკიდებლობაც მოეპოვებინა, პრეზიდენტის პოსტი კი ჟან-ბიდელის დისშვილს — დევიდ დაკოს ეკავა. ნათესავმა და-უყოვნებლივ უბოძა ბიძას პოლკოვნიკის ჩინი და გენე-

რალური შტაბის უფროსადც დანიშნა. ეს 1963 წელს მოხდა.

შტაბიდან ტასტამად

დაკოს პრეზიდენტობის პირველივე წელს ზაირის საზღვართან ანტიამთავრობო აჯანყებამ იფეთქა, რომელიც რამდენიმე თვის განმავლობაში ვერ ჩახშვდა. დევიდ დაკო ამ დროს ევროპაში მოგზაურობდა და „ქვეყნის ეკონომიკური განვითარებისთვის“ კრედიტების გამოყოფას ითხოვდა. ფულს აძლევდნენ — ცენტრალური აფრიკის რესპუბლიკაში ხომ აღმასვებისა და ურანის საბადოები იყო, მაგრამ კრედიტების მიუხედავად, ქვეყნის ეკონომიკა ინგრეოდა. სამაგიეროდ, პარლამენტის წევრები, მინისტრები და თავად პრეზიდენტი მდიდრდებოდნენ. ბოკასას არ მოსწონდა ნათესავის მმართველობის სტილი და, როგორც ჩანს, სხვების მხრიდან მის ხმამაღალ კრიტიკასაც ხელს არ უშლიდა. 1965 წლის დასაწყისში პრეზიდენტმა ბოკასას საფრანგეთში გამგზავრება და იქაური სამხედროების გამოცდილების შესწავლა უბრძანა. ამის მიზეზი კი ის იყო, რომ დაკოს ბიძამისის თავიდან მოშორება სურდა, რადგან ბოკასას ქვეყანაში უკვე „სამშობლოს მხსნელად“ მიიჩნევდნენ. 9 თვის შემდეგ პოლკოვნიკი საკმარისად განათლებულად ცნეს იმისთვის, რომ სამშობლოში დაებრუნებინათ და... ორი კვირის შემდეგ დაეპატიმრებინათ. კონკრეტული ბრალეულობები მისთვის არ წაუყენებიათ — უბრალოდ, სასიკვდილო განაჩენი წაუკითხეს. განაჩენის აღსრულებამდე ერთი დღით ადრე ბოკასამ თავი გადაიპარსა და საკვების მიღებაზე უარი თქვა; გადაწყვიტა, სიკვდილს ისე შეხვედროდა, როგორც ეს მისი ტომის მამაკაცს შეეფერებოდა.

ბოკასას დასჯა ვერ მოახერხეს: მისმა მეგობარმა სამხედროებმა აჯანყება მოაწყვეს და საათ-ნახევარში ჯარებმა ქვეყნის დედაქალაქი აიღეს. ჟან-ბიდელი ციხიდან გამორი გამოვიდა და პრეზიდენტიც გახდა. **სწორედ ეს ებიზოდი წარმოაჩენს თვალსაჩინოდ, თუ რატომ უსწორდებოდა ქვეყნის სათავეში მოსული ბოკასა მტრებს და-უყოვნებლივ და ზოგჯერ — საკუთარი ხელითაც.** 70-იანი წლების ფოტოსურათებზე ბოკასა ყოველთვის ებონის ხისა და სპილოს ძვლის ხელჯოხით არის გამოსახული. **ამ ხელჯოხის ბუნიკის ის პოლიტიკური ოპონენტებს თვალში ასობდა და ისე კლავდა.**

ლიტატორ ბოკასას კორონაციის შემდეგ 50 პატივარი დაკოს და შეჭამეს

1976 წელს ბოკასამ თავისთვის ახალი ტიტული მოიგონა: „ნაციონალურ პოლიტიკურ პარტია „მესანში“ გაერთიანებული ცენტრალური აფრიკის მოსახლეობის ნეობოლოგიური ცენტრალური აფრიკის პრეზიდენტი.“ ახლგამომცხვარი იმპერატორის კორონაცია დიდი ზარზედით გაიმართა: საფრანგეთში ჩამოიტანეს 7 ტონა ყვავილი, 5200 ლივრია, კარდენთან შეკერილი 600 ფრაკი და სმოკინგი, 25 ათასი ბოთლი ბურგუნდიული ღვინო, 40 ათასი ბოთლი შამპანური, ვერცხლის 10 ათასი სასადილო სერვიზი. იმპერატორის გვირგვინი პარიზელმა იუველიერმა კლოდ ბერტრანმა დაამზადა. გვირგვინი ძვირფასი ქვებით, მთლიან 58-კარატიანი ბრილიანტით იყო შემკული. ბოკასამ კორონაციაზე რამდენიმე ევროპული ქვეყნის პრეზიდენტი და რომის პაპი მიიწვია.

„დაშაქრული ღორის სორცი“

კორონაციის დღესასწაულს დედაქალაქის საყრობულად 50 პატივარიც ესწრებოდა — ისინი, ვინც ამათუ იმ მიზეზით, იმპერატორის რისხვა გამოიწვია. მათ გასაცრად კარგად ექცეოდნენ: ნოყვრად აჭამეს, დიდხანს ასეირნეს, შემდეგ კი... სამზარეულოსკენ წაასხეს, სადაც საქონელივით დაკლეს და განსაკუთრებულ ხორციან კერძებად სუფრაზე მიიტანეს... იმ დროისთვის იმპერატორის გასტრონომიული მისწრაფებები საიდუმლოს, ალბათ, მხოლოდ სტუმრებისთვის წარმოადგენდა. იმხანად კაციქამიობა ქვეყანაში მოდურად იქცა. ამიტომ ღამდამობით ადამიანების, განსაკუთრებით, ქალიშვილებისა და ბავშვების გაუჩინარება ალარავის უკვირდა. თუმცა ბოკასასთან დაახლოებულ პირებსაც ემუქრებოდათ სუფრაზე კერძის სახით აღმოჩენა. მა-

გალითად, იმპერატორის ბრძანებით, ერთ-ერთი მინისტრი მას სადილად მიაართვეს, ხოლო მეორე შებრაწეს და გულ-მუცელი ბრინჯით ამოუტენეს, რის შემდეგაც მათი ოჯახის წევრები სუფრასთან მიიწვიეს...

ბოკასას დამხობის შემდეგ მისი მზარეული ფილიპ ლენგისი იმ „განსაკუთრებულ კერძზე“ ალაპარაკდა, რომლებსაც იმპერატორის ბრძანებით ამზადებდა. თავად ჟან-ბიდელი ადამიანის ხორცს „დაშაქრულ ღორის ხორცს“ უწოდებდა. მგზავრობისას კი მუდამ საგზლად მიჰქონდა დაკონსერვებული ხორცი — მისმა მზარეულმა გამოიგონა მეთოდი, რომლის წყალობითაც ბოკასას საყვარელი კერძი რამდენიმე თვის განმავლობაში არ ფუჭდებოდა.

გამონაკლისს არც სსრკ-ში მგზავრობა წარმოადგენდა — ბოკასა იქაც თავისი სხვათაშორის, საბჭოთა კავშირში მას განსაკუთრებით მოეწონა ბრუნველის მიერ შემოღებული ძმური კონცის რიტუალი. სამშობლოში დაბრუნებულმა ბოკასამ ყველა მინისტრი ჩაკოცნა. მისი აზრით,

ერებს სამზარეულოსთან მიახლოება კატეგორიულად ეკრძალებოდათ. ბოკასას თქმით, ბავშვებისთვის ადამიანის ხორცი მავნე იყო...

იმპერატორის ჩამოგდების შემდეგ მისი რამდენიმე შვილი ქვეყანაში დარჩა. ერთმა მათგანმა მეზოვედ დაიწყო მუშაობა, მეორემ სამრეცხაო გახსნა. ორი შვილი ევროპაში გადასახლდა და საკუთარი ბიზნესი წამოიწყო. სორბონის უნივერსიტეტის სტუდენტმა და ყოფილმა პრინცმა ანტუან ჟან-ბიდელ ბოკასამ კი მრავლისმნახველი ფრანგი პოლიციელებიც გააკვირვა. 80-იანი წლების დასაწყისში პოლიციამ მის ბინაში ქალის სხეულის ნაწილები გამოქვდილი მაცივარი, ხოლო საწოლის ქვეშ 6 თავის ქალა აღმოაჩინა.

გაცრეცილი-უნდირიანი მოსუცი

1979 წელი ჟან-ბიდელ ბოკასას ეპოქის დასასრულად იქცა. მან სასკოლო ფორმების ტარების შესახებ ბრძანება გამოსცა. არადა, უმეტესი ოჯახისთვის ეს ფუფუნება იყო. ქუჩები აღმოებოდა მისწავლებითა და სტუდენტებით გაივსო, აღიშრთა ბარიკადები, პრეზიდენტის რეზიდენციაზე რამდენჯერმე იერიშიც მიიტანეს. ბოკასამაც მკაცრი ზომები მიიღო. მისი ბრძანებით ჯარისკაცები ქუჩებში ატყვევებდნენ ბავშვებს, მოზარეებს, სტუდენტებს და სატუსალოებში ყრიდნენ. იმპერატორი მათ სამაგალითოდ თავად სჯიდა — საკუთარი ხელით ასზე მეტი ბავშვი გამოასალმა სიცოცხლეს. მათ გვამებს მდინარეში ყრიდნენ.

ელიტური ფრანგული სპეცნაზი დედაქალაქში 1979 წლის 21 სექტემბრის ღამეს შევიდა. ბოკასა იმ დროს ოფიციალურ ვიზიტად ლიბიაში იმყოფებოდა. პრეზიდენტის პოსტი კვლავ დევიდ დაკომ დაიკავა, ხოლო ყოფილ იმპერატორს ქვეყნის დატოვება მოუხდა. 7 წლის შემდეგ ის სამშობლოში დაბრუნებას შეეცადა, სადაც უკვე მზა სასიკვდილო განაჩენი ელოდა გენოციდისა და კანიბალიზმისთვის. თუმცა სიკვდილით დასჯა მას სამუდამო პატიმრობით შეუცვალეს...

1993 წელს კი ბოკასა გაათავისუფლეს. ქვეყანაში და მარშალის გაცრეცილ-მუნდირიანი მოხუცი ჩინოვნიკთა კაბინეტებს სტუმრობდა და ყველას უამბობდა, როგორ უსამართლოდ ჩამოაგდეს ტახტიდან და გაასამართლეს.

იმ დროისთვის კორუფციასა და სიღალბეში ჩაფლული ქვეყანა ნოსტალგიით იხსენებდა ბოკასას რკინის ხელს. ვეგეტარიანულად ქცეული ბოკასა კი კვლავ ქვეყნის სათავეში მოსვლას იმედოვნებდა, ის კი არა, უახლოეს არჩევნებში თავისი კანდიდატურაც წამოაყენა, მაგრამ იქამდე ვერ იცოცხლა. ის 1996 წლის ნოემბერში გარდაიცვალა, ცენტრალური აფრიკის რესპუბლიკის დედაქალაქ ბანგვიში. **ბოლო გზაზე კაციქამია იმპერატორი 30 ათასზე მეტმა კაცმა გააცილა!**

მოამზადა ნანა ჩარკვიანმა

არის თუ არა ბოტულოტოქსინი გაახალგაზრდავების საუკეთესო მეთოდი

ევროპის ესთეტიკური მედიცინის ახლახან ჩატარებულ კონგრესზე დიდი ყურადღება დაეთმო ბოტულოტოქსინით სახის გაახალგაზრდავების მეთოდს. პლასტიკურმა ქირურგებმა იქვე წარმოადგინეს მეთოდის დემონსტრირება, რათა ყველასათვის თვალნათელი გამხდარიყო შედეგის ეფექტი.

თუ ვიტყვით, რომ თანამედროვე კოსმეტოლოგიაში დღეს ბოტულოტოქსინის ერა დაიწყო, იმასაც დავამატებდით, რომ ქალბატონების უმეტესობა, სწორედ ამ მეთოდის გამოყენებით გახდა ესოდენ მშვენიერი. ყოველივე ამის შემდეგ, ბოტულოტოქსინზე გავრცელებული უარყოფითი აზრი გამახსენდა, რომელიც საკმაოდ კომპეტენტური ადამიანებისაგან წამოვიდა და მთელ მსოფლიოში გავრცელდა. არგუმენტები არცთუ უსაფუძვლოა. ჩნდება კითხვა, შეიძლება ბოტულოტოქსინმა მონამველა გამოიწვიოს? შეიძლება, იმიტომ, რომ ის ბუნებრივი სანამლაგია, თუმცა მის ფუძეზე მზადდება ბევრი კარგი და საჭირო პრე-

პარატი, რომლებიც კოსმეტოლოგიაში და ნევროლოგიაში გამოიყენება. კოსმეტოლოგიაში ბოტულოტოქსინი ნევროლოგიაშიდან შემოვიდა, როდესაც ის ექიმებმა პაციენტს კუნთში ნერვული „ტიკის“ მოსახსნელად გაუკეთეს, შენიშნეს, რომ მიმიკური ნაოჭი ქრებოდა. აქედან გამომდინარე, ამის შემდეგ ის ესთეტიკურ მედიცინაში გამოიყენეს ნაოჭების მოსაცილებლად. ბოტულოტოქსინი არ არის კოსმეტიკური საშუალება! ის კანზე არ მოქმედებს, არც მის სტრუქტურას აუმჯობესებს, ის მოქმედებს ნერვზე, რომელიც არ აძლევს კუნთს მოძრაობის საშუალებას. ჩნდება ასევე კითხვა, ნამლავს თუ არა ბოტულოტოქსინი ადამიანს? იმისათვის, რომ

ადამიანი ბოტულოტოქსინით მოინამლოს, აუცილებელია, მას გადაეხსას რამდენიმე ფლაკონი პრეპარატი ვენაში! კოსმეტოლოგი კი ერთ სეანსზე მხოლოდ მეოთხედ ფლაკონს იყენებს და არა ვენაში! ხშირად თვლიან, რომ ბოტულოტოქსინის ინექციებით სახის დაჭიმვის შემდეგ ქალები თოჯინებით გამოიყურებიან, მათ მიმიკური გამოხატულება არ გააჩნიათ. ყველაფერი დამოკიდებულია კოსმეტოლოგის ოსტატობა-სა და წამლის დოზაზე. ადრე, როდესაც ეს მეთოდი პირველად შემოვიდა კოსმეტოლოგიაში, პაციენტს უკეთებდნენ წამლის დიდ დოზას, რაც მასზე უარყოფითად მოქმედებდა. ამ მეთოდის გამო იმ წლებში პირველად ჰოლივუდი დაზარალდა! რეჟისორები ამტკიცებდნენ, რომ ბოტულოტოქსინით გალაშქრებულ ქალებში მათ ვეღარ დაინახეს მგრძნობიარე და შთამბეჭდავი გამოხატულება, ხასიათი, გრძობა. დღეს ეს მეთოდი დაიხვეწა და მიდგომა შეიცვალა. კოსმეტოლოგები მხოლოდ ნამლის მცირე დოზას იყენებენ და ადამიანს სპეციალურად უტოვებენ იმ ნაოჭებს, რომლებიც სახეს ინდივიდუალ-

ბოტულოტოქსინის გაკეთება ყველასათვის არ შეიძლება!

განსაკუთრებით სიფრთხილით უნდა მოეკიდონ ამ საქმეს ის ადამიანები, რომელთაც ალერგია აქვთ, უნდა გაითვალისწინონ, რომ მის შემადგენლობაში შედის პრეპარატი ალბუმინი. არ შეიძლება მისი გაკეთება მენსტრუალური ციკლის, პერპეტუალური დროს ან ანტიბიოტიკების მიღებისას. ბოტულოტოქსინის ინექციით შეიძლება მხოლოდ პატარა ნაოჭების მოცილება, დიდ ნაოჭებს ის ვერ უმკლავდება.

საუხილისტის მოსაზრება
ჯეინ ლუის სეპანი, ევროპაში ყველაზე პოპულარული პლასტიკური ქირურგი, პროფესორი:
— ჩემი მოღვაწეობის განმავლობაში ბოტულოტოქსინის ინექციები ათასობით ქალისთვის გამოიყენებოდა, თუმცა უარყოფითი შედეგი არასდროს მქონია. არ შეიძლება არ აღვნიშნო 3 ქალბატონი, რომლებზეც წამალმა არ იმოქმედა. როგორც შემდეგი გამოკვლევებით დადასტურდა, სამივე მათგანს წარსულში გადატანილი ჰქონდა ოჯახური კონსერვითი მონამველა — ბოტულიზმი, ამიტომ ამ პრეპარატის მიმართ იმუნიტეტი ჰქონდათ გამოვლენილი. მიმაჩნია, რომ ნაოჭების გასწორება ყოველთვის და ნებისმიერ შემთხვევაში როდია საჭირო! ასევე მინდა

აღვნიშნო, რომ კოსმეტიკური მალამო „ბოტოქსის ეფექტი“ წმინდა მარკეტინგული მიდგომა და მყიდველის მოტყუებაა, ამის მსგავსი მსოფლიოში ჯერ არაფერი შექმნილა!

სამხედრო მოსამსახურე ქალებს ფსიქიკური დარღვევები აქვთ

დიდი ბრიტანეთის თავდაცვის სამინისტროს კვლევებით გამოირკვა, რომ სამხედრო მოსამსახურე ქალთა დიდ ნაწილს ფსიქიკური დარღვევები ორჯერ უფრო მეტად აღენიშნებათ, ვიდრე მათ კოლეგა მამაკაცებს. 2009 წლის ივლისის შემდეგ მათ გამოიკვლიეს 746 ბრიტანელი სამხედრო პირი, რომელთაგან 300 ქალბატონი იყო; აქედან 133-ს სერიოზული დარღვევა აღმოაჩნდა. სამინისტრომ გადაწყვიტა, ამ მიმართულებით სერიოზული კვლევები ანარმოს, რათა პრობლემა უფრო მასშტაბური არ გახდეს.

გვერდი მოაპზადა პიერ კასრელიშვილმა

ასპირინი აუმჯობესებს რევოლუციური კოსმეტიკის ეფექტურობას

ამერიკელმა მეცნიერებმა დაასკვნეს, რომ ასპირინის მიღება იმ რევოლუციურ პაციენტში, რომელთაც აქვთ ძუძუს კიბო, აუმჯობესებს მათ სასიცოცხლო მაჩვენებლებს; ასევე, აფერხებს მეტასტაზებისა და რეციდივების შემდგომ განვითარებას. მთავარი ამ კვლევებში ის იყო, რომ ასპირინი ყველასათვის დადებითად მოქმედებდა, მიუხედავად რევოლუციური დაავადების სტადიისა.

როდის გამოვიყენოთ თვალის ლინზა?

თვალის ლინზების მატარებელი ყოველი მესამე ადამიანი დისკომფორტს განიცდის, ყოველ მეხუთეს კი მშრალი თვალის სინდრომი უვითარდება.

ამჟამად ამას ისიც დავამატებ, რომ გავრცელდა აზრი ლინზის გამწმენდი სითხის საშიშროებაზე, რაც ევროპისა და ამერიკის არაერთ კლინიკაში დაფიქსირდა. თუმცა ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ თანამედროვე ლინზებს ბევრი ლინზა აქვს. არის ლინზები, რომლებიც დილით ცისფერ ფერს აძლევს თვალს, საღამოს — მწვანეს. ბევრი მეცნიერის მოსაზრებით, ფერად ლინზებს უფერულ ლინზებთან შედარებით მრავალი მინუსი აქვს. კერძოდ, მათ შემაღვლობაშია შემფერავი, რომელსაც თვალის ბროლის დაზიანება შეუძლია. ფერადი ლინზის მუდმივი ხმარება დაუშვებელია! მისი გაკეთება შეიძლება მხოლოდ ფოტოსენსიტივულების ან დღესასწაულის დროს. ბოლო ხანებში მთელ ევროპაში გავრცელდა აზრი ლინზის სანმედი სითხის უფარგისობაზე. სამწუხაროდ, პრობლემა მასში კი არა, ლინზასთან დამოკიდებულებაშია, იმაში, რომ მას არასწორად მოიხმარენ! კერძოდ, ატარებენ უფრო დიდხანს, ვიდრე საჭიროა, იძინებენ ლინზებით, მთელი დღის განმავლობაში არ იხსნიან მათ. ყოველივე ამის შემდეგ კი თვალის სიმშრალე იწყება. თუ დროულად მოხდება სპეციალისტთან კონსულტაცია, ყველა სიმპტომი გაივლის. დასავლეთის სპეციალისტები დღემდე იკვლევენ ლინზის გამწმენდი სითხეს, რომელზეც ამჟამად დიდი ხმაურია ატეხილი, თუმცა მისი უარყოფითი თვისებები ბოლომდე ჯერაც გაურკვეველია. მანამდე კი ლინზების მატარებელ პაციენტებს შეგვიძლია ვურჩიოთ:
1. დაუშვებელია ლინზების ტარება მთელი დღის განმავლობაში; რადგანაც ლინზის გაკეთებით თვალი „არ სუნთქავს“;
2. ყოველდღიურად მათი ტარება შეიძლება მხოლოდ 10-12 საათის განმავლობაში, დანარჩენ დროს კი იხმარეთ სათვალე;
3. ლინზების ტარება შეიძლება სპორტული დატვირთვისას, სადღესასწაულო დღეებში — ისიც მხოლოდ ერთჯერადი ლინზების, რომელთაც არავითარი გამწმენდი სითხე არ ესაჭიროება და თვალში ბაქტერიის ან ვირუსის მოხვედრის შანსი მინიმალურია;
4. ძილის წინ აუცილებელია ნებისმიერი ლინზის მოხსნა;
5. დაუშვებელია ლინზით კომპიუტერთან მუშაობა, ამ დროს უპრიანია სათვალის გამოყენება; ყოველი 1 საათის შემდეგ კი ადექით მონიტორიდან და შეისვენეთ;
6. თვალის სიმშრალის თავიდან ასაცილებლად აუცილებლად თან იქონიეთ სპეციალური თვალის პრეპარატები — ბლევფაროლისონი ან ბლევფაროგელი.

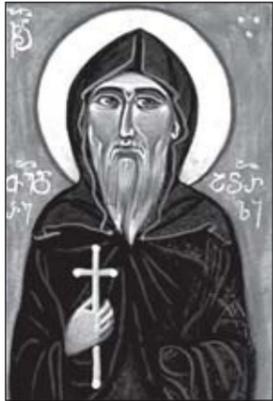
ქვირის კლენდარი

25 თებერვალიდან 2 მარტი

12/25 — ხუთშაბათი. ივერიის ღვთისმშობლის ხატის დღესასწაული; წმ. პაროხორე ქართველისა (XI); წმ. ლუკა იერუსალიმელისა (1277); მონ. ნიკოლოზ დელისა (1314) და იერუსალიმის ქართველთა მონასტრებში ცხოვრებულთა ყოველთა მონაშეთა და ღირსთა მამათა (IV—XVIII); წმ. მელეტიუს ანტიოქიის მთავარეპისკოპოსისა (381).
14/27 — დიდმარხვის მე-2 შაბათი. მიცვალებულთა ხსენება. ღირსისა მღვდელმონაშეთი ილარიონ ქართველისა, ახლისა (ყანჩაველი 1864).
15/28 — დიდმარხვის მე-2 კვირა. წმ. გრიგოლ პალამასი, თესალონიკელი მთავარეპისკოპოსისა (1360); წმ. მამათა კიევეში დაჯანტებულია.
17/2 — სამშაბათი ღირ. მონ. თევდორე აჭარელისა, მღვდელმონაზონისა, ოსმალთაგან წამებულია (XIX); დიდმონაშეთი თეოდორე ტირონისა (306).

გვფელაქონაქი თეოდორე აჭარელი

თევდორე აჭარელი ეკუთვნის საქართველოს უძველესი კუთხის, აჭარის მკვიდრთა იმ მრავალათასიან წმინდანთა დასს, რომელნიც ქრისტიანობისთვის ოსმალთაგან ეწამნენ.

XVII ს-ის 70-იან წლებში ოსმალებმა თითქმის დაასრულეს აჭარის გამაჰმადიანების პროცესი და საქართველოს ამ უძველესი კუთხიდან იმ ოჯახების გადასახლება დაიწყო, რომლებიც მიუხედავად მუსლიმანური სარწმუნოების გარეგნული აღიარებისა, მაინც საეჭვოდ ითვლებოდნენ დამპყრობლების თვალში. ზოგიც თავად ტოვებდა მშობლიური კუთხეს და სულის გადარჩენის მიზნით უცხოობაში ცხოვრებას არჩევდა. ამ პერიოდში ერთერთ ასეთ ოჯახში დაიბადა წმიდა თევდორეც. ის თვალნათლივ ხედავდა ძალად გამაჰმადიანებული ქართველების ფარული ქრისტიანული ცხოვრების წესს. წმიდანის ცხოვრებიდან არ ჩანს, თუ რა მიზეზით აღმოჩნდა მათი ოჯახი ტრაპიზონში ან რამდენი ხანი იცხოვრეს სამშობლოდან შორს, მაგრამ ცნობილია, რომ მან უარი თქვა მუსლიმანობაზე, მიიღო ქრისტიანობა და, რადგანაც ეს ძალიან საშიში იყო, თავი შეაფარა ქალაქ სმირნაში (იზმირი) არსებულ ერთ-ერთ ქართულ მონასტერს. იქვე აღიკვეცა ბერად და ძმისშვილიც გააქრისტიანა. სულ მალე წმიდა თევდორე ამ მონასტრის პროიდუმენიც გახდა.

1882 წელს წმიდა თევდორემ ათონში ქართველთა მონასტერში წასვლა გადაწყვიტა. როგორც ცნობილია, ამ დროისთვის ოსმალეთი ცდილობდა ბერძენთა ეროვნულ-გამათავისუფლებელი გამოსვლები სისხლში ჩაეხშო. ოსმალთა ჯარებით გარემორტყმული იყო ათონის წმიდა მთაც. სწორედ მათ შეიპყრეს ათონისკენ მიმავალი ბერი და მოკლეს, მონაშის გვამი კი ზღვაში გადააგდეს.

„ყველა ეცემა, როდესაც მას უფალი არ განამტკიცებს — ღვთის შეწვევის გარეშე დგომა არ შეგვიძლია“.

წმ. იოანე ოძროპირი

„გსურს პირველობა? — ის ჯერ სხვას დაუთმე“.
წმ. იოანე ოძროპირი

„წარმოგიდგინე, რომ ვილაც მეფის წინაშე წარსდგება და ესაუბრება მას, მაგრამ მონის ძახილზე ტოვებს მეფეს და მასთან იწყებს საუბარს; ასეთია ისიც, ვინც საუბრობს და დაბნეული ხდება ღვთისმსახურობის დროს“.

წმ. ივრემ ასური

„ვისაც სურს, რომ უფალმა სწრაფად შეისმინოს მისი ლოცვა, მან ყოველი ლოცვისა თვით საკუთარ სულზე ლოცვის, თვით საკუთარ სულზე ლოცვის წინაშე ჯერ საკუთარი მტრებისთვის უნდა ილოცოს; ამის გამო უფალი მის ყოველგვარ ლოცვას შეისმენს“.
წმ. ივრემ ასური

„როგორც ისრაელს არ შეეძლო, მიეღო ალთქმული ქანანის მიწა მანამდე, ვიდრე სხვადასხვა მტერს არ დაამარცხებდა, ასევე მორწმუნე სული საკუთარ თავს არ უნდა შეპირდეს ზეციურ სასუფეველს, ვიდრე არ დაძლევს სხვადასხვა განსაცდელსა და მწუხარებას“.

(2 ტიმ. 2,5)

მამა ღვთისო (შალიკაშვილი):

აღამიანში უფალი სიტყვით უფროდის

სიტყვით შეიქმნა სამყარო. უფალი იესო ქრისტე მისი უახლოესი მონაფის — იოანე მახარებლის მიერ, როგორც განხორციელებული სიტყვა — ლოგოსი, ისე მოიხსენიება სახარებაში (იოანე 1,1-2). უფალი სიტყვით აღადგენდა მიცვალებულებს, ახდენდა სასწაულებს და იმონაფებდა ადამიანებს. სიტყვით გვაქვს ურთიერთობა ღმერთთან, მოყვასთან. სიტყვით შესაძლებელია სიხარულისა და სულის სიმშვიდის მინიჭება. ყველასთვის ცნობილია, ორატორთა მიერ წარმოთქმული სიტყვის ძალმოსილება. უკავშირდება თუ არა მჭერმეტყველება უფლის სიტყვას და რა საცდურში შეიძლება ჩავარდეს ამოღმეტყველი ადამიანი. ამის შესახებ ქაშვეთის წმიდა გიორგის სახელობის ტაძრის მოძღვარი მამა ღვთისო (შალიკაშვილი) გვესაუბრება.

ადამიანი, როდესაც მჭერმეტყველებს უფალს, ბერსა და სწავლას, აიბრუნება იქითსა და მარჯვნივ: „უფლო, დასდევ სასოვი პირს ჩემს და ქარი ქელი — ბავთა ჩემთა.“

— იოანეს სახარებაში ვკითხულობთ: „პირველთაგან იყო სიტყვა, სიტყვა იგი იყო ღმერთისა თანა და ღმერთი იყო სიტყვა იგი.“ აქ სიტყვის ძალაზე მითითებული და მას ღმერთი ფილოსოფიური განმარტება აქვს. იესო ქრისტეს შემდეგ რაც მოხდა, ყველაფერი სიტყვით განხორციელდა. ჩვენ სიტყვით ვადიდებთ ღმერთს, სიტყვით მივმარჯვრობთ და ვკლავთ ადამიანებს, რასაც მორალური სიკვდილი ეწოდება და, ზოგიერთ შემთხვევაში (მხედველობაში მყავს ათეისტები და უმეცრები), სიტყვითვე ვგმობთ ღმერთს. სატყვის ძალა დიდია. რომ არ ყოფილიყო სიტყვა, არ იქნებოდა სამყარო. მოციქულებზე სულიწმიდის გადმოსვლის შემდეგ, უფალმა მათ უთხრა: „წარვედით და მოიმონაფენით ყოველნი წარმართნი, ნათელს სცემდით მათ სახელითა მამისათა და ძისათა და სულისა წმიდისათა და ასწავებდით რაოდენი გარქუთ თქვენ. პაესერა მე თქუენთან ვარ ყოველთა დღეთა ვიდრე აღსასრულამდე სოფლისა“, ანუ რას ეუბნება უფალი მათ: თუ თქვენ უფლის შესახებ ასწავლით, ღვთის სიტყვას გაავრცელებთ, მაშინ სოფლის აღსასრულამდე მე თქვენთან ვიქნები. თავად მოციქულები მაცხოვარმა სიტყვით დაიმორჩილა. სიტყვით შედის უფალი ადამიანში. ერთ-ერთი წმინდა მამა ამბობს, რომ მოძღვრის პირველი და მთავარი მოვალეობა ქადაგება — სიტყვა არის. სიტყვით უნდა დავიმონაფოთ და დავიმორჩილოთ ადამიანები, ქრისტეს რჯულზე, ქრისტეს მცნებაზე მოვაქციოთ.

— **უფლის სიტყვას ხომ არ დაუკავშირებთ მჭერმეტყველებას?**
— არა. მჭერმეტყველება სულ სხვა რამეა.
— **რატომ, წინა საუკუნეებში დიდ მნიშვნელობას ანიჭებდნენ რიტორიკას და სპეციული სკოლებიც კი იყო განსწავლული, სადაც მჭერმეტყველებას ასწავლიდნენ?**
— მჭერმეტყველება, როცა ადამიანი აზროვნებს და

ლაპარაკობს კარგად, თუმცა რიტორიკა შორს დგას უფლის სიტყვისგან. გიორგი მერჩულე წერს: „ბრძანდემეტყველება ვერცხლია, დემოლი ოქროი რჩეული.“ ადამიანი, რომელსაც მჭერმეტყველება ემარჯვება, ბევრსაც სცოდნავს, ამიტომ იკითხება მარხვაში: „უფალო, დასდევ საცოვი პირს ჩემსა და ქარი ქელი ბავთა ჩემთა.“
— **ძველ აღთქმაში წერია, რომ ღმერთმა ადამიანი ხატად და მსგავსად თვისად შექმნა. იოანეს სახარების მიხედვით კი, ღმერთი სიტყვაა. მამაო, ადამიანის მსგავსება უფალთან სწორედ სიტყვაში ხომ არ გამოიხატება?**
— ღმერთმა ადამიანი ხატად და სახად თვისად შექმნა. უფალში ორი — კაცობრივი და ღვთაებრივი ბუნებაა გაერთიანებული და, მართლაც რომ დაეუკვირდეთ, მან ადამიანი ზუსტად ისეთი შექმნა, როგორც თავადაა.

უფალს არ გავს, ყველას ვისი საქმიანობა არ მოგონება, მიხვიდა და შენიშვნა მისცა.

კაცობრივი რაც ჰქონდა, ყველაფერი მისცა თავის ქმნილებას, მასში ჩადო უმაღლესი გონება, ლოგოსი, რომელიც სხვა ცოცხალი არსებებისთვის არ მიუნიჭებია. ადამიანი თავისი კაცობრივი ბუნებით თუ ისე იცხოვრებდა, როგორც ამას სახარება გვასწავლის, ღმერთი ვერ გახდებოდა, თუმცა მიემსგავსებოდა მას. წმინდა მამები წერდნენ, რომ ღვთის სიყვარული მის მიზანში გამოიხატება. ამ ცოდვილ მონაშეთ უფალმა იცხოვრა და მისი ცხოვრება იოლი არ ყოფილა.

ჩვენ ვიცით მისი ბავშობა, დევნა, წამება, სოლომონის ტაძარი, ზურგზე აკიდებული ჯვარი, ძველი იერუსალიმი, გოლგოთა, მაგრამ იქ არ დამთავრდა ყველაფერი. გოლგოთის შემდეგ ბრწყინვალე აღდგომა და ამაღლება იყო.
— **წმინდა მამები ღვთისმეტყველებაში ფილოსოფიის გამოყენებას ცდილობდნენ. რატომ დაშორდა ფილოსოფია და რელიგია ერთმანეთს?**
— ფილოსოფიის დიდ პატივს ვცემ, მაგრამ ღვთისმეტყველებაში მას ვერ დაეყრდნობი. არ არსებობს ორი ფილოსოფოსი, რომელიც ღვთისმეტყველებას ერთნაირად უდგებოდეს. ყველას სხვადასხვა აზრი აქვს, სხვადასხვანაირად ხსნის უფლის არსებობას, რაც აბნევს ადამიანს. ფილოსოფია დიდი მნიშვნელობაა, თუმცა, როცა ღმერთთან გვაქვს საქმე, აუცილებლად თეოლოგიიდან უნდა გამოვიდეთ.

და მამა წერდა, რომ ენას ორი ღობე აქვს: ერთი — კბილები, მეორე — ტუჩები და ადამიანები მაინც ვერ აწუმებენო. როცა საუბრის სურვილი მოგვივლის, ყოველთვის ეფრემ ასურის ლოცვა უნდა გავისწინოთ — „შე უფალო, მომანიჭე განცდაი თვისთა ცოდვათა და არა განკითხვა ძმისა ჩემისა.“ ამ ლოცვაში კარგად არის ჩამოყალიბებული საკუთარი ცოდვის შეგრძნება, სინანული. „სულსა უქმობისასა, მიმომწვლილ ველო ბისასა, მთავრობის მოყვარეობისასა და ცუდად მეტყველებისასა ნუ მიმცემ მე. ხოლო სული სინიშნისა სიმდაბლისა, მოთმინებისა და სიყვარულისა მომმადლე მე მონასა შენსა.“ მოთმინება, სიყვარული და სიმდაბლე სჭირდება ადამიანს, რათა დიდი მარხვა სინანულში გაატაროს.
— **როდესაც გვხვდება გენკითხვა მხილებისგან?**
— დიდი განსხვავებაა მხილებასა და განკითხვას შორის. როცა მოყვასის ესა თუ ის საქციელი არ მოგწონს და ამაზე მივუთითებთ, ეს მხილებაა, მაგრამ, თუ ამ ადამიანის პირსუკან ვლაპარაკობთ და მის საქმეებს განვაქიქებთ, ეს უკვე განკითხვაა, რაც თავისთავად ცოდვაა. უფალი გვეუბნება, ნუ განიკითხავ, თუ გინდა, რომ არ განიკითხო. საერთოდ ჯობია მხილებისგანაც თავი შეიკავო, რადგან ყოველთვის როდი ხარ დარწმუნებული შენს სიმართლეში. შესაბამისად, უფლება არ გაქვს, ყველას, ვისი საქციელიც არ მოგწონება, მიხვიდე და შენიშვნა მისცე.
— **მამაო, გთხოვთ, დალოცოთ ჩვენი გაზეთი.**
— ღმერთმა დაგლოცოთ, სიკეთე და სიხარული მოგცეთ! შევთხოვ უფალს, მუდამ სიმართლეს ემსახუროთ!

საჭიროა თუ არა ეკლესიაში სიარული

სამწუხაროდ, თანამედროვე ადამიანთა დამოკიდებულება ეკლესიური ცხოვრებისადმი არაერთგვაროვანია. ბევრი მათგანი გულითა და გონებით გრძნობს ღმერთის არსებობას, სწამს მისი.

შეძლებისდაგვარად იმასაც აცნობიერებს, რომ თვითონაც მართლმადიდებლურ ეკლესიას ეკუთვნის და სურვილი უჩნდება, იაროს ტაძარში, მაგრამ აქ პირველ ძნელად დასაძლევ პრობლემად იქცევა ხოლმე გაეკლესიურების საკითხი, ანუ ეკლესიის სრულფასოვან და სრულფუნქციონირებასთან დაკავშირებული პრობლემები.

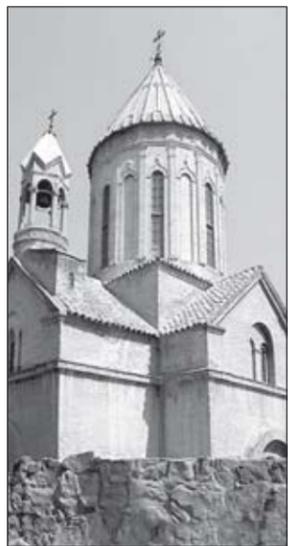
ეს პრობლემა ბევრისთვის ძალიან სერიოზულია, რადგანაც ტაძარში შესულ ადამიანს თითქოს ამინებს მისთვის ახალი და გაუგებარი სამყარო — ღვთისმსახურთა სამოსი, ხატები, კანდელები, ლოცვა-გალობა ნაკლებად გასაგებ ენაზე, რაც ეკლესიაში ახალმოსულს აფრთხობს და მის არსებობაში ერთგვარ გაუცხოებას იწვევს და ფიქრობს: საჭირო კია ტაძარში სიარული უფალთან დასაკავშირებლად?

ბევრი თვლის, რომ მთავარია, ადამიანის სულში იყოს ღმერთი, ეკლესიაში სიარული მისთვის ახალი და გაუგებარი სამყარო — ღვთისმსახურთა სამოსი, ხატები, კანდელები, ლოცვა-გალობა ნაკლებად გასაგებ ენაზე, რაც ეკლესიაში ახალმოსულს აფრთხობს და მის არსებობაში ერთგვარ გაუცხოებას იწვევს და ფიქრობს: საჭირო კია ტაძარში სიარული უფალთან დასაკავშირებლად?

ბევრი თვლის, რომ მთავარია, ადამიანის სულში იყოს ღმერთი, ეკლესიაში სიარული მისთვის ახალი და გაუგებარი სამყარო — ღვთისმსახურთა სამოსი, ხატები, კანდელები, ლოცვა-გალობა ნაკლებად გასაგებ ენაზე, რაც ეკლესიაში ახალმოსულს აფრთხობს და მის არსებობაში ერთგვარ გაუცხოებას იწვევს და ფიქრობს: საჭირო კია ტაძარში სიარული უფალთან დასაკავშირებლად?

კი სულაც არ არის აუცილებელი. ეს აზრი ძირშივე მცდარია. მსგავსი კითხვები ანუ-სხვებზე ადამიანს, რომელიც ეკლესიის ღია კართან დგას და შესვლა ვერ გადაუწყვეტია, მაგრამ, როცა გაიგებს, რას ემსახურება ტაძარი, რისთვის არსებობს, რატომაც აუცილებელი მისი შუამდგომლობა ღმერთთან, აზრს შეიცვლის და ეკლესიური გახდება.

რა არის მრწამსი

ქრისტიანული სარწმუნოების სიმბოლოა მრწამსი, რომელიც ნებისმიერმა მორწმუნემ „მამაო ჩვენო“-სავე უნდა იცოდეს: „მამაო ერთი ღმერთი, მამა, ყოვლისა მამყობელი, შემოქმედი ცათა და ქვეყნისაი, ხილულთა ყოველთა და არა ხილულთა, და ერთი უფალი იესო ქრისტე, ძე ღმრთისა, მხოლოდობილი მამისაგან, შობილი უწინარეს ყოველთა საუკუნეთა, ნათელი ნათლისაგან, ღმერთი ქვემარტივ, ღმერთისაგან ქვემარტივისა, შობილი და არა ქმნილი, ერთარსი მამისა, რომელი-

სა მიერ ყოველივე შეიქმნა, რომელი ჩვენთვის, კაცთათვის და ჩვენისა ცხოვრებისათვის გარდმოხდა ზეცით და ხორცილი შეისნა სულისაგან წმიდისა და მარიამისა ქალწულისა და განკაცდა, და ჯვარს ეცვა ჩვენთვისა პონტოელისა პილატეს ძე და ივნო და დაიფულა და აღსდგა მერმესა დღესა მსგავსად წერილისა, და ამდღა ზეცად და დაჯდა მარჯვენით მამისა, და კვლავად მოვალს დიდებით განსჯად ცხოველთა და მკვდართა, რომლისა სუფივისა არა არს დასასრულ, და სული წმი-

და, უფალი და ცხოველსმყოფელი, რომელი მამისაგან გამოვალს, მამისა თანა და ძისა თანა თავანის-იციების და იდიდების, რომელ იტყოდა წინასწარმეტყველთა მიერ, და ერთი წმიდა კათოლიკე და სამოციქულო ეკლესია. ვაღიარებ ერთსა ნათლისღებასა მოსატყვევებლად ცოდვათა, მოველი აღდგომისა მკვდრეთით და ცხოვრებასა მერმისა მის საუკუნესა, ამინ. სახელითა მამისათა და ძისათა და სულისა წმიდისათა, ამინ! ან და მარადის და უკუნიით უკუნი-სამდე, ამინ!“

ირინა კვარიაშვილი:

სამწუხაროდ, გვიან მივხვდი, რომ მკითხავებში სიარული სოფლად

მკითხავებში სიარული ირინა კვარიაშვილის „ჰობი“ იყო. ვინც კი ამ ქალაქში მარჩიელობს, თითქმის ყველასთანაა ნამყოფი. სამწუხაროდ, გვიან მიხვდა, რომ ზოგიერთებისთვის მომავლის წინასწარმეტყველება ბიზნესია. ერთმა ვინათელმხილველმა, ფულის გამოძალვის მიზნით, ისეთი რამ უთხრა, კინაღამ ქმარს გააშორა და 10 წლის ოჯახი დაანგრევინა.

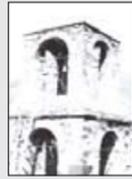
მოვაბეზრე, სხვა მკითხავებთან დაინწყე სიარული. — რა გაინტერესებდათ? — სანამ გავთხოვდებოდი, მაინტერესებდა, ვის გავყვევდი, ხომ იცი, წელს უტყბო ვნათა ინსტიტუტში აბარებენ და გვაინტერესებს, მოხვდებიან თუ არაო. — რა გითხრათ ნაზის მეზობელმა? — დეიდა ნონამ ყავის ჭიქაში ჩაგვიხედა და გვითხრა, არ ინერვიულო, ორივენი მოხვდებით, ერთ ჯგუფში ისწავლოთო. — აგინდათ ქალბატონი ნონას ნათქვამი? — დიახ, იმ წელსვე ჩავაბარეთ ინსტიტუტში, ოლონდ გამოსახული ფიგურების მნიშვნელობის ასხნა და გადანივითა, ცოდნა პრაქტიკაში გამოეყენებინა. ასე და-

დაგეგმრეს, უნდა იმოქმედო.

— მართლა გლალატობდათ მეუღლეს?

— არა, მაგრამ მეჩვენებოდა, რომ მლაღატობდა. ყველაზე და ყველაფერზე ვეჭვიანობდი, სცენებს ვუმართავდი, მოკლედ, საშინლად ვექცეოდი. რამდენჯერაც დააგვიანებდა ან ნასვამი მოვიდოდა, ისეთ დღეში ვაგდებდი, რომ მართლა ნავიდა სახლიდან. ნათელმხილველთან ატირებული მივედი, თქვენი ნათქვამი ამინდა, ქმარმა მიმატოვა-მეთქი. ნუ გეშინია, იმოქმედე და დაგაბრუნებო. თავდაპირველად ვერ მივუხვდი, რა უნდა მექნა, „წინასწარმეტყველება“ ზოგიერთებისთვის ბიზნესი თუ იყო, არ ვიცოდი... 1000 დოლარის საფასურად რაღაც იმჩიბავა და, როგორც მოგვიანებით გაირკვა, ჯადო გამაკეთებინა საკუთარი ქმრისთვის, რომელსაც ჩემი მიტოვება არც უფიქრია. მკითხავემა, ფულის გამოძალვის მიზნით, 10 წლის ოჯახი კინაღამ დამანგრევინა. როცა მიხვდები, რაშიც იყო საქმე, მოძღვართან მივედი, აღსარება ჩავაბარე, ცოდვა მოვინანიე და მას მივერ ნათელმხილველებისკენ არც გამიხედავს. პატივება ვთხოვე მეუღლესაც და მევერდი. სამწუხაროდ, გვიან მიხვდები, რომ მკითხავებში სიარული ცოდვაა.

სულითვის სასარგებლო რჩევები

● შენ ხარ კეთილმონყობილი ჭურჭელი, რომელმაც უფლისაგან სიკოცხლე მიიღე. ადიდე შენი შემოქმედი, რადგან იმისთვის ხარ მოწოდებული, რომ ღვთის მადლის ღირსეული გამოვლინება იყო. ეს სამყარო შენთვის ცოცხალი წიგნია, რომელიც უფლის სიდიადეს ქადაგებს და შენ, გონიერ არსებებს, მის იდუმალ და უხილავ ბრწყინვალეებას გაზიარებს, რათა შეიცნო ქვემარტივების ღმერთი.

● მსხვერპლი ღმერთისა არის სული შემუსვრილი, გული შემმუსვრელი და დამდაბლებული ღმერთთან არა შეურაცხველი.

● სულის ხსნისთვის აუცილებელია წმიდა საიდუმლოთა ზიარება, რაც უფრო ხშირად, მით უკეთესი.

● ცოდვათა მონანიება ნიშნავს, რომ აღარ უნდა დაუბრუნდეთ მათ. ისევე, როგორც ყოველი ავადმყოფობის წამლობა შეიძლება, ნებისმიერ ცოდვას სინანული ახლავს წამლად.

● შიში ღვთისა არის მამა გულსიყურისა, გულისყური კი დედაა შინაგანი სიმშვიდისა. ღვთის შიში აღვიძებს მიძინებულ სინდისს, რათა ჩაახედოს სული აუღელვებელ, გამჭვირვალე წყალში და დაანახოს თავისი უღამაზობა.

● გამოითხოვე უფლისაგან კეთილგონიერული დუმლის მადლი და საუბრის დროს ნუ იქნები ცნობისმოყვარე ახალი ამბების მიმართ, რადგანაც ისინი სულს ართობენ და ღმერთს გვაშორებენ.

კითხვა-პასუხი

რას ნიშნავს „სამკვეთლო“?

— საკურთხეველის ჩრდილოეთ ნაწილში დგას „სამკვეთლო“ — ფარით შემოსილი მაგიდა, რომელზეც სრულდება კვეთა, ანუ პური და ღვინო მზადდება მრევლის საზიარებლად. სამკვეთლო სიმბოლოურად გამოხატავს გამოკვეთილ კლდეებს, სადაც მაცხოვარი იშვა და მთას (გოლგოთას), სადაც იგი ჯვარს აცვეს. სამკვეთლოზე დაბრძანებულია საეკლესიო ჭურჭელი, რომელიც ზიარების საიდუმლოს აღსრულების დროს გამოიყენება, კერძოდ, ბარძიმი, ფეშხუმი, ვარსკვლავი და სხვ.

როდისაა ერთდღიანი მარხვა?

— ყოველი კვირის ოთხშაბათს, პარასკევისა და მსგეფის გარდა ერთდღიანი მარხვა უნდა შევიწახოთ ნათლისღების წინა დღეს — 18 იანვარს (მძიმე მარხვა), იოანე ნათლისმცემლის თავის კვეთის დღეს — 11 სექტემბერს (მძიმე მარხვა) და ჯვართამაღლების დღეს — 27 სექტემბერს (მძიმე მარხვა).

ქრისტიანული წესის დაცვაშია ეკლესიის სხვა საკითხები?

— თუ ვინმე შენს ნათქვამს არ შეისმენს, ნუ აიძულებ, კამათით გააგებინო. ისარგებლე მადლით, რომელიც მან დაკარგა, რადგანაც უსისხველოა დიდ სარგებელს მოგიტანს, მაგრამ თუ ზიანი მარტო შენ კი არა, სხვებსაც მიადგება, ნუ მოითმენ, ეძიე სარგებელი მოყვასისთვის და არა საკუთარი თავისთვის. საერთო კეთილდღეობა პირადულზე უპირატესია.

ზოგჯერ მოხუცი ქალები, რომლებიც ტაძარს ასუფთავებენ, მრევლს უხედავ მიმართავენ და შენიშნავენ აქლქვენი. გამართლებულია მათი საქციელი?

— ნუ გაგალიზიანებთ ხანშიშესული ქალების არაკორექტული შენიშვნები, რომ იქ არ დგახართ, სადაც საჭიროა, ან სანთელი სწორად არ გიჭირავთ. უმეტესწილად მათ მძიმე ტკივილებით სავსე გზა აქვთ გავლილი და შეიბრალები, გაგებით მოეკიდეთ, ალერსიანად უპასუხეთ ან ჩუმად გაერიდეთ, ნუ განიკითხავთ.

შეიძლება თუ არა პასუხი გავცეთ ეკლესიის ახალი წესის შექმნას?

— საეკლესიო წესის მიხედვით, როდესაც ტაძარში ღვთისმსახური იმყოფება, მრევლის არც ერთ წევრს, თუ მისთვის საგანგებო კურთხევა არ მიუციათ, უფლება არ აქვს, პასუხი გასცეს სხვების შეკითხვებს. იმ მწირი ცოდნით, რომელიც თქვენ გაქვთ, ვერავის ვერაფერს ასწავლით, შეიძლება ამით დააბრკოლოთ კიდევ ეკლესიის ახალი წევრი.

მოქალაქე რამ მიმართ სათანადო ყურადღება არ გამოიჩინა. რა უნდა ვიფიქრო?

— გაითვალისწინეთ, რომ სასულიერო პირს მრავალი საზრუნავი აქვს და ხშირად ძალიან დატვირთულია, თანაც დაღლილი. ნუ განიკითხავთ, თუ მოგჩვენათ, რომ უყურადღებოდ მოგექცათ, მოძღვრის განკითხვა ცოდვაა.

საგლეჯი

ქსიოს ხრახი

ჩვენი მოგზაურობა ქციისა და მისი შენაკადის — ტორნის (იგივე ასლანკას წყლის) შესართავთან პირღებულის მონასტრით არ დასრულებულა. ამჯერად ტორნის მარჯვენა სანაპიროს მიუყვებით და სოფელ სამღერეთში შევდივართ.

სოფლის ცენტრში დგას XIX საუკუნეში გადაკეთებული XII საუკუნის ქართული ეკლესია. გადაკეთების კვალად კარგად ჩანს როგორც ფასადებზე, ისე ინტერიერში, ამალღებულ საკურთხეველში.

სოფლის სახელწოდებას საფუძვლად უდევს სამ დასთან დაკავშირებული ლეგენდა. ლეგენდა გვიამბობს, რომ დიდი ხნის წინათ, როცა მტერს ეს სოფელი გაუნადგურებია და გადამწვარ დასახლებაში შესულა, იქ ლოდზე ჩამომჯდარი სამი პატარა გოგო — სამი და დახვედრია. მათ გარდა, თურმე, სოფელში ძეხორციელის ჭაჭანება არ იყო. გოგონები ფანდურს უკრავდნენ და დაღუპულებს დატიროდნენ. მტერს ეს სამი დაც დაუხოცავს. ასე დარქმევია სოფელს სამღერეთი და მას სხვა სახელი არც სომხურ ენაზე არ აქვს. მიუხედავად ამისა, სომხურ მოსახლეობას XIX საუკუნეში, ეკლესიის აღდგენა-გადაკეთებასთან ერთად, ამ ლეგენდის ქვაში გაცოცხლება და გათავისება მოუხერხებია — ერთ-ერთი მოღვისთვის აკენის ფორმა მიუცია, მასზე, სამი დის აღმნიშვნელად, სამი ჯვარი გამოუსახავს და სომხური ნარწერაც ამოუკანრავს.

ვახუშტი ბატონიშვილი ამბობს:

„ამ ხევზედ, სამღერეთს ზეით, გვიანას, არს მონასტერი მცირე, ან ხუცის სამარს“. ასეთი მინიშნება გარკვეულ დაბნეულობას ბადებს, რადგან ამ მიდამოებში ორი ნამონასტრალია: გვიანასთან ახლოს მონასტერი „საბერო“, მაგრამ იგი საკმაოდ დიდია; ხოლო სამღერეთიდან სამხრეთ-აღმოსავლეთით, ქვემო ახალშენში, ზომით მართლაც მცირე, მაგრამ მეტად საყურადღებო ეკლესია და ნამოსახლარია.

თავდაპირველად „საბეროში“ მივდივართ...

„საბერო“. ეკლესია და მისი მომცველი დეტალი

XIII საუკუნის ეს კომპლექსი შედგება მოზრდილი ტაძრისაგან, გალავანში ჩაშენებულ სამრეკლო-კომპლექსიდან და სატრაპეზოსგან.

ეკლესია დგას სუბსტრუქციით გამაგრებულ ბაქანზე, რომელიც გაგრძელებაზე გალავანში გადადის. სამსართულიანი სამრეკლო გალავნის სამხრეთ-აღმოსავლეთ მონაკვეთშია ჩართული. სამრეკლოს ფანჯარები აღარ აქვს, ხოლო პირველი სართული მინითაა ამოვსებული. მონასტრის მთავარი ნაგებობა — ეკლესია სიგრძეში 12 მეტრს აღწევს, სიგანეში კი 8 სტრუბებს. მას 2 შესასვლელი აქვს — დასავლეთისა და სამხრეთისა. დასავლეთის კარიბჭე სრულიად მორღვეულია, მაგრამ შემორჩენილია უშუალოდ პორტალი. თუ მისი სიღრმით ვიმჯჯვებით (მწვანე, ჩუქურთმიანი ნირთხლები) და იმასაც გავითვალისწინებთ, რომ ტაძარი მნახველს სწორედ დასავლეთის ფასადით ეგებებოდა, მა-

შინ უდაოა, რომ განადგურებული კარიბჭე განსაკუთრებით მშვენიერი იქნებოდა. ამ ნარმოსახვას საფუძველს უმაგრებს სამხრეთის მინაშენში ჩადგმული მეორე კარიბჭეც, რომელიც საკმაოდ მოხდენილია.

სავარაუდოდ, რომ მთავარი დარბაზის დასავლეთის ან სამხრეთის კარის ტიპანზე სამშენებლო-საინფორმაციო ნარწერები იქნებოდა, მაგრამ ისინი დროუჟამ ან მავნე ხელს გაუნადგურებია. ამდენად, ქტიტორისა და ხუროთმოძღვრის ვინაობა დაუდგენელია, ეს კი ტაძრის აგების ზუსტი თარიღის დადგენას შეუძლებელს ხდის.

საყდარი ფართო და საკმაოდ მაღალი ყოფილა, რასაც მისი აფსიდური ნიშებიც მოწმობს. მათი სიმაღლე 5 მეტრია. სამხრეთის ნიშის ბოლო ნიშნულიდან საკურთხევლის თავზე ჯერ კიბეები, შემდეგ კი ხვრელი ადის. აშკარაა, რომ კონქსა და საბურავს შორის, ისევე როგორც პირღე-

ბულის ტაძარში, დაახლოებით მეტრნახევრის სიმაღლის სამალავი ყოფილა. ამ სიმაღლე ტაძრის სიმტკიცისათვის ხუროთმოძღვარს კედლებში მძლავრი, სამსაფეხურიანი პილასტრები ჩაუმშენებია. ისინი ყრუ, დეკორატიულ თაღებსაც ქმნიდნენ და კამარის დამჭერ თაღებსაც იკავებდნენ. სამწუხაროდ, ტაძრის კამარა-თაღები აღარ აქვს შემორჩენილი.

კომპლექსის ყველაზე დიდი ნაგებობა ტაძრიდან სამხრეთ-დასავლეთით მდგარი სატრაპეზოა, რომელიც დიდი, მომწვანო ლოდებით ყოფილა აგებული. სწორედ აქ, დარბაზის შიგნით, კართან ახლოს გდია ნაპირჩამოტვრეული ქვა, რომელსაც ქართული ასომთავრული წარწერის ფრაგმენტი აქვს. მისგან რაიმე დასრულებული აზრის გამოტანა ვერ ხერხდება. ნაგებობა რომ ორსართულიანი ყოფილა, ამას, კედლების სიმაღლესთან ერთად, მათში

„საბერო“. სატრაპეზო

ჩარჩენილი კრონშტეინებიც ადასტურებს. სწორედ ამ კრონშტეინებიდან გადადიოდა პირველი სართულის კამარის დამჭერი თაღები. პირველ სართულზე საოსტიგნე და მარანი უნდა ყოფილიყო, რასაც შემორჩენილი ქვევრებიც ადასტურებს. აღმოსავლეთ მხარეს, მეორე სართულის მოფანტული, ნაწილი კი გაზიდულია. ამ ქვების საძებნელად „საბეროდან“ სამღერეთში ვბრუნდებით. სოფლის ჩრდილო-აღმოსავლეთ საზღვრებთან, ყოფილი ფერმის ტერიტორიაზე, მართლაც ვაწყდებით XX საუკუნის 30-იანი წლების (1932-1934 წწ.) ვანდალების კვალს — „საბეროს“ მონასტრის პერანგიდან ამოცლილი ქვები აქ მოუზიდავთ ფერმებისა და საბძლის ასაგებად. ახლა, როცა ეს საბჭოური ნაგებობები განადგურდა და დაიშალა, მათი ქვები დაახლოებით 100-150 მეტრის რაიონში გაიფანტა. მათ შორის უმეტესად სწორედ „საბეროს“ თილილი ლოდებია. ზოგიერთი მათგანი გადავებრუნეთ და ზედ სატრაპეზოს პერანგი-სათვის დამახასიათებელი რელიეფური ფრაგმენტები ვნახეთ. თუ „საბეროს“ აღდგენა მოხერხდება, თილილი ქვები საძებნელი არ იქნება, ისინი თავიანთ ადგილს დაუბრუნდება.

სამღერეთიდან სამხრეთ-აღმოსავლეთით პატარა სოფელი ქვემო ახალშენია. აქ, ბაღნარად ნოდებულ ვაკეზე (სომხები „ბალატელაგს“ უწოდებენ). დგას ქციის ხრახში გადაუკეთებლად შემორჩენილი, ალბათ, ყველაზე ძველი ეკლესია. ყველაზე ძველი იმით გამოიხატება, რომ ამავე და უფრო ადრინდელი ეპო-

ქის საყდრები ან სრულიად გადაკეთებული ან — ხელახლა აგებული და გადწეობილი, ანდა მთლიანად დანგრეული და მიწისაგან პირისა აღგვილი. ქვემო ახალშენის ტაძარი VII საუკუნის ნაგებობაა. გადმოცემის თანახმად, იგი ღვთისმშობლის სახელობისაა. მისი ძირითადი დარბაზის ზომებია: სიგრძეში 6,5 და სიგანეში 3,5 მეტრი. ეკლესიას ჩრდილოეთისა და სამხრეთის მინაშენებიც ჰქონია, მაგრამ მათგან, ასე თუ ისე, მხოლოდ სამხრეთის მინაშენია შემორჩენილი.

ეკლესია ქვედა რეგისტრებში ნაგებია დიდი, მოყვითალო ლოდებით, ზედა რეგისტრებში კი — ოდნავ მცირე რუხი კვადრებით (ამით იგი ქვემო ბოლნისის, აკვანებისა და ვანთის ამავე ეპოქის ეკლესიებს გვაგონებს). წყობის თარაზულობა ყველგან დაკვირვებადი. მთავარ დარბაზში შესასვლელი სამხრეთის ერთადერთი კარი ორსავე მხრიდან არქიტრაველია, მის ზევით მდებარე სარკმლის მართკუთხა ლიობი კი მოგვიანებით ორად გაუყვიათ. იგივე მდგომარეობა დასავლეთ ფასადზე. ინტერიერში, ნალისებრი აფსიდის ზევით დიდი, მოყვითალო ქვებით გამოყვანილი კონქით სრულდება.

განსაკუთრებით შთამბეჭდავი ადრემუსაუკუნეებისათვის მკვეთრად დამახასიათებელი ლავგარდანი, თავისი უწყვეტი თაღებით. ქვემო ახალშენის ეს ლავგარდანი განსაკუთრებული და სანიშნულოა — თაღებს ორი ნერვილი, ნატიფი არშია გასდევს.

ამ ეპოქის ტაძრებს, საზოგადოდ, განსაკუთრებული მაღლი და ხიბლი აქვს. ასეა ქვემო ახალშენის „დედალეთისაც“.

აქ რომ მონასტერი იქნებოდა, ეს უდაოა. ეკლესიიდან სამხრეთით არა მარტო ბაღები, ვენახიც ყოფილა გაშენებული, რასაც ქვევრებიც ადასტურებს. ტერიტორიაზე ფრთხილად თუ არ იარე, შეიძლება ქვევრში აღმოჩნდე. მაგრამ ეს კიდევ არაფერი — მონასტრის მინების აღმოსავლეთ მიჯნაზე ჩამავალ ლელეს თუ ჩაუწყევებით, აღმოგჩენთ, რომ ეს წყალი მარტოდენ სარწყავად არ გამოიყენებოდა. იქ, სადაც კანიონი იწყება, მრავალსაუკუნოვანი წისქვილის კაშხლის შემორჩენილი კედელს ნაგაწყევლებით. იგი 6 მეტრის სიმაღლისაა. საგუბრი კარგა მოზრდილი იქნებოდა. ამ საგუბრის ზედაპირიდან ოდესღაც წყალი ვინრო, მოჭიქული ხვრელით დიდი წნევით გაედინებოდა კაშხლის ძირში და წისქვილის ჩარხს აბრუნებდა. მართალია, საგუბარი მოშლილია და წისქვილიც აღარ არსებობს, მაგრამ ოდნავ ქვევით წყალი ახლაც ჩანჩქერად გადაჰქუხს კედელში ჩაჭრილი უძველესი ღარიდან.

ზღაპრული ალაგია...

გელა ქოქიაშვილი
ავტორის ფოტოები

ქვემო ახალშენი. აღმოსავლეთი ფასადი

ქვემო ახალშენი. კაშხალი

ქვემო ახალშენი. ლავგარდანი

1768-1774 წლების რუსეთ-თურქეთის ომი და საქართველო

1771 წ. დეკემბერში ერეკლემ პეტერბურგში საგანგებო ელჩობა გაგზავნა. ამ ელჩობაში მონაწილეობდნენ კათალიკოსი ანტონ პირველი და ბატონიშვილი ლეონი. ეკატერინე მეორესადმი გაგზავნილ წერილში ერეკლე რუსეთის მფარველობაში შესვლის სურვილს გამოთქვამდა და შემდეგ პირობებს სთავაზობდა: აღმოსავლეთ საქართველოში ეკატერინეს უნდა გამოეგზავნა ოთხიათასიანი ჯარი; ამ ჯარის სარდლები ერეკლეს უნდა დამორჩილებოდნენ; საქართველოს სამეფო ტახტი აუცილებლად მის ჩამომავლობას უნდა შერჩენოდა, ხოლო ეკლესიის სათავეში კვლავინდებურად კათალიკოსი უნდა ყოფილიყო.

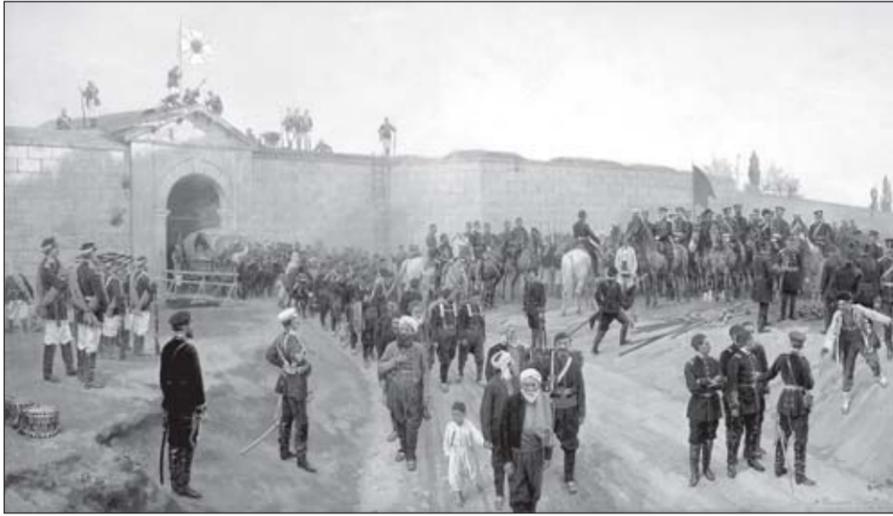
ერეკლე ეკატერინე მეორეს სთხოვდა, სამშობლოში დაებრუნებინა ის ქართველები, რომლებიც რუსთა ჯარმა გადაიხვეწა ან დაიღუპა. ერეკლე კათალიკოსს ანტონს პირველს და ბატონიშვილს ლეონს ეკატერინე მეორესადმი გაგზავნილ წერილში ერეკლეს სურვილს გამოთქვამდა და შემდეგ პირობებს სთავაზობდა: აღმოსავლეთ საქართველოში ეკატერინეს უნდა გამოეგზავნა ოთხიათასიანი ჯარი; ამ ჯარის სარდლები ერეკლეს უნდა დამორჩილებოდნენ; საქართველოს სამეფო ტახტი აუცილებლად მის ჩამომავლობას უნდა შერჩენოდა, ხოლო ეკლესიის სათავეში კვლავინდებურად კათალიკოსი უნდა ყოფილიყო.

ნენ. ეკატერინე მეორეს მთავრობა ერეკლეს წინადადებებით არ დაინტერესდა, რადგან თურქეთთან ომის გაჭიანურება მისთვის ხელსაყრელი არ იყო. რუსეთი ამ დროს უკვე ცდილობდა ომის დამთავრებას, ხოლო საქართველოში ბრძოლა ოსმალითან გრძელდებოდა. ჯერ კიდევ 1771 წ. ოქტომბერში ერეკლე მეორემ ხერხეთის ციხე აიღო, ხოლო 1772 წ. დეკემბერში ახალციხის ფაშამ, მიუხედავად რუსეთსა და თურქეთის შორის დროებითი დაზავებისა, ქართლის რამდენიმე სოფელი დაარბია. 1773 წ. ივნისში ერეკლემ და სოლომონმა აღადგინეს თავიანთი კავშირი, ხოლო ხელშეკრულების ტექსტის ასლი რუსეთის მთავრობას გაუგზავნეს. 1773 წ. ოქტომბერში ერეკლესა და სოლომონის ჯარები გორში შეერთდნენ და ჯავახეთს გაილაშქრეს. ქართველთა ლაშქარი ყარსის მიმართულებით მიიწვედა და არტანუჯის მიმართ, მაგრამ იქიდან ლაშქარი უკან გამოიხიზნა. ამის მიუხედავად სოლომონ პირველის ავად გახდომას თვლიდნენ. 1774 წ. დასაწყისში ახალციხის ფაშამ ისარგებლა რუსეთის ჯარის წასვლით და სოლომონის წინააღმდეგ დაიწყო მხარეობა. ფაშამ იმერეთში 4-ათასიანი ჯარი გაგზავნა. სოლომონის თხოვნით, ერეკლემ დადიანზე გაგზავნა იქონია და ის იმერეთს შევიდა. წინააღმდეგ აღარ გამოვიდა. მალე ერეკლეს ჯარიც მზად იყო სოლომონ პირველის დასახმარებლად. თურქეთსა და სასწრაფოდ უკან დახევა

ტოტლეანი

გადაწყვიტა, მაგრამ სოლომონ პირველმა მტერი დაამარცხა. 6 თებერვალს, გამთენიისას, როცა თურქთა ჯარი ჩხერიმელას ვიწროებით გადიოდა, საფარში მყოფმა იმერელმა მეთაურებმა მტერს გზა მოუჭრეს, ხოლო სოლომონმა თურქებს ზურგიდან შეუტია. მტერი პანიკაში მოიხვედრა, გაიქცა. ბრძოლის ველზე ბევრი მოკლული დატოვა. ქართველებმა თურქებს ჩხერიდან ვახანამდე სივსეს. მტერმა დიდი ზარალი ნახა: ახალციხეს 700 კაცმა თურქადგინა. 1774 წ. ნოემბერში სოლომონ პირველმა შეტევა დაიწყო საგანგებო ელჩობის გაგზავნა და დანაშაულის დასაჯების მიზნით. იმ სივსესა და წერილებში, რომლებიც სოლომონმა დეკემბერში გააგზავნა, მან ოფიციალური თხოვნით მიმართა ეკატერინე მეორეს მთავრობას, რომ იმერეთის სამეფო თავის მფარველობაში მიეღო. იმერეთის ელჩს თან გააყოლეს თავად-აზნაურთა შვილები; და-ძმა იაშვილები, ლოლობერიძე და ბაქრაძე, რომლებიც უნდა მოენათლათ და აღეზარდათ რუსეთის სამეფო კარზე. ეკატერინე მეორემ სოლომონ პირველს გამოუგზავნა სიგელი, სადაც ნათქვამი იყო, რომ იმერეთის ელჩობა რუსეთს გაემგზავრა მანამდე, ვიდრე იმერეთში თურქეთთან დაზავების ამბავი ჩააღწევდა. სიგელში იყო ცდა, აეხსნათ ის

სარგებლიანობა, რაც იმერეთის სამეფოს უნდა მიეღო ქუჩუკ-კაინარჯის ზავით. ამ ხელშეკრულების 23-ე მუხლი დასავლეთ საქართველოს ვალდებულებას კისრულობს იყო: „საქართველოსა და სამეგრელოში მდებარე ციხეები: ბაღდადი, ქუთაისი და შორაპანი, რომლებიც რუსეთის იარაღით არიან მოპოვებული, რუსეთისაგან იმათ კუთვნილად იქნება აღიარებული, ვისაც ისინი ძველთაგანვე ეკუთვნოდა; თუ ეს ქალაქები ნამდვილად ძველთაგანვე, ან დიდი ხანია, ბრწყინვალე პორტს ექვემდებარებოდნენ, მის საკუთრებად იქნებიან ცნობილი; ამ ტრაქტატის გაცვლის შემდეგ, დათქმულ დროს, რუსეთის ჯარები გამოვიდნენ დასახლებული პროვინციებიდან — საქართველოდან და სამეგრელოდან. ბრწყინვალე პორტა, თავის მხრივ, ტრაქტატის პირველი არტიკულის შესაბამისად, ვალდებული იქნება იღებდეს, ყველა იმათი სრული ამნისტია გამოაცხადოს, რომლებმაც მას ომის მიმდინარეობის დროს ამ მხარეში რაიმე შეურაცხყოფა მიაცემეს. ბრწყინვალე პორტა სა-

ზემოდ და სამუდამოდ ამბობს უარს, ხარკად ჭაბუკებისა და ქალიშვილების მოთხოვნასა და ყოველგვარ სხვა გადასახადზე; პორტა ვალდებული იქნება კისრულოს, არც ერთი მათგანი არ ჩათვალოს თავის ქვეშევრდომად, იმათ გარდა, რომლებიც მას ქართველებსა და მეგრელებს მფლობელობაში მყოფ ყველა ციხეს და გამაგრებულ ადგილებს დატოვებდა მათ გამგებლობასა და დაცვაში; ასევე, არავითარი სახით არ შეავიწროვებს ქართველთა სარწმუნოებას, მონასტრებსა და ეკლესიებს, არ შეუშლის ხელს ძველი ეკლესია-მონასტრების შეკეთებას და ახალთა აგებას, ჩილდირის ვალითა სხვა გამგებლებმა თუ ოფიცრებმა არ უნდა შეავიწროვონ ისინი ისეთი მოთხოვნებით, რომლებსაც შეიძლება მოჰყვეს მათი მამულების დაკარგვა. მაგრამ რადგანაც დასახლებული ხალხები ბრწყინვალე პორტს ქვეშევრდომები არიან, ამიტომ რუსეთის იმპერია შემდეგში მათ საქმეებში სრულიად არ უნდა ჩაერიოს და არც შეავიწროვოს ისინი“. ამრიგად, რუსეთ-

თურქეთის 1768-1774 წლების ომს საქართველოსათვის გარკვეული მნიშვნელობა ჰქონდა. რუსეთ-თურქეთის ომის შედეგად თურქეთის იმპერიის ძლიერება გატეხილი იქნა და იგი მეორეხარისხოვან სახელმწიფოდ იქცა. თურქებმა იმერეთთან და ქართლ-კახეთთან ბრძოლის უნარი დაკარგეს. მათ ვერ შეძლეს სოლომონ პირველის დამორჩილება და იმერეთის ციხეების კვლავ დაკავება. სულთანმა იმუღბული გახადა, დაკმაყოფილებული იყო იმით, რომ რუსეთმა ცნო მისი უფლებები დასავლეთ საქართველოზე, მაგრამ ეს უფლებები ნომინალური იყო. ოსმალეთს ამ ქვეყანაში ტყვე მონებში თუ სხვა სახის ხარკის აღება და ქრისტიანების დევნა აეკრძალა. მართალია, ყოველივე ეს სოლომონის თაოსნობით ბრძოლის შედეგად უკვე მოპოვებული იყო, მაგრამ ამერიდან ეს მონაპოვარი რუსეთის ჩარევითა და საერთაშორისო ხელშეკრულებით მტკიცდებოდა. სოლომონ პირველის ხელისუფლება იმერეთში კიდევ უფრო გაძლიერდა.

ისტორიული მემკვიდრეობა
რა პითხაა? რით ვაპასურობ?

გამოვიდა
სამეცნიერო-პოპულარული
ჟურნალის
«ისტორიული მემკვიდრეობა»
მესამე ნომერი
ჟურნალი დღევანდელი აქტიური საკითხებს ეხმიანება და ქვეყნის ახლო თუ შორეულ წარსულსაც ვრცლად მიმოიხილავს. პრობლემები, რომლებზეც «ისტორიული მემკვიდრეობის» ფურცლებზე მსჯელობენ, უთუოდ მიიქცევა მკითხველთა ყურადღებას, რადგან «ისტორიული მემკვიდრეობა» საქართველოს წარსულსა და აწმყოს ობიექტურად ასახავს. ჟურნალის რედაქტორია თეიმურაზ მორიძე.

არასამთავრობო ორგანიზაცია — «ისტორიული მემკვიდრეობა» — გამოსცა ისტორიული დოკუმენტების კრებული სერიის, რომელიც XVII-XIX საუკუნეების საქართველოს ისტორიის უნივერსალურ ნაშრომებს მოკლევადიან და ხანგრძლივ ნაშრომებს შეიცავს. თუკი გავითვალისწინებთ ისტორიული შაქტაგით მნიშვნელობის მზარდ და საშიშ ტანდენციას, გამოცემა უნდა იყოს და აქტუალური. მსურველებს კრებულის შექმნის შედეგად ნიშნის მაღალია. დაგეგმილი ინფორმაციისათვის დაგვიკავშირდეთ: 38-41-97.

როგორია ყველაზე უხეიარი სასტუმრო?

ჟურნალმა „Forbes“-მა აშშ-ის ყველაზე უცნაური სასტუმროების ათეული გამოაქვეყნა. რეიტინგში საპატიო ადგილი დაიკავა აიდაპოს შტატის სასტუმრო „Dog Bark Park Inn“-მა, რომლის სტუმრები უზარმაზარი ხის ძაღლის შიგნით ცხოვრობენ.

არკანზასის შტატის სასტუმრო „Turpentine Creek“-ში სტუმრები ლომების, ვეფხვებისა და ლეოპარდების სანამუშევრო განათავსებულ ბუნებრივ ათეულს ღამის. ფლორიდას შტატის სასტუმრო „Jules Undersea Lodge“-ში თუ გადანყვიტით ღამის გათვლა, ცურვა უნდა იცოდეთ, იმიტომ, რომ ნომრები წყალქვეშ, 6,5 მეტრის სიღრმეზეა განლაგებული. კონეკტიკუტის შტატის სასტუმრო კომპლექს „Winnivan Cottages“-ში საქმე ასარჩევად. 18 სხვადასხვა სახეობის ნომრიდან ზოგი ხეზეა ჩამოკიდებული და ზოგიც — ვერტიკალურ კაბინაში. „Liberty Hotel“-ი ბოსტონში ციხის ყოფილ შენობაშია მოთავსებული. ეს სასტუმროები დიდი პოპულარობით იმით გამოირჩევიან, რომ მოგზაურობის შემდეგ ამერიკელებს უჩვეულო შთაბეჭდილებების გაზიარების სურვილი უჩნდებათ.

სად დაისვენებ „კლუბის“ დათუნიანი?

ჩეხეთში გაიხსნა ტურისტული სააგენტო, რომელიც პლუმის დათუნიებსა და სხვა რბილ თოჯინებს პრაღაში ამოგზავნის. სათამაშოების პატრონებს ტური 90 ევრო დაუჯდებათ.

მოგზაურობა შემდეგნაირად მოხდება: მფლობელები მთელი მსოფლიოდან გაგზავნიან თავიანთ საყვარელ თოჯინებს ამანათით ჩეხეთში, შემდეგ კი დაელოდებიან სააგენტოდან ელექტრონულ ფოსტას, რომელშიც აღწერილი იქნება სათამაშოს იმდენად დიდი მოგზაურობის დეტალები. ტურის დასრულების შემდეგ სათამაშოები იმავე ამანათის სახით დაუბრუნდებიან პატრონებს კომპაქტდისკებით, რომელზეც მათი მოგზაურობის ამსახველი კადრები იქნება დაფიქსირებული. ეს მინიმალური პაკეტი, სხვა პაკეტებში გათვალისწინებული არაა. არამთავრობითი, მასაჟი და გაცილებით უფრო კომფორტული ყუთი სათამაშოებისათვის. გარდა ამისა, მფლობელებს შეუძლიათ წინასწარ აცნობონ კომპანიას მოგზაურობაში მიმავალი სათამაშოს განსაკუთრებული თვისებებისა და სურვილების შესახებ. მიმავალში სააგენტო ბუდაპეშტის, ბერლინის, ბრატისლავასა და მიუნხენის ტურების დამატებას გეგმავს. ცნობისათვის, ამგვარი ტურისტული სააგენტოები გერმანიასა და აშშ-შიც ფუნქციონირებს.

რას ეძებენ ინტერნეტში?

ბრიტანულმა კომპანიამ მსოფლიოს 19 ქვეყანაში ინტერნეტის 11 ათასამდე მომხმარებელი გამოკითხა და აღმოაჩინა, რომ მათი 30 პროცენტზე მეტი გლობალურ ქსელში ეძებს იმას, რაც რეალურ ცხოვრებაში ვერ იპოვა, ანუ სიყვარულს.

სხვადასხვა ქვეყანაში ეს მაჩვენებელი სხვადასხვაა, მაგალითად ინდოეთსა და პაკისტანში ინტერნეტით მეორე ნახევრის პოვნას მომხმარებელთა 60 პროცენტი იმედოვნებს. საერთო ჯამში განვითარებად ქვეყნებში ეს მაჩვენებელი შედარებით მაღალია, ვიდრე განვითარებულ ქვეყნებში. მაგალითად, განაში ის 47%-ს უტოლდება, ფილიპინებში კი — 42%-ს. განვითარებულ ქვეყნებს ამგვარი რომანტიკის იმედი ნაკლებად აქვთ. ბრიტანეთში ინტერნეტში სიყვარულს 28% ეძებს, საფრანგეთში — 27%, აშშ-ში — 21%, სამხრეთ კორეაში კი — მხოლოდ 16%. გარდა ამისა, ინტერნეტში სიყვარულის ძებნელთა მხოლოდ 28%-ს აქვს უმაღლესი განათლება, საშუალო განათლების რესპონდენტთაგან კი ამ ზღაპრის 36%-ს სჯერა.

საკაპიტილი — persona non grata

აფხაზეთი ლტოლვილების დაბრუნებას არ აპირებს. დე ფაქტო პრეზიდენტის — სერგეი ბაღაფშის განცხადებით, ეს ახალი ომის საბაზი გახდება.

„აფხაზეთის ეთნიკური შემაჯავრობა დღეისათვის 72 ეროვნებას მოიცავს. მათ შორის არიან აფხაზები, სომხები, ქართველები, რუსები, ესტონელები. საქართველოსთან პრეზიდენტთან რაიმე შეთანხმების მიღწევის ილუზია არ აქვთ. ბაღაფშამაც ეს თქვა — ნებისმიერ ქვეყანასთან დიპლომატიის მზად ვარ, მაგრამ საქართველოს ამჟამინდელ ხელისუფლებასთან რაიმე კონტაქტზე, დიალოგზე ან ეკონომიკურ ურთიერთობებზე საუბარიც ზედმეტიაო. „ეცდით, დიალოგი გაუმართო სერიოზულ პოლიტიკოსებთან, მაგრამ სააკაშვილს არც არასდროს ვეთვლი და არც არასდროს ჩავთვლი სერიოზულ პოლიტიკოსად. ის დამნაშავეა და მე ძალიან მეცოდება ქართველი ხალხი“, — განაცხადა ბაღაფშამ და, თუ სააკაშვილის მიმართ ქართველი პოლიტიკოსების გამონათქვამებს გავიხსენებთ, ეს სულაც არაა ყველაზე უარესი, მათ შორის, რაც მასზე თქმულია. რატომ მხოლოდ ქართველი პოლიტიკოსების? როგორც ბელგიის სენატის საერთაშორისო საქმეთა და თავდაცვის კომიტეტის თავმჯდომარე უოლფ დიუბოიემ განაცხადა, „საკაშვილი სამხედრო დამნაშავეა და ამასთანავე, —

და, დაუჩინებელი მოითხოვენ აფხაზეთში ლტოლვილების დაბრუნებას. ეს ყველაფერი აფხაზეთში მშვენივრად ესმით და საქართველოს ახლანდელ პრეზიდენტთან რაიმე შეთანხმების მიღწევის ილუზია არ აქვთ. ბაღაფშამაც ეს თქვა — ნებისმიერ ქვეყანასთან დიპლომატიის მზად ვარ, მაგრამ საქართველოს ამჟამინდელ ხელისუფლებასთან რაიმე კონტაქტზე, დიალოგზე ან ეკონომიკურ ურთიერთობებზე საუბარიც ზედმეტიაო. „ეცდით, დიალოგი გაუმართო სერიოზულ პოლიტიკოსებთან, მაგრამ სააკაშვილს არც არასდროს ვეთვლი და არც არასდროს ჩავთვლი სერიოზულ პოლიტიკოსად. ის დამნაშავეა და მე ძალიან მეცოდება ქართველი ხალხი“, — განაცხადა ბაღაფშამ და, თუ სააკაშვილის მიმართ ქართველი პოლიტიკოსების გამონათქვამებს გავიხსენებთ, ეს სულაც არაა ყველაზე უარესი, მათ შორის, რაც მასზე თქმულია. რატომ მხოლოდ ქართველი პოლიტიკოსების? როგორც ბელგიის სენატის საერთაშორისო საქმეთა და თავდაცვის კომიტეტის თავმჯდომარე უოლფ დიუბოიემ განაცხადა, „საკაშვილი სამხედრო დამნაშავეა და ამასთანავე, —

აბსოლუტური შემოღობილი, რომელიც სწორედ ასეთად უნდა აღიქმებოდეს“. ასე რომ, ბაღაფშამ შეფასებებში დელიკატურობაც კი გამოავლინა. მისივე განცხადებით, „არ არსებობენ ცუდი ერები, არსებობენ მხოლოდ ცუდი ხელისუფლებანი“, საქართველოს ხელისუფლებამ კი, რომელსაც „ხელები იდაყვებამდე სისხლში აქვს ამოსვრილი, პასუხი უნდა აგოს საერთაშორისო ტრიბუნალის წინაშე“. ამ განცხადებების პარალელურად რუსეთის პრეზიდენტმა დიმიტრი მედვედევმა კიდევ ერთხელ დაადასტურა, რომ არ აპირებს როდისმე რაიმე სახის დიალოგი გამართოს საქართველოს ამჟამინდელ პრეზიდენტს მიხეილ სააკაშვილთან, რომელსაც აგვისტოს ომზე პასუხისმგებლობა ეკისრება. „ადრე თუ გვიან, დაფუძრულნი ვართ საქართველოსთან ნორმალურ, სრულფასოვან ურთიერთობებს. სხვაგვარად

ბნელით მოსული მხარე — კოსოვო

17 თებერვალს კოსოვოს პროვინციის ადმინისტრაციულ ცენტრ პრიშტინაში მხარის სერბეთისაგან დამოუკიდებლობის გამოცხადების ორი წლის იუბილეს საზეიმოდ აღნიშნავენ. 2008 წელს მიღებულმა დეკლარაციამ არა მხოლოდ მხარის სტატუსი შეცვალა, არამედ საბოლოოდ დაასვა დიდი ჯვარი ომისშემდგომი მსოფლიოს ფუნდამენტურ პრინციპს საზღვრების დაურღვევლობის შესახებ.

ორი წლის წინათ კი პრაქტიკულად მეორე მსოფლიო ომის შედეგებს გადახედეს და მისი დასრულებიდან პირველი დღეების შემდეგ მსოფლიო საზოგადოების დიდი ნაწილის კატეგორიული პროტესტისა, ევროპული სახელმწიფო ძალადობრივად გაიხსნა აშშ-ის მხარდაჭერით შეგულიანებული სხვა ევროპელების მიერ.

ახლა კოსოვო ძველებურად ეძებს მსოფლიოსაგან აღიარების მოპოვების გზებს. ამ დრომდე იგი გაეროს 192 წევრი ქვეყნიდან 66-მა აღიარა და ამ აღიარებათა უმეტესობა დეკლარაციის გამოცხადებიდან პირველ ორ თვეში მოხდა. რუსეთმა, ჩინეთმა და ევროპის რამდენიმე სახელმწიფომ კოსოვოს დამოუკიდებლობა არ აღიარეს. გარდა ამისა, 2008 წელს გაეროს გენერალურმა ასამბლეამ გადაწყვეტილება მიიღო და კოსოვოს დამოუკიდებლობის ლეგიტიმურობის საკითხი საერთაშორისო სასამართლოს გადასცა, რამაც

საერთოდაც შეაჩერა პროცესი. გაეროსა და ეუთოშიც არ შეუშვეს კოსოვოელი სეპარატისტები. რუსეთმა, რომელიც გაეროს უსაფრთხოების საბჭოში ვეტოს უფლება აქვს, პრიშტინის თხოვნა დაბლოკა. ეუთოშიც არავინ იწვევს დიდი სურვილით, კოსოვოს პიჯაკებში გადაცემულ საველე მეთაურებთან დაიჭირონ საქმე და პრობლემაზე საქმიანი რეაგირების ნაცვლად ისეთი სახეები მიიღეს, თითქოს საერთოდ ვერ ხედავენ ამ პრობლემას.

კოსოვოელი სერბები, რომლებიც ორმილიონიან მხარეში დაახლოებით 100 ათასს შეადგენენ, ძველებურად არ ნებდებიან, ალბანურ ხელი-სუფლებას არ აღიარებენ და მხოლოდ საკუთარი თვითმართველობის ორგანოებს ემორჩილებიან. გასაკვირი არაა, რომ სეპარატისტების ხელმძღვანელობამ გადაწყვიტა, ახლო მომავალში ამას რამე მოუხერხოს. კოსოვოს პრემიერ-მინისტრმა ჰაშიმ ტაჩიმ და პრიშტინაში ევროკავშირის მისიის ხელმძღვანელმა პიტერ ფეიტმა განაცხადეს, რომ სერბული თვითმმართველობის ორგანოების ლიკვიდაციის გეგმა შეიმუშავეს. კოსოვოელი პოლიტიკოსი, პრიშტინის ალბანური გაზეთის მთავარი რედაქტორი არგონა ბაირამი ამბობს, რომ მხარის ხელმძღვანელობამ სერბების ინტეგრირებისათვის არაფერი გააკეთა, არც კი ეცადა; სხვა საკითხია, მოინდომებდნენ თუ არა ამას თავად სერბები. 2009 წლის მუნიციპალურმა არჩევნებმა აჩვენა, რომ არ მოინდომებდნენ. მათმა უმრავლესობამ სრული იგნორირება გაუკეთა ამ არჩევნებს და ბაირამი ამბობს, რომ ამ ჯერად სერბულ და ალბანურ ხელმძღვანელობას დასავლეთის არაფერი გააკეთა, არც კი ეცადა; სხვა საკითხია, მოინდომებდნენ თუ არა ამას თავად სერბები. 2009 წლის მუნიციპალურმა არჩევნებმა აჩვენა, რომ არ მოინდომებდნენ. მათმა უმრავლესობამ სრული იგნორირება გაუკეთა ამ არჩევნებს და ბაირამი ამბობს, რომ ამ ჯერად სერბულ და ალბანურ ხელმძღვანელობას დასავლეთის არაფერი გააკეთა, არც კი ეცადა; სხვა საკითხია, მოინდომებდნენ თუ არა ამას თავად სერბები. 2009 წლის მუნიციპალურმა არჩევნებმა აჩვენა, რომ არ მოინდომებდნენ. მათმა უმრავლესობამ სრული იგნორირება გაუკეთა ამ არჩევნებს და ბაირამი ამბობს, რომ ამ ჯერად სერბულ და ალბანურ ხელმძღვანელობას დასავლეთის არაფერი გააკეთა, არც კი ეცადა; სხვა საკითხია, მოინდომებდნენ თუ არა ამას თავად სერბები. 2009 წლის მუნიციპალურმა არჩევნებმა აჩვენა, რომ არ მოინდომებდნენ. მათმა უმრავლესობამ სრული იგნორირება გაუკეთა ამ არჩევნებს და ბაირამი ამბობს, რომ ამ ჯერად სერბულ და ალბანურ ხელმძღვანელობას დასავლეთის არაფერი გააკეთა, არც კი ეცადა; სხვა საკითხია, მოინდომებდნენ თუ არა ამას თავად სერბები.

ახალი სივი ოვის ზღვარზე

დასავლურმა აგიტაციამ რუსეთის იმპერიალიზმსა და ტერორისტული ექსპანსიისაკენ მიდრეკილებაში დადანიშნულებით უკვე ყველა ზღვარს გადააჭარბა.

მსოფლიო საზოგადოების მასიური პროტესტის მოსაჩვენებლად ვაშინგტონს დაქირავებული მარიონეტების გუნდი პოლონეთიდან, საქართველოდან, მოლდოვიდან, ბალტიისპირეთიდან და ბოლო დრომდე უკრაინიდანაც აძლევდა ბანს. მაგრამ რატომღაც არავინ არასდროს ლაპარაკობს ახალგაზრდა და არც თუ ისე ახალგაზრდა დემოკრატიების მხრიდან რუსული ტერიტორიების მცოცავი ოკუპაციის ფაქტებზე.

2010 წლის 7 თებერვალს იაპონიის ახალი პრემიერ-მინისტრი იუკიო შატოიამა „ჩრდილოეთ ტერიტორიები“ (როგორც თავად უწოდებენ ხოლმე სამხრეთ კურილიას) დაბრუნების მოძრაობის წარმომადგენლებს შეხვდა და უთხრა, რომ არ აწყობს ორი კუნძულის დაბრუნებისა და მშვიდობიანი ხელშეკრულების გაფორმების ვარიანტს. ოთხივე კუნძულის კუთვნილება უნდა დადგინდეს და ვცდილობთ, ეს პრობლემა ამ თაობის სიცოცხლეშივე გადაწყვიტოს.

1982 წლიდან იაპონიაში 7 თებერვალი ჩრდილოეთ ტერიტორიების დღეა და ამ დღეს იაპონელი მთლიანტარისტების სამხედრო მარშების ფონზე კრემლის მისამართით უამრავი მრისხანე ლოზუნგი

ისმის. ოფიციალური ტოკიო კი უკვე, კარგა ხანია, ითხოვს მოსკოვისაგან „უკანონოდ დაბრუნებას. ბოლო დროს იაპონელი პოლიტიკოსები გაცილებით კატეგორიულ ფორმულირებებს იყენებენ და კრემლის მიერ ჯერ კიდევ საბჭოთა კავშირის დროს შეთავაზებული ორი კუნძულის დაბრუნების ვარიანტი იქ არავის მოსწონს.

ამ დროს არ უნდა დაგვავიწყდეს ჩინეთი, რომელიც დიდხანს და დაჟინებით ცდილობს, შეიჭრას ციმბირის იმ ტერიტორიებზე, რომელსაც თავისად მიიჩნევს. ზოგიერთ ჩინურ რუკაზე ციმბირი ჩინეთის ტერიტორიადაა მონიშნული. ჩინურ ისტორიოგრაფიაში გამეფებული „ერთიანი მრავალეროვანი ჩინეთის“ კონცეფციის თანახმად, ყველა ხალხი, რომელიც კი ცისკვეშეთშია, ჩინელად ითვლება. ციმბირელებსაც ამ კონცეფციის შესაბამისად მიიჩნევენ თავიანთ გზააბნეულ შვილებად, რომლებიც მშობლიურ იმპერიაში უნდა დაბრუნდნენ.

არც დასავლეთის საზღვარზეა სიმშვიდე. ესტონელები გამუდმებით უჩივიან რუსეთს ექსპანსიური პოლიტიკის გამო და, როგორც აღმოჩნდა, თავად უარს არ იტყობდნენ სხვისი ტერიტორიის 2 300 კვადრატული კი-

ლომეტრის მიტაცებაზე. სწორედ ამდენს ითხოვს ტალინი პეჩორის რაიონის სახით ფსკოვის ოლქიდან, რომელსაც, თავისთავად ცხადია, თავისად მიიჩნევს. მართალია, აღნიშნულ საკითხზე დავას მრავალწლიანი ისტორია აქვს და რუსეთსა და ესტონეთს შორის საზღვრის თაობაზე შეთანხმება ჯერაც არაა ხელმოწერილი, ესტონეთი ნელ-ნელა არიგებს სადაო ტერიტორიაზე თავის პასპორტებს და რეგიონის 23 500 მოსახლიდან 10 000-დან 16 000-მდე ადამიანმა, მათ შორის პოლიციელებმა და ჩინოვნიკებმა, უკვე მიიღეს ესტონეთის მოქალაქეობა. ამასთანავე, ესტონეთი არ მოითხოვს ამ ხალხისგან იმას, რომ უარი თქვან რუსეთის მოქალაქეობაზე. შედეგად იქაურ ნვევამდელებს ფარულ არჩევანი აქვთ — თუ უნდათ რუსულ ჯარში წაყვები, თუ უნდათ — ესტონურში და მსუყე ულუფების სა-

ნაცვლოდ რუსეთსა და რუსეთში მტრის შეცნობას საფუძვლიანად შეძლებენ. ესტონეთი ნატოს წევრია, იმ სამხედრო ბლოკის, რომლის მიზანიც რუსეთის სრული განადგურება თუ არა, მაქსიმალური დასუსტება მაინცაა. რუსეთის ტერიტორიების ნაწილებზე დაობენ ფინეთი (კარელია), ლატვია (ფსკოვის ოლქის პიტალოვსკის რაიონი), ლიტვა (კალინინგრადის ოლქი), ნორვეგია (საზღვაო შელფის ნაწილი). აშშ, დანია, კანადა, ისლანდია და ბრიტანეთი პრეტენზიას გამოთქვამენ არქტიკაში რუსეთის დამკვიდრების გამო. მათ არ ადარდებთ თავად ამერიკელთა მიერ ამერიკის იმპერიად მოხსენიება, არც დიდი ალბანეთის, დიდი რუმინეთისა და დიდი პოლონეთის პროექტები. სამაგიეროდ, ყველას ალდეგებს დიდი რუსეთი, რომელსაც ჯიუტად არ სურს, ლიბერალურ დიქტატს დაექვემდებაროს.

ვის კჩაღავს ნაალში ჰომოსექსუალიზმს?

ნეპალში კატმანდუს რუსული კულტურის ცენტრის ხელმძღვანელობამ აკრძალა იმ ფილმის ჩვენება, რომელიც ჰომოსექსუალების უფლებებს ეხებოდა და რომლის ჩვენებაც ადგილობრივი სექსუალური უმცირესობების ორგანიზაცია „Blue Diamond Society“-მ მოინდომა.

ფილმში ასახული იყო რამდენიმე ერთსქესიანი წყვილის უფლებების დარღვევისა და ტრანსსექსუალების პრობლემები, მაგრამ რეჟისორ მანოემ პანდეს მიერ 2007 წელს გადაღებულ ამ ნამუშევარს დარბაზი არ დაუთმეს. კულტურის ცენტრის ხელმძღვანელობამ განაცხადა, რომ ფილმის თემატიკა რუსულ კანონმდებლობასა და რელიგიურ მრწამსს ეწინააღმდეგება. ნეპალის პარლამენტარი სუნელ პანტი, როგორც თავად განაცხადა, გაოგნებული დარჩა. ნეპალი სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიის პირველი სახელმწიფოა, რომელმაც ერთსქესიანი ქორწინებები დააკანონა. სექს-უმცირესობების უფლებებისთვის მებრძოლთა მოძრაობა რეგიონში ერთ-ერთი უძლიერესია.

ვის ჩაქინავს მილიონებს?

ამერიკის ერთ-ერთი სანარმოს მუშები ერთ მშენიერ დღეს მისი მფლობელები გახდნენ. ამგვარი გადანყვებილება მიიღო ათეულობით მილიონ დოლარად შეფასებული კომპანიის 81 წლის მფლობელმა, თანაც განაცხადა, „ეს ერთადერთი სწორი ბიზნეს-გადაწყვეტილებაა, რომლის მიღებაც შემეძლო. ვფიქრობ, ვერავინ მართავს კომპანიას მის შემქმნელებზე უკეთ“.

ჯერჯერობით თავადაც არსად მიდის, კომპანიაში დარჩება და იმ ადამიანებთან ერთად განაგრძობს მუშაობას, რომლებსაც 30 წლის მანძილზე ერთგულად ნამსახურების დასაფასებლად საკუთარი ბიზნესი აჩუქა. ახლა კომპანიაში 200-ზე მეტი თანამშრომელია, ისინი კომპანიის აქციების პაკეტს მხოლოდ პენსიაზე გასვლის შემდეგ მიიღებენ. ასე ჩაიფიქრა ორგონის შტატში 1978 წელს დაარსებული საკვები პროდუქტების მწარმოებელი კომპანიის მილიონერმა მფლობელმა.

რა კჩაღავს სიყვარულს?

სტაფორდშირის საგრაფოს ატრაქციონების პარკ „Alton Towers“-ის ხელმძღვანელობამ ადგილობრივ ციყვს ატრაქციონ „Sonic Spinball“-თან მიახლოება აუკრძალა.

მადლობა ღმერთს, მისი იმედი მაინც არავის გაუჩნდა, რომ ცხოველი აკრძალვას თავისი ნებითა და შეგნებით დაემორჩილებოდა და ატრაქციონის ირგვლივ ულტრაბგერების გამომცემი სპეციალური მონწყობილობები დაამონტაჟეს.

ეს თავხედი ციყვი დილაადრიან აძვრებოდა ხოლმე ატრაქციონზე და ერთობოდა, პარკის ადმინისტრაციის აზრით, ეს ციყვისთვისაც და ხალხისთვისაც სახიფათო იყო. საერთოდ, ამ ციყვმა, კარგა ხანია, ყველას თავი მოაბეზრა. სეროზის დაწყებამდე მიმდინარე სარემონტო სამუშაოებისას მუშებს საჭმელს ჰპარავდა და ახლადშეღებულ გისოსებზე დახტოდა. პარკის მარკეტინგის დირექტორის განცხადებით, ეს მსოფლიოში პირველი შემთხვევაა, როდესაც ციყვს სანქციები დაუწესდა და უფლებები შეეზღუდა.

რაბინის ჰომოსექსუალური ბაკვეთილება

ისრაელში ახალი სკანდალია. სიონიზმის ერთ-ერთი ცნობილი რელიგიური მოღვაწე მოტი ეილონი, რომელიც ბარ-ილანის უნივერსიტეტსა და იუდეიზმის რელიგიურ სკოლებში ლექციებს კითხულობდა, ტელევიზიით კი საავტორო გადაცემა მიჰყავდა, პედერასტობაში ამხილეს.

დაახლოებით სამი წლის წინათ ის საზოგადოების თვალთახედვიდან უკვალოდ გაქრა. ცნობილი იყო მხოლოდ ის, რომ ქვეყნის ჩრდილოეთით მდებარე ერთ-ერთ დასახლებაში განმარტოვდა, როგორც ყველას ეგონა, ცხოვრების ამოუებას გაექცა და რწმენას იღრმავებდა, მაგრამ, როგორც გაირკვა, ნებით არ წასულა.

სკანდალის გმირი უბრალოდ გადამალა ფორუმმა „ტაკანამ“, რომლის წევრებიც რაბინები და სიონიზმის სახელოვანი საზოგადო მოღვაწენი არიან და რომლის წევრი ერთ დროს ეილონიც იყო.

რაბინს პირველად იმ მოსწავლეებმა უჩივეს, რომლებიც მეცადინეობების დროს მისგან სექსუალური ძალადობის მსხვერპლი გახდნენ. 29 წლის მამაკაცმა სამი წლის წინათ აღიარა, რომ 10 წლის წინათ რაბინს შესივლა, საკუთარ თავს ჰომოსექსუალურ გადახრებას ვამჩნევო. მოტი ეილონიც დაჰპირდა, „მეგობრობას“ და „სიყვარულს“ შორის განსხვავებას აგისინო, მაგრამ ახსნის მეთოდად პირდაპირ „პრაქტიკული სამუშაოები“ აირჩია. ამავე მეთოდით პატივცემული რაბინი, სულ მცირე, 7 წელი მოღვაწეობდა საგანმანათლებლო-რელიგიურ სფეროში, ვიდრე მის მიმართ საჩივრები არ დაგროვდა და ფორუმმა გადასახლებაში არ გაამწესა.

აბსოლუტურად გასაგები მიზეზების გამო, ფორუმის მოღვაწეები ცდილობდნენ, გულდაგულ დაემალათ აღნიშნული ფაქტი და არ გაეხმაურებინათ, რომ სიონიზმის ერთ-ერთი მთავარი „პირი“ ბანალური ჰომოსექსუალი აღმოჩნდა. ეს სერიოზულ ზიანს მიაყენებდა მისი ოჯახისა და ნათესავების რეპუტაციასაც. არადა, მოტის ერთი ძმა სევი ეილონი მოსამართლეა, მეორე — ბენი ეილონი — ყოფილი დეპუტატი, მამა კი, მენაქემ ეილონი — ყოფილი უმაღლესი მოსამართლე და ამ დრომდე — ებრაელთა უფლებების ავტორიტეტული მასწავლებელი.

მაგრამ გადასახლებაში არც რაბინს უშველა და არც — საქმეს. მიუხედავად სასტიკი აკრძალვისა, ის კვლავ განაგრძობდა მასწავლებლობას და ირგვლივ უამრავი საკმარის-

ზე მეტად კეთილგანწყობილი, სიმპატიური მოსწავლე შემოიკრიბა. როგორც ბოლო დროს გახდა ცნობილი, მათგან რამდენიმეს „სახიფათოდ დაუახლოვდა“ კიდევ. ბოლოს და ბოლოს სახელგანთქმული რაბინის გაუჩინარებით მასმედიაც დაინტერესდა და ცხადი გახდა, რომ მისი ხმაურიანი გამოაშკარავება მხოლოდ დროის საკითხი იყო, ამიტომ გათვალეს რა ორგანიზაციისათვის ყველა შესაძლო საფრთხე და მოსალოდნელი დისკრედიტირების ხარისხი, ფორუმელებმა კონსულტაცია მმართველობის იურიდიულ მრჩეველთან გაი-

არეს და პირდაპირი გაგებით კაცთმოყვარე რაბინი რომელიც სხვა ყველაფერთან ერთად რელიგიური სიონიზმის რეპუტაციასაც ექვემდებარებოდა, ფორუმელებმა სახალხოდ უარჰყვეს მოტი და პირდაპირ დაადანიშნულეს იგი ჰომოსექსუალიზმში. ფორუმ „ტაკანას“ მუშაობის ერთ-ერთი ძირითადი მიმართულება სექსუალურ ძალადობასთან ბრძოლაა. მის მიერ გამოქვეყნებულმა ცნობამ მოტი ეილონის დანიშნულელებრივი ცხოვრების წესის შესახებ რელიგიურ საზოგადოებაში სერიოზული რეაქცია გამოიწვია.

საოსრებათა მინი-ენსიკლოპედია

ჩინის ხელის საიდუმლო

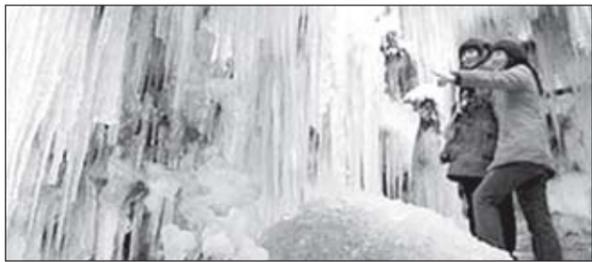
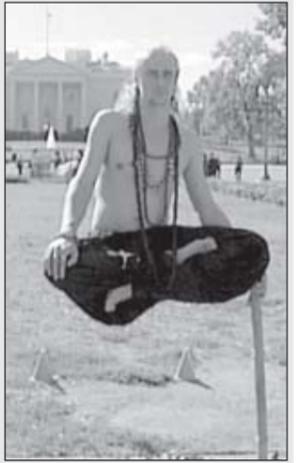
პოლონეთში, გრაბოვში, ქალაქ კელცეს ახლოს, კირქვის მოპოვებისას უცნაურ ნივთს მიაგნეს. მუშებმა ჩინებულად შენახული რკინის ხმალი აღმოაჩინეს, რომელიც ჩვ. წ. აღ.-მდე დაახლოებით 40 წლისაა. მეცნიერები განსაკუთრებით დაინტერესა ხმლის ვადაზე გაკეთებულმა ორნამენტმა. ლითონის ინკრუსტაციის სპექტროგრაფიულმა ანალიზმა აჩვენა, რომ ის 10% სპილენძის, 5% მაგნიუმისა და 85% ალუმინისგან შედგებოდა. საქმე ისაა, რომ ალუმინი კაცობრიობამ ელექტროლიტური მეთოდით მხოლოდ 1808 წელს შექმნა და მისი მიღების სხვა მეთოდი ჯერჯერობით უცნობია. თუ გრაბოვული აღმოჩენა რეალური არტეფაქტია, უნდა დავასკვნათ, რომ დედამიწის უძველესი მოსახლეობა ან დღეს უცნობი მეთოდებით მიიღებდა ალუმინს, ანდა ოსტატმა დედამიწაზე კოსმოსიდან მოხვედრილი ლითონი გამოიყენა.

მფრინავი იოგები

„მფრინავი იოგების“ სახელწოდებით ცნობილი ფენომენის დემონსტრირებას ახდენს ხალხი, რომელიც ტრანსცენდენტული მედიტაციის ხელოვნებას ფლობს. ეს სწავლება 50-იანი წლების დასაწყისში მაჰარიში მაჰეშ იოგმა შექმნა. გარეგნულად „ფრენა“ ისე გამოიყურება, როგორც ჰაერში ახტომა „ლოტოსის პოზაში.“ 1986 წელს ვაშინგტონში „მფრინავი იოგების“ შეჯიბრიც კი გაიმართა, რომელშიც 20 კაცი მონაწილეობდა. შეჯიბრი შემდეგ დისციპლინებში მიმ-

დინარეობდა: ფრენის სიმაღლე (რეკორდი 60 სმ-ს უდრიდა), ფრენის სიგრძე (რეკორდი 1.8 მ) და 25 მ-იან დისტანციაზე ფრენის სიჩქარე და ბრკოლებების გადალახვით (20 სმ სიმაღლის დაბრკოლება). პარაფსიქოლოგები „მფრინავი იოგების“ ნახტომებს ლევიტაციას უწოდებენ, ფიზიკოსები კი მიიჩნევენ, რომ ნებისმიერ სკამზე მჯდომ ადამიანს შეუძლია ჰაერში ახტომა ისე, რომ იატაკიდან ბიძგი არ დასჭირდეს. მაგრამ შესაძლებელია კი ამ გზით 60 სმ-ზე „ახტომა“?

უხნაური ჩანჩქერი

შენსი ჩინეთის პროვინციაა, რომლის მთებშიც ჩანჩქერი ჩამოედინება. მის ბუნებრივ გამოცანას მეცნიერებმა ახსნა ვერ მოუძებნეს, ფენომენი კი შემდგომში მდგომარეობს: ზამთარში 30-გრადუსიან ყინვაშიც კი ჩანჩქერი არ იყინება, სამაგიეროდ, ზაფხულში, აუხსნელი მიზეზებით წყალი ყინულით იფარება. ადგილობრივი მცხოვრებლების თქმით, უცნაური ჩანჩქერი, უკვე 50 წელია, ასე „იქცევა“.

ჩუღები

ჩუღები ფერადკანიანთა ტომის წარმომადგენლები იყვნენ, რომლებიც, უძველესი ლეგენდების მიხედვით, თანამედროვე ურალის ტერიტორიაზე სახლობდნენ და „იდუმალ ძალას“ ფლობდნენ. გადმოცემის თანახმად, ჩუღები გაურკვეველი მიზეზების გამო, ერთელ მინისქვეშეთში ჩავიდნენ და იქ მთელი ქალაქები ააგეს, სადაც დღემდე ბინადრობენ. არადა, დროადადრო ურალის გამოქვაბულებსა და გვირაბებში ხელთუქმნელ ნაგებობებსა და უძველესი ადამიანების ნაკვალევს აწყდებიან...

პირი ჩინის რუკა

მე-16 საუკუნეში თურქმა ადმირალმა პირი რეისმა ალექსანდრე მაკედონელის ხანის ბერძნულსა და ქრისტიანულ კოლუმბის 1942 წლის რუკებზე დაყრდნობით შექმნა საკუთარი რუკა, რომლის ერთობ საყურადღებო დეტალს წარმოადგენს ანტარქტიდის სანაპირო ხაზი. მიჩნეულია, რომ მეზღვაურებმა ეს მატერიკი შედარებით გვიან გამოიკვლიეს. თანაც თურქმა ადმირალმა ის ყინულის საფარის გარეშე გამოსახა. დაინტერესებულმა მეცნიერებმა ყინულის ბურღვა დაიწყეს და დარწმუნდნენ, რომ მის ქვემოთ არსებული სანაპირო ხაზი უძველეს რუკაზე ზედმიწევნითი სიზუსტით იყო გამოსახული. სავარაუდოდ, ჯერ კიდევ დიდ გამყინვარებამდე ვილაცები არა მხოლოდ ესტუმრნენ მატერიკს, არამედ მისი დეტალური კარტოგრაფირებაც მოახდინეს...

პენტაკლი

უძველესი ტრაქტატების მიხედვით, ბეჭდის მსგავსი მაგიური ნახატის საიდუმლო, რომელიც, უძველესი სწავლებებით, მფლობელის ყველა სურვილს ასრულებს და „ბნელი ძალებისგანაც“ იცავს, მეფე სოლომონს მბრწყინავმა ანგელოზმა გაანდო. „ჩაიფიქრე ნებისმიერ სურვილი, მაგრამ მხოლოდ ერთი და მე მას შეგისრულებ.“ „მინდა, რომ ყველა ჩემი სურვილი ახდეს,“ — მიუგო ბრძენმა მეფემ და ანგელოზმა მას პენტაკლების შექმნის საიდუმლო ასწავლა. ამ ცოდნის გამოყენებით, სოლომონი თავისი დროის უმდიდრეს და უბრძნეს მმართველად იქცა.

ინგლისურად „მბრწყინავთა ბორცვს“ ნიშნავს. ის ინგლისში ყველაზე მაღალი ხელოვნური ყორღანია, რომელიც უძველესსაფეხურებიან პირამიდას ფარავს. საკრალურ ადგილად ითვლება, რადგან მაგიურ თვისებებს ფლობს. სიღბური ჰილი იმითაც ცნობილია, რომ მის მიმდებარე ხორბლისა და სიმინდის მინდვრებზე რეგულარულად ჩნდება იდუმალი პიქტოგრაფები — წრეები და სხვა ნახატები.

საბადისნაო ავრორა

ასე უწოდებდნენ ცნობილ პეტერბურგელ ლამაზმანს ავრორა შტერნვალს. მისი პირველი საქმრო ქორწილამდე რამდენიმე დღით ადრე, ტრაგიკულ ვითარებაში დაიღუპა. ბედისწერის მეორე მსხვერპლი შეიქნა ა. პუშკინის ახლო მეგობარი, პოლკოვნიკი და კამერპერი ალექსანდრე მუხანოვი, რომელმაც ნორჩ ავრორას გული და ხელი შესთავაზა. დაინიშნა ქორწილი, რომლის წინა დღეს მუხანოვი გარდაიცვალა. ორი წლის შემდეგ ლამაზმანის გული პეტერბურგის მეცნიერებათა აკადემიის საპატიო წევრმა პ. დემიდოვმა მოინადირა და ქორწილიც გაიმართა, თუმცა, ბედნიერებამ დიდხანს არ გასტანა. მალე ავრორა დაქვრივდა. ექვსი წლის შემდეგ ავრორამ კიდევ ერთხელ სცადა ბედი — ცოლად გაჰყვა ცხენოსანთა არტილერიის პოლკოვნიკ ანდრეი კარამზინს — ცნობილი ისტორიკოსის ვაჟს, მაგრამ თურქეთის კამპანიის დროს კარამზინი ხმლით აკუნეს. ავრორა ბედს დაემორჩილა. თუმცა გარდაცვალების შემდეგაც საბადისნაო ქალად დარჩა. პოეტმა გ. მასლოვმა გააღწევინა, ამ იდუმალეებით მოცულ ქალზე პოემა დაწერა, ნაწარმოებზე მუშაობისას იგი ავად გახდა და მისი დასრულებისთანავე გარდაიცვალა. ამბობდნენ, რომ ავი ბედისწერა ავრორას დედის გამო სდევდა, რომელმაც მრისხანების წუთებში დაწყველა ყველა მამაკაცი, ვინც მისი ქალიშვილის შეყვარებას გაბედავდა.

მაპინგუარი

ეს მითიური არსებაა, რომელიც თითქოსდა ბრაზილიაში აკრის მტაცისა და ბოლივიის საზღვარზე ცხოვრობს. ცალთვალაა, ნითელბალიანი, ხახა მუცელზე აქვს და ისე ყარს, რომ გარშემო ყველაფერს ნაშაყვს. 1994 წელს ინდიელების სოფელ სიმპათიში უცნაურ გარემოებებში 5 კაცი გაუჩინარდა. სავარაუდოდ, ისინი მაპინგუარმა იმსხვერპლა. ეს სახელი მას ადგილობრივმა მკვიდრებმა უძველესი ლეგენდის პერსონაჟის საპატივცემულოდ უწოდეს. საქმე ისაა, რომ თვითმხილველთა აღწერილი ურჩხულის გარეგნული მახასიათებლები ძველი თქმულების გიგანტური პერსონაჟისას ემთხვევა. მეცნიერების თვალსაზრისით, საუბარი უნდა იყოს ძალიან დიდ დათვზე, რომელიც ამ ტყეებში ჯერ კიდევ 10.000 წლის წინათ ბინადრობდა! იმის დასადაგენად, თუ როგორ მოაღწია ამ ისტორიამდელმა არსებამ დღემდე და თანაც, კაციშვილს თვალში არ მოხვედრია, ამერიკელმა ბიო-

ლოგმა დ. ოუენმა და ბრაზილიელმა პალეონტოლოგმა ა. რანსიმ ამაზონის სელვაში ექსპედიცია მოაწყვეს. სავარაუდოდ, „მონსტრი დათვი“ 200-300 კგ-ს უნდა იწონიდა და მართლაც ისე ყარდეს, რომ მისი სუნი ადამიანების პარალიზებას იწვევდა.

ისპორტიის გაპოსუნები

საგანი წლის შედეგად...

შუა საუკუნეების დასავლეთ ევროპიდან ჩვენამდე ერთობ მწირმა ცნობებმა მოაღწია. რომელიმე ფაქტის უტყუარობის შესამოწმებლად ისტორიკოსები იძულებული ხდებიან, ერთმანეთს მთელი რიგი ირიბი მტკიცებულებები შეუჯერონ. შუა საუკუნეების ხანის რომელიმე მოვლენის ზუსტი თარიღის დადგენა ყველა თავსატეხის ამოხსნაზე უფრო რთულია, რადგან ადრეული შუა საუკუნეების თანმიმდევრული ქრონოლოგიური ჩანაწერები არ არსებობს...

თუ მოთმინებას მოიკრებთ და უძველესი მონასტრების ბიბლიოთეკებს ეწვევით, ვითომდა მე-10 საუკუნის არაერთ ჩანაწერს ნახავთ, რომლებიც უკანა რიცხვებითაა დათარიღებული. რომის წმინდა იმპერიის პირადმა ნოტარიუსმა 700 წლის დოკუმენტზე, უცნობი მოტივით, თარიღი შეასწორა და ჩანაწერი: 1000 წელი, რითაც სამ საუკუნეს გაადაახტა.

ამასთან, 614-სა და 911 წლებს შორის ინტერვალი გაჩნდა, თითქოსდა ეს ამასის წელი საერთოდ არ არსებობდა. თანამედროვე გერმანელმა ისტორიკოსმა პერიბერტ ილიგმა დაასკვნა, რომის წმინდა იმპერიის იმპერატორის ოტონ III-სა და რომის პაპის სილვესტრ II-ს მმართველობის ხანა ისტორიის ანალებში ფაქტობრივად სამი საუკუნით გვიანაა აღნიშნული. ასეთ უხეშ „შეცდომებს“ შემთხვევით არ ექნებოდა ადგილი და ისინი საფუძვლიანი მიზეზებით იყო განპირობებული.

საზინალი სამსჯავროს მოლოდინი

მაგრამ რაში დასჭირდათ გერმანიის მეფესა და რომის პაპს ისტორიული თარიღების ფალსიფიცირება? ქრისტიანულ წელთაღრიცხვაში 1000 წელი განსაკუთრებით ღირსშესანიშნავია: ის საზინალი სამსჯავროს წინ დროის უკანასკნელი მონაკვეთის დადგომას აღნიშნავდა. ოტონ III რომისა და წმინდა ეკლესიის გარშემო ქრისტიანული ევროპის გაერთიანებისკენ მიისწრაფვოდა. მას სურდა, რომის პაპთან ერთად განეცხადებინა, „ბოლო ჟამი“ დადგო და „საზინალი სამსჯავროს“ ის ქრისტიანები დაეშინებინა, რომლებმაც ღმერთი დაივიწყეს. თუმცა იმისათვის, რომ პრაქტიკულად განეხორციელებინა „დროის გადატანა“ სამი საუკუნით წინ, იმპერატორისა და პაპისთვის საკმარისი არ იყო რამდენიმე დოკუმენტი თარიღის შესწორება, ამიტომ გამოგონილი ისტორიული მოვლენებით ის 297 წელი „შეავსეს“, რომლებიც არ არსებობდა. ასე შეიქმნა 614-დან 911 წლამდე დათარიღებული მშვენიერი მონათხრობები. ეს ხელნაწერები ზღაპრებსა და თქმულებებს უფრო ჰგავს, ვიდრე კეთილსინდისიერი ჟამთა აღწერული ბერების მიერ გამოცემულ მშრალ ფაქტებს.

კარლოს დიდი და ირაქი

ერთ-ერთ ასეთ ცრუ-ქრონიკაში მოთხრობილია კარლოს დიდზე, პირველი ევროპული ქრისტიანული დინასტიების ლეგენდარულ მამამთავარზე. საკუთრებასა და ძალაუფლებაზე საკუთარი უფლებების განსამტკიცებლად რომის წმინდა იმპერიის იმპერატორები, მათ შორის ოტონ III-ც კარლოს დიდს — მის უმაგალითო სიმამაცეს, უსაზღვრო ძალაუფლებას იმომბეზნენ. ლეგენდარული მონარქის მიერ ციურისის დაარსების შესახებ მონათხრობი ისეა წარმოდგენილი, როგორც ანგარიში რეალური მოვლენის შესახებ. კარლოს დიდი თავისი ამალითურთ სანადიროდ გაეშურა და ფეხმარდ ირემს დაედევნა, მაგრამ ცხოველი ელვის უსწრაფესად მიქროდა. მეფის მხლებლებმა ირემს ქალაქ ალაპენიდან იმ ადგილამდე სდიეს, სადაც ამჟამად ციურისი მდებარეობს. თვალნარმტაც ალპურ დაბლობზე ირემი უეცრად შედგა. მეფეს ეს ენიშნა და მხლებლებს იმ ადგილას მინის გათხრა უბრძანა. აღმოჩნდა, რომ სამარხში ქრისტიან მარტვილთა ნეშტები ესვენა. მათ საფლავებზე ეკლესიები აიგო, გარშემო კი ქალაქი აშენდა.

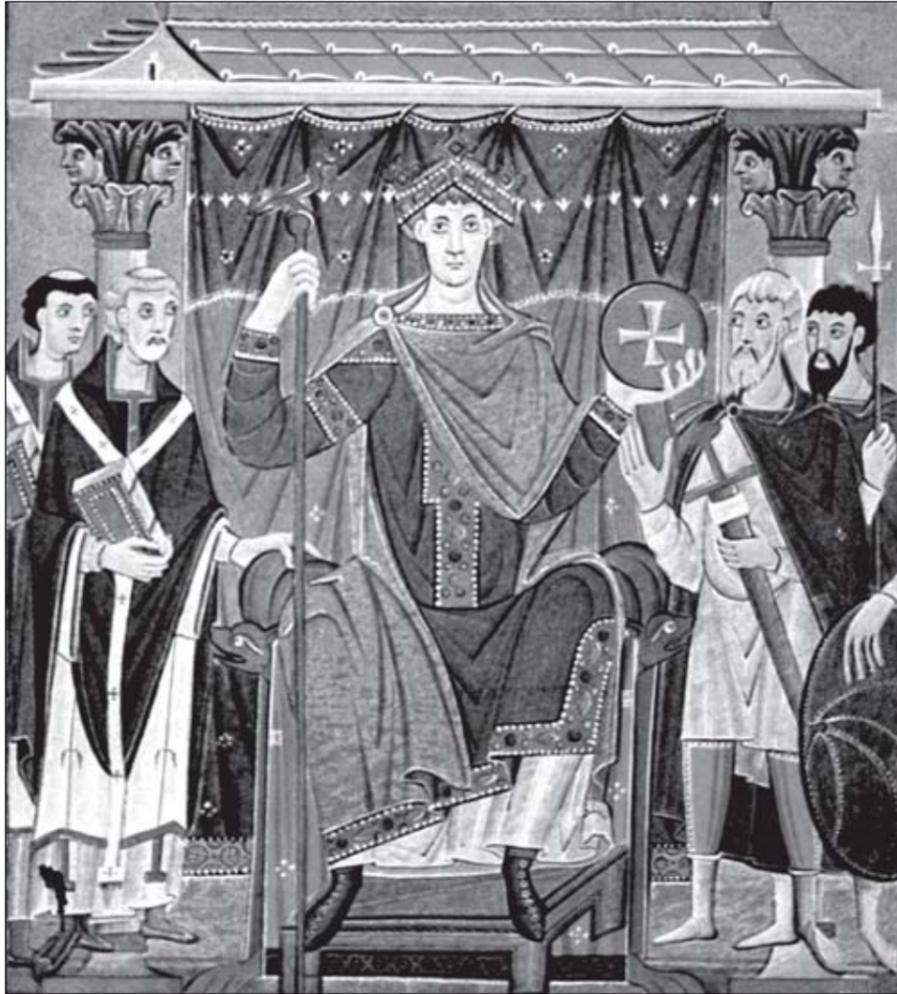
სხვა ხელნაწერში ნათქვამია, რომ კარლოს დიდმა სხვადასხვა ქვეყნის დიდგვაროვნებს უხმო და ამ მოვლენის შესახებ არსებულ ჩანაწერსაც მცირე რამდენიმე საერთო უტყუარ ფაქტთან. ხალიფას წარგზავნილმა მასპინძელს შუბი უსახსოვრა. იმპერატორმა შუბი ისროლა, რომელმაც ბიზანტიამდე მიადგინა, კონსტანტინეპოლში წმინდა სოფიას ტაძრის გუმბათს მოხვდა, აისხლიტა და უკან, კარლოს დიდის ხელში დაბრუნდა.

რაც შეეხება თარიღს: „911 წელი“, პერიბერტ ილიგის აზრით, შუა საუკუნეების ფალსიფიკატორებმა ემპაკურ ხრიკს მიმართეს, რადგან შეუძლებელია მიმდინარე თარიღის ისე დაუმატო 300 წელი, რომ ვერავინ შენიშნოს...

ათვლის წარტილი

პირველი მსოფლიო საეკლესიო კრების დადგენილებით, დიონისე უმცროსმა ახალი პასქალია გამოთვალა, ანუ პასქის დღესასწაულის ყოველწლიური კალენდარი შეადგინა. დიონისემ თავის პასქალიაში ახალი ერის თარიღად ქრისტეს დაბადებიდან 525 წელი მიუთითა.

დიონისეს პასქალიამდე ევროპაში ძირითადად, დიოკლეტიანეს ჟამთა აღრიცხვას იყენებდნენ, რომელსაც ეს სახელი რომის იმპერატორის დიოკლეტიანეს გამოისობით ეწოდა. ეს უკანასკნელი კი სასტიკად დევნიდა ქრისტიანებს. არაერთი საუკუნე დასჭირდა იმას, რომ ნელთადრიცხვა ქრისტეს დაბადებიდან ევროპის ქვეყნებში საყოველთაოდ მიღებული ყოფილიყო. ოტონ III-ის მმართველობის დასაწყისში ყველა თარიღი, რომელიც უწინ „დიოკლეტიანეს ერამ“ იყო მიითთებული, ხელახლა გა-

ოტონ III

მოთვლას საჭიროებდა. იმპერატორმა კი თანამედროვეები გააცურა: ძველი წელთაღრიცხვიდან ახალში გადმოტანისას მან თარიღებს 300 წელი დაუმატა და ამით ათეწლის წერტილი მნიშვნელოვნად გადაწია.

ეპოქის მოწვევა - არქიტექტურა

ადრეული შუასაუკუნეების ზოგიერთი ნაგებობის არქიტექტურაში უცნაური არაერთმნიშვნელოვნება შეინიშნება. მაგალითად, შუასაუკუნეების ტაძარი აახენში დათარიღებულია სწორედ დროის ამ „გამოტოვებული“ და გაყალბებული მონაკვეთით. დოკუმენტების თანახმად, ტაძრის ყველაზე ძველი ნაწილი — კარლოს დიდის სამეფო სამრეკლო ჩვენი წელთა-

რიცხვის 800 წელსაა აგებული. სპეციალისტები ამ შენობას არქიტექტურის ნამდვილ შედევრად მიიჩნევენ, რომელიც იმ საინჟინრო ცოდნისა და სამშენებლო ტექნოლოგიების გამოყენებითაა შექმნილი, რაც შეესატყვისება არა IX, არამედ XII საუკუნეს. გათვლილია, რომ 800 წელს აახენში მშენებლებმა უკვე იცოდნენ ის ხერხები და მეთოდები, რომლებსაც მათი კოლეგები 300 წლის შემდეგ გამოიგონებენ. ამ ტაძარში ხომ XII საუკუნის მეორე ნახევრის დასავლეთევროპული არქიტექტურისთვის დამახასიათებელი ადრეული გოთიკური სტილის შტრიხებია წარმოდგენილი.

გერმანიაში პრაქტიკულად არ არსებობს 614-დან 911 წლამდე პერიოდის არქიტექტურა (როგორც, სამასი წლის განმავლობაში სამეფო სამრეკლოს გარდა, არაფერი აუცილებელია). ოტონ III-ის ფალსიფიკაციას ასევე ადასტურებს იმავე პერიოდის მავრიტანული სტილის ქალაქების „გაუჩინარება“ ანდალუსიაში. წერილობით წყაროები კი მოწმობენ, რომ უზარმაზარ მავრიტანულ ქალაქებს ალენეს, მოკირწყელებული ქუჩებითა და ქუჩის ფარნებით. გასაკვირია: დიდებული მავრიტანული სასახლეებისგან ერთი ქვაც არ შემორჩენილა, ხოლო შემონახული ნაგებობები 950 წლითაა დათარიღებული...

სხვადასხვა ქვეყნის დიდგვაროვნებს უხმო და ამ მოვლენის შესახებ არსებულ ჩანაწერსაც მცირე რამდენიმე საერთო უტყუარ ფაქტთან. ხალიფას წარგზავნილმა მასპინძელს შუბი უსახსოვრა. იმპერატორმა შუბი ისროლა, რომელმაც ბიზანტიამდე მიადგინა, კონსტანტინეპოლში წმინდა სოფიას ტაძრის გუმბათს მოხვდა, აისხლიტა და უკან, კარლოს დიდის ხელში დაბრუნდა.

აუხსნალი ფაქტები

641 წელს სპარსეთი არაბებმა დაიპყრეს და ზოროასტრიზმის ნაცვლად იქ ისლამის გავრცელება დაიწყეს.

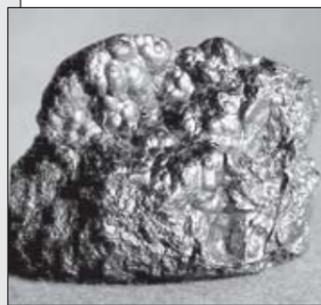
არადა, X საუკუნეში სპარსეთი და განსაკუთრებით მისი აღმოსავლეთი ნაწილი ჯერ კიდევ არ იყო მუსლიმანური ქვეყანა. იქნებ, არაბების სახალიფოს სულთნები მათთვის იმდენად უჩვეულო რელიგიურ შემწყნარებლობას იჩენდნენ, რომ ქვეყნებში მზის თაყვანისმცემლობას არ უკრძალავდნენ?!

ირანელებმა, რომლებმაც ისლამის მიღება არ მოისურვეს, სამშობლო დატოვეს. ზოროასტრიზმის მიმდევარი სპარსელები ინდოეთში დამკვიდრდნენ, განცალკევებულ კასტად ითვლებიან და იქ ფარსები ეწოდებიან. აღმოსავლეთ ირანსა და მომიჯნავე ქვეყნებში ზოროასტრიზმის მცირერიცხოვანი მიმდევრები სახლობენ, რომლებმაც თავიანი უძველესი კერპთაყვანისმცემლური რელიგია მინარჩუნეს. ირანელი ზოროასტრების რელიგიურ თემებს ვერ გაუგიათ, რატომ, რომ მათი თანამომდევრების — ინდოეთში მცხოვრები ფარსების კალენდარი 300 წლით განსხვავდება ირანსა და სხვა ქვეყნებში მიღებული კალენდრებისგან. ინდოეთში დამკვიდრებული ფარსები წლებს სხვაგვარად, ანუ უწინდებურად — 300 წლით წინ გადატანის გარეშე ითვლიან...

სხლა 1710 წელია?

მაინც რატომ მოუვიდათ თავში ოტონ III-ს თვითნებურად შეეთხრა ისტორიის სამასი წელი? საზინალი სამსჯავროს გარდა, არაფერი აუცილებელია იმ რთულ დროში, ადამიანთა გამოსაფხიზლებლად, ღმერთთან დასახლოვლად, მიამიტი, მაგრამ კეთილმოხილური იდეა გახლდათ, და რაც მთავარია, ეს ოტონ III-ის ხასიათს შეესაბამებოდა. ახალგაზრდა მონარქს გაბედული იდეები და მასშტაბური ჩანაფიქრები ჰქონდა, თუმცა ცხოვრებისეული გამოცდილება და რეალობის გასივრცელების უნარი აკლდა. სავარაუდოდ, მას დიდხანს არ უფიქრია, როცა საათის ისრები სამასი წლით წინ გადაინა და სამი საუკუნის ისტორია შეთხრა და, თუ ეს მარტო მისი ნაცვლად იქ ისლამის გავრცელება დაიწყეს.

ალბანი, როლითას სატა შეიქლუა

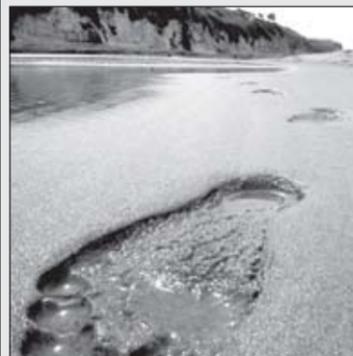

მაროკოული ოქტაედრები უნიკალური წარმონაქმნებია, რომლებიც მაროკოში, ვენი-ბუშერში აღმოაჩინეს.

ეს ოქტაედრის ფორმის გრაფიტის კრისტალებია. ასე, ჩვეულებრივ, ალმასები კრისტალდებულნი არიან არაფორმული არასდროს იღებენ. მეცნიერთა თვალსაზრისით, აღმოჩენილი ოქტაედრები ყოფილი ალმასებია, რომლებმაც დაუდგენელი ფაქტორის გამოისობით ტრანსფორმაცია განიცადეს. ერთ-ერთ შესაძლო მიზეზად რაღაც პერიოდში დროის უკუდგმა მდინარეზეც კი დასახელდა, თუმცა გრაფიტების კრისტალების წარმოშობის მიზეზი აქამდე დაუდგენელია.

ღვთის ნატეკული

ასე უწოდებენ საუკუნის დასაწყისში, სამხრეთაფრიკულ პროვინცია ტრანსვალში, ულრან ტყეში აღმოჩენილ ნაკვალევს, რომლის სიგრძე 130 სმ, ხოლო სიგანე 60 სმ-ია.

ნაფეხური იმდენად მკაფიოა, რომ თითების ნაკვალევს შორის ნიდადაც კი ამობურცულია; ნაკვალევი გრანიტის ვერტიკალურ ფილაზეა დატოვებული. მეცნიერებს დღემდე ვერ გაურკვევიათ, ეს ბუნების ოსუნჯობაა თუ ნამდვილი ნაფეხური. სამაგიეროდ, აფრიკელებს სწამთ ნაკვალევის ღვთაებრივი წარმოშობისა და ამიტომ ეს ადგილი წმინდა ალაგად მიაჩნიათ.

მოკლად

თურქეთი გადატრიალებას გადაუარა

თურქეთში ანტისახელმწიფოებრივი შეთქმულებისთვის 14 მაღალჩინოსანი სამხედრო დაკავებული. მათგან ერთი ქვეყნის სამხედრო-საჰაერო ძალების ყოფილი მეთაურია, სამი — გენერალი და 10 — პოლკოვნიკი. ინციდენტი იმ დაძაბულ ბრძოლას ასახავს, რომელიც პრემიერ-მინისტრ ტაიპ ერდოღანის ზომიერ-ისლამისტურ პარტიასა და ოპოზიციურ ძალებს შორის მიმდინარეობს. თურქეთში მსგავსი სიტუაცია აღარაღის აკვირვებს, იქ სამხედრო გადატრიალების გზით ხელისუფლება 1960, 1971, 1980 და 1997 წლებში უკვე შეცვალეს.

7 STUDIO აკრედიტება, ინტერიერის დიზაინი, ლანდშაფტის დიზაინი Seven Studio 893 310 840

მსოფლიოში პირველი ჩაკროდუქციული ჯანმრთელობის ცენტრი — ი. ჟორდანიას სახელობის ადამიანის ჩაკროდუქციის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი გთავაზობთ სამედიცინო დახმარებას. გენასა და მკურნალობას, მათ შორის, ენდოსკოპიური მეთოდებით; ორივე სქესის მოზარდებში ენდოკრინული და გინეკოლოგიური პათოლოგიების დიაგნოსტიკასა და მკურნალობას; სქესობრივი ანომალიების დიაგნოსტიკას, ქირურგიულ კორექციას; კლიმაქტერული დარღვევების მკურნალობასა და პროფილაქტიკას; ორსულობის თვითნებური შეწყვეტის მიზეზების დადგენას; შობადობის რეგულაციას — მედიკამენტური კონტრაცეფციას; ულტრასონოგრაფიულ, ბიოქიმიურ, ჰორმონულ, ციტოგენეტიკურ გამოკვლევებს.

უნივერსალური წყალი „ისიდა“ მათთვის, ვისთვისაც კვირვასია ჯანმრთელობა. სუფრის წყალი „ისიდა“ აკმაყოფილებს ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის („ჯანმო“) მოთხოვნებს. სერტიფიცირებულია და დღიური ნორმის ოდენობით შეიცავს ადამიანისთვის აუცილებელ და შეუცვლელ მიკროელემენტებს (Y, F, Mn, Ca, K, Mg, Na, Zn). სასმელად გამოსადეგი არც ერთი სხვა წყალი (არც მდინარის, არც ტბის, არც ჭის და არც წყაროსი) არ შეიცავს ჩამოთვლილ მიკროელემენტებს ერთდროულად და საკმარისი რაოდენობით, ამიტომ მათი ყოველდღიური და ხანგრძლივი გამოყენება ორგანიზმში რომელიმე ელემენტის დეფიციტს იწვევს, შესაბამისად, — ფუნქციონალურ დარღვევებს, რასაც ეწოდება მიკროელემენტოზი. მას მიეკუთვნება ენდემური ჩიყვი, კარიესი, ფსორიაზი, პათოლოგიური სიმსუქნე და სხვ. „ისიდა“ მიკროელემენტოზით პროფილაქტიკის საუკეთესო საშუალებაა. ამიტომ „ისიდაში“ გადახდილი ყოველი თეთრი დაგიზოგავთ ამ დაავადების სამკურნალოდ გადასახდელ მრავალათას ლარს. „ისიდა“ გამიზნულია ოჯახური მოხმარებისთვის, ისხმება ხელის ტუმბოთი ალტურვილ 20-ლიტრიან ბალონებში. მსაკრედიტება დაკრედიტ თბილისში: 899-16-30-21. 890-26-15-15 (ოფისი); რუსთაში: 890-11-50-99; 895-91-24-14.

www.fact.ge ACM Group

მედიანიუსი საინფორმაციო სააგენტო http://www.medianews.ge

პირველი საინფორმაციო სააგენტო pirweli.com.ge

სტომატოლოგიური კლინიკა «Dental House» სტომატოლოგიურ კლინიკა „Dental House“-ში, სიახლეებია: აქ დაინერგა მსოფლიო სტანდარტის ტექნოლოგიები, ასევე გთავაზობთ მომსახურების სრულ პაკეტს და ხელმისაწვდომ ფასებს: — ჰელიოთენი — 25 ლარიდან; — მეტალოფაიფური — 85 ლარიდან; — პროთეზები — 165 ლარიდან; — კბილების განმწმენდა-გაპრიალება — 40 ლარიდან; — უახლესი აპარატის მეშვეობით შესაძლებელია კბილის გათეთრება 40 წუთში (პროცედურა უსაფრთხოა კბილის ქსოვილისთვის); — კლინიკაში ფუნქციონირებს კომპიუტერული ვიზიოგრაფი, რომელიც ზრდის დიაგნოსტიკის ხარისხს და უსაფრთხოა როგორც ორსულებისთვის, ასევე ბავშვებისთვის, რადგანაც პაციენტი არ ღებულობს დასხივებას, რენტგენისგან განსხვავებით. — კლინიკის მთავარი პრიორიტეტია მაქსიმალური სტერილიზაცია; — კონსულტაცია უფასოა; — კლინიკა მუშაობს ყოველდღე 10-დან 20 საათამდე. მისამართი: ტაშკენტის ქ. 31. ტელ. 38-00-67 e-mail: info@dentalhouse.ge. სადაზღვევო პროვაიდერები: აისი ჯგუფი, Tao Insurance www.dentalhouse.ge

საქართველო ესტუმრეთ ჩვენს საიტს http://www.geworld.net მთავარი რედაქტორი ირაკლი თოდუა მთავარი რედაქტორის მოადგილეები: არმაზ სანაბლიძე, გონდო მკინარაშვილი ტექნიკური რედაქტორი ლევან ზანბურაშვილი ვებრედაქტორი გოჩა ხაბთაძე რელიზაციის მენეჯერი ღამით ბუბაძე, ოფისმენეჯერი თათია ვაშაქიძე, რეკლამის მენეჯერი ათარ კასრალიშვილი (899 110 200) გაზეთის ხელმძღვანელოვს თავისუფალი პრესის პრინციპებით. მისამართი: თბილისი, ამბროლაურის ქ. №166/5 ტელ.: 38-41-97; e-mail: info@geworld.net

კუპონი! გაზეთში განთავსებული ფასდაკლების კუპონის წარმომდგენი მიიღებს 15-დან 20 პროცენტამდე ფასდაკლებას მომსახურებაზე.